

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KATOWICACH**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA SIEWIERZ**

**na okres gospodarczy
od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2028 r.**

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Krakowie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków

tel. (12) 421 95 42, faks (12) 421 66 94 sekretariat@krakow.buligl.pl www.krakow.buligl.pl NIP: 525- 000-78-85

Wykonano na zlecenie
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach

Kraków 2018

Wykonawca
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie
ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków
tel. (12) 421 95 72, faks (12) 421 66 94
e-mail: sekretariat@krakow.buligl.pl

Prognozę opracował
mgr inż. Marek Szeremeta

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	9
2.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	11
3.	WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ	17
4.	INFORMACJE OGÓLNE	21
4.1.	Położenie Nadleśnictwa	21
4.1.1.	Położenie administracyjne	21
4.1.2.	Położenie przyrodnicze	22
4.1.3.	Położenie fizjograficzne	23
4.1.4.	Położenie geobotaniczne	24
4.2.	Podstawa formalno-prawna	24
4.3.	Zakres prognozy	26
4.4.	Zawartość projektu planu	27
4.5.	Główne cele projektu planu	28
4.6.	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	28
4.7.	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu i częstotliwość jej przeprowadzania	29
4.8.	Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko projektu planu.	29
4.9.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu .	30
4.10.	Powiązania projektu planu z innymi dokumentami, w tym z dokumentami dla których zostały przeprowadzone SOOŚ	32
5.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	35
5.1.	Istniejący stan środowiska na obszarze Nadleśnictwa	35
5.1.1.	Lesistość	35
5.1.2.	Dominujące funkcje lasu	36
5.1.3.	Walory przyrodniczo-leśne obszaru Nadleśnictwa	37
5.1.3.1.	Rzeźba terenu	37
5.1.3.2.	Budowa geologiczna	38
5.1.3.3.	Typy gleb	38
5.1.3.4.	Wody powierzchniowe i podziemne	38
5.1.3.5.	Zanieczyszczenie powietrza	41
5.1.3.6.	Klimat	42
5.1.3.7.	Drzewostany	42
5.1.3.8.	Typy siedliskowe lasu	44
5.1.3.9.	Typy drzewostanu	45
5.1.3.10.	Formy stanu siedlisk	46
5.1.3.11.	Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z TD	46
5.1.3.12.	Formy degradacji ekosystemu leśnego	47
5.1.3.13.	Bagna, moczary, torfowiska	49
5.1.3.14.	Drzewostany 100-letnie i starsze	54
5.1.3.15.	Przestoje	55
5.1.4.	Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa	56
5.1.4.1.	Rezerваты przyrody	57
5.1.4.2.	Obszary Natura 2000	61

5.1.4.2.1.	Obszar o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Środkowojurajska PLH240009.....	62
5.1.4.2.2.	Obszar o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Kroczycka PLH240032 ..	66
5.1.4.2.3.	Obszar o znaczeniu wspólnotowym Pustynia Błędowska PLH12001469	
5.1.4.2.4.	Obszar o znaczeniu wspólnotowym Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038.....	70
5.1.4.2.5.	Obszar o znaczeniu wspólnotowym Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037.....	71
5.1.4.2.6.	Obszar o znaczeniu wspólnotowym Łąki Dąbrowskie PLH240041....	72
5.1.4.2.7.	Siedliska przyrodnicze	74
5.1.4.3.	Parki krajobrazowe	77
5.1.4.4.	Obszary Chronionego Krajobrazu.....	78
5.1.4.5.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	80
5.1.4.6.	Pomniki przyrody	82
5.1.4.7.	Użytki ekologiczne	86
5.1.4.8.	Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej	88
5.1.4.9.	Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt.....	89
5.1.4.9.1.	Flora, gatunki prawnie chronione.....	89
5.1.4.9.2.	Fauna, gatunki prawnie chronione.....	98
5.1.4.10.	Ostoje zwierząt chronionych	120
5.1.5.	Ochrona lasu	121
5.1.5.1.1.	Zagrożenia biotyczne.....	121
5.1.5.1.2.	Zagrożenia abiotyczne.....	122
5.1.5.1.3.	Stan zdrowotny	122
5.1.5.1.4.	Stan sanitarny.....	122
5.1.6.	Zagospodarowanie turystyczne	122
5.1.7.	Zalesienia	124
5.2.	Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu.....	125
5.2.1.	Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną	125
5.3.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu	126
5.4.	Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	127
6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000	129
6.1.	Wpływ zapisów projektu planu wyznaczających ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko.	129
6.2.	Przewidywane oddziaływanie projektu planu na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000	129
6.3.	Przewidywane oddziaływanie projektu Planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000.	130
6.3.1.	Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Środkowojurajska PLH240009.....	131
6.3.2.	Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Kroczycka PLH240032144	
6.3.3.	Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru o znaczeniu wspólnotowym Pustynia Błędowska PLH120014	148

6.3.4.	Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru o znaczeniu wspólnotowym Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038.....	151
6.3.5.	Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037	155
6.3.6.	Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony Łąki Dąbrowskie PLH240041.....	159
6.3.7.	Ocena porównawcza siedlisk.	168
6.4.	Wpływ ustaleń projektu planu na inne formy ochrony przyrody	170
6.5.	Przewidywane oddziaływanie planu na środowisko	172
6.5.1.	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	174
6.5.2.	Oddziaływanie na ludzi.....	175
6.5.3.	Oddziaływanie na znane stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin.....	176
6.5.3.1.	Oddziaływanie na chronione i rzadkie gatunki zwierząt	176
6.5.3.2.	Oddziaływanie na chronione i rzadkie gatunki roślin	179
6.5.4.	Oddziaływanie na siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt	184
6.5.5.	Oddziaływanie na wodę	186
6.5.6.	Oddziaływanie na powietrze.....	186
6.5.7.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	186
6.5.8.	Oddziaływanie na krajobraz	187
6.5.9.	Oddziaływanie na klimat.....	187
6.5.10.	Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	188
6.5.11.	Oddziaływanie na zabytki.....	188
6.5.12.	Oddziaływanie na dobra materialne.	188
6.5.13.	Zbiorcza ocena oddziaływania na środowisko	188
7.	ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PLANU	191
7.1.	Przewidywane rozwiązania mające na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko.....	191
7.2.	Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej.	192
7.3.	Ocena inwentaryzacji drewna martwego	193
7.4.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie planu ..	194
7.5.	Trudności napotkane podczas sporządzania Prognozy.....	195
7.6.	Wnioski końcowe	195
8.	LITERATURA	197
9.	MAPY SPORZĄDZONE NA POTRZEBY PROGNOZY.....	201
10.	ZAŁĄCZNIKI	203

SPIS TABEL

Tabela I. Zestawienie TSL w Nadleśnictwie Siewierz wg stanu na 01.01.2019 r.	44
Tabela II. TD przyjęte w projekcie PUL.....	45
Tabela III. Borowacenie ekosystemu leśnego wg udziału sosny i świerka	47
Tabela IV. Zestawienie powierzchni wg form degeneracji lasu – borowacenie	47
Tabela V. Zestawienie powierzchni wg form degeneracji lasu – neofityzacja	48
Tabela VI. Zestawienie powierzchni drzewostanów z udziałem gatunków obcego pochodzenia	49
Tabela VII. Bagna, oczka wodne i ważne siedliska nieleśne	50
Tabela VIII. Zestawienie form ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa	56
Tabela IX. Zestawienie informacji dotyczących rezerwatów.....	58
Tabela X. Zestawienie informacji o obszarach Natura 2000	61
Tabela XI. Siedliska przyrodnicze z I Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009	63
Tabela XII. Gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG zamieszczone w SDF OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009.....	65
Tabela XIII. Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG zamieszczone w SDF OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009.....	66
Tabela XIV. Siedliska przyrodnicze z I Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu OZW Ostoja Kroczycka PLH240032	68
Tabela XV. Siedliska przyrodnicze z I Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu OZW Pustynia Błędowska PLH120014	69
Tabela XVI. Siedliska przyrodnicze z I Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu OZW Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038.....	70
Tabela XVII. Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG zamieszczone w SDF OZW Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038.....	70
Tabela XVIII. Siedliska przyrodnicze z I Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037	71
Tabela XIX. Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG zamieszczone w SDF OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037	72
Tabela XX. Siedliska przyrodnicze z I Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041	73
Tabela XXI. Gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG zamieszczone w SDF OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041.....	73
Tabela XXII. Zestawienie siedlisk przyrodniczych i reprezentujących je zespołów roślinnych na obszarach Natura 2000.....	74
Tabela XXIII. Istniejące pomniki przyrody w Nadleśnictwie Siewierz znajdujące się na gruntach w zarządzie LP	82
Tabela XXIV. Zinwentaryzowane rośliny (w tym objęte ochroną).....	90
Tabela XXV. Gatunki wymienione w „Polskiej Czerwonej Księdze Roślin”	97
Tabela XXVI. Gatunki zwierząt (w tym chronione).....	98
Tabela XXVII. Zestawienie zinwentaryzowanych uszkodzeń drzewostanów w Nadleśnictwie Siewierz	121
Tabela XXVIII. Obszary potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną.....	125
Tabela XXIX. Macierz przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009.....	132
Tabela XXX. Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków), dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009	137

Tabela XXXI. Gatunki nietoperzy będące przedmiotem ochrony w OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009, wymagania i propozycje działań w celu ochrony	140
Tabela XXXII. Macierz przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Ostoja Kroczycka PLH240032	145
Tabela XXXIII. Macierz przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Pustynia Błędowska PLH120014	149
Tabela XXXIV. Macierz przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038.....	152
Tabela XXXV. Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków), dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038	153
Tabela XXXVI. Macierz przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037.....	156
Tabela XXXVII. Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków), dla których wyznaczono obszar Natura 2000 OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037	157
Tabela XXXVIII. Macierz przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041	160
Tabela XXXIX. Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków), dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041.....	161
Tabela XL. Tabela zbiorcza obszarów Natura 2000 wg. przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych.	163
Tabela XLI. Zestawienie zabiegów projektowanych na siedliskach przyrodniczych..	169
Tabela XLII. Zestawienie TD i składów upraw na obszarach Natura 2000 ze składami dla naturalnych typów lasów.....	170
Tabela XLIII. Elementy planu oddziaływujące na środowisko lub obszary Natura 2000	173
Tabela XLIV. Przewidywane oddziaływanie projektu PUL na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.	189
Tabela XLV. Zestawienie miąższości drewna martwego.....	193

1. WSTĘP

Przedmiotem opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na okres 01.01.2019 – 31.12.2028 r., wykonana przez BULiGL Oddział w Krakowie na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Prognoza opracowana została w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2019 – 2028 wynika z art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2017 poz. 1405).

Strategiczna ocena oddziaływania projektu planu na środowisko to procedura oceniająca wpływ ustaleń projektu na środowisko i obszary Natura 2000, na którą składa się:

- uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy,
- opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu,
- zaopiniowanie projektu planu wraz z prognozą,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa.

Zawartość prognozy określa art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach (1 sierpnia 2016 r.) oraz Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (07 lipca 2016 r.). Wszystkie informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko są opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz. Oparto się również na „Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko, projektu Planu urządzenia lasu” będących efektem porozumienia pomiędzy Dyrektorem Generalnym Lasów Państwowych oraz Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

Procedura opracowania projektu planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa uwzględniająca zapisy *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* przedstawia się następująco:

- Przed przystąpieniem do opracowania projektu planu urządzenia lasu dyrektor RDLP występuje z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko do właściwego Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

- Po uzyskaniu uzgodnień dyrektor RDLP zwołuje Komisję Założeń Planu, której zadaniem jest sformułowanie założeń do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu. W przypadku Nadleśnictwa Siewierz Komisja Założeń Planu odbyła się w dniu 21 kwietnia 2016 r.

- W ramach zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa przy tworzeniu projektu planu założenia do sporządzenia projektu planu - w postaci protokołu z KZP - wyklada się do publicznego wglądu z informacją o miejscu i terminie wyłożenia, możliwości składania uwag i wniosków oraz określeniem organu właściwego do rozpatrywania uwag i wniosków. W przypadku Nadleśnictwa Siewierz wyłożenie protokołu z KZP do publicznego wglądu miało miejsce w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach oraz w siedzibie Nadleśnictwa. Ogłoszenie wraz z protokołem z KZP zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej RDLP w Katowicach.

- Wyłaniany jest wykonawca projektu planu zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych.

– W oparciu o Instrukcję urządzania lasu wykonywane są niezbędne prace terenowe (inwentaryzacyjne) i kameralne, których efektem jest projekt Planu urządzania lasu. Opracowywana jest również Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu.

– Po opracowaniu projektu Planu urządzania lasu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, dyrektor RDLP zwołuje Nadzwyczajną Radę Techniczno-Gospodarczą (NTG), której zadaniem jest sformułowanie „projektu Planu urządzania lasu” oraz akceptacja „Prognozy oddziaływania projektu planu urządzania lasu na środowisko”. Uczestnikami narady są przedstawiciele: RDLP, Nadleśnictwa, DGLP, ZOL, wykonawcy projektu Planu oraz zaproszeni goście (RDOŚ, PWIS, samorządy, organizacje pozarządowe).

– Z ustaleń Rady Techniczno-Gospodarczej, wykonawca projektu Planu urządzania lasu sporządza protokół, który podlega zatwierdzeniu przez przewodniczącego rady. Zasadniczym elementem tego protokołu jest „projekt Planu urządzania lasu”.

– Projekt Planu urządzania lasu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zostaje przekazany do właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii.

– Równolegle - w ramach konsultacji społecznych - projekt Planu urządzania lasu wykładany jest do publicznego wglądu na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku*.

– Po uzyskaniu opinii właściwych organów oraz uwag i wniosków, które wpłynęły w trakcie konsultacji społecznych, jeżeli wystąpi taka potrzeba, dyrektor RDLP zwołuje – poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej i w BIP - Komisję Projektu Planu (KPP), której zadaniem jest omówienie zgłoszonych opinii, uwag i wniosków w trakcie konsultacji społecznych, wstępne sformułowanie uzasadnienia zawierającego informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

– Dyrektor RDLP sporządza pisemne podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko a następnie projekt Planu urządzania lasu kierowany jest do zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw środowiska.

– Po zatwierdzeniu Planu urządzania lasu informacja o tym podawana jest do publicznej wiadomości.

Projektu Planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2019 – 2028 opracowany został zgodnie z opisaną procedurą.

2. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono do projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na okres od 01.01.2019 do 31.12.2028 r. Podstawą do sporządzenia projektu planu były założenia do opracowania planu urządzenia lasu i zasady zagospodarowania lasu przyjęte podczas Komisji Założeń Planu. Założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu zostały poddane konsultacjom społecznym poprzez ogłoszenie o możliwości zapoznania się z założeniami do sporządzenia projektu oraz sposobie, terminie i miejscu składania uwag i wniosków.

W projekcie Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej drzewostanów oraz przyjętych zasad zagospodarowania lasu zaplanowano dla każdego wydzielenia (pododdziału) zadania gospodarcze, które powinny zostać zrealizowane, w ciągu 10-ciu lat obowiązywania planu. Rozmiar zaplanowanych prac określony został powierzchnią lasu (wyrażoną w hektarach), którą należy objąć wskazanym zabiegiem. W przypadku prac związanych z pozyskaniem (wycinką) drewna określony został również orientacyjny rozmiar miąższościowy wyrażony w m³ przewidzianego do pozyskania drewna. Zestawienie rozmiaru wszystkich zaprojektowanych zadań gospodarczych w postaci tabel (przewidzianych Instrukcją urządzenia lasu), po przeprowadzeniu odpowiednich analiz i dyskusji zostało omówione podczas Narady Techniczno-Gospodarczej. Opracowany projekt Planu poddano procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której elementem jest niniejsza prognoza.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w każdym etapie sporządzania projektu Planu urządzenia lasu zapewniono możliwość udziału społeczeństwa. W ramach konsultacji społecznych umożliwiono zapoznanie się z projektem Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, składanie uwag i wniosków oraz zwołanie Komisji Projektu Planu (w przypadku zgłoszenia uwagi wniosków), która ma charakter debaty publicznej. Prognozę poddano opiniowaniu przez właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Następnie projekt planu z podsumowaniem i uzasadnieniem sporządzonym przez Dyrektora RDLP zostanie przedstawiony do zatwierdzenia przez Ministra Środowiska. Dokument zatwierdzający plan będzie określał zadania dotyczące:

- etatu miąższościowego użytków rębnych tj. maksymalną, możliwą do pozyskania miąższość drewna w użytkowaniu rębnym (wyrażoną w m³),
- etatu powierzchniowego użytków przedrębnych tj. minimalną powierzchnię (wyrażoną w hektarach) drzewostanów przewidzianych do cięć pielęgnacyjnych w ramach użytkowania przedrębnego z określeniem szacunkowego rozmiaru pozyskania drewna,
  - projektowanej powierzchni zalesień i odnowień (wyrażoną w hektarach),
  - projektowanej powierzchni pielęgnowania lasu (wyrażoną w hektarach),
  - ochrony lasu, w tym również zadań ochrony przeciwpożarowej,
  - gospodarki łowieckiej,
  - potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej.

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest analiza poszczególnych zadań gospodarczych określonych w projekcie Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz, których realizacja może mieć wpływ na podstawowe elementy środowiska lub na przedmioty ochrony (siedliska przyrodnicze, gatunki roślin, gatunki zwierząt) obszarów Natura 2000.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa położone są następujące obszary Natura 2000:

(OZW) - Obszary o Znaczeniu Wspólnotowym:

- ✓ Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Środkowojurajska PLH240009 – 5767,55 ha, (w tym na gruntach Nadleśnictwa 520,13 ha),
- ✓ Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Kroczycka PLH240032 – 1391,16 ha, (w tym na gruntach Nadleśnictwa 35,19 ha),
- ✓ Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty Pustynia Błędowska PLH120014 – 1963,90 ha, (w tym na gruntach Nadleśnictwa 157,95 ha),

- ✓ Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038 – 2,01 ha, (w tym na gruntach Nadleśnictwa 2,01 ha),
- ✓ Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037 – 296,50 ha, (w tym na gruntach Nadleśnictwa 2,93 ha),
- ✓ Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty Łąki Dąbrowskie PLH240041 – 384,84 ha, (w tym na gruntach Nadleśnictwa 3,96 ha).

W pierwszej części prognozy (rozdział 4) przedstawiono informacje ogólne, w tym zakres i podstawę formalno-prawną sporządzenia prognozy, ogólny opis zawartości i celów projektu planu urządzenia lasu. Odniesiono się tutaj również do istotnych z punktu widzenia planu, powiązań prognozy z dokumentami ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym wykazując brak konfliktów tworzonego dokumentu na poziomie założeń i celów związanych z ochroną przyrody. Obok podstaw prawnych sporządzania prognozy, zaprezentowano również metody zastosowane przy jej tworzeniu.

W pierwszej części dokumentu, ocenie poddano także transgraniczny charakter oddziaływania zapisów planu. W wyniku przeprowadzonych analiz należy jednoznacznie stwierdzić, że realizacja projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz nie spowoduje negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Kolejna część prognozy (rozdział 5) zawiera podstawowe dane o Nadleśnictwie w tym lesistość, dominujące funkcje lasu, informacje o formach ochrony przyrody, walorach przyrodniczo - leśnych oraz o zaobserwowanych formach degradacji ekosystemów leśnych. Przedstawiono potencjalne skutki, jakie niesłoby ze sobą wstrzymanie realizacji PUL na obszarze Nadleśnictwa. Wykazano przede wszystkim, że byłoby to niezgodne z obowiązującym w Polsce prawem (Ustawa o Lasach z dn. 28.09.1991 r.), ponadto brak realizacji zapisów tego podstawowego dokumentu mógłby stanowić duże zagrożenie dla trwałości lasu i nieść ze sobą poważne skutki społeczne.

Kluczową część prognozy stanowi rozdział 6. Obejmuje on wyniki prowadzonych analiz w formie tabel i wykresów uzupełnionych wskazówkami, wyjaśnieniami i propozycjami alternatywnych rozwiązań dla bezpośrednich wykonawców projektowanego Planu urządzenia lasu, mającymi na celu eliminację potencjalnie negatywnego oddziaływania jego zapisów na przedmioty ochrony. Ponadto przedstawiono kryteria oceny oddziaływania zapisów planu na cele, przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000, a także na środowisko i poszczególne jego elementy (bioróżnorodność, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne). Ocena oddziaływania wskazań gospodarczych na środowisko oparto na określeniu rodzaju wpływu planowanego zabiegu na przedmiot ochrony oraz czasu jego oddziaływania. W ten sposób wyróżniono sytuacje, w których wskazówki gospodarcze mogły mieć wpływ pozytywny, negatywny bądź neutralny oraz oddziaływać krótko-, średnio- lub długoterminowo. Zamieszczone w tej części oceny i wskazania oparto na wiedzy teoretycznej oraz na doświadczeniu praktycznym zespołu ekspertów uwzględniających uwarunkowania środowiskowe obszaru, na którym mają być realizowane planowane zadania oraz występujące na nim problemy ochrony środowiska.

Szczegółowa analiza wpływu zapisów planu na przedmioty ochrony sieci Natura 2000 występujące na terenie omawianego Nadleśnictwa pozwoliła stwierdzić, że projektowane zabiegi gospodarcze zapewniają odpowiednie warunki ekologiczne do zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i mogą być ocenione w większości, jako neutralne, a w niektórych przypadkach, jako pozytywne. W celu zwiększenia przejrzystości opracowania poszczególne zaprojektowane zabiegi gospodarcze zestawiono w odpowiednie grupy. Do poszczególnych grup zakwalifikowano zabiegi, które w podobny sposób mogą oddziaływać na elementy środowiska lub na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

W prognozie wyróżniono niżej wymienione grupy zabiegów.

- Zalesienia - czyli zakładanie upraw leśnych na gruntach użytkowanych dotychczas w inny sposób (np. role, łąki, pastwiska). Nadleśnictwo nie posiada gruntów przeznaczonych do zalesienia.

- Odnowienia - czyli stopniowe zastępowanie starzejącego się drzewostanu nowym, młodym pokoleniem drzew. Obejmują one oczyszczenie powierzchni pozrębowej (tzw. melioracje agrotechniczne) i przygotowanie gleby pod sadzenie lub obsiew naturalny, sadzenie drzew na powierzchni otwartej i pod osłoną drzewostanu, podsadzenia, dolesienia

luk i przerzedzeń, poprawki i uzupełnienia. Należy tutaj podkreślić, że znaczna część odnowień będzie polegała na inicjowaniu i wykorzystaniu odnowienia naturalnego, czyli drzew, które wyrosną z nasion drzew wydanych przez dojrzały drzewostan. Przyjęte w projekcie Planu urządzenia lasu składy gatunkowe odnowień są zgodne z typami siedliskowymi lasu i uwzględniają również składy gatunkowe właściwe dla siedlisk przyrodniczych.

– Pielęgnowanie drzewostanów, które w zależności od fazy rozwoju drzewostanu obejmuje zabiegi „pielęgnacji gleby”, tj. wycinanie chwastów w uprawach do kilku lat, „czyszczenia wczesne” i „czyszczenia późne”, tj. wycinanie pojedynczych (najgorszych jakościowo) drzewek w przegęszczonych młodnikach, „trzebieże wczesne” i „trzebieże późne”, tj. wycinanie pojedynczych drzew przeszkadzających w rozwoju osobnikom najdorodniejszym. Zabiegi pielęgnowania drzewostanu mają na celu osiągnięcie jakościowo lepszej produkcji drewna, zwiększenie odporności drzewostanów na szkodliwe czynniki biotyczne i abiotyczne oraz regulowanie składu gatunkowego pod kątem dostosowania do siedlisk. Wykonanie zabiegów pielęgnacji na siedliskach chronionych programem Natura 2000 jest dostosowane do wymogów ochrony siedlisk i związanych z nimi gatunków roślin i zwierząt.

– Rębnie - czyli zadania określające zasady wykonywania całego zespołu czynności, które mają na celu stopniową przemianę pokoleń w lesie w sposób zapewniający równoczesne usuwanie drzew lub drzewostanów, tworzenie korzystnych warunków do odnowienia, kształtowanie odpowiedniej budowy drzewostanów oraz zapewnienie naturalnej różnorodności biologicznej i trwałości lasu. Wykonanie rębni na siedliskach chronionych programem Natura 2000 jest dostosowane do wymogów ochrony siedlisk i związanych z nimi gatunków roślin i zwierząt.

– Rębnie zupełne (I) - całkowite usunięcie drzewostanu na ograniczonej powierzchni celem wprowadzenia na otwartej powierzchni światłożądnych gatunków drzew.

– Rębnia częściowa (II) odznacza się regularnie rozłożonym w czasie użytkowaniem drzewostanu, prowadzonym z zastosowaniem cięć częściowych, o średnim lub długim okresie odnowienia. Odnowienia naturalnego, przeważnie gatunków ciężkonasiennych, dokonuje się obsiewem górnym pod osłoną drzewostanu macierzystego. Wykorzystuje się zasadniczo jeden rok nasienny (wyjątkowo dalsze lata dobrego urodzaju), a powstałe odnowienia łącznie z niezbędnymi uzupełnieniami (gatunkami zgodnymi z celem hodowlanym, wprowadzanymi po cięciu uprzążającym) tworzą młodnik o stosunkowo niewielkim zróżnicowaniu wieku i wysokości. Rębnia ta może być także stosowana w drzewostanach złożonych z gatunków światłożądnych.

– Rębnia częściowa pasowa (IIb) o szerokości powierzchni manipulacyjnej (pasa) 31 – 60 m lub ogólnej powierzchni nieprzekraczającej 4 ha, stosowana jest głównie w drzewostanach sosnowych, a także brzoźowych i grabowych.

– Rębnia gniazdowa (III) polega na jednorazowym lub stopniowym wykonywaniu w dojrzałym lub przebudowywanym drzewostanie gniazd o wielkości od 5 do 50 arów, z osłoną górną lub bez osłony, zależnie od wymagań ekologicznych odnawianych gatunków drzew. Gniazdowe formy rębni są odmianą wszystkich wyżej wymienionych form. Stosuje się je wtedy, gdy istnieje konieczność uzyskania zmieszania dwu gatunków – czasem o różnej długowieczności i różnych wymaganiach świetlnych. Często są używane do przebudowy istniejących monokultur. Na wyciętych małych (kilkudziesięcioarowych) powierzchniach doprowadza się sztucznie lub z samosiewu do odnowienia jednego gatunku (np. dębu), a po pewnym czasie (zwanym okresem odnowienia) na pozostałej części jednym lub kilkoma cięciami usuwa się stary drzewostan, odsłaniając powstałe w międzyczasie naloty innego gatunku, lub wprowadza się go sadzeniem. Jest to forma działania naśladująca występujące w naturze zjawisko powstawania w starym lesie najpierw luk i przerzedzeń, zajmowanych przez gatunki ciężkonasienne, a z biegiem czasu wypadnięcia reszty starych drzew i wejścia na ich miejsce nowego pokolenia.

– Rębnia gniazdowa zupełna IIIa, która jest stosowana w strefach manipulacyjnych o szerokości 80-100 m lub na powierzchni do 6 ha, w drzewostanach o uproszczonym składzie gatunkowym, w celu ich przebudowy na mieszane o kępowej formie zmieszania, z odnowieniem sztucznym na gniazdach i sztucznym na powierzchni między gniazdami.

– Rębnię gniazdową częściową (IIIB). rębnia gniazdowa częściowa IIIb, która jest stosowana w strefach manipulacyjnych o szerokości 100-150 m i na powierzchni 6–9 ha lub w całych pododdziałach, w litych jednogatunkowych drzewostanach w celu ich przebudowy na mieszane o kępowej i grupowej formie zmieszania, z odnowieniem sztucznym na gniazdach i naturalnym na powierzchni między gniazdami.

– Rębnie stopniowe (IV) - nierównomierne przeredzanie dojrzałego drzewostanu (w formie poszerzanych stopniowo luk i gniazd) celem zainicjowania i odświeżania młodego pokolenia. Daje to możliwość wyhodowania drzewostanów wielogatunkowych, różnowiekowych o grupowej formie zmieszania drzew. Wykorzystuje się w niej wiele lat nasiennych, a proces odnowienia rozciąga się na przestrzeni 30 do 50 lat.

Opisane zabiegi wykonywane w ramach gospodarki leśnej polegają na naśladowaniu naturalnych procesów, które zachodzą w lasach pierwotnych tj. wzrastających bez udziału człowieka. Analiza charakteru zaprojektowanych zabiegów gospodarczych oraz ich rozmiaru dla całego Nadleśnictwa pozwoliła ocenić, w jaki sposób mogą one wpływać na poszczególne elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, chronione i rzadkie gatunki roślin i zwierząt, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra kultury materialnej. Przy ocenie zabiegów gospodarczych brano pod uwagę ich oddziaływanie krótkoterminowe (1-5 lat), średnioterminowe (okres obowiązywania planu - 10 lat) oraz długoterminowe (jedno pokolenie drzewostanu – ok. 100 lat). W żadnym przypadku nie stwierdzono długoterminowego, ujemnego oddziaływania, które jest równoznaczne z oddziaływaniem znacząco negatywnym. W sporadycznych przypadkach wykazano ujemne oddziaływanie niektórych zabiegów na pewne elementy środowiska, np. odnowienia czy rębnie mogą krótkoterminowo ujemnie oddziaływać na powierzchnię ziemi lub zwierzęta, jednak w dalszej perspektywie czasowej oddziaływanie tych zabiegów staje się obojętne lub pozytywne. Ocenę oddziaływania projektu planu na poszczególne elementy środowiska przedstawiono w sposób opisowy i zestawiono w syntetycznej tabeli.

Biorąc pod uwagę zdecydowaną przewagę ocen pozytywnych należy stwierdzić, że projekt „Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Siewierz” pozytywnie oddziałuje na środowisko.

Podstawą do przeprowadzenia oceny oddziaływania projektu planu na przedmioty ochrony (siedliska przyrodnicze, gatunki roślin, gatunki zwierząt) obszarów Natura 2000 było zebranie informacji o występujących na tych obszarach przedmiotach ochrony i analiza oddziaływania zaprojektowanych zabiegów w miejscach ich występowania. Do przeprowadzenia takiej analizy niezbędne jest dokładne określenie miejsca występowania poszczególnych siedlisk lub gatunków. Jako dostępne źródła danych wykorzystano przede wszystkim: wykazy i zestawienia przygotowane przez Nadleśnictwo Siewierz i RDOŚ w Katowicach, dane pozyskane w trakcie prac terenowych przez wykonawcę planu, standardowe formularze danych (SDF), Program Ochrony Przyrody oraz wyniki inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej w 2018 roku przez administrację leśną Nadleśnictwa Siewierz. Informacje te zostały umieszczone w odpowiednich elementach planu i uwzględnione przy planowaniu zabiegów gospodarczych. W przypadkach, kiedy możliwe było zlokalizowanie poszczególnych siedlisk lub gatunków zestawiano wszystkie wydzielenia, w których one występowały i przeanalizowano zaprojektowane w nich zadania gospodarcze pod kątem wymagań danego gatunku lub siedliska. Ocena wpływu projektowanych w planie urządzenia lasu zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki roślin i zwierząt oraz siedliska przyrodnicze była najczęściej neutralna lub pozytywna.

W przypadku występowania podlegających ochronie gatunków roślin i zwierząt, których lokalizacje są znane, we wskazaniach ogólnych i szczegółowych sformułowano zasady ich ochrony np. prowadzenie prac w okresie najmniejszego zagrożenia wystąpienia niekorzystnych zmian w biotopach poszczególnych gatunków oraz strat w liczebności populacji, zalecenia dotyczące pozostawiania martwego drewna i pozostawiania drzew obumierających. W przypadku gatunków, których areal występowania jest duży np. liczne gatunki ptaków lub gatunków, dla których nie można było określić precyzyjnie miejsc występowania, przeprowadzona analiza spodziewanych zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów pozwala przyjąć, że wskutek realizacji projektu Planu urządzenia lasu nie zostaną uszczuplone powierzchnie biotopów dla gatunków obecnie występujących na terenie Nadleśnictwa Siewierz.

Przeprowadzona w Prognozie dokładna analiza zabiegów planowanych do realizacji w projekcie Planu urządzenia lasu pozwala przyjąć założenie, że zabiegi nie będą negatywnie oddziaływały na obszary Natura 2000 jak również na pozostałe prawne formy ochrony i środowisko przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa Siewierz. Biorąc pod uwagę zdecydowaną przewagę ocen pozytywnych należy stwierdzić, że projekt PUL dla Nadleśnictwa Siewierz **pozytywnie oddziałuje na środowisko i obszary Natura 2000.**

3. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ

SKRÓTY NAZW INSTYTUCJI:

BULiGL – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej,
DGLP – Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych,
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych,
GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
PGL Lasy Państwowe – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe,
PUL – Plan Urządzenia Lasu,
UE – Unia Europejska.

SKRÓTY Z ZAKRESU PROGRAMU NATURA 2000:

OSO – obszar specjalnej ochrony (ptaków),
SOO – specjalny obszar ochrony (siedlisk),
OZW – obszary o znaczeniu wspólnotowym,
PCzK – Polska Czerwona Księga (roślin lub zwierząt),
SDF – standardowy formularz danych,
DS – Dyrektywa Siedliskowa,
DP – Dyrektywa Ptasia.

SKRÓTY Z ZAKRESU LEŚNICTWA:

TD – gospodarczy typ drzewostanu,
KO - drzewostany w klasie odnowienia,
KDO – drzewostany w klasie do odnowienia,
KZP – Komisja Założeń Planu,
POP – Program Ochrony Przyrody,
Rb – rębnia:
Ib – rębnia zupełna pasowa,
IIb – rębnia częściowa pasowa,
IIIa – rębnia gniazdowa zupełna,
IIIb – rębnia gniazdowa częściowa,
IVD, IVDU – rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona,
CW – czyszczenie wczesne,
CP – czyszczenie późne,
TW – trzebież wczesna,
TP – trzebież późna,
TSL – typ siedliskowy lasu,
SLMN – standard leśnej mapy numerycznej,
WZS – Wojewódzki Zespół Specjalistyczny,
ZHL – Zasady Hodowli Lasu,
ILP – Inspekcja Lasów Państwowych,
Inwentaryzacja LP – inwentaryzacja siedlisk i gatunków wykonana przez Lasy Państwowe na gruntach w zarządzie LP.

SKRÓTY NAZW GATUNKÓW DRZEW:

Ak – grochodrzew (robinia akacyjowa) *Robinia pseudoacacia* L.,
Bk – buk zwyczajny *Fagus sylvatica* L.,
Brz – brzoza brodawkowata *Betula pendula* Roth,
Cis – cis pospolity *Taxus baccata* L.,
Czr – czereśnia ptasia *Cerasus avium* (L.) Moench.,
Czm – czeremcha zwyczajna *Padus avium* Mill.,
Db – dąb *Quercus* sp.,
Db.b. – dąb bezszypułkowy *Quercus petraea* (Mattuschka) Liebl.,
Db.s. – dąb szypułkowy *Quercus robur* L.,
Db.c. – dąb czerwony *Quercus rubra* L.,
Dg – daglezja zielona *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco subsp. *menziesii*,
Gb – grab zwyczajny *Carpinus betulus* L.,
Gr – grusza pospolita (grusza dzika) *Pyrus communis* L.,
Iwa – wierzba iwa *Salix caprea* L.,

Jd – jodła pospolita *Abies alba* Mill.,
Jb – jabłoń dzika *Malus sylvestris* (L.) Mill.,
Js – jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* L.,
Jrz – jarząb pospolity *Sorbus aucuparia* L.,
Jw – klon jawor *Acer pseudoplatanus* L.,
Kl – klon zwyczajny *Acer platanoides* L.,
Ksz – kasztanowiec biały (zwyczajny) *Aesculus hippocastanum* L.,
Lp – lipa drobnolistna *Tilia cordata* Mill.,
Md – modrzew europejski *Larix decidua* Mill.,
Ol – olsza czarna *Alnus glutinosa* Gaertn.,
Ol.s. – olsza szara *Alnus incana* (L.) Moench,
Os – topola osika *Populus tremula* L.,
So – sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* L.,
So.b. – sosna Banksa *Pinus banksiana* Lamb.,
So.c. – sosna czarna *Pinus nigra* Arn.,
So.we. – sosna wejmutka *Pinus strobus* L.,
Św – świerk pospolity *Picea abies* (L.) H. Karst,
Tp – topola *Populus sp.*,
Wb – wierzba *Salix sp.*,
Wz – wiąz pospolity (wiąz polny) *Ulmus minor* Mill.

SKRÓTY NAZW TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASÓW:

Bs – Bór suchy,
Bśw – Bór świeży,
Bw – Bór wilgotny,
Bb – Bór bagienny,
BMśw – Bór mieszany świeży,
BMw – Bór mieszany wilgotny,
BMb – Bór mieszany bagienny,
LMśw – Las mieszany świeży,
LMw – Las mieszany wilgotny,
LMb – Las mieszany bagienny,
Lśw – Las świeży,
Lw – Las wilgotny,
Lł – Las łąkowy,
Ol – Ols,
OlJ – Ols jesionowy,
BMwyżśw – Bór mieszany wyżynny świeży,
BMwyżw – Bór mieszany wyżynny wilgotny,
LMwyżśw – Las mieszany wyżynny świeży,
LMwyżw – Las mieszany wyżynny wilgotny,
Lwyżśw – Las wyżynny świeży,
Lwyżw – Las wyżynny wilgotny,
OlJwyż – Ols jesionowy wyżynny,

SKRÓTY TYPÓW I PODTYPÓW GLEB LEŚNYCH:

ARb - Arenosole bielcowane,
ARw - Arenosole właściwe,
AR - Arenosole – razem,
Rbr - Rędziny brunatne,
Rw - Rędziny właściwe,
R - Rędziny – razem,
AUpr - Pararędziny antropogeniczne,
PRbr - Pararędziny brunatne,
PRw - Pararędziny właściwe,
PR – Pararędziny,
CZbr - Czarne ziemie brunatne,
CZw - Czarne ziemie właściwe,
CZwy - Czarne ziemie wyługowane,

CZ - Czarne ziemie,
BRb - Gleby brunatne bielicowe,
BRk - Gleby brunatne kwaśne,
BRw - Gleby brunatne właściwe,
BRwy - Gleby brunatne wylugowane,
BR - Gleby brunatne,
Pog - Gleby płowe opadowoglejowe,
Pw - Gleby płowe właściwe,
P - Gleby płowe,
RDb - Gleby rdzawe bielicowe,
RDbR - Gleby rdzawe brunatne,
RDw - Gleby rdzawe właściwe,
RD - Gleby rdzawe,
Blw - Bielice właściwe,
Bw - Gleby bielicowe właściwe,
Bgms - Gleby glejo-bielicowe murszaste,
Bgw - Gleby glejo-bielicowe właściwe,
B - Gleby bielicowe,
Gmł - Gleby gruntowoglejowe mułowe,
Gms - Gleby gruntowoglejowe murszaste,
Gm - Gleby gruntowoglejowe murszowe,
Gp - Gleby gruntowoglejowe próchniczne,
Gts - Gleby gruntowoglejowe torfiaste,
Gt - Gleby gruntowoglejowe torfowe,
Gw - Gleby gruntowoglejowe właściwe,
Grd - Gleby gruntowoglejowe z rudą darniową,
G - Gleby gruntowoglejowe,
OGam - Gleby amfiglejowe,
OGb - Gleby opadowoglejowe bielicowe,
OGw - Gleby opadowoglejowe właściwe,
OG - Gleby opadowoglejowe,
Młt - Gleby torfowo-mułowe,
Młw - Gleby mułowe właściwe,
Mł - Gleby mułowe,
Tn - Gleby torfowe torfowisk niskich,
Tp - Gleby torfowe torfowisk przejściowych,
Tw - Gleby torfowe torfowisk wysokich,
T - Gleby torfowe,
Mt - Gleby torfowo-murszowe,
Mmł - Gleby mułowo-murszowe,
M - Gleby murszowe,
MRm - Gleby mineralno-murszowe,
MRw - Gleby murszowate właściwe,
MRms - Gleby murszaste,
MR - Gleby murszowate,
MDbr - Mady rzeczne brunatne,
MD - Mady rzeczne,
Dw - Gleby deluwialne właściwe,
Dp - Gleby deluwialne próchniczne,
Dbr - Gleby deluwialne brunatne,
D - Gleby deluwialne,
AUi - Gleby industro i urbanoziemne o niewykszt. prof.,
AU - Gleby industro i urbanoziemne.

4. INFORMACJE OGÓLNE

4.1. Położenie Nadleśnictwa

Ryc. 1. Mapa zasięgu Nadleśnictwa Siewierz w RDLP Katowice

Obecna siedziba Nadleśnictwa Siewierz usytuowana jest przy ul. Łysa Góra 6, na terenie miasta Siewierz, w oddziale 105g, obrębu Siewierz, leśnictwa Kuźnica.

Adres siedziby Nadleśnictwa:

42-470 Siewierz, ul. Łysa Góra 6

Telefon: (32) 674 29 57, (32) 674 29 58

Fax: (32) 674-11-60

Adres elektroniczny e-mail: siewierz@katowice.lasy.gov.pl

Strona internetowa: <http://www.siewierz.katowice.lasy.gov.pl/>

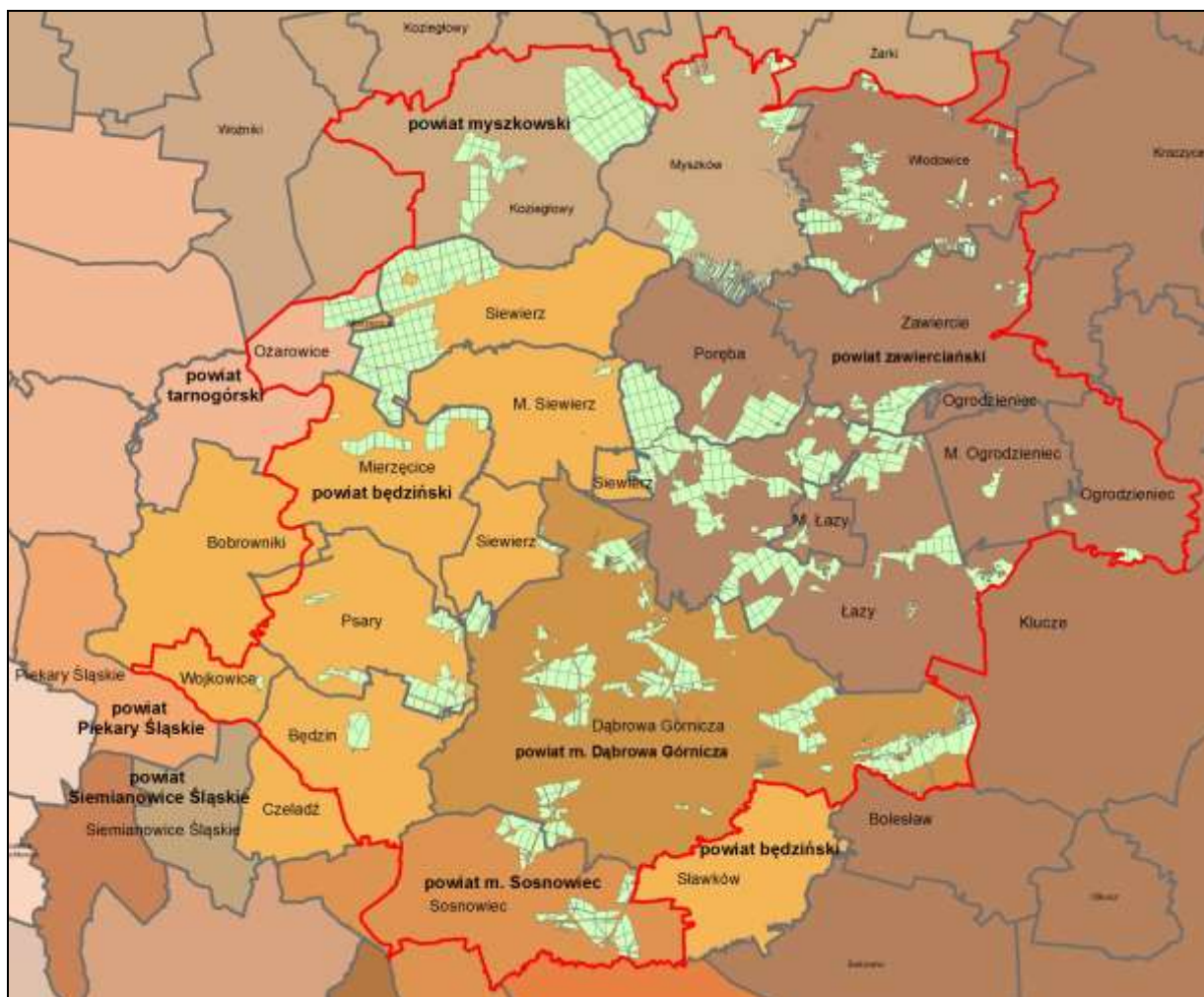
4.1.1. Położenie administracyjne

Nadleśnictwo Siewierz jest nadzorowane przez Regionalną Dyрекcyję Lasów Państwowych w Katowicach i składa się z jednego obrębu Siewierz.

Obszar Nadleśnictwa położony jest w województwie śląskim, w zasięgu powiatów: zawierciańskiego w gminach: Zawiercie, Poręba, miejska Ogródzieniec, Ogródzieniec obszar wiejski, miejska Łazy, Łazy obszar wiejski, Włodowice: będzińskiego w gminach: Będzin, miejska Siewierz, Siewierz obszar wiejski, Psary, Mierzęcice, Wojkowice, Bobrowniki; myszkowskiego w gminie: Myszków, Koziegłowy obszar wiejski; tarnogórskiego w gminie: Ożarówce oraz w powiecie M. Dąbrowa Górnicza w gminie M. Dąbrowa Górnicza i w powiecie M. Sosnowiec w gminie M. Sosnowiec.

Powierzchnia ogólna gruntów Nadleśnictwa (według opisów taksacyjnych) wynosi 15199,18 ha (bez współwłasności), w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione 14253,61 ha,
- grunty zw. z gosp. leśną 487,13 ha,
- grunty nieleśne 458,44 ha.

Ryc. 2. Mapa podziału administracyjnego

W Nadleśnictwie Siewierz znajdują się również grunty, będące we współwłasności z osobami fizycznymi lub prawnymi (o łącznej powierzchni 2,27 ha (powierzchnia ewidencyjna – 2,2730 ha).

Nadleśnictwo Siewierz nie posiada ujawnionych gruntów spornych.

4.1.2. Położenie przyrodnicze

Według „Regionalizacji Przyrodniczo Leśnej” (IBL - Trampler 2010), opartej na podstawach ekologiczno-fizjograficznych (obowiązującej w LP), Nadleśnictwo Siewierz położone jest w następujących krainach:

- VI Małopolskiej Krainie Przyrodniczo-leśnej,
- Mezoregionie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej,
- Mezoregionie Górnośląskim,
- Mezoregionie Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej,
- V Śląskiej Krainie Przyrodniczo-leśnej,
- Mezoregionie Lasów Lublinieckich.

Ryc. 3. Położenie przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa

4.1.3. Położenie fizjograficzne

Wg podziału fizyczno-geograficznego (Kondracki 2002), grunty Nadleśnictwa położone są w:

Obszarze: Europy Zachodniej,

Prowincji: Wyżyny Polskie (34),

Podprowincji: Wyżyna Śląsko-Krakowska (341),

Makroregionie: Wyżyna Śląska (341.1),

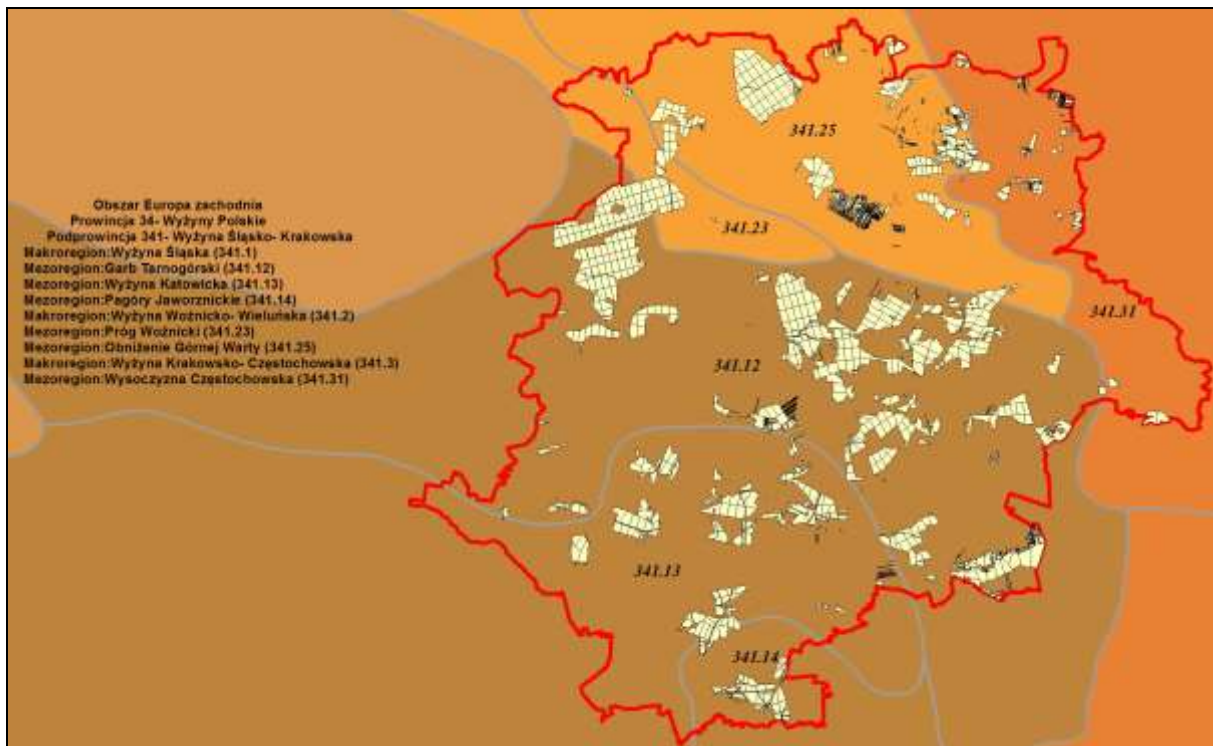
- *Mezoregionie: Garb Tarnogórski (341.12),*
- *Mezoregionie: Wyżyna Katowicka (341.13),*
- *Mezoregionie: Pagóry Jaworznickie (341.14),*

Makroregionie: Wyżyna Woźnicko-Wieluńska (341.2),

- *Mezoregionie: Próg Woźnicki (341.23),*
- *Mezoregionie: Obniżenie Górnej Warty (341.25),*

Makroregionie: Wyżyna Krakowsko-Częstochowska (341.3),

- *Mezoregionie: Wysoczyzna Częstochowska (341.31).*

Ryc. 4. Położenie według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego

4.1.4. Położenie geobotaniczne

Według regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza (Matuszkiewicz J.M., Regiony geobotaniczne Polski - mapa numeryczna, IGiPZ PAN, Warszawa 2008) obszar Nadleśnictwa Siewierz leży w zasięgu następujących jednostek geobotanicznych:

- Państwo: Holarktyka,
- Obszar: Europejskich Lasów Liściastych i Mieszanych,
- Prowincja Środkowoeuropejska,
- Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa,
- C Dział Wyżyn Południowopolskich,
- C.2. Kraina Wyżyn Środkowomałopolskich,
  - C.2.2. Okręg Olesko-Częstochowski,
    - C.2.2.e Podokręg Olesko-Myszkowski,
- C.3. Kraina Górnos Śląska,
  - C.3.1. Okręg Górnos Śląski Właściwy,
    - C.3.1.a Podokręg Zabrzeńsko - Tarnogórski,
    - C.3.1.b Podokręg Siewierski,
    - C.3.1.c Podokręg Lubliniecko - Zawierciański,
    - C.3.1.d Podokręg Ciągowicki,
    - C.3.1.e Podokręg Będziński,
    - C.3.1.f Podokręg Dąbrowsko-Ząbkowicki,
    - C.3.1.g Podokręg Strzemieszycki,
    - C.3.1.h Podokręg Pustyni Błędowskiej,
- C.4. Kraina Jury Krakowato-Częstochowskiej,
  - C.4.1. Okręg Jury Północnej Olkusko-Częstochowskiej,
    - C.4.1.a Podokręg Ogrodzeniecko-Mstowski,
    - C.4.1.b Podokręg Pilicki,
    - C.4.1.c Podokręg Olkusko-Wolbromski.

4.2. Podstawa formalno-prawna

Podstawę prawną opracowania stanowią akty prawa krajowego i unijnego oraz porozumienia międzynarodowe.

Prawo krajowe:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017 poz. 1405);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2017 poz. 1074);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017 poz. 1073);
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. 2017 poz. 788);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2017 poz. 519);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2017 poz. 1161);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. 2017 poz. 1121);
- Ustawa z dnia 27 listopada 2014 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2014 poz. 1789).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r., nr 213, poz. 1397).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014, poz. 1713).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z 30 kwietnia 2008 r., w sprawie kryteriów oceny występowania szkody w środowisku (Dz.U. z 2016 r., poz. 1399).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U. z 2017 poz. 2408).

Prawo wspólnotowe:

- Dyrektywa Rady 79/409/EWG o ochronie dziko żyjących ptaków z dnia 2 kwietnia 1979 r. (zmieniana późniejszymi dyrektywami);
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory z dnia 21 maja 1992 r. (zmieniona Dyrektywą 97/62/EWG);
- Dyrektywa Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska;

oraz:

- Dyrektywa ramowa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna) z dnia 23 października 2000 r.;

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny skutków niektórych planów i programów dla środowiska;

- Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska, znowelizowana Dyrektywą Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r.;

- Dyrektywa Rady 2003/35/WE ustanawiająca udział społeczeństwa w przygotowaniu niektórych planów i programów dotyczących środowiska oraz zmieniająca Dyrektywy Rady: 85/337/EWG i 96/61/WE w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do sprawiedliwości;

porozumienia międzynarodowe:

- Konwencja o różnorodności biologicznej - przyjęta 5 czerwca 1992 r. w Rio de Janeiro - ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996 r.;

- Konwencja Berneńska - Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk - sporządzona 19 września 1979 r. w Bernie;

- Konwencja Bońska - Konwencja o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt (sporządzona 29 czerwca 1979 r. w Bonn - w Polsce weszła w życie w 1995 r.);
- Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego - przyjęta 16 listopada 1972 r. w Paryżu.

Plan urządzenia lasu to podstawowy dokument regulujący prowadzenie gospodarki leśnej na terenie nadleśnictwa. Obowiązek sporządzania Planu urządzenia lasu wynika z Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach *Dz.U. 1991 nr 101 poz. 444, która w art. 7.1. stwierdza: „Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według Planu urządzenia lasu”. Plan urządzenia lasu wg Art. 6.1.6. wspomnianej ustawy jest to: „Podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej”.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono na podstawie umowy zawartej między Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Katowicach, a Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Zakres i zawartość prognozy oddziaływania projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko, opracowany jest na podstawie art. 51 i 52 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz. 1227, ze zm.), zwanej Ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku (OOŚ). Prognoza oddziaływania na środowisko, obejmuje wszystkie składniki wyszczególnione w art. 51 i 52 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

4.3. Zakres prognozy

Zakres i szczegółowość informacji, jakie zawarto w niniejszej prognozie wynikają z art. 51 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, jak również z uzgodnienia zakresu prognozy dokonanej przez RDOŚ i PWIS.

Prognozą objęto grunty Nadleśnictwa w tym szczególnie:

- grunty Nadleśnictwa położone w zasięgu obszarów Natura 2000, odnośnie wpływu zaprojektowanych w PUL zabiegów gospodarczych na przedmioty ochrony poszczególnych obszarów,
- rośliny i zwierzęta chronione występujące na gruntach Lasów Państwowych oraz pozostałe formy ochrony występujące na obszarze Nadleśnictwa, odnośnie wpływu na nie zaprojektowanych w PUL zabiegów gospodarczych.

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest analiza poszczególnych zadań gospodarczych określonych w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz, których realizacja może mieć wpływ na podstawowe elementy środowiska.

Celem sporządzenia prognozy oddziaływania planu urządzania lasu na środowisko było:

- określenie wpływu zaprojektowanych w planie działań na cele i przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000;
- ocena stopnia i sposobu uwzględnienia potrzeb ochrony przyrody w projekcie Planu urządzenia lasu;
- ocena skutków środowiskowych realizacji projektu Planu urządzenia lasu.

Cytowana powyżej ustawa ustala, że organ sporządzający projekt Planu urządzenia lasu wykonuje Prognozę zawierającą następujące elementy: informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami, informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy, propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania, informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko, streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne, oddziałujące na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia również rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów – prezentuje rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie. Uzasadnia ich wybór oraz opisuje metody dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnia brak rozwiązań alternatywnych, w tym wskazuje napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk w stanie współczesnej wiedzy.

Kolejny artykuł ustawy (Art. 53.) nakłada obowiązek uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie. W opracowywanej prognozie uzgodnienie takie zostało przeprowadzone.

4.4. Zawartość projektu planu

w skład projektu planu wchodzi:

- opis ogólny lasów Nadleśnictwa – elaborat, który zawiera: dane ogólne nadleśnictwa, charakterystyki: ekonomiczną, przyrodniczo-geograficzną, stanu lasu i zasobów drzewnych, opis bazy nasiennej, form ochrony przyrody oraz przyjęte podstawy gospodarki planowanego okresu gospodarczego takie jak: funkcje lasu i podział na kategorie ochronności, podział na gospodarstwa i przyjęte wieki rębności. Istotną częścią elaboratu jest część planistyczna, zawierająca opisanie i zestawienie zadań z zakresu użytkowania głównego, hodowli lasu oraz kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony lasu, ochrony przeciwpożarowej, użytkowania ubocznego i gospodarki łowieckiej. Opisanie zawiera także analizę gospodarki leśnej w minionym okresie, a także ogólne określenie potrzeb z zakresu budownictwa ogólnego, drogowego i wodnego, wytyczne w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego i edukacji ekologicznej oraz prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego,

- opis taksacyjny lasu, który składa się ze szczegółowych opisów drzewostanów, ich siedlisk, funkcji jakie pełnią oraz planowanych zadań gospodarczych, tzw. wskazówek gospodarczych,

- wykaz projektowanych zadań z zakresu użytkowania głównego i hodowli lasu,

- mapy obrazujące wyniki inwentaryzacji: mapa gospodarcza, mapy tematyczne, przeglądowe i sytuacyjne,

- Program ochrony przyrody (POP) - zawierający opis walorów przyrodniczych nadleśnictwa, opisanie stanu środowiska i występujących zagrożeń abiotycznych, biotycznych i antropogenicznych, inwentaryzację siedlisk leśnych (typów siedliskowych lasu), siedlisk przyrodniczych Natura 2000, chronionych roślin, grzybów i zwierząt oraz mapy tematyczne.

Instrukcja urządzania lasu określa układ i formę poszczególnych składników planu urządzania lasu. Pewne modyfikacje układu planu urządzania lasu mogą wynikać z wytycznych szczegółowo sprecyzowanych w zawieranych umowach na wykonanie planu urządzania lasu i ustaleniach KZP i NTG.

4.5. Główne cele projektu planu

Głównym celem opracowania projektu Planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej wielofunkcyjnej gospodarki leśnej zgodnie z polskim prawodawstwem. Pod względem prawnym oznacza to, że gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się tylko według ważnego Planu urządzenia lasu. Urządzenie lasu oparte jest na Instrukcji urządzenia lasu (IUL), opracowanej zgodnie z wymogami ustawy o lasach. Cele i zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach wielofunkcyjnych określone zostały w „Polityce ekologicznej Państwa” uchwalonej przez Sejm RP w 1991 r. (MP nr 18, poz. 118), „II Polityce ekologicznej Państwa” uchwalonej przez Sejm RP w 2001 r. oraz „Polityce leśnej Państwa” przyjętej przez Radę Ministrów dnia 22 kwietnia 1997 r.

Cele, dla których sporządzono projekt Planu urządzenia lasu przedstawiają się następująco:

- inwentaryzacja zasobów przyrodniczo-leśnych,
- ocena stanu lasu,
- ocena zagrożeń lasu,
- rozpoznanie funkcji lasu oraz dokonanie podziału wg pełnionych funkcji i przyjętych celów gospodarowania,
- projektowanie pożądanej struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej lasu oraz budowy piętrowej drzewostanów,
- kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego drzewostanów,
- sporządzenie projektu planów szczegółowych (plan cięć, plan hodowli, plan zalesień),
- ustalenie zadań ramowych z zakresu ochrony przyrody oraz ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej, gospodarki łowieckiej),
- opracowanie map gospodarczych i tematycznych.

Projekt Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz stanowić będzie podstawę prowadzenia gospodarki leśnej w Nadleśnictwie w latach 2019 – 2028.

4.6. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzenia lasu zgodnie z Art. 51. ust. 1 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, wymaga zastosowania wielu analiz i ocen. *„Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu”*. Do analiz wykorzystano zestawienia danych uzyskanych z bazy programu „Taksator” zawierające rodzaj planowanych zabiegów w drzewostanach, w których zlokalizowano siedliska przyrodnicze, stanowiska roślin lub miejsca bytowania zwierząt oraz materiały kartograficzne. Na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa w roku 2007 wykonane zostały inwentaryzacje siedlisk przyrodniczych i niektórych gatunków chronionych w ramach programu Natura 2000. Dane uzyskane są weryfikowane przez obserwacje własne wykonywane przez pracowników Nadleśnictwa. Na potrzeby opracowania Prognozy wykorzystano bazę danych, powstałą na podstawie ww. inwentaryzacji. Ponadto wykorzystano zestawienia, analizy i wnioski zawarte w opisie ogólnym oraz w Programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Siewierz. Zestawienia danych wykonano w formie macierzy, które przy wykorzystaniu narzędzi GIS umożliwiły dokonanie interpretacji danych. Dla scharakteryzowania stanu środowiska sporządzono odpowiednie tabele i zestawienia porównawcze a także stosowne analizy dotyczące lasów całego Nadleśnictwa oraz wykonane odrębnie dla gruntów w zasięgu obszarów Natura 2000. W zapisach planu urządzenia lasu dla poszczególnych wydziełów często ujęte jest kilka wskazań. Na potrzeby niniejszej analizy przyjęto założenie, że można wyróżnić w każdym wydziale jedną, najważniejszą z punktu widzenia wpływu na środowisko, wskazówkę. W związku z tym w zestawieniach zgrupowano główne wskazania gospodarcze zaprojektowane dla wydziełów w PUL. Wpływ zapisów planu urządzenia lasu na siedliska i gatunki Natura 2000 analizowano dla gatunków i siedlisk, dla których w SDF obszaru przyjęto ocenę ogólną A, B lub C. Przy sporządzaniu oceny wykorzystano następujące kody określeń oddziaływania:

- + oddziaływanie pozytywne,

- oddziaływanie negatywne,
- 0 brak oddziaływania lub oddziaływanie neutralne,
- 1 oddziaływanie krótkoterminowe,
- 2 oddziaływanie średnioterminowe,
- 3 oddziaływanie długoterminowe.

Źródła informacji na temat chronionych lub rzadkich („cennych” z punktu widzenia ochrony przyrody) gatunków roślin i zwierząt:

Informacje dotyczące lokalizacji stanowisk roślin chronionych oraz chronionych gatunków zwierząt zebrane zostały z następujących źródeł:

- inwentaryzacji przeprowadzonej przez PGL LP w latach 2006-2007,
- danych z tzw. „ciągłej waloryzacji przyrodniczej” prowadzonej przez N-ctwo Siewierz według stanu z 2018 roku,
- dokumentacji dotyczącej rezerwatów przyrody,
- materiałów przekazanych wykonawcy przez RDOŚ,
- inwentaryzacji wybranych elementów, wykonanej podczas taksacji lasu.

Źródła informacji na temat granic obszarów Natura 2000:

Granice obszarów Natura 2000 przyjęto wg stanu przekazanego do Komisji Europejskiej dnia 30 października 2009 r.

4.7. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu i częstotliwość jej przeprowadzania

Zgodnie z zapisami art. 34 pkt. 2c Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, organem nadzorującym działalność nadleśniczych jest dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (wykonanie PUL nadzoruje Minister, *art. 22 pkt 4 ustawy*).

Do monitorowania realizacji zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu proponuje się wykorzystanie systemu kontroli istniejącej w Lasach Państwowych:

- Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego RDLP - przeprowadza kontrole okresowe oraz kompleksowe,
- Wydziały merytoryczne RDLP – przeprowadzają kontrole bieżące i merytoryczne w zakresie kompetencji,
- Nadleśnictwo – w leśnictwach przeprowadza się bieżące kontrole sposobu, terminowości i zgodności wykonania planowanych czynności zapisanych w planie U.L.

Ocenę zawiera również analiza gospodarki leśnej w minionym okresie, dokonywana w czasie Narady Techniczno-Gospodarczej na etapie opracowania projektu Planu urządzenia lasu na kolejny okres.

Śledzenie skutków realizacji postanowień planu można oprzeć na monitoringu następujących wskaźników:

- zmianie powierzchni lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000;
- wykonaniu zadań określonych pismem Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu w wymiarze powierzchniowym i miąższościowym;
- wykonaniu zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody w obszarach Natura 2000 i w innych formach ochrony przyrody w okresie realizacji planu urządzenia lasu.

Skutki realizacji zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody będą monitorowane w cyklu 10-letnim.

4.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko projektu planu.

Położenie Nadleśnictwa Siewierz w stosunku do granicy państwa oraz charakter projektowanych zabiegów gospodarczych pozwala twierdzić, że projekt PUL nie będzie powodować istotnych oddziaływań transgranicznych na środowisko.

4.9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu

Dokumentami międzynarodowymi, istotnymi z punktu widzenia realizacji planu są:

- **Konwencja Ramsarska** - konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego; sporządzona w Ramsarze, dnia 2 lutego 1971 r.

Sposób uwzględnienia w PUL - skuteczna ochrona i umiarkowane użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych w lasach poprzez wskazanie - w Programie ochrony przyrody - bagien, moczarów i torfowisk wyłączonych z zabiegów gospodarczych lub zasługujących na wyłączenie z użytkowania.

- **Konwencja Bońska** – z dnia 23 czerwca 1979 r. Celem konwencji jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego. Określa ona listę oraz sposoby ochrony wędrownych gatunków zwierząt. Za "migrujące" uważa się te gatunki (lub niższe grupy taksonomiczne), z których znaczna liczba osobników w sposób cykliczny i możliwy do przewidzenia przekracza granice jurysdykcji państwowej w różnych cyklach życiowych.

Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona dzikich zwierząt migrujących zapewniona jest przez stosowne zapisy dotyczące zwierząt objętych ochroną gatunkową, w tym zwierząt migrujących.

- **Konwencja Berneńska** – celem niniejszej konwencji uchwalonej 19 września 1979 r. jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw; oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. Szczególny nacisk położono na ochronę europejskich gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące.

Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych zapewniona jest przez stosowne zapisy w Programie ochrony przyrody.

- **Konwencja z Rio de Janeiro** – konwencja o ochronie różnorodności biologicznej przyjęta w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. Jej celem jest ochrona światowych zasobów różnorodności biologicznej na wszystkich trzech poziomach, tzn. w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz pomiędzy ekosystemami. Konwencja uznaje też, że ochrona różnorodności biologicznej jest wspólną troską ludzkości i integralną częścią procesu rozwoju świata. W aspekcie praktycznym wyraża się to m.in. jednakowym traktowaniem wszelkich ekotypów gatunków, ochroną siedlisk ubogich, o niewielkiej liczbie gatunków, które wcześniej nie były traktowane jako równorzędne z siedliskami bogatymi w gatunki.

Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona zasobów różnorodności biologicznej na poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym zapisana została w Programie ochrony przyrody, jak również uwzględniona została w procedurach urządzania, zagospodarowania i ochrony lasu.

Na poziomie Wspólnoty Europejskiej brak jest szczegółowych wytycznych dotyczących prowadzenia gospodarki leśnej w poszczególnych krajach członkowskich. Unia Europejska określa natomiast ogólne zasady postępowania w dziedzinie ochrony przyrody. Podstawowym aktem prawnym, w którym przywołano konieczność „wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego” jest Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską. W art. 6 tego dokumentu jest mowa o tym, że: „przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Wspólnoty, o których mowa w artykule 3., w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska naturalnego”.

Aktami prawnymi wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są **dyrektywy**. W zakresie ochrony przyrody, na terenie Nadleśnictwa Siewierz mają zastosowanie głównie trzy dyrektywy:

Dyrektywa Ptasia (DP) 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r., której celem jest zapewnienie ochrony gatunków ptaków lęgowych oraz migrujących na terenie Wspólnoty Europejskiej. Na jej mocy tworzy się obszary specjalnej ochrony ptaków w ramach sieci Natura 2000.

Sposób uwzględnienia w PUL – brak obszarów specjalnej ochrony ptaków.

Dyrektywa Siedliskowa (DS) 92/43/EWG z 21 maja 1992 r., która wskazuje i obejmuje ochroną ważne w skali europejskiej gatunki flory i fauny oraz typy siedlisk przyrodniczych. Na jej mocy tworzy się specjalne obszary ochrony siedlisk w ramach sieci Natura 2000.

Sposób uwzględnienia w PUL – uwzględnienie Obszarów o znaczeniu wspólnotowym - (OZW): Ostoja Środkowojurajska PLH240009, Ostoja Kroczycka PLH240032, Pustynia Błędowska PLH120014, Torfowisko Sosnowiec-Bory, Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037, Łąki Dąbrowskie PLH240041.

Dyrektywa 2004/35WE zwana „szkodową” z dnia 21 kwietnia 2004 r. (DSZ), która określa sposoby postępowania oraz zapobiegania skutkom szkody w środowisku. W zakresie ujętym w planie, dyrektywa odnosi się do szkody, jako „mierzalnej, negatywnej zmiany w zasobach naturalnych lub mierzalnego osłabienia użyteczności zasobów naturalnych”. Szkada oznacza również „szkodę wyrządzoną gatunkom chronionym i w siedliskach przyrodniczych, które stanowią dowolną szkodę mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony takich siedlisk lub gatunków”. Sporządzanie prognozy, jako elementu procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest dążeniem do ustalenia, czy i w jaki sposób zapisy planu mogą naruszać wymogi DSZ.

Sposób uwzględnienia w PUL – „Dyrektywa szkodowa” jest uwzględniona poprzez poddanie projektu Planu strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Dokumentami krajowymi, w których określono cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planu są:

Polityki ekologicznej państwa 2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Należy zaznaczyć, że 14 lutego 2017 roku Rada Ministrów przyjęła nową średniookresową strategię rozwoju kraju - Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) - SOR. Wskazane w SOR cele, kierunki interwencji, działania i projekty strategiczne powinny znaleźć odzwierciedlenie we wszystkich dokumentach strategicznych. W tym sensie SOR stanowi podstawę do przygotowywania nowych strategii sektorowych, w tym strategii środowiskowej. Komitet Koordynacyjny ds. Polityki Rozwoju (KKPR) rekomendował zastąpienie dotychczas obowiązującej Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.” (BEiŚ) dwoma osobnymi dokumentami. Prace nad strategią środowiskową będą koordynowane przez Ministerstwo Środowiska ze wsparciem członków międzyresortowego zespołu. Dokument otrzymał nazwę Polityka ekologiczna państwa 2030 (PEP). PEP stanowić będzie strategię w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Będzie jedną z podstaw prowadzenia polityki ochrony środowiska w Polsce. W systemie dokumentów strategicznych PEP stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów SOR. W tym miejscu należy podkreślić, że odbyły się już konsultacje tego projektu (trwały do 30 września 2018r.). Planowany termin przyjęcia projektu przez Radę Ministrów to I kwartał 2019 roku.

Sposób uwzględnienia w PUL – opracowanie Planu z uwzględnieniem:

- utrzymania lub przywracania zdolności retencyjnych lasów,
- dostosowania składów gatunkowych drzewostanów do siedliska,
- zwiększania różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych.

Polityka leśna państwa z 1997 r. Dokument wyznaczający ogólne ramy prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Sposób uwzględnienia w PUL – opracowanie Planu z uwzględnieniem:

- zapewnienia w oparciu o Ustawę o ochronie przyrody, Ustawę o lasach oraz Ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochrony wszystkim lasom, a szczególnie najcenniejszym ekosystemom oraz kluczowym i rzadkim elementom biocenoz leśnych,
  - planowania gospodarki leśnej na podstawach przyrodniczych,
  - zachowania lasów i ich różnorodnych funkcji,
  - zwiększania zasobów drzewnych,
  - zachowania różnorodności gatunkowej i genetycznej biocenoz leśnych oraz różnorodności ekosystemów w kompleksach leśnych.

Krajowy program zwiększania lesistości. Aktualizacja 2003 r. Dokument planistyczny określający cele, zasięg i sposób powiększania powierzchni leśnej kraju, w początkowych założeniach do ok. 30 % w 2020 r. i 33 % w 2050 r. Program operuje gminą, jako podstawową jednostką, dla której określone są wskaźniki preferencji zalesienia.

W obecnym projekcie PUL nie przewiduje się zalesiania gruntów nieleśnych.

4.10. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami, w tym z dokumentami dla których zostały przeprowadzone SOOŚ

„Program Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/11/8/2015 z dnia 31 sierpnia 2015 roku, jest podstawowym dokumentem regulującym cele i kierunki działań państwa podejmowane na szczeblu regionalnym w zakresie ochrony środowiska.

Zarząd Województwa Śląskiego na podstawie art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2017 poz. 519) i art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017 poz. 1405), przystąpił do opracowania projektu dokumentu pn.: „Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018” wraz ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko skutków realizacji tego programu. Zarząd Województwa Śląskiego w dniu 30 lipca 2009 roku podjął uchwałę o przystąpieniu do opracowania Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego na lata 2011-2030 (Uchwała Nr 1967/290/III/2009). Opracowanie Strategii Ochrony Przyrody stanowić będzie wkład województwa w realizację Krajowej Strategii Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej (2003) oraz celów proklamowanego przez ONZ Roku Różnorodności Biologicznej (rok 2010).

Dokument o nazwie „Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020”, który wyznacza kierunki działań inwestycyjnych, posiada opracowaną Prognozę oddziaływania na środowisko.

Nadrzędnym celem polityki ekologicznej państwa jest tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa. Dla realizacji tego nadrzędnego celu na poziomie województwa śląskiego przyjęto cele długoterminowe i krótkoterminowe.

Cele długoterminowe przyjęte w ww. Programach Ochrony Środowiska dotyczące zapisów projektu Planu urzędzenia lasu to:

1. Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności oraz zachowanie krajobrazu.

2. Ochrona ekosystemów leśnych.

Do zadań kierunkowych związanych z ochroną ekosystemów leśnych zaliczono:

- Poprawę stanu zdrowotnego i żywotności lasów,
- Zwiększenie lesistości województwa, szczególnie przez zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych (zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości z 1995 r. z późn. zm.), zalesianie ciągów i korytarzy ekologicznych,
  - Aktywizacja lokalnych społeczności, szczególnie wiejskich do wykorzystywania możliwości zalesiania gruntów rolnych i innych niż rolne ze środków PROW,
  - Wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Polityki Leśnej Państwa w zakresie ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji lasu,
  - Doskonalenie regionalnego systemu obszarów chronionych poprzez ochronę najcenniejszych przyrodniczo ekosystemów leśnych,
  - Dążenie do równowagi między turystycznym wykorzystaniem obszarów cennych przyrodniczo a koniecznością ich ochrony,
    - Prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej w ramach gospodarki leśnej,
    - Działania zmierzające do ograniczenia szkód w lesie powodowanych, m.in. przez zaśmiecanie lasów i inne formy bezprawnego korzystania z lasów,
    - Objęcie ochroną siedlisk wilgotnych, zalewowych i bagiennych,
    - Działania w zakresie budowy i odtwarzania obiektów małej retencji wodnej na obszarach leśnych,
    - Ograniczenie erozji poprzez właściwe działania gospodarcze, infrastrukturalne i zalesienia.

Gminy w zasięgu, których położone są grunty Nadleśnictwa Siewierz posiadają opracowania dotyczące planowania przestrzennego (również w odniesieniu do mniejszych jednostek podziału ewidencyjnego), w których określono politykę przestrzenną gminy, ogólny planowany sposób zagospodarowania całego terytorium gminy, a także zawarto informacje o

położeniu lasów, obszarów przeznaczonych pod zabudowę lub do zalesień, o przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych, terenów chronionych itp. Dokumentami powiązanymi z projektem Planu urządzenia lasu na szczeblu gmin w zasięgu działania Nadleśnictwa Siewierz są również Programy ochrony środowiska.

Innego typu dokumentami planistycznymi powiązanymi z projektem PUL są plany ochrony i plany zadań ochronnych dla form ochrony przyrody określonych w Ustawie o ochronie przyrody. W zasięgu oddziaływania projektu planu dla Nadleśnictwa Siewierz są to rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, zespoły przyrodniczo-leśne, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne, obszary chronionego krajobrazu i park krajobrazowy. Niektóre wyżej wymienione formy ochrony przyrody nie posiadają aktualnego (zatwierdzonego) planu ochrony lub planu zadań ochronnych.

5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

5.1. Istniejący stan środowiska na obszarze Nadleśnictwa

Szczegółowe dane dotyczące stanu środowiska w zasięgu Nadleśnictwa Siewierz zostały zamieszczone w Programie ochrony przyrody oraz w Opisanu ogólnym planu urządzenia lasu.

5.1.1. Lesistość

Liczba i wielkość kompleksów należą do podstawowych czynników ekonomicznych, które kształtują warunki produkcji leśnej. Rozmieszczenie kompleksów leśnych w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa Siewierz jest nierównomierne. Lasy Nadleśnictwa Siewierz, a szczególnie północno-wschodnia jego część, są bardzo rozdrobnione, czego dowodem jest to, że obejmują aż 267 kompleksów. W zasięgu Nadleśnictwa Siewierz można wyróżnić regiony o charakterze wybitnie przemysłowym (Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec, Będzin i Zawiercie), jak i rejony nastawione na produkcję rolną, zwłaszcza w północnej części omawianego regionu. Duża część Nadleśnictwa położona jest w zasięgu Zagłębia Dąbrowskiego. Rejon ten należy do jednego z najgęściej zaludnionych obszarów w Polsce.

Wielkość kompleksów [ha]	Liczba kompleksów [szt.]	Łączna powierzchnia [ha]	Średnia powierzchnia kompleksu [ha]
1	2	3	4
poniżej 1	91	32,46	0,36
1 - 5	66	179,19	2,71
5 - 20	40	434,46	10,86
20 - 100	37	1684,44	45,53
100 - 200	13	1852,95	142,53
200 - 500	14	4087,53	291,97
500 - 2000	5	4513,17*	902,58
powyżej 2000	1	2417,26	2417,26
Razem	267	15201,45	56,93

*Razem z gruntami we współwłasności.

Nadleśnictwo Siewierz położone jest na obszarze o przeciętnej lesistości, która wynosi 28,80 %. Rozmieszczenie lasów niepaństwowych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Siewierz charakteryzuje się dużą nieregularnością. Lasy niepaństwowe najczęściej położone są przy kompleksach Lasów Państwowych. Większość z nich stanowi dość zwarte i duże kompleksy, są też jednak małe kompleksy o powierzchni do kilku hektarów. Skala rozdrobnienia powierzchni leśnej jest jednym z podstawowych czynników warunkujących prawidłową kontrolę lasu, opiekę nad nim i racjonalną gospodarkę. Nadleśnictwo Siewierz sprawuje nadzór nad lasami niepaństwowymi na zlecenie starostw powiatowych, w ramach 7 obwodów nadzorczych które obejmują 13854,20 ha.

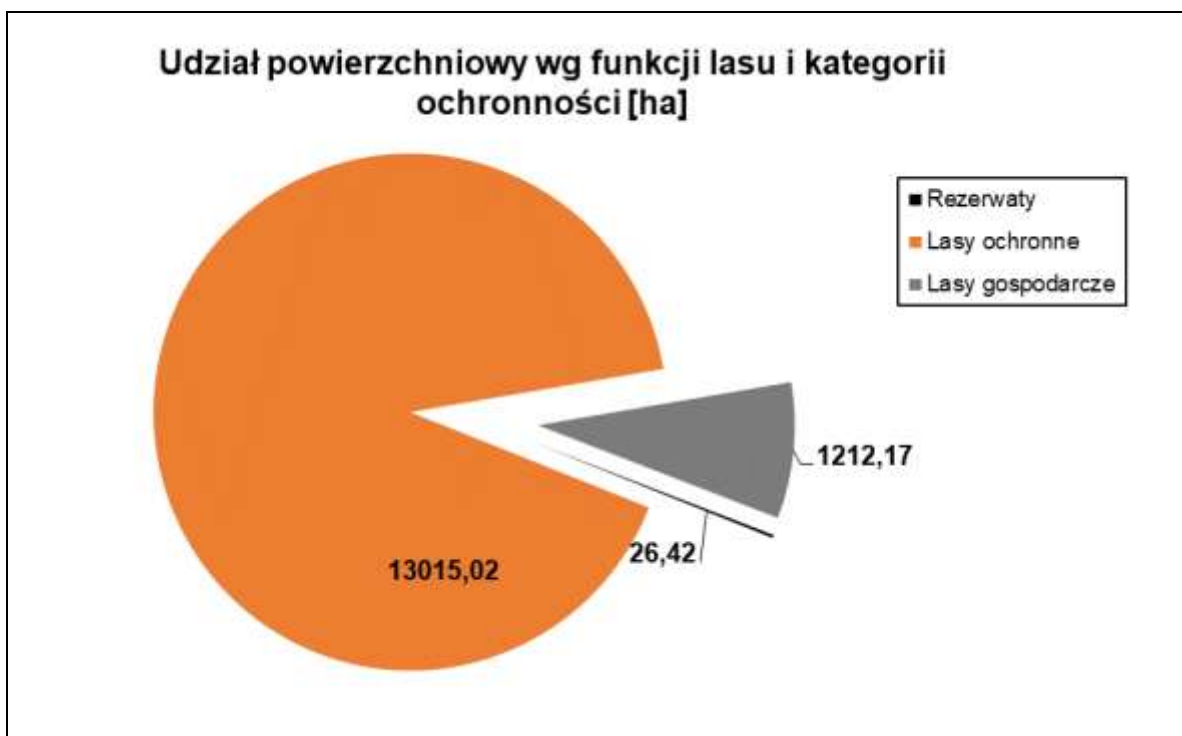

Ryc. 5. Rozmieszczenie lasów różnych form własności w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

5.1.2. Dominujące funkcje lasu

Instrukcja Urządzania lasu z 2012 r. wyróżnia w zależności od funkcji lasu trzy główne grupy lasów: rezerwatowe, ochronne i gospodarcze. Lasy Nadleśnictwa Siewierz są lasami wielofunkcyjnymi, przy czym rolę dominującą mają lasy gospodarcze z funkcją ochronną (13015,02 ha). Rezerваты zajmują 26,42 ha, zaś lasy gospodarcze 1212,17 ha. Do lasów gospodarczych zostały zaliczone lasy włączone do zasobów Nadleśnictwa po wydaniu decyzji o uznaniu lasów za ochronne. Podział ten nie ma praktycznego znaczenia. Lasy te są zagospodarowywane podobnie jak lasy ochronne.

Wielofunkcyjność lasów Nadleśnictwa jest uwzględniona w przyjętych kategoriach ochronności. Podział lasów Nadleśnictwa Siewierz na grupy lasu i kategorie ochronności został opracowany zgodnie z postanowieniami KZP na mocy Zarządzenia MOŚZNiL nr 72 z dnia 10 marca 1995 r., Decyzji MŚ nr B0A-lplo-47/347/2001 z dnia 22 lutego 2001 r. oraz Decyzji MŚ nr DL-lp-0233-1/010/09 z dnia 16 stycznia 2009 r.

5.1.3. Walory przyrodniczo-leśne obszaru Nadleśnictwa

5.1.3.1. Rzeźba terenu

Ukształtowanie terenu stanowi bardzo ważny czynnik glebotwórczy, a także warunkuje różny rozkład opadów atmosferycznych, energii cieplnej słonecznej na powierzchni ziemi (wytworzenie się rozmaitych wystaw i mikroklimatów) oraz zróżnicowanie właściwości fizycznych, chemicznych, bioekologicznych i produkcyjnych gleb.

Jako ważna wskaźnikowa cecha środowiska, ukształtowanie terenu stanowi kryterium przy wydzielaniu typów obszarów o różnej rzeźbie oraz przy przeprowadzaniu klasyfikacji jednostek siedliskowych.

Współczesny obraz rzeźby terenu Nadleśnictwa Siewierz jest wynikiem długiej i złożonej ewolucji, która przebiegała w zmieniających się warunkach geologicznych, klimatycznych i hydrograficznych.

Teren Nadleśnictwa Siewierz cechuje się dość dużymi deniwelacjami rzędu 300 m. Najwyżej położonym punktem wysokościowym jest skałka jurajska w Podzamczu koło Ogrodzieńca 504 m n.p.m., najniższej natomiast położonym jest teren piaszczynowy na południu Nadleśnictwa w dolinie Białej Przemszy (około 220 m n.p.m.).

Obszar Nadleśnictwa położony jest w zasięgu dwóch makroregionów: Wyżyny Śląskiej i Wyżyny Krakowskiej.

Wyżyna Śląska składa się z dwóch mezoregionów: Wyżyny Śląskiej Północnej o rzeźbie strukturalnej i Wyżyny Śląskiej Południowej o rzeźbie zrębowej. Wyżynę Śląską Północną budują niskie progi strukturalne zbudowane z osadów triasu, triasu górnego oraz jury środkowej. Południową część Wyżyny Śląskiej budują zrębowe pagóry, płaskowyże i garby, pomiędzy którymi występują liczne obniżenia zapadliskowe.

Wyżyna Krakowska obejmuje Jurę Krakowską zbudowaną z wapieni skalistych, płytowych, pylastych, kredowatych jury górnej. Jest to obszar mocno zróżnicowany morfologicznie. Powierzchnię rozcinają liczne dolinki erozyjne rozwinięte często w strefach uskoku oraz znaczą liczne ostańce krasowe i skałki stokowe.

Urozmaicona budowa geologiczna obszaru jest mało widoczna, przykryta jest, bowiem w większości utworami czwartorzędowymi. Z utworów starszych od czwartorzędu w budowie geologicznej obszaru udział biorą skały dewońskie, karbońskie, permskie, triasowe i jurajskie. Brak jest zupełnie skał kredowych oraz trzeciorzędowych. Na powierzchni obok osadów czwartorzędowych występują osady dewońskie, triasowe i jurajskie.

5.1.3.2. Budowa geologiczna

Rzeźba terenu jest silnie związana z budową geologiczną. Obszar Nadleśnictwa Siewierz położony jest w kilku jednostkach geologicznych. Obszar nadleśnictwa mieści się w całości w zasięgu monokliny śląsko-krakowskiej i zapadliska górnośląskiego.

Monoklina Śląsko-Krakowska zbudowana jest z utworów staropaleozoicznych oraz leżącej na nich pokrywy skał osadowych permsko-mezozoicznych. Monoklinę budują osady paleozoiczne tworzące rozległe wychodnie w południowo-zachodniej części Nadleśnictwa. Obecność tych utworów w spągu osadów młodszych potwierdzona została na całym obszarze w licznych otworach wiertniczych. Osady mezozoiczne reprezentowane przez trias, jurę i kredę odsłaniają się miejscami spod dość cienkiej pokrywy osadów czwartorzędowych w różnych strefach Nadleśnictwa.

Zapadlisko Górnośląskie stanowi nieckowate obniżenie wypełnione skałami osadowymi, z których największą miąższość mają osady górnokarbońskie z licznymi pokładami węgla. Na obszarze Górnośląskiego Zagłębia Węglowego osady mezozoiczne reprezentuje wyłącznie trias, tworzący często na rozległych wychodniach karbonu nieduże, izolowane płaty erozyjne.

Najmłodsze osady geologiczne czwartorzędowe na całym obszarze tworzą pokrywę o bardzo zmiennej miąższości od kilkudziesięciu metrów w obrębie głębokich dolin kopalnych do 0 m w obrębie wychodni starszego podłoża.

Powierzchnia podłoża podczwartorzędowego pokrywa się z wydzieleniami na główne jednostki geomorfologiczne tego obszaru, tj. na Wyżynę Śląską i Wyżynę Krakowską. W obrębie Wyżyny Śląskiej w jej rzeźbie podczwartorzędowej zaznaczają się kopalne głębokie rynny Czarnej i Białej Przemszy oraz Brynicy. Zróznicowanie w urzeźbieniu tych jednostek spowodowane jest budową zarówno starego paleozoicznego podłoża, jak i mezozoicznego oraz tektoniką. Rzeźba podczwartorzędowa Wyżyny Krakowskiej znacznie odbiega od rzeźby Wyżyny Śląskiej. Na jej powstanie nałożyły się procesy tektoniczne, erozyjno-denudacyjne i krasowe. Wyżynę Krakowską od Wyżyny Śląskiej oddziela wyraźna krawędź erozyjno-denudacyjna o założeniach tektonicznych wznoszących się na wysokość około 80-90 m. Liczne dolinki i jary dość głęboko wcięte wykorzystują liczne strefy tektoniczne.

5.1.3.3. Typy gleb

Budowa geologiczna, zmienność form terenowych oraz zmienność warunków hydrologicznych wpłynęły na różnorodność gleb. Nazewnictwo gleb na potrzeby V rewizji UL przyjęto zgodnie z „Klasyfikacją gleb leśnych Polski” (CILP 2000).

W trakcie prac V rewizji w Nadleśnictwie Siewierz stwierdzono występowanie 17 typów gleb w 49 podtypach.

Na obszarze Nadleśnictwa dominują 3 typy gleb:

- gleby bielcowe – 36,11 %,
- gleby opadowoglejowe – 19,98 %,
- gleby rdzawe – 18,95 %.

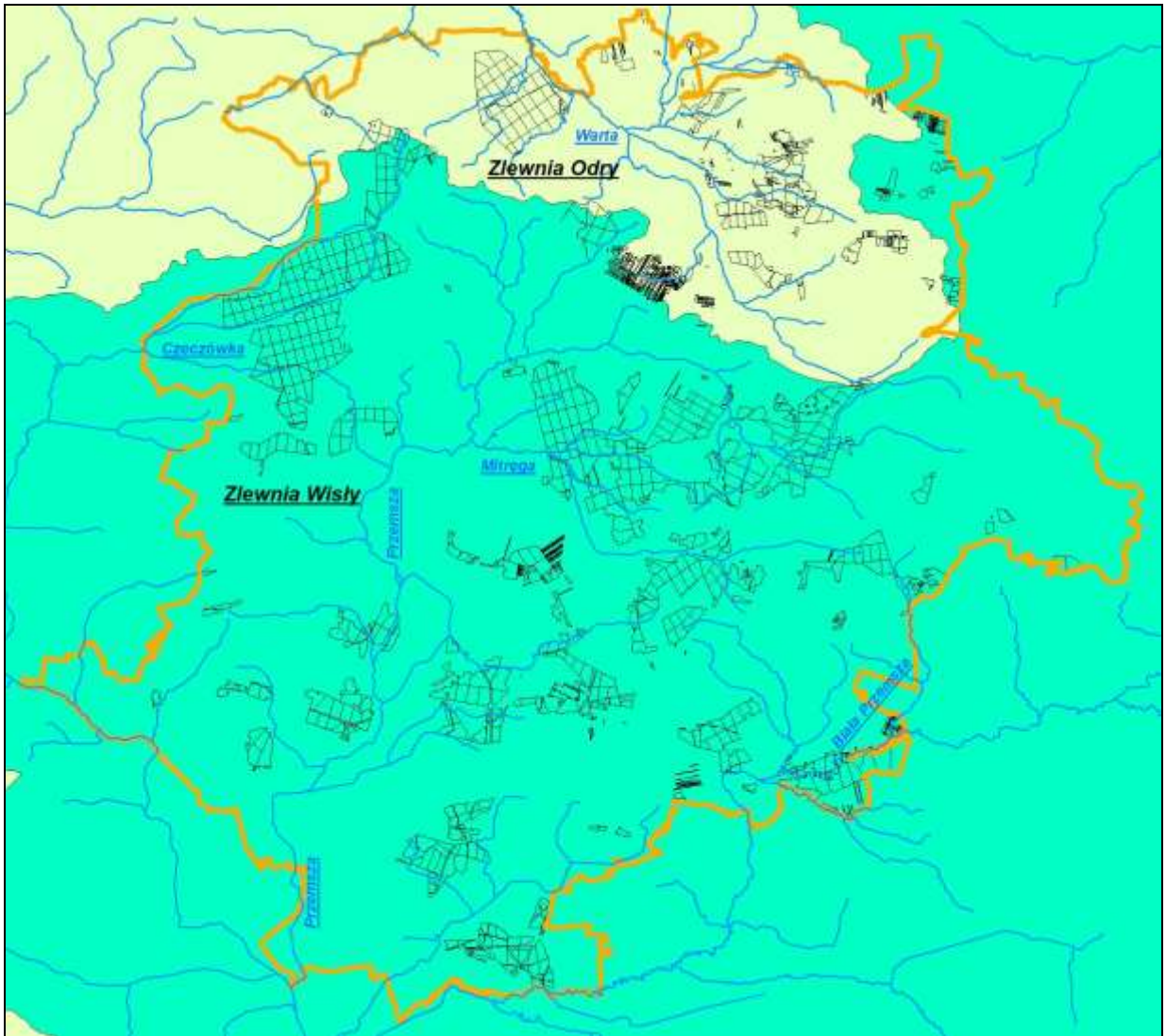
Szczegółowe omówienie budowy geologicznej i gleb zawarte jest w elaboracie glebowo – siedliskowym dla Nadleśnictwa Siewierz, wykonanym w 2005 roku w Biurze Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie. Opracowanie to służy planowaniu gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych.

5.1.3.4. Wody powierzchniowe i podziemne

❖ Wody powierzchniowe

Teren Nadleśnictwa Siewierz odwadniany jest przez rzeki należące do obszarów dorzeczy Odry i Wisły. Obszary dorzeczy Odry i Wisły należą do zlewiska Morza Bałtyckiego.

Tereny Nadleśnictwa Siewierz zgodnie z podziałem hydrograficznym (Atlas Podziału Hydrograficznego Polski, Warszawa 2005) należy do dwóch obszarów (stanowiących zlewnię I rzędu): dorzecza Odry (1) oraz dorzecza Wisły (2), w polach: 118, 181, 212, 254. Dział wodny pomiędzy zlewiskami Odry i Wisły (Warty i Przemszy) wyznacza linia biegnąca z kierunku Bibieli przez Markowice, Pustkowie, Winowno, Bińczyce, następnie otacza południową stronę Zawiercia i dalej skręca pod Kromołowem na północ.

Ryc. 6. Położenie hydrograficzne i sieć rzeczna Nadleśnictwa

Większość rzek płynie szerokimi zabagnionymi dolinami, często z cienką pokrywą torfów. Z przeważającej części Nadleśnictwa wodę odprowadza Wisła poprzez Brynicę, Czarną i Białą Przemszą wraz z licznymi ich dopływami.

Wody północnej części Nadleśnictwa odprowadzane są do Odry przez prawobrzeżne dopływy: Małą Panew, Wartę i cały szereg ich dopływów.

Drugorzędny dział wodny rozdziela dorzecza Małej Panwi i Warty. Przebiega on od Cynkowa po Rzeniszów. Poza terenem Nadleśnictwa Siewierz znajduje się Jezioro Brynickie, ale poprzez bliskość ma również wpływ na klimat badanego terenu. Jest ono zbiornikiem sztucznym znanym także pod nazwą zbiornika w Kozłowej Górze lub Jezioro Świerklaniec (powierzchnia wynosi 7,7 km²). Zajmuje on część szerokiej, wystanej piaskami doliny.

❖ **Wody powierzchniowe**

Wody te stanowi głównie sieć rzeczna, która na terenie Nadleśnictwa jest uwarunkowana rzeźbą terenu. Cały omawiany obszar jest pocięty gęstą siecią cieków naturalnych. Ważniejsze rzeki opisano powyżej. Ponadto, cały obszar Nadleśnictwa pocięty jest gęstą siecią mniejszych cieków naturalnych. Rzeki są zasilane z opadów, z topnienia pokrywy śnieżnej oraz drenażu wód podziemnych. Ilość odpływającej wody ściśle nawiązuje do wielkości opadów. Wezbrania występują najczęściej w dwóch porach roku: na wiosnę z topniejącego śniegu oraz latem z opadów. Szczególnie gwałtowne są wezbrania opadowe.

❖ **Wody podziemne**

Wody podziemne na terenie Nadleśnictwa występują w utworach trzeciorzędowym oraz w osadach czwartorzędowych. Charakter wód gruntowych na omawianym terenie zależy od położenia hydrogeologicznego. Występują tu dwa poziomy wodonośne.

- **triasowo-jurajski** o charakterze szczelinowo-krasowym,
- **czwartorzędowy** w utworach piaszczysto-żwirowych, o charakterze porowym.

Spośród poziomów wodonośnych charakteryzujących się bardzo dobrymi parametrami hydrogeologicznymi i dobrą jakością wód, wydzielono główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP). Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) to naturalny zbiornik wodny znajdujący się pod powierzchnią ziemi, gromadzący wody podziemne i spełniający szczególne kryteria ilościowe i jakościowe.

Teren Nadleśnictwa leży w obrębie **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP)** nr 455 „Zbiornik Dąbrowa Górnicza”, nr 453 „Zbiornik Biskupi Bór”, które są pochodzenia czwartorzędowego w ośrodku porowym oraz w obrębie GZWP nr 326 „Zbiornik Częstochowa (E)”, nr 327 „Zbiornik Lubliniec-Myszków”, nr 329 „Zbiornik Bytom”, nr 454 „Zbiornik Olkusz-Zawiercie”, które są pochodzenia trzeciorzędowego w ośrodku szczelinowo – krasowym.

Wody podziemne są narażone na zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego.

❖ **Retencja**

Pojęcie retencja wodna, określane również, jako retencyjność wodna terenu, jest to zdolność do gromadzenia i przetrzymywania wody w określonym miejscu i czasie, na powierzchni terenu, w ciekach i zbiornikach różnego typu, w glebie, gruncie, niższych warstwach wodonośnych, w roślinności lub ściółce. Woda zatrzymywana jest głównie w glebie, ale duże znaczenie ma również zatrzymywanie opadów w koronach drzew, w tym opadów poziomych, czyli mgły. Las ze swej natury pełni funkcje retencyjne wynikające z właściwości gleb oraz złożonej budowy zespołów leśnych. Lasy Nadleśnictwa zachowały w dużym stopniu naturalny charakter, a w związku z tym duże zdolności retencjonowania wody. Wzrost zasobów oraz złożona budowa drzewostanów wzmacniają tę funkcję. Jednocześnie, szczególnie w przypadku realizacji nietechnicznych działań zwiększających retencję w zlewni, spowolnienie odpływu może ograniczyć erozję glebową oraz przyczynić się do ograniczenia ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych z obszaru zlewni. Realizacja każdego obiektu, szczególnie na obszarach cennych przyrodniczo, powinna być poprzedzona analizą uwarunkowań przyrodniczych, potrzeb środowiskowo-glebowych i warunków ochrony siedlisk i gatunków.

Istotną częścią problematyki związanej z retencją wodną jest tzw. **mała retencja wodna**. Mała retencja wodna to wszelkie działania na rzecz magazynowania wody w zbiornikach, ciekach, glebie, oddziałujące na środowisko lokalne. To także działania w zakresie zwiększenia retencji gleby przez zabiegi agromelioracyjne i fitomelioracyjne, a ponadto zwiększanie intercepcji przez zalesianie i zadrzewianie. Znaczącą cechą małej retencji jest upowszechnienie działań oraz stosunkowo niewielki zakres robót. Zarówno retencja jak i mała retencja zależą przede wszystkim od ukształtowania terenu, przepuszczalności gruntów oraz wielkości opadów.

Mała retencja wodna stanowi istotną część zarówno środowiska, jak i racjonalnej gospodarki człowieka. Duża liczba małych zbiorników wodnych wzdłuż wododziałów w odpowiedniej oprawie roślinnej stanowi skuteczny czynnik zachowania równowagi ekosystemów i utrzymania w środowisku odpowiednich warunków dla normalnego rozwoju flory, fauny i człowieka. Bardzo ważne jest wykorzystanie naturalnych już istniejących obiektów małej retencji, takich jak:

- tereny moczarowe, młaki i bagna, które zbierają wodę okresowo i w małej ilości, mogą jednak stanowić głównie uzupełnienie innych urządzeń służących do redukcji spływu powierzchniowego,

- naturalne i sztuczne zbiorniki wodne magazynujące wody opadowe i opóźniające spływ powierzchniowy i gruntowy, często stanowią także obiekty rekreacji i wypoczynku.

Obiekty małej retencji wytworzone przez samą przyrodę stanowią naturalne przystosowanie terenu do zwiększania retencji i tym samym są istotnym walorem przyrodniczym i gospodarczym. Do zagadnień kształtowania stosunków wodnych można wliczyć również ochronę śródleśnych bagien, mszar, torfowisk, źródeł, młak itp. wraz z ich florą i fauną.

❖ Punkty czerpania wody (zbiorniki p-poż) i zbiorniki wodne

W Nadleśnictwie Siewierz zinwentaryzowano 15 zbiorników wodnych i przeciwpożarowych (o łącznej pow. 52,20 ha), spełniających funkcje retencyjne – zestawienie ich znajduje się w projekcie PUL.

❖ Wezbrania rzek

Rzeki są zasilane z opadów, z topnienia pokrywy śnieżnej oraz drenażu wód podziemnych. Ilość odpływającej wody ściśle nawiązuje do wielkości opadów. Wezbrania występują najczęściej w dwóch porach roku: na wiosnę z topniejącego śniegu oraz latem z opadów. Szczególnie gwałtowne są wezbrania opadowe w drugiej połowie czerwca i w lipcu i mogą powodować okresowe, krótkotrwałe zalewanie pobliskich gruntów oraz szkody w infrastrukturze drogowej.

5.1.3.5. Zanieczyszczenie powietrza

Ochrona powietrza atmosferycznego stanowi w całokształcie zagadnienia ochrony środowiska jeden z najistotniejszych problemów. Otaczające nas powietrze jest nie tylko niezbędnym do życia zasobnikiem tlenu, lecz także stanowi część środowiska o decydującym wpływie na zdrowie. Ilość rodzajów zanieczyszczeń obecnych w powietrzu atmosferycznym może być bardzo duża.

Obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa należy do dwóch stref monitoringu stanu atmosfery: aglomeracji górnośląskiej (Sosnowiec, Dąbrowa Górnicza) oraz strefy śląskiej, obejmującej pozostałe gminy w zasięgu. Obecnie zanieczyszczenia powietrza na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo Siewierz pochodzą głównie z zakładów przemysłowych i przedsiębiorstw energetyki cieplnej zlokalizowanych głównie w śląskiej aglomeracji miejskiej. Niekorzystny wpływ na stan środowiska wywiera również rozwój przestrzenny poszczególnych miast aglomeracji śląskiej oraz dużą ilość obiektów (w tym hut) i zakładów przemysłowych.

Obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa należy do regionu będącego jednym z największych producentów zanieczyszczeń przemysłowych w kraju. Miastami, na terenie których wytwarzane są największe ilości zanieczyszczeń powietrza są: Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec, Będzin, Zawiercie, Myszków.

Największą część emisji gazowych zajmuje dwutlenek węgla, jednakże znaczny udział ma też metan, tlenek węgla i dwutlenek siarki. Według kryteriów ochrony zdrowia do najbardziej szkodliwych zanieczyszczeń w tym rejonie należy zaliczyć: benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, ozon, pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5; arsen, benzo- α -piren, ołów, kadm i nikiel.

Analizowany rejon jest obszarem o silnie zdegradowanym środowisku przyrodniczym, do czego przyczyniła się przede wszystkim intensywna eksploatacja i przeróbka bogactw naturalnych, rozwój przemysłu, transport oraz urbanizacja. Pomimo utrzymującej się tendencji zmniejszania się emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych, obszar ten w dalszym ciągu zajmuje czołowe miejsce pod względem emitowanych do atmosfery pyłów i gazów.

W wyniku dokonanej w przeszłości oceny uszkodzeń przemysłowych (na podstawie założonej w 1993 roku sieci powierzchni próbnych), całość powierzchni Nadleśnictwa została zaliczona do strefy - „II” uszkodzeń przemysłowych.

5.1.3.6. Klimat

Według Okołowicza (1978) obszar Nadleśnictwa znajduje się w zasięgu regionu klimatycznego śląsko-małopolskiego, w strefie klimatu kształtującym się pod wpływem gór i wyżyn, ze słabo dominującym wpływem wyżyn i słabo modyfikującym wpływem gór - kraina klimatyczna nr 48.

Według regionalizacji klimatycznej E. Romera obszar Nadleśnictwa Siewierz znajduje się w zasięgu Wyżyn Środkowych, charakteryzującego się umiarkowanymi czynnikami klimatycznymi.

❖ Stosunki anemologiczne

Udział poszczególnych kierunków wiatru w ciągu roku jest zmienny. Kierunki wiatrów uzależnione są od kierunku przemieszczania się głównych mas powietrza. Na całym obszarze Nadleśnictwa najczęściej wieją wiatry z sektora zachodniego i południowo-zachodniego. Występuje tu cyrkulacja zachodnia mas powietrza, głównie polarno-morskiego z północnego Atlantyku o częstotliwości 65 % występowania w ciągu roku. Powietrze polarno-kontynentalne stanowi tu 20 % rocznie i napływa głównie w październiku, marcu i styczniu, powodując znaczny wzrost temperatury powietrza w lecie, słoneczną i bezdeszczową pogodę jesienią, a w zimie silne mrozy.

❖ Termika

Temperatura to jeden z ważniejszych czynników klimatycznych. Zróżnicowanie przestrzenne rozkładu i przebiegu średniej dobowej temperatury decyduje o pojawieniu się i trwaniu termicznych pór roku. Dla scharakteryzowania stosunków cieplnych konkretnego miejsca terenu posługujemy się przeważnie kilkoma wzajemnie się uzupełniającymi liczbami.

Dla obszaru N-ctwa Siewierz wynoszą one:

▪ średnia temperatura roku	od 7,5°C do 8,0°C,
▪ średnia temperatura lipca	17,4°C,
▪ średnia temperatura stycznia	-3,0°C,
▪ przeciętna długość okresu bezprzymrozkowego	235-255 dni,
▪ liczba dni mroźnych	20-40 dni.

Z chwilą podniesienia się średniej dobowej temperatury powietrza powyżej 5,0°C, rozpoczyna się okres wegetacyjny, stanowiący bardzo istotny czynnik z punktu widzenia gospodarki leśnej. Na całym obszarze Nadleśnictwa długość tego okresu waha się od 210 dni do około 220 dni.

❖ Opady

Opady atmosferyczne obok temperatury są jednym z istotniejszych czynników klimatycznych, w znacznym stopniu decydującym o bilansie wodnym. Średnie roczne opady na omawianym terenie wahają się od około 600 mm do 750 mm. Są to wartości średnie w stosunku do innych rejonów Polski i wystarczające dla prawidłowego wzrostu praktycznie wszystkich lasotwórczych gatunków drzew. Największe średnie sumy opadów przypadają na czerwiec.

Szczegółowe omówienie warunków klimatycznych zawarte jest w Programie Ochrony Przyrody.

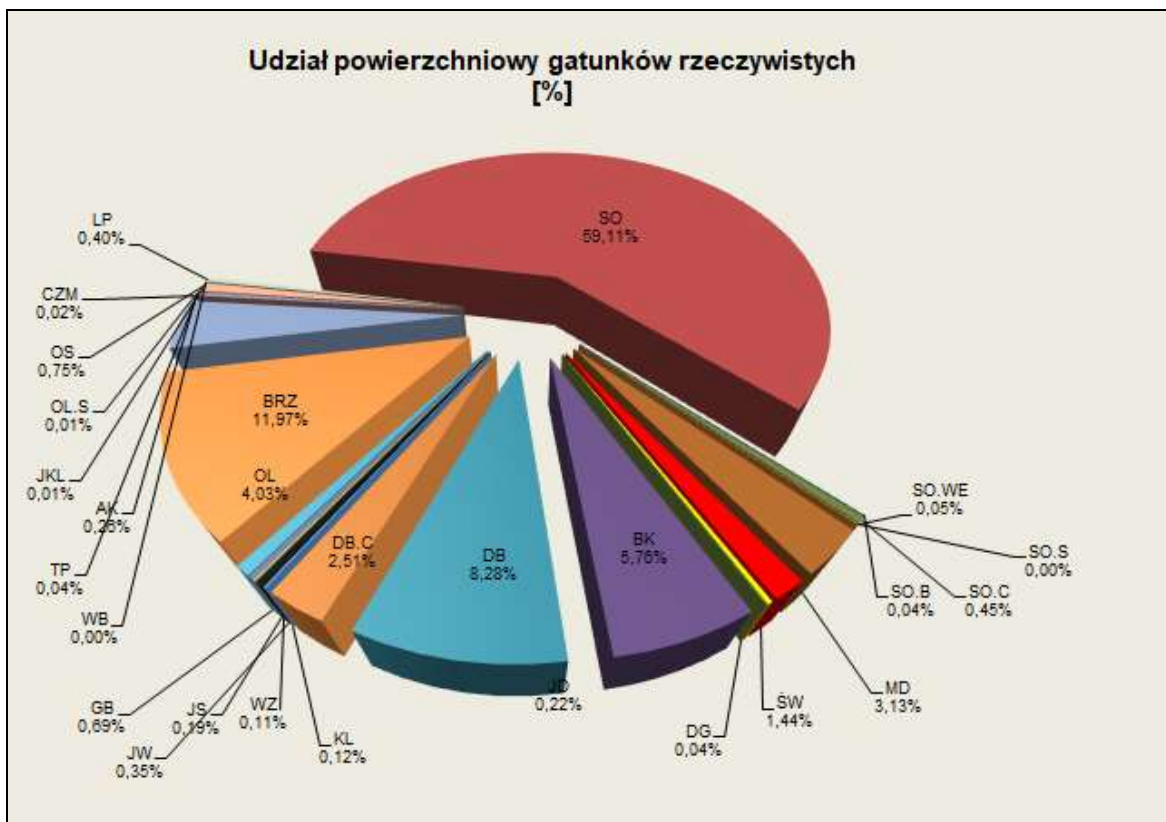
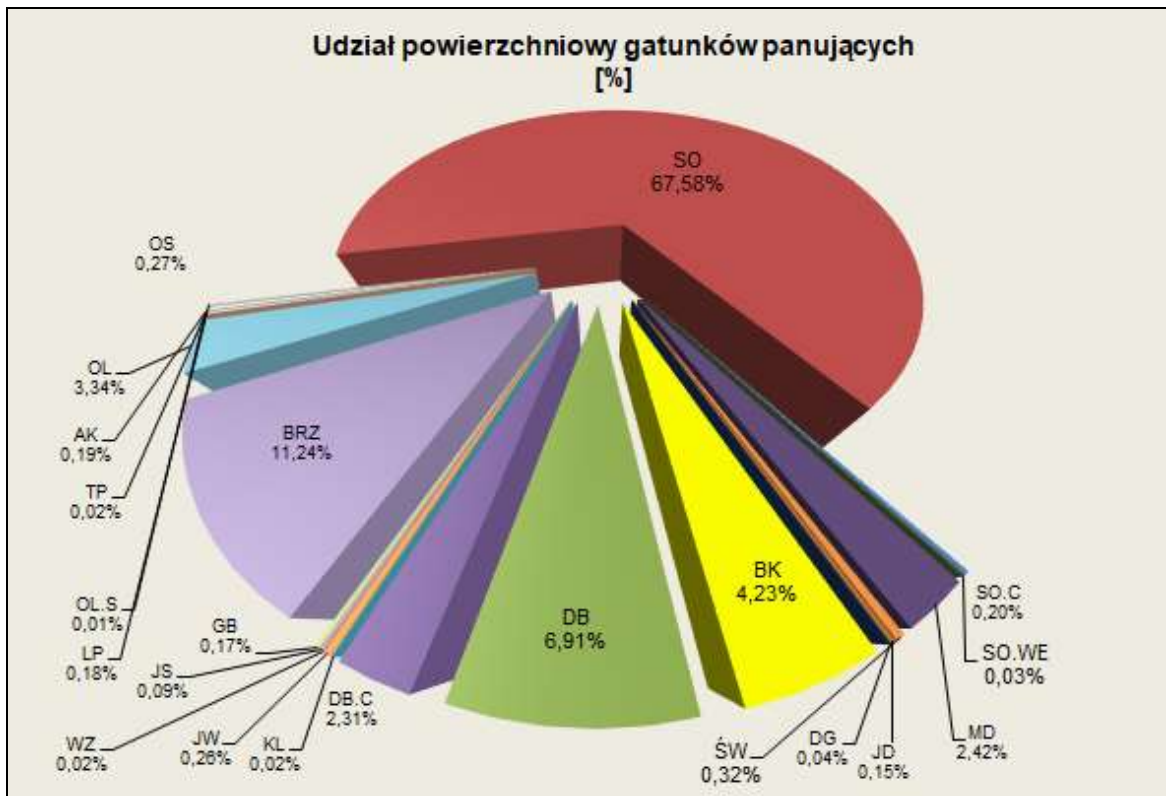
5.1.3.7. Drzewostany

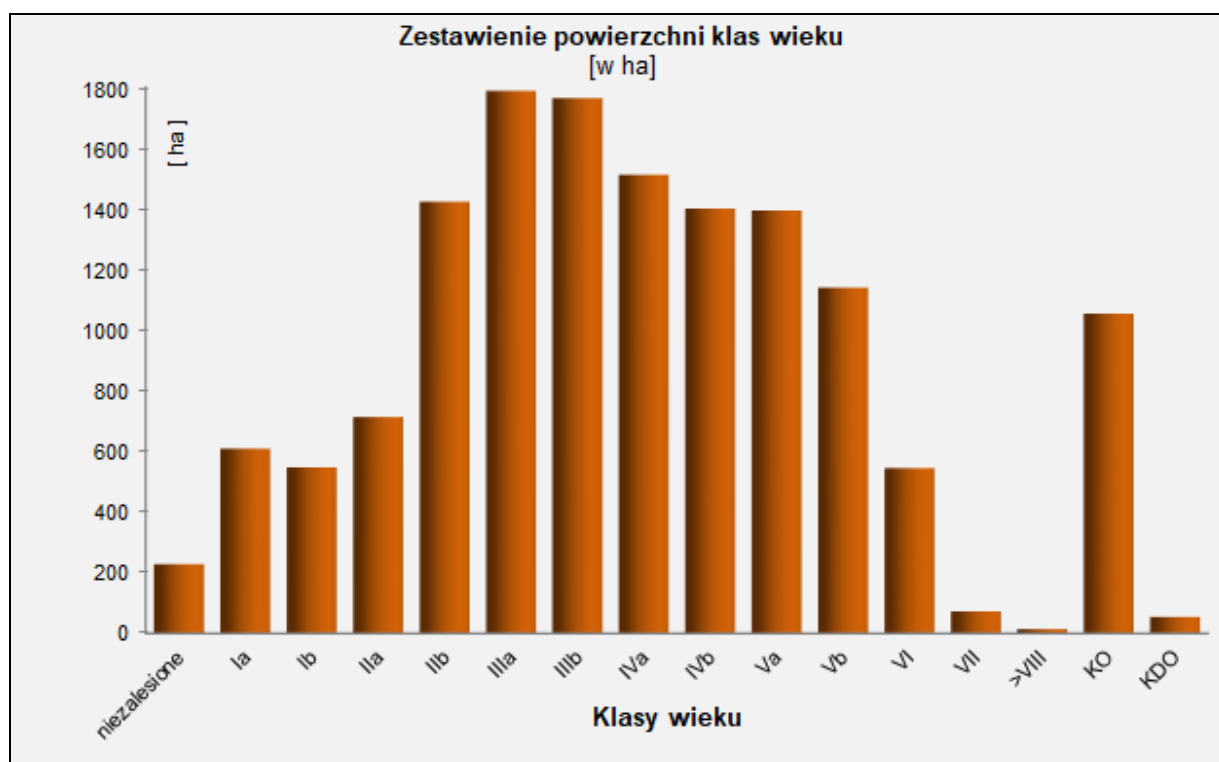
Drzewostany stanowiące główny składnik ekosystemu leśnego, są ważnym przedmiotem projektu PUL, dlatego też w Prognozie poświęcono im stosunkowo dużo uwagi.

❖ Gatunki panujące i rzeczywiste

Podstawowym gatunkiem lasotwórczym na terenie Nadleśnictwa Siewierz jest sosna zwyczajna zajmująca 67,58 % powierzchni leśnej zalesionej, następnie brzoza brodawkowata 11,24 %, dąb szypułkowy 6,91 % i buk zwyczajny 4,23 %. W tym miejscu należy podkreślić, że skład gatunkowy drzewostanów Nadleśnictwa Siewierz jest bardzo bogaty (22 gatunki panujące, w tym takie ważne drzewostanowo, jak: olcha, świerk, osika, lipa, jawor, grab, jodła, itp.). Na terenie Nadleśnictwa występują prawie wszystkie lasotwórcze gatunki rodzimych drzew. Z porównania udziału powierzchniowego gatunków drzew panujących i udziału

powierzchniowego rzeczywistych gatunków drzew w drzewostanach wynika, że skład gatunkowy drzewostanów jest bardziej zróżnicowany i mają w nim dodatkowo udział takie gatunki, jak: sosna Banksa, sosna smołowa, czeremcha, klon jesionolistny i wierzba.

5.1.3.8. Typy siedliskowe lasu

W Nadleśnictwie Siewierz stwierdzono występowanie 22 typów siedliskowych lasu, w tym 15 nizinnych oraz 7 wyżynnych, zróżnicowanych pod względem wilgotnościowym i żyznościowym. Zdecydowanie dominuje siedlisko boru mieszanego wilgotnego (BMW) – 21,28 %. Drugim pod względem udziału powierzchniowego jest siedlisko boru mieszanego świeżego (BMŚW) - 17,20 %.

Siedliska suche i świeże stanowią 54,16 % powierzchni leśnej Nadleśnictwa, siedliska wilgotne 43,74 %, zaś łągowe i bagienne 2,10 %.

Tabela I. Zestawienie TSL w Nadleśnictwie Siewierz wg stanu na 01.01.2019 r.

Lp.	Typy Siedliskowe Lasu (TSL)	Nadleśnictwo Siewierz	
		Powierzchnia leśna (zalesiona i niezalesiona)	
		Pow. [ha]	Udział [%]
1	2	3	4
1.	BS	4,06	0,03
2.	BŚW	1977,65	13,88
3.	BW	77,66	0,55
4.	BB	4,65	0,03
5.	BMŚW	2452,24	17,20
6.	BMW	3033,17	21,28
7.	BMB	34,58	0,24
8.	LMŚW*	1137,11	7,98
9.	LMW	2025,40	14,21
10.	LMB	70,96	0,50
11.	LŚW	725,98	5,09
12.	LW	700,34	4,91
13.	LŁ	2,06	0,01
14.	OL	152,92	1,07
15.	OLJ	33,26	0,23
16.	BMWYŻŚW	124,50	0,87
17.	BMWYŻW	12,88	0,09
18.	LMWYŻŚW	387,34	2,72

Lp.	Typy Siedliskowe Lasu (TSL)	Nadleśnictwo Siewierz	
		Powierzchnia leśna (zalesiona i niezalesiona)	
		Pow. [ha]	Udział [%]
1	2	3	4
19.	LMWYŻW	274,51	1,93
20.	LWYŻŚW	910,63	6,39
21.	LWYŻW	110,95	0,78
22.	OLJWYŻ	0,76	0,01
Razem		14253,61	100,00

* Tabela nie obejmuje gruntów we współwłasności - LMśw - 2,12 ha (świeże).

❖ Lasy na siedliskach wilgotnych i podmokłych

Lasy na siedliskach wilgotnych i podmokłych zajmują powierzchnię 6534,10 ha (tj. 45,84 %) powierzchni Nadleśnictwa. Są to siedliska Bw, Bb, BMw, BMb, LMw, LMb, Lw, Lł, OI, OIJ, BMwyżw, LMwyżw, Lwyżw, OIJwyż. Siedliska łąkowe i bagienne (299,19 ha) włączono do gospodarstwa specjalnego, w celu ich zachowania i właściwego zagospodarowania.

5.1.3.9. Typy drzewostanu

Dla osiągnięcia celów hodowlanych określonych przez typy drzewostanów dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz dla zapewnienia najkorzystniejszych warunków wzrostu i rozwoju odnowień zastosowano sposoby użytkowania i rodzaje rębni w oparciu o ustalenia KZP oraz „Zasady Hodowli Lasu”.

Przyjęto następujące typy drzewostanów (TD) oraz ramowe składy gatunkowe odnowień w zależności od typu siedliskowego lasu (TSL).

Tabela II. TD przyjęte w projekcie PUL

Typ Siedliskowy Lasu (TSL)	Proponowany Typ D-stanu (TD)	*Proponowany ramowy skład gatunkowy odnowień [%]	Sposób odnowienia	
			(rębnia zasadnicza)	(rębnia zastępcza)
1	2	3	4	5
Bs	So	So100	bez użytkowania	-
Bśw	So	So80, Brz i inne 20	lb	lc
Bw	So	So80, Św i inne 20	lb	lc
Bb	So	So80, Brz i inne 20	bez użytkowania	lc**
BMśw	So	So80,Db (Bk) i inne 20	lb	IIIa
BMw	So	So70, Św, Brz i inne 30	lb	IIIa
BMb	Brz-So	So50, Brz30, Św i inne 20	bez użytkowania	lc**
LMśw	Bk-So	So60, Bk30	lb	IIIa
	Md-So	So60, Md30	lb	IIIa
	Db-Md-Bk	Bk40, Md30, Db20	IIIb	IIIa
LMw	Db-So	So50, Db30, Św i inne 20	lb	IIIa
LMb	OI-Brz	Brz40, OI40, Św i inne 20	bez użytkowania	IVd*
Lśw	Bk-Db	Db50, Bk30, Jd i inne 20	IIIb	IVd, IIb
Lw	Db	Db70, Jw i inne 30	IVd	IIb
OL	OI	OI90, Brz i inne 10	lb	lc
OLJ	Db-Js-OI	OI40, Js40*, Db20, Wz i inne	bez użytkowania	IVd**
Lł	Js-Db	Db40, Js30, Wz30	bez użytkowania	IVd**
BMwyżw	Bk-So	So60, Bk20, Md i inne 20	lb	IIIa
BMwyżw	Db-So	So60, Db20, Jw i inne 20	IIIa	lb
LMwyżw	So-Md-Bk	Bk30, Md20, So20, Jd i inne 30	IIIa	IVd
LMwyżw	So-Bk-Db	Db40, Bk20, So20, Jd i inne 20	IIb, IIIa	IVd
Lwyżw	Jd-Bk	Bk50, Jd30, Db i inne 20	IIb, IIIa	IVd
Lwyżw	Bk-Db	Db50, Bk30, Wz i inne 20	IIb, IIIa	IVd
OIJwyż	OI-Db-Js	Js40*, Db30, OI20, Wz i inne 10	bez użytkowania	IVd**

* Dopuszczalne zamiennie stosowanie gatunków: OI, Db, Św, Wz, Brz, Jw.

**W przypadku pilnej potrzeby przebudowy drzewostanu.

Powyższe składy gatunkowe mają charakter ramowy a przy odnowieniach będą uwzględnione warunki mikrosiedliskowe (§24 IUL).

Dla zidentyfikowanych **siedlisk przyrodniczych**, w przypadkach nie budzących wątpliwości, mogą być ustalane składy gatunkowe odnowień, właściwe dla tych siedlisk i odpowiadających im zbiorowisk roślinnych.

Kod	Nazwa siedliska	TSL	Typ drzewostanu o kierunku przyrodniczym
1	2	3	4
9130-1	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-1 – B – Żyzną buczynę niżową (<i>Galio odorati-Fagetum</i>)	Lwyżów Bśw	Bk
9150-2	Cieplolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9150-2 – A - Małopolską buczynę storczykową (zbiorowisko <i>Fagus sylvatica-Crucjata glabra</i>)	Lwyżów Bśw	Bk Jd-Bk

Zaprojektowane powyższe sposoby zagospodarowania lasu powinny przyczynić się do zachowania naturalnego charakteru lasów.

5.1.3.10. Formy stanu siedlisk

W klasyfikacji tej wyróżnia się następujące stopnie:

- siedliska w stanie zbliżonym do naturalnego lub mało zmienionym (określane również mianem stanu normalnego – N1 i N2),
- siedliska zniekształcone (symbol "z"),
- siedliska zdegradowane (słabo symbol "d" oraz silnie zdegradowane symbol "D").

Określenie aktualnego stanu siedlisk ma na celu ustalenie aktualnej żyźności i produktywności siedlisk.

Według operatu glebowo-siedliskowego, wszystkie siedliska leśne na terenie Nadleśnictwa Siewierz należą do zdegradowanych – D1. Degradacja siedlisk objawia się niską bonitacją (zwłaszcza sosny), pogorszeniem jakości próchnicy, zmianami w chemizmie gleb oraz zmianami jakościowymi runa.

5.1.3.11. Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z TD

Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem drzewostanu jest jednym z ważniejszych wskaźników naturalnego charakteru lasów oraz wykorzystania zdolności produkcyjnych siedlisk leśnych.

W Nadleśnictwie zgodność (zgodnych i częściowo zgodnych) zinwentaryzowanych drzewostanów z gospodarczymi typami drzewostanu jest bardzo wysoka i wynosi 99,90 %. Drzewostany niezgodne z typem drzewostanu zinwentaryzowano jedynie na powierzchni 14,74 ha.

5.1.3.12. Formy degradacji ekosystemu leśnego

❖ Borowacenie

Borowacenie (pinetyzacja) jest formą zniekształcenia ekosystemu leśnego wynikającą ze zbyt dużego udziału świerka i sosny w górnej warstwie drzewostanu na siedliskach boru mieszanego, lasu mieszanego i lasu. W zależności od wielkości udziału sosny i świerka można określić nasilenie pinetyzacji.

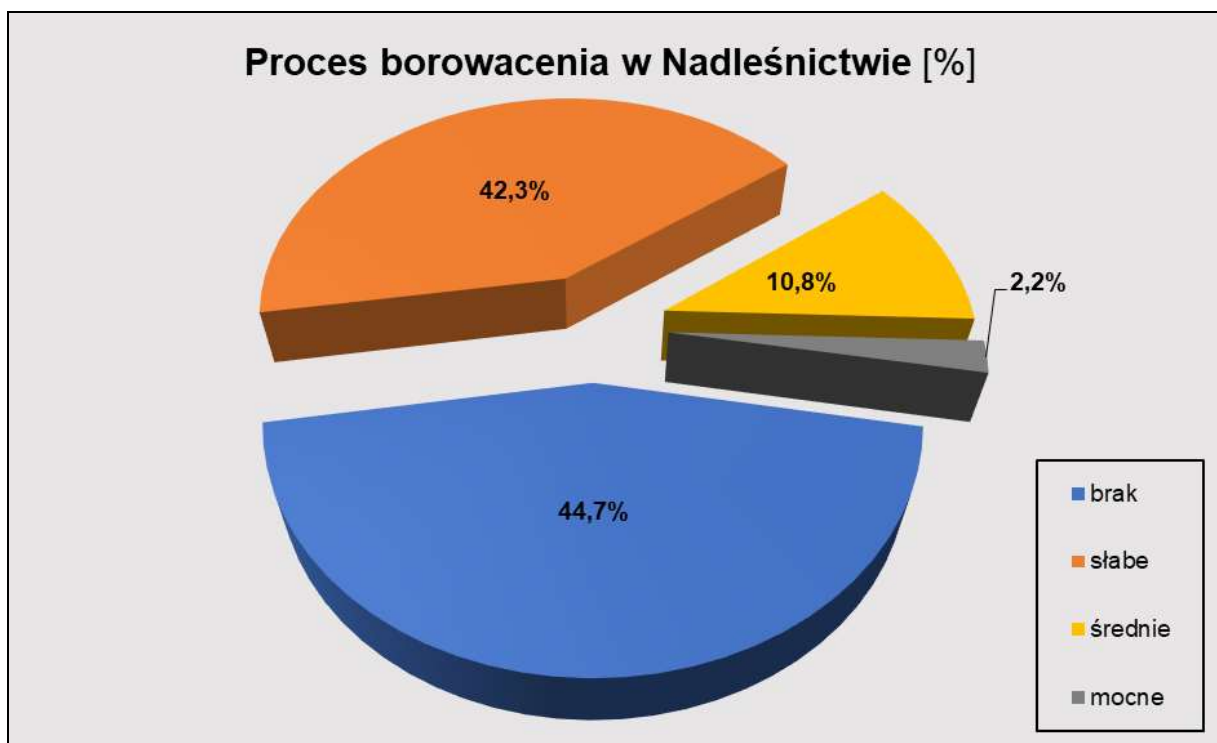
Tabela III. Borowacenie ekosystemu leśnego wg udziału sosny i świerka

Pinetyzacja	Bory mieszane	Lasy mieszane	Lasy
1	2	3	4
słaba	Udział ponad 80%	50 - 80%	10 - 30%
średnia	-	Udział ponad 80%	31 - 60%
mocna	-	-	Udział ponad 60%

Tabela IV. Zestawienie powierzchni wg form degeneracji lasu – borowacenie

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo Siewierz	brak	2180,59	3050,12	1027,69	6258,40	44,7
	słabe	937,42	2912,06	2086,44	5935,92	42,3
	średnie	162,89	627,09	729,08	1519,06	10,8
	mocne	10,48	154,99	147,22	312,69	2,2
	łącznie	3291,38	6744,26	3990,43	14026,07	100,00

Borowacenie widoczne jest na siedliskach lasowych i jest następstwem zalesień gruntów użytkowanych rolniczo, świerkiem lub sosną. W Nadleśnictwie Siewierz zbyt duży udział świerka i sosny dotyczy 312,69 ha (tj. 2,2 %) powierzchni leśnej zalesionej. W wyniku prowadzonej przebudowy udział tych gatunków stopniowo maleje.

Większość drzewostanów Nadleśnictwa nie wykazuje cech borowacenia lub słabe borowacenie (87,0 %). Pinetyzacja stwierdzona w Nadleśnictwie Siewierz nie stanowi poważnego zagrożenia dla ekosystemów leśnych.

❖ Neofityzacja

Neofityzacja to forma degeneracji ekosystemu leśnego wynikająca ze sztucznej uprawy lub samoistnego wnikania gatunków obcych drzew i krzewów. Pojawiają się one w wyniku celowej działalności człowieka, na etapie zakładania upraw, wprowadzania podszytów. Następnie gatunki te odnawiają się przez samosiew. Niektóre z nich są ekspansywne i mogą stać się uciążliwe, utrudniając odnowienie lasu. Neofityzację stwierdza się w drzewostanach mających w swoim składzie gatunkowym gatunki obcego pochodzenia (m. in.: sosny: banksa, czarna, wejmutka, daglezię, dęba czerwonego, topole obce, czeremchę amerykańską, klon jesionolistny, robinie akacjową) lub gdy gatunki te występują w podroście, podsadzeniach, nalocie lub podszycie.

Tabela V. Zestawienie powierzchni wg form degeneracji lasu – neofityzacja

Obręb Nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%] (udział w pow. leśnej)
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo SIEWIERZ	AK	207,34	482,72	78,47	768,53	5,5
	DB.C	934,33	1948,17	941,30	3823,80	27,2
	DG	10,81			10,81	0,1
	JKL	1,42	24,94	2,56	28,92	0,2
	SO.C	292,37	76,67	2,96	372,00	2,7
	SO.WE	0,00	41,21	0,00	41,21	0,3
	Razem	1446,27	2573,71	1025,29	5045,27	36,0

Neofityzację, jako formę degeneracji drzewostanów stwierdzono na powierzchni 5045,27 ha, co stanowi 36,0 % powierzchni leśnej Nadleśnictwa Siewierz. Wśród gatunków obcego pochodzenia na tej powierzchni dominuje dąb czerwony, zajmując 75,80 % powierzchni wszystkich drzewostanów objętych neofityzacją. Najmniejszą powierzchnię zajmuje daglezja – 0,21 %. Gatunki obcego pochodzenia mają dosyć duży udział w składzie gatunkowym drzewostanów.

Na terenie Nadleśnictwa nie występuje problem wypierania gatunków rodzimych przez gatunki obce. Żaden bowiem z gatunków obcych nie zajmuje istotnej powierzchni, która prowadziłaby do wypierania gatunków rodzimych.

Tabela VI. Zestawienie powierzchni drzewostanów z udziałem gatunków obcego pochodzenia

Obiekt	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
Nadleśnictwo SIEWIERZ	AK	1975,46	16,23
	DB.C	7943,12	65,24
	DG	28,03	0,23
	JKL	402,42	3,3
	KSZ	85,76	0,7
	SO. B	311,82	2,56
	SO.C	1146,06	9,41
	SO.S	63,63	0,52
	SO.WE	220,41	1,81
OGÓŁEM		12176,71	100,00

Gatunkiem obcym występującym na największej powierzchni jest dąb czerwony, który zainwentaryzowano niemal we wszystkich warstwach drzewostanów, na łącznej powierzchni 7943,12 ha. Jednakże należy podkreślić, że powierzchnia rzeczywista zajmowana przez niego wynosi zaledwie 352,17 ha (wg tabeli Va). Jednak w niektórych płatach drzewostanów obecność gatunków obcych geograficznie takich jak: np. robinia akacjowa, czy dąb czerwony, mogą w przyszłości doprowadzić do zaburzenia naturalnego składu gatunkowego zbiorowisk leśnych i pogorszyć strukturę siedliska.

Gatunki obcego pochodzenia występują w warstwach: zadrzewień, zakrzewień, przestoi, nalotu, podsadzeń, podrostu, podszytu i drzewostanu. Dodatkowo ww. warstwach oprócz powyższych gatunków stwierdzono występowanie: śnieguliczki białej, derenia białego, jesionu amerykańskiego i orzecha czarnego.

Podsumowując należy stwierdzić, że udział i ilość gatunków obcych w drzewostanach Nadleśnictwa Siewierz wynika z zaszłości historycznych, przebudowy drzewostanów, eksperymentów hodowlanych i samoistnej sukcesji.

5.1.3.13. Bagna, moczary, torfowiska

Bagna, oczka wodne, źródłiska i ujęcia wody to obszary ważne dla równowagi ekologicznej lasów Nadleśnictwa. W Nadleśnictwie kategorie tych gruntów występują dość często, jednakże zajmują niewielkie powierzchnie.

Poniżej podano pozycje - bagna (jako powierzchnie Nieliterowane), zinventaryzowane w trakcie prac terenowych:

Tabela VII. Bagna, oczka wodne i ważne siedliska nieleśne

Lp.	Rodzaj	Lokalizacja	Uwagi (powierzchnia, opis)
Bagna (jako powierzchnie nieliterowane)			
1.	Bagna	02-28-1-01-16 -b -00	0,12
2.		02-28-1-01-16 -b -00	0,07
3.		02-28-1-02-22 -i -00	0,23
4.		02-28-1-02-23 -a -00	0,21
5.		02-28-1-02-23 -f -00	0,18
6.		02-28-1-02-23 -g -00	0,20
7.		02-28-1-02-29 -g -00	0,25
8.		02-28-1-02-36 -d -00	0,19
9.		02-28-1-02-42 -c -00	0,16
10.		02-28-1-02-43 -d -00	0,08
11.		02-28-1-02-43 -g -00	0,17
12.		02-28-1-02-47 -i -00	0,28
13.		02-28-1-02-47A -m -00	0,07
14.		02-28-1-02-47A -o -00	0,29
15.		02-28-1-02-47A -o -00	0,06
16.		02-28-1-02-48 -b -00	0,07
17.		02-28-1-02-48 -b -00	0,13
18.		02-28-1-02-48 -d -00	0,14
19.		02-28-1-02-48 -f -00	0,14
20.		02-28-1-02-53 -b -00	0,06
21.		02-28-1-02-53 -c -00	0,10
22.		02-28-1-02-54 -j -00	0,21
23.		02-28-1-02-56 -a -00	0,39
24.		02-28-1-02-56 -c -00	0,18
25.		02-28-1-02-56 -i -00	0,35
26.		02-28-1-02-56 -i -00	0,23
27.		02-28-1-02-56A -a -00	0,08
28.		02-28-1-02-56A -b -00	0,13
29.		02-28-1-02-56A -c -00	0,23
30.		02-28-1-02-56A -n -00	0,32
31.		02-28-1-03-100B -c -00	0,12
32.		02-28-1-03-58 -c -00	0,23
33.		02-28-1-03-58 -g -00	0,07
34.		02-28-1-03-58 -j -00	0,07
35.		02-28-1-03-60 -c -00	0,07
36.		02-28-1-03-63 -a -00	0,11
37.		02-28-1-03-65 -a -00	0,14
38.		02-28-1-03-65 -g -00	0,08
39.		02-28-1-03-66 -b -00	0,25
40.		02-28-1-03-66 -c -00	0,15
41.		02-28-1-03-66 -c -00	0,27
42.		02-28-1-03-66 -d -00	0,23
43.		02-28-1-03-67 -k -00	0,07
44.		02-28-1-03-68 -a -00	0,10
45.		02-28-1-03-68 -b -00	0,23
46.		02-28-1-03-69 -h -00	0,05
47.		02-28-1-03-70 -b -00	0,12
48.		02-28-1-03-89 -c -00	0,20
49.		02-28-1-03-89 -c -00	0,44
50.		02-28-1-03-97 -a -00	0,10
51.		02-28-1-03-97 -g -00	0,22
52.		02-28-1-03-97A -a -00	0,30
53.		02-28-1-03-97A -b -00	0,27
54.		02-28-1-03-97A -b -00	0,18
55.		02-28-1-03-97A -b -00	0,12
56.		02-28-1-03-97A -b -00	0,14

Lp.	Rodzaj	Lokalizacja	Uwagi (powierzchnia, opis)
57.	Bagna	02-28-1-03-98A -a -00	0,10
58.		02-28-1-04-108 -d -00	0,14
59.		02-28-1-04-110 -c -00	0,03
60.		02-28-1-04-110 -c -00	0,04
61.		02-28-1-04-113 -g -00	0,10
62.		02-28-1-04-114 -b -00	0,06
63.		02-28-1-04-114 -c -00	0,09
64.		02-28-1-04-114 -d -00	0,37
65.		02-28-1-04-118 -h -00	0,04
66.		02-28-1-04-123 -b -00	0,04
67.		02-28-1-04-125 -c -00	0,12
68.		02-28-1-04-133 -f -00	0,05
69.		02-28-1-04-134 -d -00	0,08
70.		02-28-1-04-134 -d -00	0,18
71.		02-28-1-05-147 -a -00	0,07
72.		02-28-1-05-148 -a -00	0,06
73.		02-28-1-05-169 -f -00	0,09
74.		02-28-1-05-180 -a -00	0,08
75.		02-28-1-05-189 -a -00	0,10
76.		02-28-1-05-189 -a -00	0,10
77.		02-28-1-05-189 -b -00	0,22
78.		02-28-1-05-190 -b -00	0,38
79.		02-28-1-05-191 -d -00	0,30
80.		02-28-1-05-200 -b -00	0,25
81.		02-28-1-05-201 -g -00	0,17
82.		02-28-1-06-211 -f -00	0,17
83.		02-28-1-06-212 -a -00	0,10
84.		02-28-1-06-212 -d -00	0,20
85.		02-28-1-06-212 -d -00	0,22
86.		02-28-1-06-213 -c -00	0,24
87.		02-28-1-06-216 -f -00	0,06
88.		02-28-1-06-224 -a -00	0,08
89.		02-28-1-06-226 -a -00	0,27
90.		02-28-1-06-227 -c -00	0,14
91.		02-28-1-06-228 -d -00	0,10
92.		02-28-1-06-228 -d -00	0,10
93.		02-28-1-06-229 -d -00	0,14
94.		02-28-1-06-229 -d -00	0,30
95.		02-28-1-06-230 -a -00	0,17
96.		02-28-1-06-232 -g -00	0,03
97.		02-28-1-06-236 -a -00	0,22
98.		02-28-1-06-237 -b -00	0,20
99.		02-28-1-06-237 -b -00	0,26
100.		02-28-1-06-238 -c -00	0,11
101.		02-28-1-06-238 -c -00	0,04
102.		02-28-1-06-238 -d -00	0,31
103.		02-28-1-06-238 -d -00	0,07
104.		02-28-1-06-238 -d -00	0,22
105.		02-28-1-06-239 -c -00	0,04
106.		02-28-1-06-239 -d -00	0,08
107.		02-28-1-06-239 -d -00	0,10
108.		02-28-1-06-239 -d -00	0,08
109.		02-28-1-06-239 -d -00	0,24
110.		02-28-1-06-242 -a -00	0,07
111.		02-28-1-06-244 -f -00	0,12
112.		02-28-1-07-357A -i -00	0,24
113.		02-28-1-07-376 -a -00	0,17
114.		02-28-1-07-383A -a -00	0,09
115.		02-28-1-07-383A -c -00	0,04
116.		02-28-1-07-383A -f -00	0,04

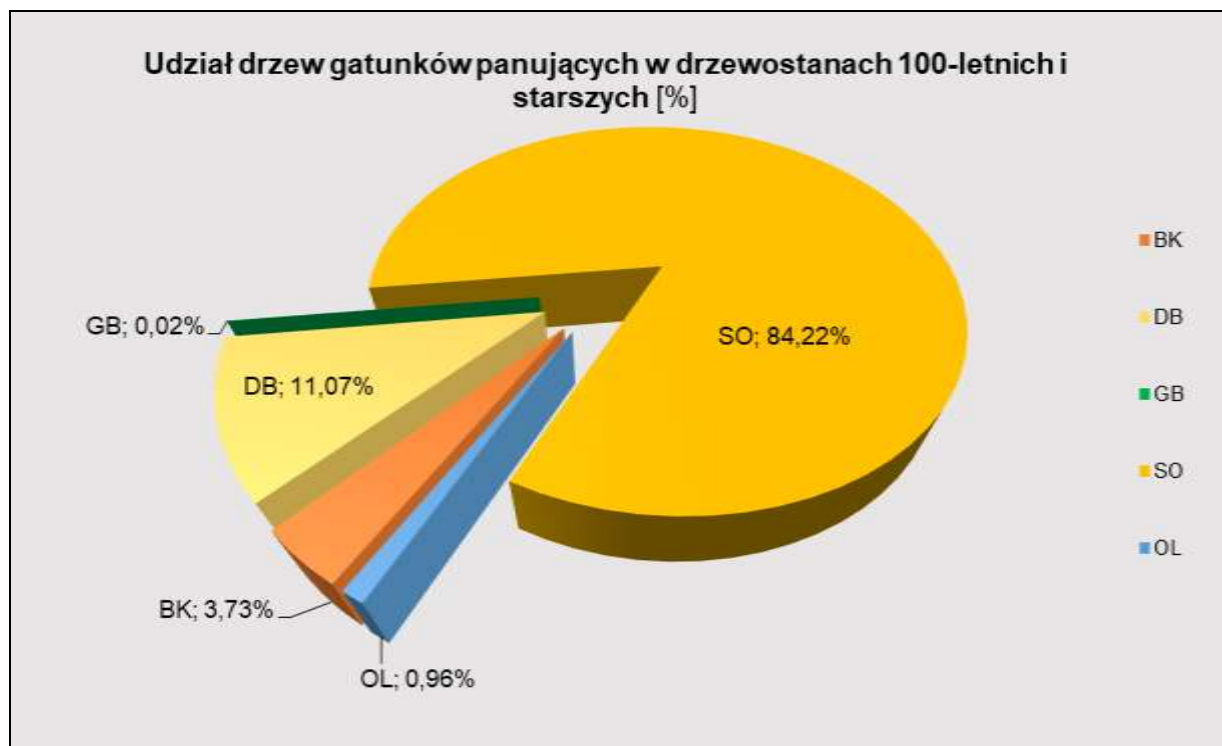
Lp.	Rodzaj	Lokalizacja	Uwagi (powierzchnia, opis)
117.	Bagna	02-28-1-07-383A -f -00	0,10
118.		02-28-1-08-274 -f -00	0,10
119.		02-28-1-08-275 -a -00	0,06
120.		02-28-1-08-277 -a -00	0,14
121.		02-28-1-08-279 -c -00	0,17
122.		02-28-1-08-279 -f -00	0,05
123.		02-28-1-08-279 -l -00	0,05
124.		02-28-1-08-279 -l -00	0,11
125.		02-28-1-08-280 -a -00	0,03
126.		02-28-1-08-280 -a -00	0,05
127.		02-28-1-08-282 -c -00	0,30
128.		02-28-1-08-283 -c -00	0,24
129.		02-28-1-08-283 -g -00	0,08
130.		02-28-1-08-284 -a -00	0,03
131.		02-28-1-08-284 -f -00	0,04
132.		02-28-1-08-285 -d -00	0,12
133.		02-28-1-08-289 -d -00	0,11
134.		02-28-1-08-291 -c -00	0,05
135.		02-28-1-08-297 -a -00	0,37
136.		02-28-1-08-305 -g -00	0,08
137.		02-28-1-08-306 -f -00	0,24
138.		02-28-1-08-337 -h -00	0,10
139.		02-28-1-08-337 -j -00	0,13
140.		02-28-1-08-337 -j -00	0,10
141.		02-28-1-09-327 -c -00	0,04
142.		02-28-1-09-327 -c -00	0,06
143.		02-28-1-09-332 -c -00	0,07
144.		02-28-1-09-332 -d -00	0,07
145.		02-28-1-09-360 -b -00	0,10
146.		02-28-1-09-361 -d -00	0,20
147.		02-28-1-09-362 -a -00	0,10
148.		02-28-1-09-364 -f -00	0,09
149.		02-28-1-09-384 -d -00	0,32
150.		02-28-1-09-384 -d -00	0,25
151.		02-28-1-09-384 -d -00	0,12
152.		02-28-1-09-384 -g -00	0,15
153.		02-28-1-09-384 -l -00	0,16
154.		02-28-1-09-384 -o -00	0,13
155.		02-28-1-09-385 -p -00	0,08
156.		02-28-1-09-385 -z -00	0,15
157.		02-28-1-09-386 -k -00	0,11
158.		02-28-1-09-387 -b -00	0,25
159.		02-28-1-09-387 -c -00	0,42
160.		02-28-1-09-387 -c -00	0,17
161.		02-28-1-09-388 -h -00	0,21
162.		02-28-1-09-390 -c -00	0,22
163.	02-28-1-09-390 -c -00	0,37	
164.	02-28-1-09-390 -c -00	0,07	
165.	02-28-1-09-390 -d -00	0,10	
166.	02-28-1-09-390 -f -00	0,28	
167.	02-28-1-09-390 -f -00	0,22	
168.	02-28-1-09-390 -g -00	0,32	
169.	02-28-1-09-390 -g -00	0,09	
170.	02-28-1-09-390 -g -00	0,36	
171.	02-28-1-09-390 -g -00	0,13	
172.	02-28-1-09-391 -a -00	0,09	
173.	02-28-1-09-391 -a -00	0,03	
174.	02-28-1-09-391 -d -00	0,25	
175.	02-28-1-10-335 -b -00	0,22	
176.	02-28-1-10-336 -d -00	0,13	

Lp.	Rodzaj	Lokalizacja	Uwagi (powierzchnia, opis)
177.	Bagna	02-28-1-10-338 -b -00	0,21
178.		02-28-1-10-338 -d -00	0,13
179.		02-28-1-10-338A -c -00	0,08
180.		02-28-1-10-338A -d -00	0,13
181.		02-28-1-10-338A -k -00	0,13
182.		02-28-1-10-340 -f -00	0,09
183.		02-28-1-10-340 -f -00	0,19
184.		02-28-1-10-340 -g -00	0,11
185.		02-28-1-10-340 -p -00	0,12
186.		02-28-1-10-370 -o -00	0,07
187.		02-28-1-10-370 -o -00	0,03
188.		02-28-1-11-402 -a -00	0,08
189.		02-28-1-11-403 -c -00	0,21
190.		02-28-1-11-415 -m -00	0,05
191.		02-28-1-11-416 -j -00	0,25
192.		02-28-1-11-426 -g -00	0,12
193.		02-28-1-11-426 -g -00	0,10
194.		02-28-1-11-427A -b -00	0,17
195.		02-28-1-11-435 -b -00	0,32
196.		02-28-1-12-464 -d -00	0,33
197.		02-28-1-12-464 -d -00	0,17
198.		02-28-1-12-471 -f -00	0,20
199.		02-28-1-12-474 -d -00	0,12
200.		02-28-1-12-512 -b -00	0,05
201.		02-28-1-13-537 -f -00	0,11
202.		02-28-1-13-546 -d -00	0,37
203.		02-28-1-13-550 -b -00	0,06
204.		02-28-1-13-550 -b -00	0,13
205.		02-28-1-13-552 -l -00	0,23
206.		02-28-1-13-553 -h -00	0,29
207.		02-28-1-14-556 -b -00	0,09
208.		02-28-1-14-556 -b -00	0,18
209.		02-28-1-14-556 -c -00	0,10
210.		02-28-1-14-560 -d -00	0,03
211.		02-28-1-14-564 -a -00	0,13
212.		02-28-1-14-567 -c -00	0,13
213.	02-28-1-14-568 -j -00	0,09	
214.	02-28-1-14-569 -k -00	0,48	
215.	02-28-1-14-578 -d -00	0,14	
216.	02-28-1-14-578 -i -00	0,21	
217.	02-28-1-14-588 -b -00	0,17	
218.	02-28-1-14-588 -b -00	0,17	
219.	02-28-1-14-589 -f -00	0,12	
220.	02-28-1-14-592 -h -00	0,16	
221.	02-28-1-14-592 -h -00	0,10	
222.	02-28-1-14-592 -s -00	0,34	
223.	02-28-1-14-592 -s -00	0,18	
224.	02-28-1-14-594 -f -00	0,04	
225.	02-28-1-14-598 -d -00	0,24	
226.	02-28-1-15-105 -cx -00	0,02	
227.	02-28-1-15-255 -a -00	0,08	
228.	02-28-1-15-613 -j -00	0,14	
229.	02-28-1-16-441 -b -00	0,07	
230.	02-28-1-16-442 -g -00	0,14	
231.	02-28-1-16-443 -a -00	0,21	
232.	02-28-1-16-446 -i -00	0,20	
233.	02-28-1-16-454 -f -00	0,24	
234.	02-28-1-16-454 -g -00	0,08	
235.	02-28-1-16-456 -a -00	0,17	
236.	02-28-1-16-456 -f -00	0,43	

Lp.	Rodzaj	Lokalizacja	Uwagi (powierzchnia, opis)	
237.	Bagna	02-28-1-16-456 -l -00	0,38	
238.		02-28-1-16-614 -fx -00	0,07	
239.		02-28-1-16-614 -h -00	0,23	
240.		02-28-1-16-614 -hx -00	0,06	
241.		02-28-1-16-614 -r -00	0,34	
242.		02-28-1-16-614 -y -00	0,31	
243.		02-28-1-16-614 -y -00	0,37	
244.		02-28-1-16-616 -j -00	0,17	
245.		02-28-1-16-617 -m -00	0,11	
246.		02-28-1-16-618 -dx -00	0,05	
247.		02-28-1-16-618 -k -00	0,09	
248.		02-28-1-16-618 -mx -00	0,04	
249.		02-28-1-16-618 -n -00	0,16	
250.		02-28-1-16-619 -dx -00	0,30	
251.		02-28-1-16-622 -h -00	0,14	
252.		02-28-1-16-623 -c -00	0,51	
253.		02-28-1-16-624 -a -00	0,07	
254.		02-28-1-16-629 -j -00	0,40	
255.		02-28-1-16-629 -l -00	0,16	
256.		02-28-1-16-629 -l -00	0,31	
257.		02-28-1-16-629 -m -00	0,20	
258.		02-28-1-16-629 -o -00	0,28	
Razem - bagna			41,23	

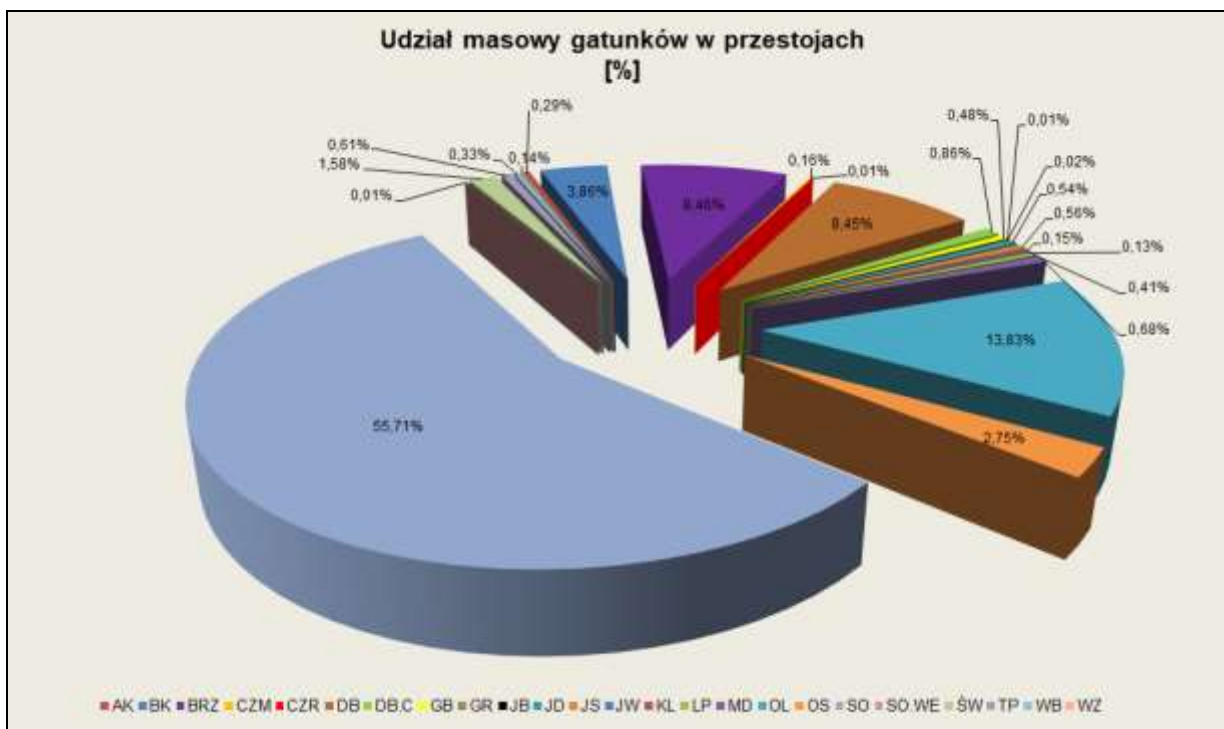
5.1.3.14. Drzewostany 100-letnie i starsze

W Nadleśnictwie Siewierz 1075,69 ha powierzchni leśnej zalesionej zajmują drzewostany od 100 do 160 lat (nie uwzględniając klas odnowienia, klas do odnowienia i rezerwatów). Przeważają wśród nich drzewostany sosnowe i dębowe, zajmujące odpowiednio 84,22 % i 11,07 %, dużo mniejszą powierzchnię zajmują drzewostany bukowe 3,73 %. Prawie wszystkie drzewostany w klasie odnowienia to również drzewostany ponad 100-letnie. Drzewostany klasy odnowienia zajmują powierzchnię 1053,50 ha.

5.1.3.15. Przestoje

W drzewostanach pozostawiane są pojedynczo i grupowo przestoje. Sumaryczna masa pozostawionych przestojów w Nadleśnictwie wynosi 19085 m³. W rozbiściu na gatunki dominują sosny, olsze, dęby, brzozy oraz buki, pozostawiane są również inne gatunki, w tym m. in.: osiki, świerki, jesiony i jodły.

5.1.4. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa

Tabela VIII. Zestawienie form ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa

Rodzaj formy ochrony	Liczba szt. (w tym na gruntach LP)	Pow. ogólna na gruntach LP (N-ctwa Siewierz) [ha]	Pow. ogólna form ochrony [ha]
1	2	3	4
Obszary Natura 2000 – OZW w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa: (OZW)	6	722,17	9805,96
Parki krajobrazowe	1	815,99	54060,00 (wg. rejestru RDOŚ)
Rezerваты	2	26,54 (wg. PUL)	25,59 (wg. rejestru RDOŚ)
Użytki ekologiczne	10 (5)	25,67	697,25 (wg. rejestru RDOŚ)
Obszary chronionego krajobrazu	1 (1) (wg. rejestru RDOŚ)	135,01 (jedna część OCHK)	267,25 (wg. CRFOP – trzy częściowy OCHK)
Pomniki przyrody	7	-	0,26

* Dość duża suma powierzchni wszystkich form ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa Siewierz wynika z faktu, że zasięgi niektórych obszarów Natura 2000 i parku krajobrazowego pokrywają się (zachodzą na siebie).

Warto podkreślić dość duży udział wielkoobszarowych form ochrony w Nadleśnictwie Siewierz. Rezerваты stanowią 0,17 % powierzchni ogólnej gruntów Nadleśnictwa, obszary chronionego krajobrazu 0,89 %, zaś park krajobrazowy 5,37 %.

W praktyce ochrony przyrody, ochronę wielkoobszarową uznaje się za szczególnie efektywną, ponieważ przeciwdziała ona fragmentacji środowiska przyrodniczego. Stworzono więc, koncepcję łączenia dobrze zachowanych ekosystemów, co przyczyniło się do opracowania dla kontynentu europejskiego spójnej przestrzennej sieci ekologicznej ECONET. Na jej podstawie powstała Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-POLSKA, którą tworzą obszary węzłowe wyróżniające się bogactwem ekosystemów oraz korytarze ekologiczne. Pomimo że sieć ECONET-POLSKA nie posiada umocowania prawnego, jest pewną wytyczną polityki przestrzennej.

Przez wschodnią część obszaru Nadleśnictwa Siewierz przebiega obszar węzłowy 30M o znaczeniu międzynarodowym Jura Krakowsko - Częstochowska, zaś część północno-wschodnią obiektu stanowi korytarz ekologiczny 52k Częstochowski Warty o znaczeniu krajowym.

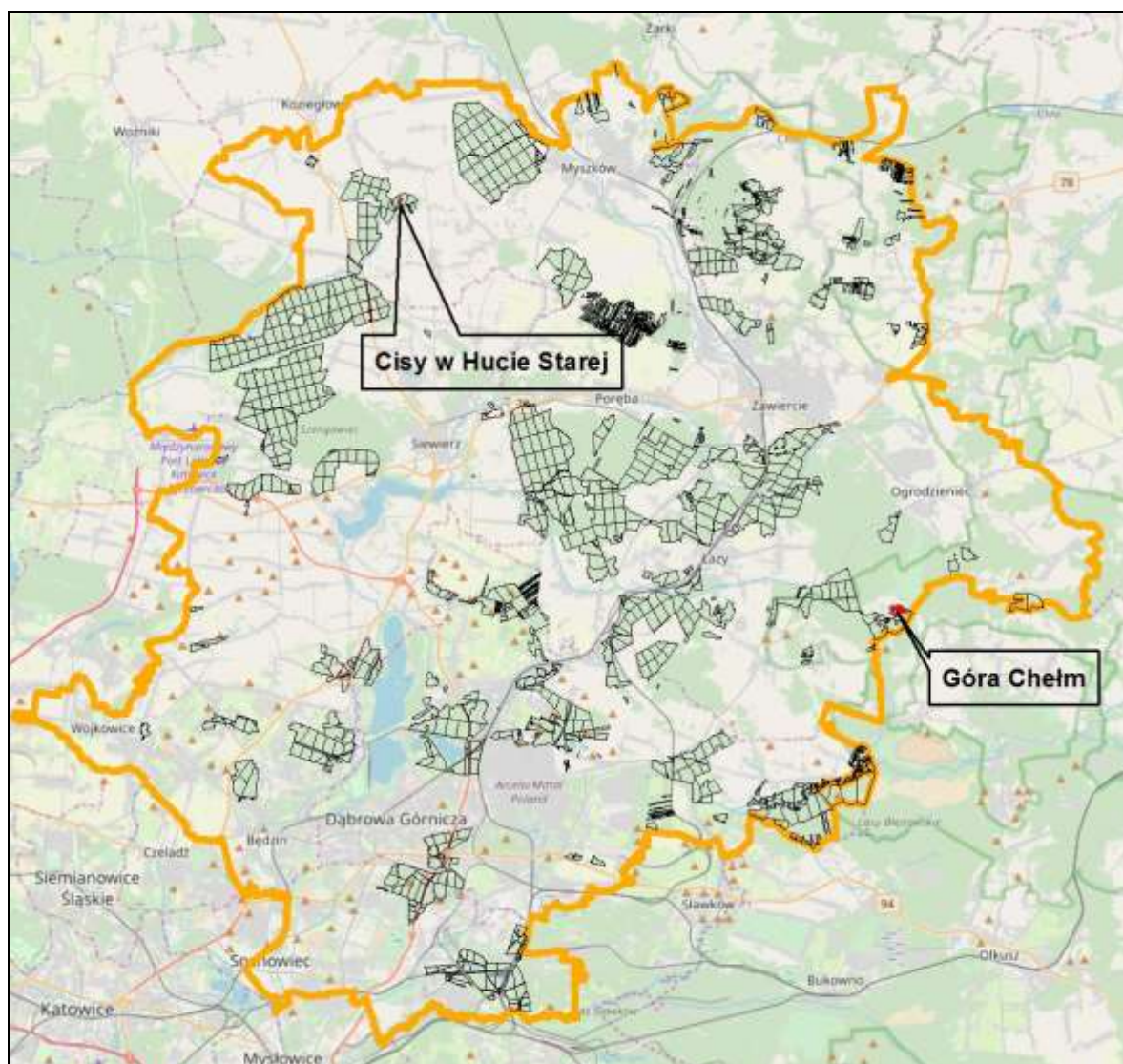
Obszary węzłowe i korytarze ekologiczne wraz z istniejącymi w zasięgu Nadleśnictwa Siewierz, obszarami Natura 2000, „współtworzą” istotny element południowo-centralnego korytarza ekologicznego. Korytarz ten posiada rangę krajowego i współtworzy istotny szlak migracji zwierząt. Równocześnie pasmo to jest elementem węzłowym sieci Econet na terenie Polski a także, jedną z ostoji Corine. Lokalnie istotną rolę korytarzy ekologicznych pełnią niewielkie rzeki i inne ciekі wodne.

5.1.4.1. Rezerваты przyrody

Podstawowym celem istnienia rezerwatów przyrody jest stworzenie szans przetrwania aktualnego bogactwa gatunków roślin i zwierząt, poprzez ochronę różnorodności biocenoz oraz zawartego w organizmach tych gatunków materiału genetycznego. Rezerваты stwarzają szansę zachowania dziko występujących gatunków roślin i zwierząt, łącznie z ich biotopami i siedliskami, a jednocześnie zapewniają trwałe istnienie najszerszego wachlarza form geomorfologicznych i geologicznych, stanowiących o istocie naturalnego krajobrazu.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Siewierz znajdują się 2 rezerваты: „**Góra Chełm**” i „**Cisy w Hucie Starej**”.

Ryc. 7. Lokalizacja rezerwatów przyrody w Nadleśnictwie Siewierz

Tabela IX. Zestawienie informacji dotyczących rezerwatów

Nazwa rezerwatu	Forma ochrony	Położenie		Data utworzenia/ pow. ogólna wg Planu U.L.	Podstawa prawna	* Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu (opis formy ochrony)	Cel ochrony	Najważniejsze osobliwości
		Leśnictwo Oddział /pododdział	województwo, powiat, gmina, obręb ewidencyjny					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Góra Chełm	częściowy	leśnictwo Mitręga, oddz.: 19a, b, c, d, j, ~a	powiat: zawierciański, gmina: Łazy obszar wiejski, miejscowość: Hutki Kanki	30.VIII. 1957 r. Pow. wg aktów normatywnych: 23,52 ha. Pow. wg PUL: 23,52 ha.	Powołanie rezerwatu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 sierpnia 1957 r. (M.P. 75, poz. 462 z 1957 r.), w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Nowelizacja: Zarządzenie nr 27/2012, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 4 grudnia 2012 roku w sprawie rezerwatu przyrody "Góra Chełm") opublikowane Dz. Urz. Województwa Śląskiego w dniu 5 grudnia 2012 roku, poz. 5358. Informacja o rezerwacie zawarta jest również w: Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1).	Leśny (L): I – PFizl Fitocenotyczny (PFI) zbiorowisk leśnych (zl); II – ELIgp leśny i borowy (EL), lasów wyżynnych (Iwż).	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowisk roślinnych lasu bukowego o charakterze naturalnym, porastającego wzniesienia wapienne na przedpolu krawędzi Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.	Wzgórze wapienne Chełm - ostaniec jurajski z licznymi skałkami. Zróżnicowane zbiorowiska roślinne. Cenny fragment lasu z wieloma rzadkimi roślinami runa. Naturalny drzewostan bukowy. U podnóża Góry Chełm, po jej zachodniej stronie, ma swoje źródła potok Centuria.

Nazwa rezerwatu	Forma ochrony	Położenie		Data utworzenia/ pow. ogólna wg Planu U.L.	Podstawa prawna	* Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu (opis formy ochrony)	Cel ochrony	Najważniejsze osobliwości
		Leśnictwo Oddział /pododdział	województwo, powiat, gmina, obręb ewidencyjny					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cisy w Hucie Starej	częściowy	leśnictwo Koziegłównki; oddz.: 317b	województwo: śląskie, powiat: myszkowski, gmina: Koziegłowa, miejscowość: Mysłów	02.VII. 1957 r. Pow. wg aktów normatywnych: 2,07 ha. Pow. wg PUL: 3,02 ha	Powołanie rezerwatu: Zarządzenie MLIpD z dn. 17.05.1957 r. (M. P. z 1957 r. Nr 52, poz. 330). Nowelizacja: Zarządzenie MLIpD z dn. 8.07.1963 r. (M. P. z 1963 r. Nr 57, poz. 289), zmieniające zarządzenia w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Informacja o rezerwacie zawarta jest również w: Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1).	Leśny (L): I – Pflkd Florystyczny (PFI): drzew i krzewów (kd); II – ELIgp leśny i borowy (EL), lasów wyżynnych (lwż).	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnego stanowiska cisa.	Naturalne stanowisko cisa.

* Typ i podtyp rezerwatu rozpisano ze względu na:
- dominujący przedmiot ochrony (I) oraz - główny typ ekosystemu (II).

Wszelkie działania Nadleśnictwa w rezerwach podejmowane są po uzgodnieniu z RDOŚ.

Rezerwat „Góra Chełm” posiada ustanowione zadania ochronne obowiązujące do 19.05.2019 r. (Zarządzenie Nr 20/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Góra Chełm"). Ponadto na terenie rezerwatu został wyznaczony szlak ruchu pieszego (Zarządzenie Nr 10/2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Góra Chełm”).

Rezerwat „Cisy w Hucie Starej” posiada ustanowione zadania ochronne obowiązujące do 31.01.2022 r. (Zarządzenie Nr 4/2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 1 lutego 2017 roku, w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Cisy w Hucie Starej”).

Żaden rezerwat w Nadleśnictwie Siewierz nie posiada wyznaczonej otuliny.

Należy podkreślić, że zapisy projektu Planu urządzenia Lasu nie oddziałują bezpośrednio na obszar rezerwatów. Zabiegi gospodarcze wykonywane w sąsiadujących drzewostanach

nie będą negatywnie oddziaływać na rezerwaty gdyż nie są zabiegami powodującymi wylesienia, przekształcającymi, lub zmieniającymi sposób wykorzystania terenu i nie powodują rozdrobnienia kompleksów.

❖ **Rezerwaty projektowane i proponowane**

Aktualnie na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Siewierz nie projektuje się nowych rezerwatów.

5.1.4.2. Obszary Natura 2000

"Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000", jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażany od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też zachowanie typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla regionów biogeograficznych.

W Polsce występują 2 regiony: kontynentalny (96 % powierzchni kraju) i alpejski (4 % powierzchni kraju). Dla każdego kraju określa się listę referencyjną siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których należy utworzyć obszary Natura 2000 w podziale na regiony biogeograficzne. Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Nadleśnictwo Siewierz prowadząc w minionych dziesięcioleciach wielofunkcyjną, trwale zrównoważoną gospodarkę leśną opartą na podstawach ekologicznych przyczyniło się do zachowania wielu cennych ekosystemów leśnych, z których duża część została objęta ochroną w formie obszarów Natura 2000.

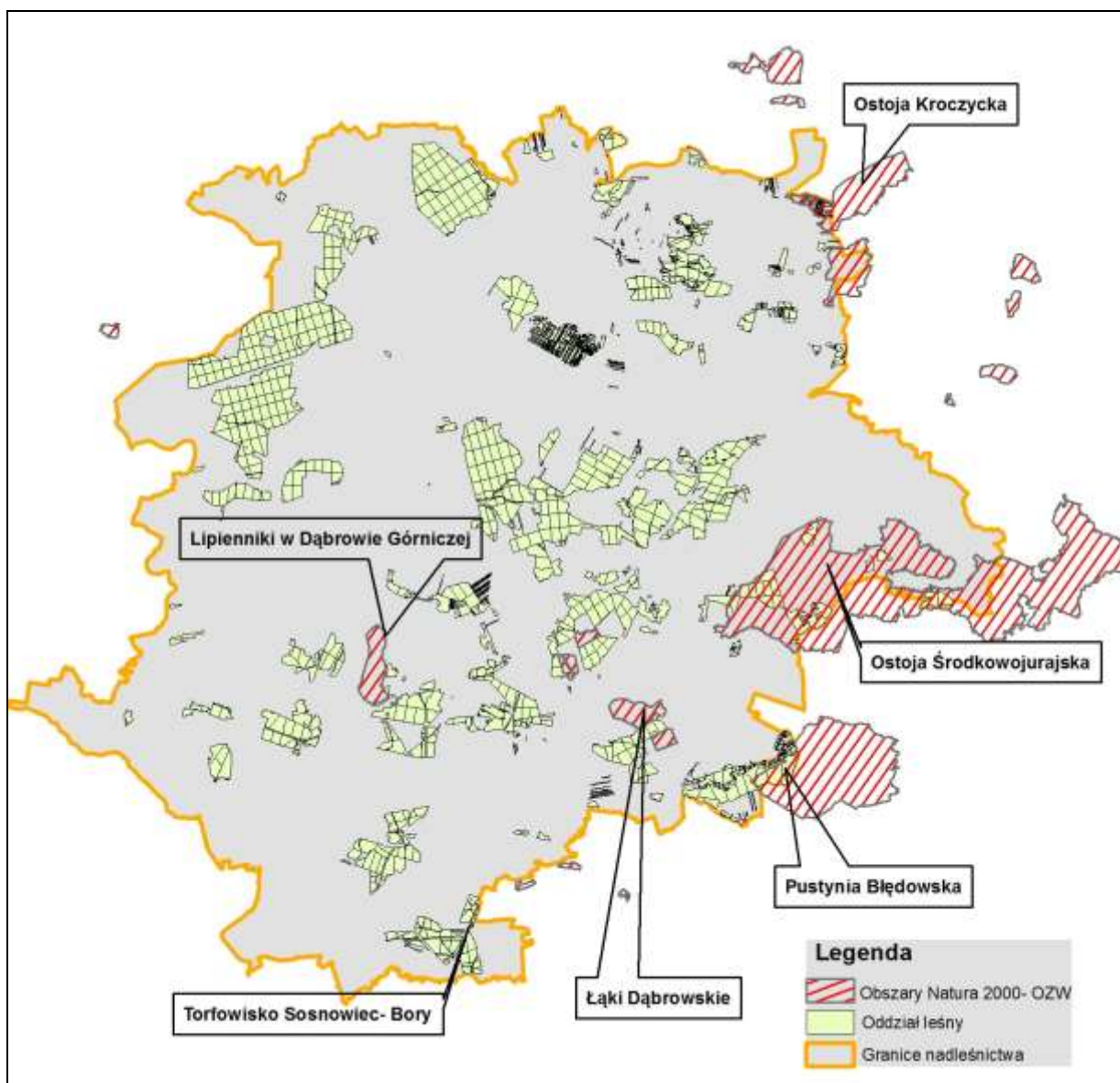
Sieć Natura 2000 w Nadleśnictwie Siewierz, tworzy 6 przyrodniczych ostoj naturowych (obszarów Natura 2000), są to specjalne obszary ochrony siedlisk (obszary mające Znaczenie dla Wspólnoty - OZW): „Ostoja Środkowojurajska PLH240009”, „Ostoja Kroczycka PLH240032”, „Pustynia Błędowska PLH120014”, „Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038”, „Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037” i „Łąki Dąbrowskie PLH240041”.

Źródłem danych dla ww. obszarów Natura 2000 były głównie „Standardowe Formularze Danych”.

Tabela X. Zestawienie informacji o obszarach Natura 2000

Lp.	Nazwa obszaru	Lokalizacja (oddział, pododdział)	Powierzchnia [ha]	
			ogólna obszaru	na gruntach LP N-ctwa: Siewierz
1	2	3	4	5
(OZW) - Obszary mające Znaczenie dla Wspólnoty				
1.	Ostoja Środkowojurajska PLH240009	Leśnictwo Mitręga: 1-4, 5f, 5-a, 6-11, 12a-o, 12-a, 12-b, 13-15, 18, 18Aa, 18A-b, 19-21	5767,55	520,13
2.	Ostoja Kroczycka PLH240032	Leśnictwo Rudniki: 380A a-h, p-gx, 380A-a	1391,16	35,19
3.	Pustynia Błędowska PLH120014	Leśnictwo Łosień: 619n, 619p, 619s, 619t, 619w, 619x, 619z, 624b, 626a, 626-b, 627a, 627b, 627-b, 628a, 628b, 628c, 628d, 628f, 628-a	1963,90	157,95
4.	Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038	Leśnictwo Maczki: 587p, 588l	2,01	2,01
5.	Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037	Leśnictwo Ząbkowice: 474f, 475c, 488f	296,50	2,93
6.	Łąki Dąbrowskie PLH240041	Leśnictwo Trzebyczka: 417g, 417h, 417k	384,84	3,96
OGÓŁEM – Obszary Natura 2000			9805,96	722,17

*Sumaryczna powierzchnia obszarów Natura 2000 na gruntach LP Nadleśnictwa: Siewierz.

Ryc. 8. Obszary Natura 2000 w Nadleśnictwie Siewierz

Obszary mające Znaczenie dla Wspólnoty – PLH:

5.1.4.2.1. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Środkowojurajska PLH240009

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Ostoja Środkowojurajska PLH240009 został zatwierdzony jako OZW w marcu 2009 roku Decyzją Komisji Europejskiej. Administracyjnie obszar obejmuje powierzchnię 5767,55 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 520,13 ha).

Obszar położony jest w środkowej części Jury Krakowsko-Częstochowskiej, na południe od Ogródzieńca. W skład ostoi wchodzi łagodne wzniesienia zbudowane ze skał jurajskich, przecinane dolinami pochodzenia erozyjno-denudacyjnego. Na grzbiecie wzniesień znajdują się liczne ostańce wapienne, w większości otoczone lasami liściastymi. Są to głównie buczyny: sudecka, storczykowa i kwaśna buczyna niżowa oraz jaworzyna górską. Na terenach wylesionych ostańcom wapiennym towarzyszą bogate florystycznie murawy kserotermiczne. W skrasowiałych skałach wapiennych częste są jaskinie z bogatą szatą naciekową, w których zimują nietoperze. Sieć rzeczna jest słabo wykształcona. W strefie kontaktowej utworów jurajskich i czwartorzędowych osadów piaszczystych wypływają nieliczne źródła. W jednym z nich usytuowane jest zastępcze stanowisko endemicznej rośliny - warzuchy polskiej. Obszar wyróżnia się dużą różnorodnością zbiorowisk naskalnych,

kserotermicznych i leśnych; wśród tych ostatnich na uwagę zasługują płaty żyznej buczyny sudeckiej i jaworzyny górskiej, położone na północno-wschodnich krańcach zasięgu geograficznego. Łącznie stwierdzono tu występowanie 16 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, pokrywających około 40 % powierzchni obszaru. Ostoja jest miejscem zimowania licznych gatunków nietoperzy oraz miejscem występowania rzadkich gatunków zwierząt i roślin, w tym 10 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Znajduje się tu najbogatsze i jedno z 3 zastępczych stanowisk endemicznej warzuchy polskiej (*Cochlearia polonica* E.Fröhl.), gdzie gatunek występuje w tysiącach osobników.

Status ochronny:

Obszary Natura 2000 mogą obejmować również część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody. W zasięgu obszaru Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009 zlokalizowano również następujące formy ochrony przyrody: Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, rezerwy: „Góra Chełm” (N-ctwo Siewierz), „Ruskie Góry” i „Smoleń” (N-ctwo Olkusz).

Tabela XI. Siedliska przyrodnicze z I Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
1.	2330 - C	Wydmę śródlądowe z murawami napiaskowymi	0,00	C	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
2.	4030 - B	Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylion</i>)	0,00	B	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
3.	6210 - B	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis</i>) (siedlisko priorytetowe) – priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczykowatych	0,00	B	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
4.	6410 - C	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	0,00	C	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
5.	6430 - C	Ziólorośla górskie (<i>Adenostylon alliariae</i>) i ziólorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	0,00	C	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
6.	6510 - A	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatoris</i>)	0,09	A	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 0,09 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
7.	7140 - B	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>)	0,00	B	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
8.	7230 - C	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (Torfowiska zasadowe Polski południowej (z wyłączeniem gór) i środkowej)	0,00	C	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
9.	8210 - A	Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>	1,04	A	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 1,04 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
					załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
10.	8310 – A	Jaskinie niedostępne do zwiedzania	0,00	A	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
11.	9110 -1 - B	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-1 - B Kwaśną buczynę niżową (<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>)	0,01	B	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 0,01 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
12.	9130-1 - B	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-1 - B Żyzną buczynę niżową (<i>Galio odorati-Fagetum</i>)	26,76	B	Łączna powierzchnia (fragmenty wydzieleń): 26,76 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
13.	9150-2 – A	Ciepłolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9150-2 - A małopolską buczynę storczykową (zbiorowisko <i>Fagus sylvatica-Crucjata glabra</i>)	26,69	A	Łączna powierzchnia (wydzieleń): 1,74 ha. Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 26,69 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
14.	9170 - 2 -B	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio sylvatici-Carpinetum betuli</i> i <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli</i>) - reprezentowany przez 9170-2 - B grąd subkontynentalny (<i>Tilio - Carpinetum</i>)	0,23	B	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 0,23 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
15.	91E0-3 – B	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-3 - B Niżowy łęg jesionowo-olszowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	0,61	B	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 0,61 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
16.	9180-2 – C	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe) - reprezentowane przez 9180-2 - C Jaworzynę z jęczmikiem zwyczajnym (<i>Phyllitido-Aceretum</i> - jaworzyna z jęczmikiem zwyczajnym)	0,00	C	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).

Tabela XII. Gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG zamieszczone w SDF OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009

Lp	Kod gatunku	Nazwa gatunku (Symbol ogólny znaczenia wg SDF)	Populacja na obszarze				Ocena obszaru				Lokalizacja
			* Typ	Wiel- kość (Min- MAX)	** Jedno- stka	*** Katego- ria	Popu- lacja	Stan Zach.	Izo- lacja	Ogó- lnie	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ssaki											
1.	1303	Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i> Bechstein) - B	p	-	-	R	C	B	C	B	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009.
2.	1318	Nocek łydkowłosy (<i>Myotis dasycneme</i> Boie) - C	p	-	-	R	C	C	C	C	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009.
3.	1324	Nocek duży (<i>Myotis myotis</i> Borkhausen) - B	p	-	-	C	C	B	C	B	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009.
Płazy											
4.	1188	Kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i> L.) - D	p	-	-	R	-	-	-	D	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009.
Owady											
1.	6177	Modraszek telejus (<i>Phengaris teleius</i> Bergsträsser (<i>Maculinea teleius</i> Bergsträsser)) - C	p	-	-	P	C	B	C	C	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009.
2.	4030	Szlaczkoń szafraniec (<i>Colias myrmidone</i> Esper) - B	p	-	-	C	C	B	C	B	Brak danych na temat występowania na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych:

Lp	Kod gatunku	Nazwa gatunku (Symbol ogólny znaczenia wg SDF)	Populacja na obszarze				Ocena obszaru				Lokalizacja
			* Typ	Wiel- kość (Min- MAX)	** Jedno- stka	*** Kate- goria	Popu- lacja	Stan Zach.	Izo- lacja	Ogó- lnie	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
											inwentaryzacja LP – 2018 r.).
Ryby											
1.	1096	Minóg strumieniowy (<i>Lampetra planeri</i> Bloch) - C	p	-	-	R	C	C	C	C	Brak danych na temat występowania na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: inwentaryzacja LP – 2018 r.).

Tabela XIII. Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG zamieszczone w SDF OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009

Lp	Kod gatunku	Nazwa gatunku (Symbol ogólny znaczenia wg SDF)	Populacja na obszarze				Ocena obszaru				Lokalizacja
			* Typ	Wiel- kość (Min- MAX)	** Jed- no- stka	*** Kate- goria	Popu- lacja	Stan Zach.	Izo- lacja	Ogó- lnie	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	2109	Warzucha polska (<i>Cochlearia polonica</i> L.) - A	p	-	-	P	A	A	A	A	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: inwentaryzacja LP – 2018 r.).
2.	1902	Obuwik pospolity (<i>Cypripedium calceolus</i> L.) - D	p	-	-	V	D	-	-	-	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: inwentaryzacja LP – 2018 r.).
3.	6216	Haczykowiec błyszczący (<i>Hamatocaulis vernicosus</i> (Mitt.) Hedenas) - B	p	-	-	P	C	B	C	B	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. (źródło danych: inwentaryzacja LP – 2018 r.).

*Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących - „osiadłe”).

**Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki.

***Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne.

Obszar OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009 nie posiada zatwierdzonego i obowiązującego planu zadań ochronnych.

5.1.4.2.2. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Kroczycka PLH240032

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Ostoja Kroczycka PLH240032 został zatwierdzony jako OZW w marcu 2011 roku Decyzją Komisji Europejskiej. Obszar obejmuje powierzchnię 1391,16 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 35,19 ha).

Obszar Ostoi Kroczyckiej usytuowany jest w środkowej części Wyżyny Częstochowskiej. Obejmuje on kilka pasm wzniesień jurajskich (m. in. Skały Kroczyckie, Skały Podlesickie, Skały Rzędkowickie), z których większość jest zwieńczona licznymi ostańcami skalnymi o różnorodnych kształtach. Szata roślinna tego terenu jest zróżnicowana. Duża jego część jest pokryta lasami; na wzniesieniach można spotkać płaty różnych zespołów buczyn, w tym ciepłolubnych buczyn storczykowych, a w ich niższych partiach i obniżeniach wyścielonych piaskami - drzewostany sosnowe. Najlepiej zachowane, rozległe płaty buczyny storczykowej (reprezentatywność w stopniu A - doskonała) znajdują się na wschód i na południe od ośrodka rekreacyjnego Morsko. Nieco mniejsze płaty (o reprezentatywności w stopniu B - dobrej) znajdują się na południowych, południowo-zachodnich i zachodnich stokach kilku wzgórz należących do Skał Kroczyckich: Góra Pośrednia, Góra Popielowa, Góra Łysak i Góra Jastrzębnik. We wszystkich najlepiej zachowanych płatach buczyny storczykowej drzewostan bukowy osiągnął wiek ponad 100 lat i liczne są w nim buki o grubości około 80 cm. W runie obecne są niemal wszystkie gatunki charakterystyczne dla siedliska buczyny storczykowej. Licznie występują gatunki z rodziny storczykowatych: buławnik wielkokwiatowy (*Cephalanthera damasonium* (Mill.) Druce), buławnik mieczolistny (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch), kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz), kruszczyk rdzawoczerwony (*Epipactis atrorubens* (Hoffm.) Besser), gnieźnik leśny (*Neottia nidus-avis* (L.) L. C. M. Rich) oraz podkolan biały (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.). Na północnych stokach wzgórz znajdują się rozległe płaty żyznych buczyn - w ujęciu fitosocjologicznym: żyznej buczyny sudeckiej. Stan ich zachowania jest doskonały (w stopniu A), a zajmowana powierzchnia nieco większa niż buczyny storczykowej. Odlesione stoki wzgórz porastają zarośla z jałowcem, szakłakiem, dereniem, głogami, tarniną i leszczyną oraz fragmenty muraw kserotermicznych. W wielu miejscach dużą powierzchnię zajmują zarośla zdominowane przez jałowiec pospolity. Na skałach, które nie są otoczone i ocienione przez las rozwinęły się murawy naskalne. Ze skalicami ostańców związane są też zbiorowiska paproci szczelinowych.

O wartościach przyrodniczych tego obszaru decydują przede wszystkim zbiorowiska roślinne związane z podłożem wapiennym; są to: murawy naskalne, fragmenty muraw kserotermicznych, zarośla jałowca na podłożu wapiennym, ciepłolubne buczyny storczykowe oraz szczelinowe zbiorowiska paproci. Z fitocenozą muraw naskalnych związane są niektóre rzadkie gatunki roślin, m.in.: goździk siny (*Dianthus gratianopolitanus* Vill.), kostrzewa blada (*Festuca pallens* Host) oraz skalnica gronkowa (*Saxifraga paniculata* Mill.) - relikw glacialny.

Zarośla jałowca z terenu Ostoi Kroczyckiej reprezentują siedlisko 5130 (zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych). Ostoja ta będzie więc miała duże znaczenie dla ochrony tego siedliska w skali Polski, a w szczególności na terenie województwa śląskiego (gdzie zajmuje ono największą powierzchnię).

Ostoja Kroczycka jest też obszarem częstego występowania siedliska 8210 (wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilla caulescens*), które jest tu wykształcone w sposób typowy dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Ostoja posiada bardzo duże znaczenie dla zachowania tego siedliska nie tylko w skali regionu, ale i kraju, gdyż występowanie szczelinowych zbiorowisk paproci jest w Polsce ograniczone tylko do kilku regionów kraju.

Buczyna storczykowa jest rzadko występującym typem siedliska leśnego w Polsce. Centrum jej występowania znajduje się na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej i w tym regionie zabezpieczona powinna być większość jej płatów. Należy przyjąć, że płaty o wielkości przynajmniej kilku hektarów, których reprezentatywność jest co najmniej dobra, powinny się znaleźć w sieci ostoi Natura 2000 w całości. W Ostoi Kroczyckiej omawiane siedlisko leśne zachowało odpowiednio wysoką reprezentatywność na powierzchni 78,40 ha, a każdy z płatów liczy co najmniej kilkanaście hektarów. Warto pamiętać, że ciepłolubne buczyny storczykowe są najbogatszym w gatunki typem siedliska leśnego, dlatego tym bardziej zasługują na jak najsilniejszą reprezentację w sieci ostoi przyrodniczych. Do ostoi zaliczono też obszary, na których reprezentatywność buczyny storczykowej zaklasyfikowano na poziomie C - znacząca. Tak jest w przypadku płatów, gdzie posadzono drzewostany sosnowe, lecz w runie zachowały się nieliczne składniki typowe dla siedliska buczyny

storczykowej. Ten stopień reprezentatywności posiadają płaty w Skałach Podlesickich oraz na stokach Góry Zborów i Góry Kołoczek w Skałach Kroczyckich.

Drugim typem siedliska o znaczeniu europejskim jest żyzna buczyna górska. Na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej jest ona na peryferiach swojego występowania, którego centrum znajduje się w Karpatach i Sudetach. W ostoi, na wielu wzgórzach obecny jest typowy przestrzenny układ obu buczyn, z których buczyna storczykowa zajmuje eksponowane partie grzbietowe oraz stoki południowe i zachodnie, zaś żyzna buczyna górska porasta stoki północne i wschodnie. Ten układ przestrzenny wart jest zachowania.

Jaskinia Piętrowa Szczelina położona w granicach ostoi jest wymieniana wśród ważnych ostoi CORINE przede wszystkim z uwagi na zimujące tu nietoperze wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Stanowi także środowisko życia dla kilkudziesięciu innych, stwierdzonych tu gatunków bezkręgowców typowych dla tego terenu. Ponadto wymienia się także jej szczególne walory geomorfologiczne (założenie głównej części jaskini na szczelinie wtórnie skrasowiałej, obecność w dolnych salach bogatej, niezniszczonej przez działalność człowieka szaty naciekowej). Na ścianach i stropie niektórych sałek można dostrzec odciski muszli amonitów.

Status ochronny:

Obszary Natura 2000 mogą obejmować również część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody. W zasięgu obszaru Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032 zlokalizowano również następujące formy ochrony przyrody: Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, rezerwat: „Góra Zborów” (N-ctwo Olkusz).

Tabela XIV. Siedliska przyrodnicze z I Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu OZW Ostoja Kroczycka PLH240032

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
1.	5130 - B	5130 - Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	0,15	B	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 0,15 ha. Wykaz wydzielei z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
2.	6210 - C	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis</i> (siedlisko priorytetowe) – priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczykowatych	0,14	C	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzielei): 0,14 ha. Wykaz wydzielei z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
3.	8210 - B	Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>	0,57	B	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzielei): 0,57 ha. Wykaz wydzielei z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
4.	8310 - B	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	0,00	B	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu Ostoja Kroczycka PLH240032. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
5.	9130-3 - B	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 - A Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	3,24	B	Łączna powierzchnia (fragmenty wydzielei): 3,24 ha. Wykaz wydzielei z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).
6.	9150-2 - A	Ciepłolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9150-2 - A małopolską buczynę storczykową (zbiorowisko <i>Fagus sylvatica-Crucjata glabra</i>)	1,47	A	Łączna powierzchnia (wydzielei): 1,47 ha. Wykaz wydzielei z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).

Obszar OZW Ostoja Kroczycka PLH240032 nie posiada zatwierdzonego i obowiązującego planu zadań ochronnych.

5.1.4.2.3. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Pustynia Błędowska PLH120014

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Pustynia Błędowska PLH120014 został zatwierdzony jako OZW w lutym 2008 roku Decyzją Komisji Europejskiej. Administracyjnie obszar obejmuje powierzchnię 1963,90 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 157,95 ha).

Pustynia Błędowska leży na wschodnim krańcu Wyżyny śląskiej. Jej płaski, piaszczysty obszar wciska się głęboko między wapienne pagóry jurajskie, tworząc osobliwe kontrasty krajobrazowe. Pustynia Błędowska zajmuje jedynie część rozległego obszaru piasków czwartorzędowych ciągnących się od źródeł Centurii i Białej Przemszy na północy, przez okolice Chechła, Błędowa, Kluczy, Bolesławia, Olkusza, Bukowna, po Sierszę na południu i Maczki na zachodzie. Zasoby luźnych piasków na całym obszarze wynoszą około 2,5 mld metrów sześciennych. Od południa, południowego-wschodu i częściowo od północy teren „pustyni” jest osłonięty lasem sosnowym. Od północy ograniczają ją wzgórza Chechła, pokryte częściowo lasami, częściowo są to tereny bezleśne, od północnego zachodu wąska smuga lasu ciągnąca się wzdłuż rzeki Centurii, wreszcie od zachodu - Biała Przemsza, malowniczo wijąca się wśród podmokłych łąk i lasów łęgowych. Powstanie Pustyni wiąże się z intensywnym wyrębem lasów na potrzeby hut srebra i ołowiu, już od XIII-XIV w. Następnie erozja wietrzna uruchomiła piaski na terenach zrębów zupełnych, tworząc ogromny obszar pustynny. Dopiero pyły przemysłowe opadające tu w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat związały lotne piaski i użyźniły glebę, co ułatwiło rozrost roślinności. Na obrzeżach pustyni spotyka się pozostałości bunkrów poniemieckich z okresu II wojny światowej. W okresie późniejszym teren był użytkowany jako poligon.

Pustynia Błędowska stanowi unikatowy ekosystem w skali europejskiej. Jest największym w Europie Środkowej zwartym, śródlądowym obszarem występowania piasków wydmych z interesującymi formami geomorfologicznymi typowymi dla krajobrazu pustynnego, licznymi rzadkimi i chronionymi gatunkami flory i fauny oraz zbiorowiskami muraw piaskowych. Łącznie odnotowano tu występowanie 4 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

W latach 60-tych ubiegłego wieku na terenie Pustyni Błędowskiej obserwowano liczną populację łąki turzycowej *Coenagrion ornatum*. Jej obecności nie potwierdzono w ostatnich dekadach. Zaleca się kontrolę terenową i ewentualnie restytucję gatunku na tym terenie.

Status ochrony:

Obszary Natura 2000 mogą obejmować również część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody. W zasięgu obszaru Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 zlokalizowano również następujące formy ochrony przyrody: Park Krajobrazowy Orlich Gniazd i użytek ekologiczny „Pustynia Błędowska”.

Tabela XV. Siedliska przyrodnicze z I Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu OZW Pustynia Błędowska PLH120014

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko Przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
1.	2330 - C	Wydmie śródlądowe z murawami napiaskowymi	0,00	C	-
2.	6120 - B	Cieptolubne śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	0,00	B	-
3.	9130-1 - D	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-1 – D Żyzną buczynę niżową (<i>Galio odorati-Fagetum</i>)	0,00	D	-
4.	91E0-3 - D	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso--incanae</i> , olsy źródliskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-3 - Niżowy łęg jesionowo-olszowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	0,00	D	-

Obszar OZW Pustynia Błędowska PLH120014 posiada zatwierdzony i Obowiązujący Plan Zadań Ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 lipca 2014 r. w sprawie ustanowienia Planu Zadań Ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Pustynia Błędowska

PLH120014) – (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z 04.08.2014 r. poz. 4258 i Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 04.08.2014 r. poz. 4210).

5.1.4.2.4. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) - Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038 - został zatwierdzony, jako OZW w marcu 2011 roku Decyzją Komisji Europejskiej. Obszar znajduje się w całości na gruntach Nadleśnictwa Siewierz zajmując powierzchnię 2,01 ha. Obszar zlokalizowany jest na terenie erozyjno-denudacyjnej Kotliny Przemszy, w południowej części miasta Sosnowiec na terenie Nadleśnictwa Siewierz, w leśnictwie Maczki. Jest on położony w obniżeniu z niewielkim ciekim wodnym, trwale przewodnionym, zasilanym wodami wysiękowymi. W takich warunkach wykształciły się tutaj zbiorowiska nawiązujące do torfowisk niskich i przejściowych z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych (3.3), jak również odnotowuje się gatunki charakterystyczne dla torfowisk wysokich. Ponadto występują tu płaty młaki niskoturzycowej. Na jego obrzeżach występują fragmenty z szuwarem trzcinowym jak również z roślinnością zaroślową. Obszar otoczony jest przez powierzchnie leśne (lasy gospodarcze) o różnej wilgotności. Stosunkowo dobrze zachowane siedlisko z typowo wykształconymi płatami roślinności i liczna populacja lipiennika to przedmiot ochrony w obszarze. Jest to jeden z najbardziej wartościowych przyrodniczo obiektów w aglomeracji górnośląskiej. W kontekście wymierania stanowisk lipiennika, jest to stanowisko bardzo cenne. Jego populacja jest jedną z tych, które leżą w pobliżu południowej granicy zwartego zasięgu Lipiennika Loesela w Europie. Stąd ochrona tego stanowiska ma istotne znaczenie w celu zachowania dotychczasowego kształtu jego zasięgu. Dodatkowo w obrębie omawianego terenu występuje szereg chronionych i zagrożonych regionalnie gatunków roślin naczyniowych (3.3.), jak również bogata brioflora.

Tabela XVI. Siedliska przyrodnicze z I Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu OZW Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038

Lp.	Kod Siedliska	Siedlisko Przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
1.	7140 – B	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>)	2,01	C	w obszarach Natura 2000: Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038: (całe wydzielenia): Leśnictwo Maczki: 587p, 588l, (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).

Tabela XVII. Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG zamieszczone w SDF OZW Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038

Lp	Kod gatunku	Nazwa gatunku (Symbol ogólny znaczenia wg SDF)	Populacja na obszarze				Ocena obszaru				Lokalizacja
			* Typ	Wielkość (Min-MAX)	** Jednostka	*** Kategoria	Populacja	Stan Zach.	Izolacja	Ogólnie	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Rośliny											
1.	1903	Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i> (L.) Rich.) - B	p	60-60	i	-	C	A	B	B	Dane wrażliwe.

*Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących - „osiadłe”).

**Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki.

***Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne.

Obszar OZW Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038 nie posiada zatwierdzonego i obowiązującego planu zadań ochronnych.

5.1.4.2.5. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037

Obszar Specjalnej Ochrony OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037 - został zatwierdzony w marcu 2011 roku Decyzją Komisji Europejskiej. Obszar obejmuje powierzchnię 296,50 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa Siewierz 2,93 ha).

Obszar obejmuje dwie enklawy położone w Kotlinie Dąbrowskiej na Wyżynie Śląskiej we wschodniej części miasta Dąbrowa Górnicza. Teren ten wypełniony utworami polodowcowymi styka się tutaj z utworami środkowotriasowymi, budującymi Próg Środkowotriasowy otaczający Kotlinę Dąbrowską od północy. Pierwsza enklawa zlokalizowana jest na wschodnim obrzeżu nieczynnego wyrobiska piasku podsadzkowego „Kuśnica Warężyńska”, w którego większej części utworzony został zbiornik zaporowy o nazwie „Kuśnica Warężyńska - Pogoria IV” - (największy z „Pogorii”). Obszar ten o powierzchni około 294 ha, ma dość urozmaiconą morfologię. Pola piaszczyste, pozostałe po eksploatacji tworzą czasem deniwelacje dochodzące do kilku metrów. Występują tutaj zarówno podmokłe niecki, jak również różnych rozmiarów zbiorniki zasilane przez lokalne wysięki, a z drugiej strony siedliska otwartych suchych piasków. Stąd też roślinność ma tutaj układ mozaikowy. W tych najwilgotniejszych miejscach wykształciły się specyficzne zbiorowiska o charakterze młak. Rozrzucone są one w obrębie całego obszaru, a ich stan zachowania zależy od poziomu wody. Na mokrych piaskach występuje liczna grupa gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną prawną. Lipiennik Loesela (*Liparis loeselii* (L.) Rich.) występuje tutaj w różnych układach, ale najczęściej ze skrzypem pstrym i mszakami. Ponadto charakterystycznym rysem tych zbiorowisk jest pojawiająca się również w miejscach podmokłych wierzba rokitka. Najbardziej na wschód położone obrzeże wyrobiska wraz ze skarpą stanowiącą brzeg wyrobiska skolonizowane zostało przez gatunki leśne. Głównymi komponentami tworzącymi te zbiorowiska są: sosna zwyczajna i brzoza brodawkowata. Obiekt jest bardzo atrakcyjny krajobrazowo i kontrastuje z krajobrazem typowo przemysłowym. Druga enklawa, o powierzchni 2,42 ha, zlokalizowana jest około 1 km na SE od granic poprzedniej i położona jest w dolinie potoku Trzebyczka będącego lewobrzeżnym dopływem Czarnej Przemyśli, pomiędzy dzielnicami Antoniów i Piła Ujejska. Jest to charakterystyczna niecka stanowiąca część starorzecza. Analizowany obszar ograniczony jest od południa i południowego zachodu piaszczystą skarpą, którą porasta bór sosnowy. Od strony wschodniej i zachodniej sąsiaduje ze zbiorowiskami łągowymi, natomiast od północy z użytkami zielonymi i ze zbiorowiskami łąkowymi i szuwarowymi. Wykształciły się tutaj torfowiska niskie i przejściowe.

Opisywana ostoja stanowi unikatowy układ na terenie zurbanizowanym i uprzemysłowionym. Pomimo stałego oddziaływania wielu niekorzystnych czynników, rzadkie zbiorowiska torfowisk przejściowych i niskich na podłożu alkalicznym trwają w tym krajobrazie od ponad 40 lat (mniejsza z enklaw). Dodatkowo, na obszarze poeksploatacyjnym („Kuźnica Warężyńska”), pozostawionym bez rekultywacji wykształciły się interesujące zbiorowiska o charakterze młak z *Equisetum variegatum* jako gatunkiem pionierskim na tego typu obszarach. Są to siedliska wielu rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych, jak również zagrożonych regionalnie. Wartość przyrodnicza tego obszaru wiąże się także z bogatą bryoflorą, z liczną grupą gatunków objętych ochroną prawną, w tym reliktowych. Część z nich wykazana została w Załączniku V DS. Populacje Lipiennik Loesela (*Liparis loeselii* (L.) Rich.) z Dąbrowy Górniczej są jednymi z najliczniejszych (łącznie 1125 pędów, w tym 40 na torfowisku w Antoniowie i 1085 na wyrobisku „Kuśnica Warężyńska” - dane z 2008 roku) w południowej Polsce. Analizowane populacje leżą w pobliżu południowej granicy zwartego zasięgu Lipiennika Loesela (*Liparis loeselii* (L.) Rich.) w Europie.

Tabela XVIII. Siedliska przyrodnicze z I Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1.	7140 - C	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>)	0,28	C	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 0,28 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
2.	91E0 - D	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe)	0,00	D	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).

Tabela XIX. Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG zamieszczone w SDF OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037

Lp	Kod gatunku	Nazwa gatunku (Symbol ogólny znaczenia wg SDF)	Populacja na obszarze				Ocena obszaru				Lokalizacja
			* Typ	Wielkość (Min-MAX)	** Jednostka	*** Kategoria	Populacja	Stan Zach.	Izolacja	Ogólnie	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Rośliny											
1.	6216	Haczykowiec błyszczący (<i>Hamatocaulis vermicosus</i> (Mitt.) Hedenas) - D	p	-	-	-	D	-	-	-	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037. (źródło danych: inwentaryzacja LP – 2018 r.).
2.	1903	Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i> (L.) Rich.) - A	p	1125-1125	i	-	B	B	B	A	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037. (źródło danych: inwentaryzacja LP – 2018 r.).

*Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących - „osiadłe”).

**Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki.

***Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne.

Obszar OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037 nie posiada zatwierdzonego i obowiązującego planu zadań ochronnych.

5.1.4.2.6. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Łąki Dąbrowskie PLH240041

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) - Łąki Dąbrowskie PLH240041 - został zatwierdzony, jako OZW w grudniu 2013 roku Decyzją Komisji Europejskiej. Obszar obejmuje część dużego kompleksu łąk o łącznej powierzchni 384,84 ha, z których 244,00 ha charakteryzuje się warunkami zapewniającymi utrzymanie populacji motyli w dobrej kondycji. Obszar ten na gruntach Nadleśnictwa Siewierz zajmuje powierzchnię 3,96 ha. Zmienno-wilgotne łąki są miejscem bytowania dwóch gatunków modraszków: *Maculinea nausithous* Bergsträsser i *Maculinea teleius* Bergsträsser. W granicach omawianego kompleksu łąk występują w układzie mozaikowym płaty różnie wykształconych łąk trzęślicowych. Znaczne fragmenty są częściowo zdegradowane i sporadycznie użytkowane rolniczo, miejscami silnie zmeliorowane i przesuszone. W granicach ostoi występują w układzie mozaikowym płaty łąk trzęślicowych (*Molinietum caeruleae*), zbiorowiska z ostrożnikiem łąkowym (*Cirsietum rivularis*), zbiorowisko ze śmiałkiem darniowym (*Deschampsia caespitosa* (L.) P.B.) Część powierzchni łąk obecnie nie jest użytkowanych. Płaty częściowo zdegradowane wymagają renaturyzacji, która jest możliwa przy średnim nakładzie sił i środków. W opisywanym kompleksie łąk występują głównie łąki trzęślicowe i świeże z bogatą florą i dużą ilością krwiściąga. Łąki trzęślicowe zajmują powierzchnię około 70 % całego kompleksu łąk. Wśród motyli stwierdzono obecność dwóch gatunków ujętych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej:

modraszek nausitous i modraszek telejus. Struktura fauny mrówek jest korzystna dla utrzymania tych populacji motyli.

Tabela XX. Siedliska przyrodnicze z I Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1.	6410 - B	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	0,00	B	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041 (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.).

Tabela XXI. Gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG zamieszczone w SDF OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041

Lp	Kod gatunku	Nazwa gatunku (Symbol ogólny znaczenia wg SDF)	Populacja na obszarze				Ocena obszaru				Lokalizacja
			* Typ	Wielkość (Min-Max)	** Jednostka	*** Kategoria	Populacja	Stan Zach.	Izolacja	Ogólnie	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Owady											
1.	6179	Modraszek nausitous (<i>Phengaris nausithous</i> Bergsträsser (<i>Maculinea nausithous</i> Bergsträsser)) - B	r	-	-	P	C	B	C	B	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041. (źródło danych: inwentaryzacja LP – 2018 r.).
			p	-	-	P	C	B	C	B	
2.	6177	Modraszek telejus (<i>Phengaris teleius</i> Bergsträsser (<i>Maculinea teleius</i> Bergsträsser)) - B	r	-	-	P	C	B	C	B	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041. (źródło danych: inwentaryzacja LP – 2018 r.).
			p	-	-	P	C	B	C	B	

*Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących - „osiadłe”).

**Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki.

***Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne.

Obszar OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041 nie posiada zatwierdzonego i obowiązującego planu zadań ochronnych.

5.1.4.2.7. Siedliska przyrodnicze

Siedliska przyrodnicze wymienione w Dyrektywie Rady w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory Natura 2000 Załącznik I.

Wg Ustawy o ochronie przyrody siedlisko przyrodnicze ma następującą definicję:

Art. 5.

17) siedlisko przyrodnicze - obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne;

17a) siedlisko przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty – siedlisko przyrodnicze, które na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej:

a) jest zagrożone zanikiem w swoim naturalnym zasięgu lub

b) ma niewielki zasięg naturalny w wyniku regresji lub z powodu ograniczonego obszaru występowania wynikającego z jego wewnętrznych, przyrodniczych właściwości lub

c) stanowi reprezentatywny przykład typowych cech regionu biogeograficznego występującego w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Aktem prawa europejskiego w zakresie ochrony siedlisk jest Dyrektywa Rady EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny (Council Directive 92/43/EEC), tzw.: Dyrektywa Siedliskowa.

Siedliska przyrodnicze są to „obszary lądowe lub wodne, wyodrębnione w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne, zarówno całkowicie naturalne jak i półnaturalne” (Dyrektywa Siedliskowa). Siedliska przyrodnicze według tej definicji są, więc pojęciem szerszym niż siedliska leśne, według typologii lasu oraz nie do końca jednoznaczne z systemami klasyfikacji fitosocjologicznej. Siedliskiem może być każdy typ przyrodniczy obszaru, stanowiący jakąś wyróżnianą jedność. Może to być np. las liściasty, bór sosnowy, żwirowisko, ujście rzeki, murawa itp. Zapisy dyrektyw unijnych zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W Unii Europejskiej obowiązują różne systemy klasyfikacji siedlisk. Na potrzeby ochrony przyrody w Unii określono typy siedlisk przyrodniczych zagrożonych zanikiem. Definicję tych typów wraz z ich kodami zawarto w *Interpretation Manual of European Union Habitats* (Podręcznik interpretacji siedlisk) - oficjalnej instrukcji identyfikacji siedlisk ważnych z punktu widzenia Unii Europejskiej. Oprócz siedlisk o znaczeniu wspólnotowym, których odpowiednia reprezentacja stwarza przesłanki do tworzenia Obszarów Natura 2000, wyróżniono jeszcze siedliska priorytetowe, za których istnienie „Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność” (Dyrektywa Siedliskowa).

Są to siedliska, które występują wyłącznie na terytorium Unii Europejskiej, w związku z tym, ich ochrona i istnienie zależą od działań podjętych na obszarze UE.

Tabela XXII. Zestawienie siedlisk przyrodniczych i reprezentujących je zespołów roślinnych na obszarach Natura 2000.

Kod siedlisk	Rodzaj siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Ranga siedliska	Skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicza	Powierzchnia siedliska w [ha] w obszarach siedliskowych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa.
1	2	3	4	5	6
Siedliska nieleśne					
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculus fluitantis</i>)	-	-	-	0,52*
5130	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	-	-	-	0,15*
6120	Cieplolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	-	-	-	0,27*
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	-	-	-	0,14*

Kod siedlisk	Rodzaj siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Ranga siedliska	Skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewiczza	Powierzchnia siedliska w [ha] w obszarach siedliskowych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa.
1	2	3	4	5	6
6430	Ziolorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	-	-	-	pkt***
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatoris</i>)	-	-	-	0,09*
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>)	-	-	-	0,28*; 2,01****
8210	Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>	-	-	-	1,61*
Siedliska leśne					
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-1 - Kwaśną buczynę niżową (<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>)	Lśw, LMśw	-	D-stany bukowe z domieszką Św, Jd lub Jw Bk Bk-Jd Bk-Św	0,01*
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-1 Żyzną buczynę niżową (<i>Galio odorati-Fagetum</i>)	Lśw	-	D-stany bukowe z domieszką Św, Jd lub Jw Bk Bk-Jd Bk-Św	30,00*
9150	Ciepolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9150-2 Małopolską buczynę storczykową (<i>Fagus sylvatica-Crucjata glabra</i>)	Lwyżśw	-	D-stany bukowe z domieszką Jw, Jd, Kl, Db, Gb, So, w runie stanowiska konwalii, przytulii, storczyków, kruszczyków	28,16*; 1,74****

Kod siedlisk	Rodzaj siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Ranga siedliska	Skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewiczza	Powierzchnia siedliska w [ha] w obszarach siedliskowych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa.
1	2	3	4	5	6
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio sylvatici-Carpinetum betuli</i> i <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli</i>) - reprezentowany przez 9170-2 Grąd subkontynentalny (<i>Tilio - Carpinetum</i>)	Lśw	-	D-stany dębowo grabowe, dębowo-lipowo-grabowe, oraz na pogórzu również dębowo-bukowe, Db-Gb, Db-Bk, Db-Lp-Gb z domieszką Jw, Bk, Św i Jd	0,23*
91D0	Bory i lasy bagienne - (priorytetowe) reprezentowane przez 91D0-2 Sosnowy bór bagienny (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris</i>)	Bb	priorytetowe	D-stany So, Brz-Św-So (Brzom)	0,03*
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-3 Niżowy łęg jesionowo-olszowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	Lw	priorytetowe	D-stany Ol, Ol-Js, Js-Ol z domieszką Jw i Klz, Gb, Św	0,61*
Razem:					65,85

*oznacza pow. siedliska w ramach wydzielenia, w sytuacji gdy tylko jego część znajduje się w danym siedlisku naturalnym, pkt***- oznacza, że siedlisko w wydzieleniu ma charakter tzw. „punktowy”, płat****- oznacza, że siedlisko w wydzieleniu ma charakter tzw. „płatowy”, powierzchnia obliczona systemowo z warstwy, zaokrąglona do 0,01 ha, *****- oznacza, że siedlisko obejmuje całe wydzielenia.

W powyższej tabeli przedstawiono powierzchnie siedlisk przyrodniczych, występujących w poszczególnych typach siedliskowych lasu, na gruntach leśnych oraz na gruntach nieleśnych w zasięgu obszarów Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa.

Dla tych siedlisk przyrodniczych dopuszcza się modyfikacje w składzie gatunkowym odnowień, przyjętych na Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Siewierz, w celu dostosowania składu gatunkowego w najwyższym stopniu zgodnego z zespołami naturalnymi i siedliskiem.

W obrębie jednego wydzielenia często występują mniejsze fragmenty innych siedlisk tzw. *mikrosiedliska*. W zestawieniu jednak dla każdego wydzielenia jest podany typ siedliskowy lasu przeważający w danym wydzieleniu. Siedliska przyrodnicze mogą zajmować czasami, tylko fragmenty wydzieleni na mikrosiedliskach.

Powszechna inwentaryzacja przeprowadzona w roku 2006 i 2007 w Lasach Państwowych polegała na szczegółowym zinwentaryzowaniu siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na gruntach znajdujących się pod zarządem LP (Decyzja Nr 61 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 25 lipca 2006 r. w sprawie przeprowadzenia w roku 2006-2007 powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory). Wykonana

inwentaryzacja przyrodnicza objęła gatunki roślin i zwierząt oraz siedliska przyrodnicze wymienione w dyrektywach Unii Europejskiej – ptasiej i siedliskowej.

Hodowla lasu w Nadleśnictwie Siewierz oparta jest na zasadach bliskiej naturze hodowli lasu. Polega ona na naśladowaniu procesów naturalnych zachodzących w lasach o charakterze pierwotnym. Do zasad bliskiej naturze hodowli lasu należą:

- rozproszenie ryzyka przez hodowlę wielogatunkowych drzewostanów o małopowierzchniowych formach mieszania, o składzie gatunkowym zbliżonym do naturalnych, potencjalnych zespołów leśnych, przystosowanym do warunków siedliskowych;
- wykorzystanie różnorodności genetycznej populacji drzew zapewniającej najlepsze przystosowanie do sytuacji stresowych poprzez naturalne odnowienie lasu w drzewostanach o składzie gatunkowym dostosowanym do siedliska;
- wykorzystanie procesów samoregulacji i stabilizacji zachodzących w lesie przy pielęgnowaniu drzewostanów i siedlisk.

5.1.4.3. Parki krajobrazowe

Parki krajobrazowe to obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe; a celem ich utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnienie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Grunty rolne i leśne znajdujące się w parku krajobrazowym pozostawia się w gospodarczym użytkowaniu (zgodnie z Art. 24 Ustawy o ochronie przyrody).

Grunty leśne w zasięgu parków krajobrazowych pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu, tzn. prowadzi się w nich gospodarkę leśną zgodnie z przepisami prawa.

Na terenie Nadleśnictwa Siewierz znajduje się jeden park krajobrazowy - **Park Krajobrazowy Orlich Gniazd**.

Park Krajobrazowy Orlich Gniazd został utworzony w 1980 roku. Powstał z połączenia dwóch jurajskich parków, które zostały utworzone w byłych województwach: katowickim (Uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach Nr III/11/80 z dn. 20.06.1980 r. - Dz. Urz. WRN w Katowicach nr 3, poz. 16) oraz częstochowskim (Uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej w Częstochowie Nr XVI/70/82 z dn. 17.06.1982 r.).

Po reformie podziału administracyjnego kraju w 1999 r., park znalazł się w granicach dwóch województw - śląskiego i małopolskiego. Obecnie obszar parku podlega pod Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego (do 2009 roku Zespół Jurajskich Parków Krajobrazowych) i Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego.

Park rozciąga się od przełomu Warty pod Mstowem na północy po linię Pustynia Błędowska – Rabsztyn – Trzyciąż na południu, obejmując praktycznie całą Wyżynę Częstochowską oraz fragment Wyżyny Olkuskiej.

Obszar ten jest mocno zróżnicowany krajobrazowo i przyrodniczo. Park Krajobrazowy Orlich Gniazd zbudowany jest głównie ze skał mezozoicznych. Zasadnicza część utworów pochodzi z dna morza, które istniało na tym terenie w okresie jurajskim, czyli 180 milionów lat temu. Początek skałom wapiennym dały szczątki organizmów zbudowane głównie z węgla wapnia, które osadzały się na dnie zbiornika. W trzeciorzędzie ciepły i wilgotny klimat sprzyjał zjawiskom krasowym. W czwartorzędzie w obniżeniach pomiędzy wapiennymi wzgórzami, wody wypływające spod topniejącego lądolodu skandynawskiego naniósł olbrzymie ilości piasków, na których wykształciły się w dużej mierze gleby bielicowe.

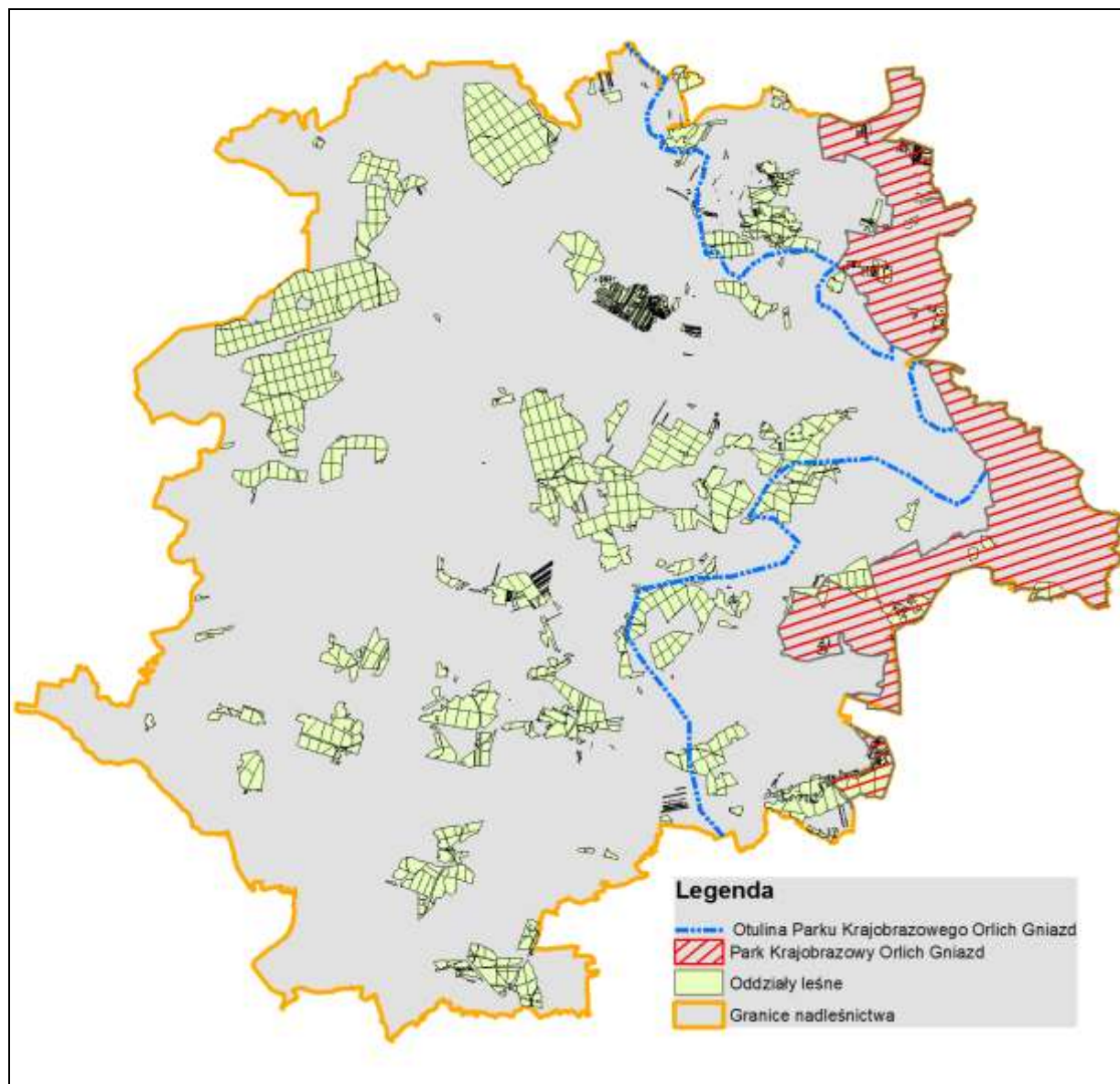
Do charakterystycznych obiektów tutejszej przyrody nieożywionej, będących równocześnie atrakcjami turystycznymi, należą wapienne ostańce, doliny krasowe oraz jaskinie, których liczba przekracza pół tysiąca. W urozmaiconym krajobrazie wyżyny znajduje się szereg różnorodnych zbiorowisk roślinnych, natomiast wśród zwierząt szczególnie charakterystycznymi gatunkami są nietoperze znajdujące schronienie w tutejszych jaskiniach, oraz rzadkie, ciepłolubne bezkręgowce.

Wyjątkową atrakcją Jury Krakowsko-Częstochowskiej są średniowieczne zamczyska, które z powodu usytuowania na skalnych, trudno dostępnych wniesieniach, otrzymały nazwę Orlich Gniazd. Większość z nich to obiekty powstałe w czasach Kazimierza Wielkiego dla obrony ówczesnej, przebiegającej niedaleko granicy Królestwa Polskiego. Większość z nich znajduje się obecnie w ruinie. Na obszarze parku leży jedna z największych w Europie warowni, zamek Ogrodzieniec w Podzamczu. Inne, najbardziej znane obiekty to twierdze w Mirowie, Bobolicach, Morsku i Smoleniu. Listę tutejszych zabytków uzupełniają ponadto

mniejsze fortyfikacje, pałace, a także interesujące obiekty sakralne, wśród których wyróżniają się warowne klasztory oraz kościółki. Większość powierzchni Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd zajmują lasy.

Powierzchnia parku wynosi 48388,00 ha, zaś otuliny - 60085,00 ha.

Biorąc pod uwagę obszar Nadleśnictwa, łączna powierzchnia gruntów zarządzanych przez LP (Nadleśnictwo Siewierz), a wchodzących w obszar Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd wynosi 815,99 ha.

Ryc. 9. Park Krajobrazowy Orlich Gniazd

Na analizowanym terenie znajduje się również otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd, która w granicach Nadleśnictwa Siewierz (w zarządzie LP), obejmuje 2939,91 ha.

Park Krajobrazowy Orlich Gniazd posiada aktualny Plan Ochrony ustanowiony uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr IV/48/2/2014 z dnia 10 marca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 25 marca 2014 r. poz. 1763).

Gospodarka leśna prowadzona zgodnie z projektem planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz nie narusza zakazów obowiązujących na obszarze Parku.

5.1.4.4. Obszary Chronionego Krajobrazu

Nadleśnictwo Siewierz na niewielkim fragmencie położone jest w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu „Las Grodziecki”.

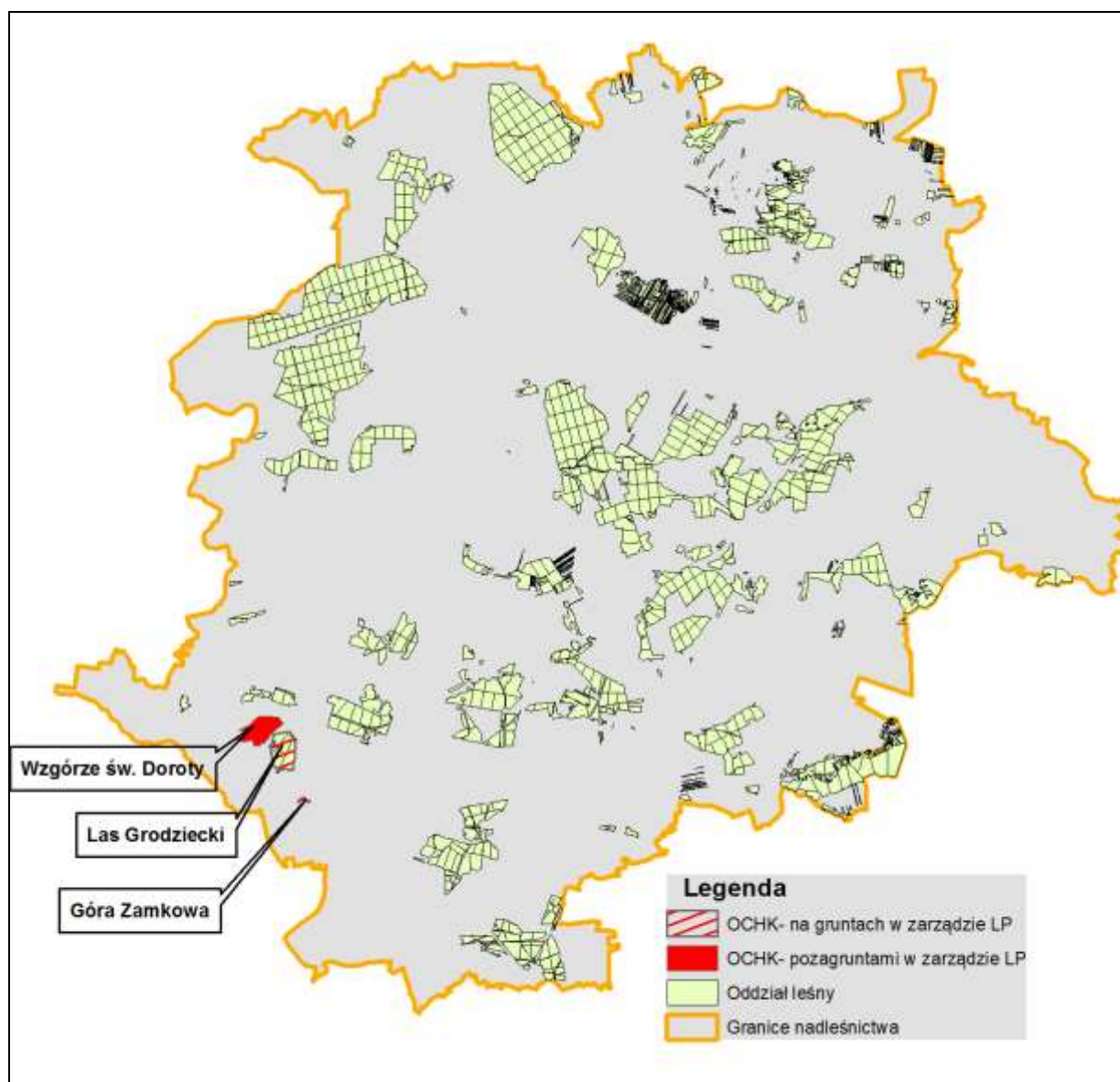

Obszar chronionego krajobrazu „Góra Zamkowa, Wzgórze Doroty i Lasek Grodziecki” zajmuje łączną powierzchnię 267,25 ha. (wg CRFOP z 2018 r.). W tym miejscu należy wyjaśnić fakt, iż ww. obszar chronionego krajobrazu funkcjonuje w CRFOP jako jeden obiekt. Jednakże na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Siewierz położony jest jedynie Obszar Chronionego Krajobrazu „Las Grodziecki”. Został on utworzony w 1993 roku uchwałą Nr XIII/139/93 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 23 czerwca 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Katowickiego z 1993 r.), w sprawie uznania Góry Zamkowej, Wzgórza Św. Doroty oraz Lasu Grodzieckiego za obszary chronionego krajobrazu o charakterze wyspowym.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Las Grodziecki” wyznaczono w celu ochrony krajobrazu wyróżniającego się szczególnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi oraz historycznymi i kulturowymi. Obszar ten wyróżnia się szczególnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, kulturowymi i historycznymi. Prowadza przez niego szlaki turystyczne (tzw. szlak Husarii Polskiej oraz Szlak XXV-lecia PTTK).

W zasięgu Nadleśnictwa Siewierz, OChK „Las Grodziecki” obejmuje całość jednego kompleksu leśnego położonego w gminie Będzin w powiecie będzińskim. Analizowany OChK położony jest w leśnictwie Grodziec, a obejmuje: trzy całe oddziały (552, 553, 554), oraz kilka wydziałów z oddziału 555 (a-l) i 555~a o łącznej powierzchni 135,01 ha.

Obszar ten obejmuje fragment interesującego krajobrazu o cechach naturalnych w granicach miasta Będzin.

Ryc. 10. Mapa położenia Obszarów Chronionego Krajobrazu w Nadleśnictwie Siewierz

Gospodarka leśna prowadzona zgodnie z projektem PUL dla Nadleśnictwa Siewierz nie narusza zakazów obowiązujących na terenie analizowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Las Grodziecki”.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Las Grodziecki” nie posiada planu ochrony.

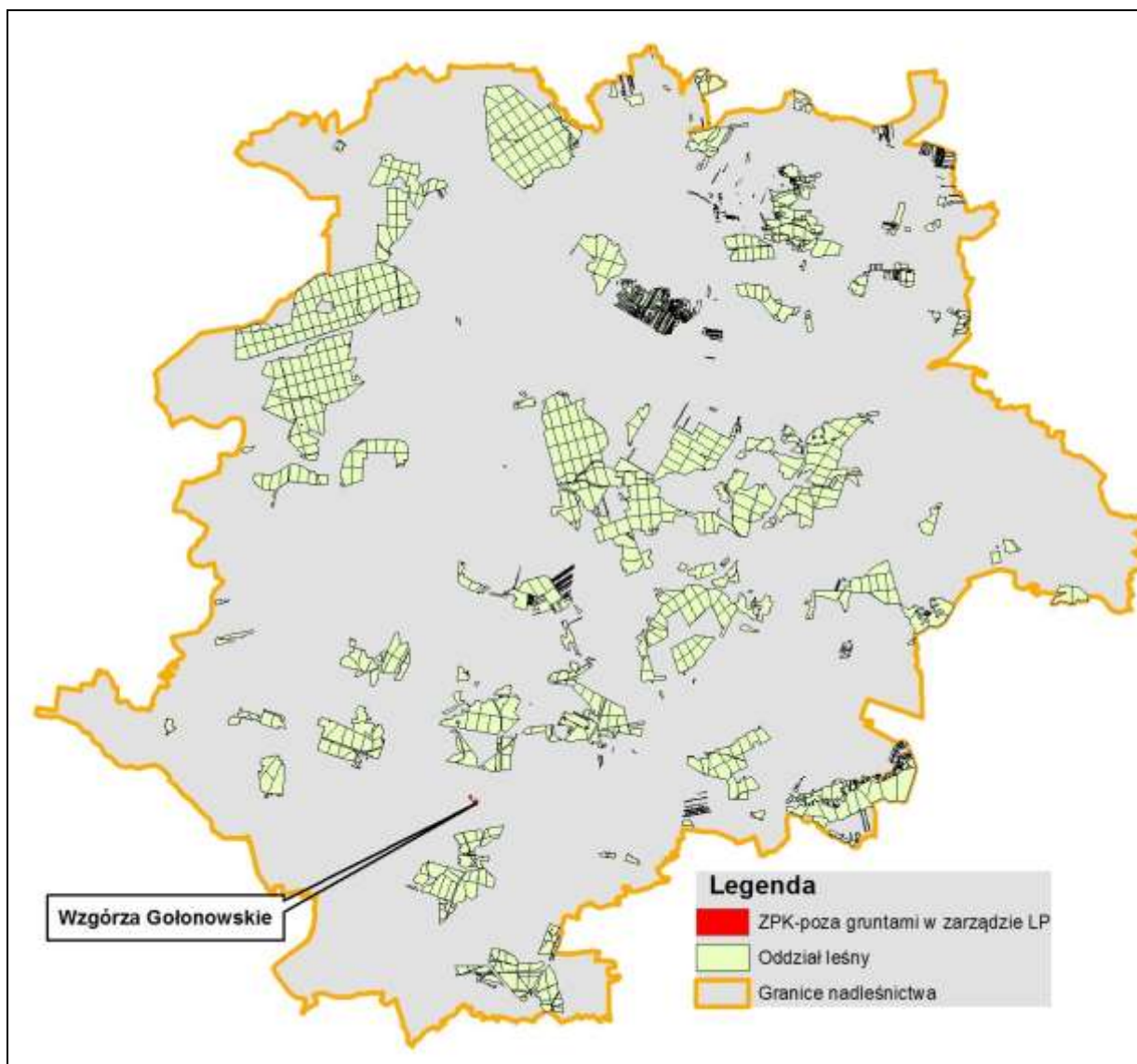
W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Siewierz (poza gruntami LP), zlokalizowane są ponadto 2 obszary chronionego krajobrazu: „**Wzgórze Św. Doroty**” i „**Góra Zamkowa**”.

Ww. obszary chronionego krajobrazu „Wzgórze Św. Doroty” i „Góra Zamkowa” zostały utworzone również na mocy powyższej uchwały Nr XIII/139/93 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 23 czerwca 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Katowickiego z 1993 r.).

5.1.4.5. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zgodnie z zapisami Ustawy o ochronie przyrody zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne. Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Siewierz nie ustanowiono zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

Jednakże w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Siewierz zlokalizowano jeden zespół przyrodniczo-krajobrazowy: „**Wzgórza Gołonoskie**”. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Wzgórza Gołonoskie” znajduje się w zasięgu terytorialnym leśnictwa Ząbkowice (jednakże nie obejmuje gruntów zarządzanych przez LP).

Ryc. 11. Mapa położenia zespołów przyrodniczo-krajobrazowych w Nadleśnictwie Siewierz

Jest to teren o powierzchni 5,20 ha (wg rejestru z 10 lipca 2015 r. - RDOŚ Katowice), a przedmiotem ochrony jest cenny obszar Wzgórza Gołonoskiego. Utworzony został Uchwałą nr LVI/991/2002 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 22.05.2002 r. roku w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy Wzgórza Gołonoskiego w Dąbrowie Górniczej (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2002 r., Nr 47, poz.1578). Celem ochrony jest zachowanie wyjątkowo cennego fragmentu krajobrazu naturalnego i kulturowego, o dużych walorach estetycznych. Obszar zespołu obejmuje starą część cmentarza parafialnego oraz teren leżący w bezpośrednim sąsiedztwie kościoła i klasztoru. Gospodarka leśna prowadzona w oparciu o projekt PUL dla Nadleśnictwa Siewierz nie narusza zakazów i zapewnia ochronę ww. analizowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

5.1.4.6. Pomniki przyrody

Na terenie Nadleśnictwa Siewierz (na gruntach zarządzanych przez Lasy Państwowe), zlokalizowanych jest łącznie 7 pomników przyrody ożywionej: w tym 3 pojedyncze drzewa, 3 grupy drzew oraz jeden powierzchniowy pomnik przyrody - stanowisko pióropusznika.

Pomniki przyrody zostały na koszt Nadleśnictwa oznakowane odpowiednimi tabliczkami.

Tabela XXIII. Istniejące pomniki przyrody w Nadleśnictwie Siewierz znajdujące się na gruntach w zarządzie LP

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			woj., powiat, gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	398 Uchwała nr XXX/573/2004 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górnicej z dnia 25.08.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 94, poz.2634)	nie publik.	województwo: śląskie, powiat: M. Dąbrowa Górnica, miejscowość: M. Dąbrowa Górnica, obr. ewid.: Ujejsce, nr działki ewidencyjnej: 896/24	leśnictwo Ząbkowice, oddz. 438Ag (w cz. N) (Pomnik przyrody usytuowany jest przy ul. Podbuczyny, na skraju lasu.)	Buk pospolity (2 szt.) (grupa drzew: typ pomnika: wieloobiektowy)	230 230	270 290	28 24	dobry	Działalność człowieka	-	-	-
2.	1451 Uchwała nr XX/389/12 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górnicej z dnia 24.10.2012 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2012 r., poz.4727)	nie publik.	województwo: śląskie, powiat: M. Dąbrowa Górnica, miejscowość: M. Dąbrowa Górnica, obr. ewid.: Ujejsce, nr działki ewidencyjnej: 896/23	leśnictwo Ząbkowice, oddz. 438Ao (w cz. N)	Buk pospolity (1 szt.)	230	282	29	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			woj., powiat, gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
3.	1452 Uchwała nr XX/390/12 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górnicej z dnia 24.10.2012 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2012 r., poz.4728)	nie publik.	województwo: śląskie, powiat: M. Dąbrowa Górnica, miejscowość: M. Dąbrowa Górnica, obr. ewid.: Trzebiesławice, nr działki ewidencyjnej: 2133	leśnictwo Ząbkowice, oddz. 440h (w cz. N)	Buk pospolity (1 szt.)	230	310	27	dobry	Działalność człowieka	-	-	-
4.	408 Uchwała nr XLI/740/09 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górnicej w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody pojedynczego tworu przyrody ożywionej na terenie miasta Dąbrowa Górnica z dnia 26.08.2009 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 180, poz.3285)	nie publik.	województwo: śląskie, powiat: M. Dąbrowa Górnica, miejscowość: M. Dąbrowa Górnica, obr. ewid.: Dąbrowa Górnica, nr działki ewidencyjnej: 3/3km 115	leśnictwo Ząbkowice, oddz. 477g (w cz. N) (Drzewo rośnie na północny-wschód od zbiornika wodnego Łosień.)	Sosna pospolita (1 szt.)	180	262	20	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

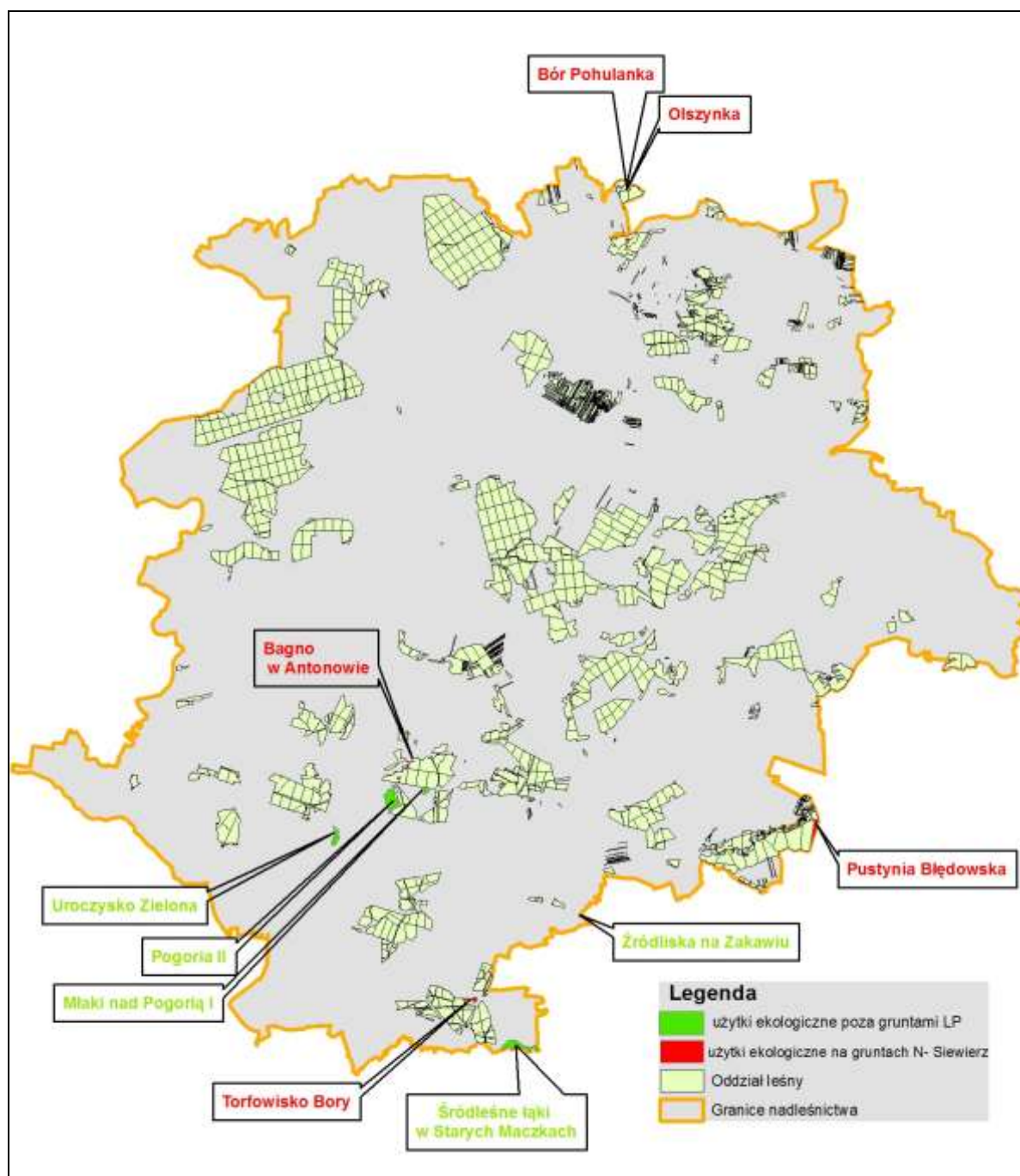
Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			woj., powiat, gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
5.	509 Decyzja OS-VII- 7140/4/84 25.09.84 Wojewody Katowickiego w Katowicach z dnia 25.09.1984 r. o uznaniu za pomnik przyrody.	nie publik.	województwo: śląskie, powiat: zawierciański, gmina: Poręba, miejscowość: M. Poręba, obr. ewid.: M. Poręba, nr działki ewidencyjnej: 9887/10	leśnictwo Poręba, oddz. 76d (cz. SW)	Buk zwyczajny (2 szt.) (grupa drzew: typ pomnika: wieloobiektowy) (Jedno drzewo zdrowe, drugie uschnięte, pozostawione do naturalnego rozpadu.)	300	330	30	dobry (stan zdrowotny pogarsza się: huba, martwica, obłamane konary, złamana gałąź)	Działalność człowieka	-	-	-
6.	1440 Uchwała nr IX/80/11 Rady Miejskiej w Łazach w sprawie ustanowienia pomnika przyrody pod nazwa „Pióropusznik strusi w Ciągowicach” z dnia 05.08.2011 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2011 r nr 246 poz 4112).	nie publik.	województwo: śląskie, powiat: zawierciański, gmina: Łazy obszar wiejski, miejscowość: Ciągowice, obr. ewid.: Ciągowice, nr działki ewidencyjnej: 1273	leśnictwo Poręba, oddz. 83d (pow. 0,26 ha) (cz. W)	Pióropusznik strusi w Ciągowicach Pióropusznik strusi (powierzchniowy pomnik przyrody) (Stanowisko pióropusznika strusiego o pow około 0,26 ha - stanowisko rzadkiego gatunku paproci.)	-	-	-	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			woj., powiat, gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
7.	524 Rozporządzenie Nr 10/37 Wojewody Częstochowskiego z dnia 17.12.1998 r. o uznaniu za pomnik przyrody. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2011 r nr 24 poz 259).	nie publik.	województwo: śląskie, powiat: myszkowski, gmina: Koziegłowy obszar wiejski, miejscowość: Postęp, obr. ewid.: Postęp, nr działki ewidencyjnej: 308	leśnictwo Lgota, oddz. 291g (cz. W) (Drzewo rośnie nieopodal łąki zwanej Msale Małe. Rośnie obok rozlewni „Jurajska” na skarpie rzecznej Warty.)	Dąb szypułkowy (2 szt.) (grupa drzew: typ pomnika: wieloobiektowy)	350 350	471 480	25 25	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

5.1.4.7. Użytki ekologiczne

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Siewierz znajduje się 5 użytków ekologicznych: „Bór Pohulanka”, „Bagna w Antoniewie”, „Olszynka”, „Torfowisko Bory” i „Pustynia Błędowska”.

U.E „Bór Pohulanka” znajduje się na gruntach leśnictwa Włodowice. Ww. użytek ekologiczny na terenie Nadleśnictwa Siewierz obejmuje tylko jedno wydzielenie 339g o powierzchni 2,58 ha. Jest to teren o powierzchni 2,58 ha (wg rejestru z dnia 7 czerwca 2017 r. - RDOŚ Katowice). Utworzony został Rozporządzeniem Nr 11/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 12 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny torfowiska przejściowego i boru bagiennego pod nazwą "Bór Pohulanka" w gminie Myszków (opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Woj. Śląskiego z 2002 roku, nr 20 poz. 659 z dnia 27.03.2002 r.). Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych torfowiska i boru bagiennego, ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.

Ryc. 12. Mapa położenia użytków ekologicznych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

U.E „Olszynka” znajduje się na gruntach leśnictwa Włodowice. Na terenie Nadleśnictwa Siewierz ww. użytek ekologiczny obejmuje tylko jedno wydzielanie 338l o powierzchni 0,99 ha. Jest to teren o powierzchni 0,99 ha (wg rejestru z dnia 7 czerwca 2017 r. - RDOŚ Katowice), a przedmiotem ochrony jest torfowisko. Utworzony został Rozporządzeniem Nr 14/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny łągu olszowego pod nazwą „Olszynka” w gminie Myszków (opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Woj. Śląskiego z 2002 roku, nr 20 poz. 662 z dnia 27.03.2002 r.). Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych łągu olszowego, ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.

U.E „Bagno w Antoniowie” znajduje się częściowo na gruntach w zarządzie LP (Nadleśnictwa Siewierz). Jest to obszar o łącznej powierzchni 3,09 ha, (wg rejestru z 7 czerwca 2017 r. - RDOŚ Katowice) w tym na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Siewierz 0,88 ha). Ponadto analizowany użytek ekologiczny położony jest również na gruntach prywatnych na powierzchni 2,21 ha.

Na terenie Nadleśnictwa Siewierz obejmuje dwa wydzielania 474f i 488f, znajdujące się na terenie leśnictwa Ząbkowice. Utworzony został Rozporządzeniem Nr 23/2001 Wojewody Śląskiego z dnia 18 września 2001 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej torfowiska w gminie Dąbrowa Górnicza w drodze uznania za użytek ekologiczny w obrębach ewidencyjnych Ząbkowice i Dąbrowa Górnicza, w gminie Dąbrowa Górnicza (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 73 poz. 1906 z dnia 27.09.2001 r.). Należy podkreślić, że użytek ekologiczny „Bagna w Antoniowie” położony jest w zasięgu obszaru Natura 2000 „Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037”. Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych, torfowiska przejściowego i niskiego ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin, w tym licznych gatunków roślin chronionych oraz reliktowych gatunków mszaków.

U.E „Torfowisko Bory” znajduje się na gruntach leśnictwa Maczki, a tworzą go wydzielania: 587b, 587c, 587p, 588a; 588l o łącznej powierzchni 6,68 ha. Utworzony został Rozporządzeniem Nr 20/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 15 maja 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny torfowiska przejściowego pod nazwą "Torfowisko Bory" w gminie Sosnowiec (opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Woj. Śląskiego z 2002 roku, nr 36 poz. 1317 z dnia 27.05.2002 r.). Użytek ekologiczny „Torfowisko Bory” (częściowo) wchodzi w skład specjalnego obszaru ochrony siedlisk (OZW) „Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038”. Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych torfowiska, ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.

U.E „Pustynia Błędowska” znajduje się na gruntach leśnictwa Łosień. Ww. użytek ekologiczny na terenie Nadleśnictwa Siewierz obejmuje dwa pododdziały 628h, 628~b. Jest to obszar o łącznej powierzchni 683,91 ha, (wg rejestru z dnia 7 czerwca 2017 r. - RDOŚ Katowice i RDOŚ Kraków), w tym na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Siewierz 14,54 ha. Utworzony został rozporządzeniem Nr 100/95 Wojewody Katowickiego z dnia 24 lipca 1995 roku. W skład użytku ekologicznego wchodzi grunty położone w granicach administracyjnych gminy Klucze (znajdujące się poza zasięgiem nadleśnictwa) oraz grunty położone w granicach administracyjnych gminy Dąbrowa Górnicza (N-ctwo: Siewierz). Celem ochrony jest zachowanie pozostałości po największym w Polsce obszarze wydm śródlądowych wraz z murawami napiaskowymi, interesującymi formami morfologicznymi oraz rzadkimi i chronionymi gatunkami flory i fauny.

Należy stwierdzić, że gospodarka leśna prowadzona (w wydzieleniach sąsiadującymi z użytkami ekologicznymi), zgodnie z projektem PUL nie będzie kolidować z ochroną tych obiektów i zapewni odpowiednią ochronę tej formy ochrony przyrody, zarówno w ujęciu, krótko-, średnio-, jak i długookresowym.

Podsumowując należy, jednakże podkreślić, że realizacja zapisów projektu PUL nie powinna zmienić stanu zachowania walorów przyrodniczych ww. użytków ekologicznych, zlokalizowanych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Siewierz.

Ponadto w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Siewierz (poza gruntami zarządzanymi przez LP), zlokalizowano 5 użytków ekologicznych: „Pogoria II”, „Młaki nad Pogorią”, „Źródlika w Zakawiu”, „Śródleśne łąki w Starych Maczkach” i „Uroczysko Zielona”.

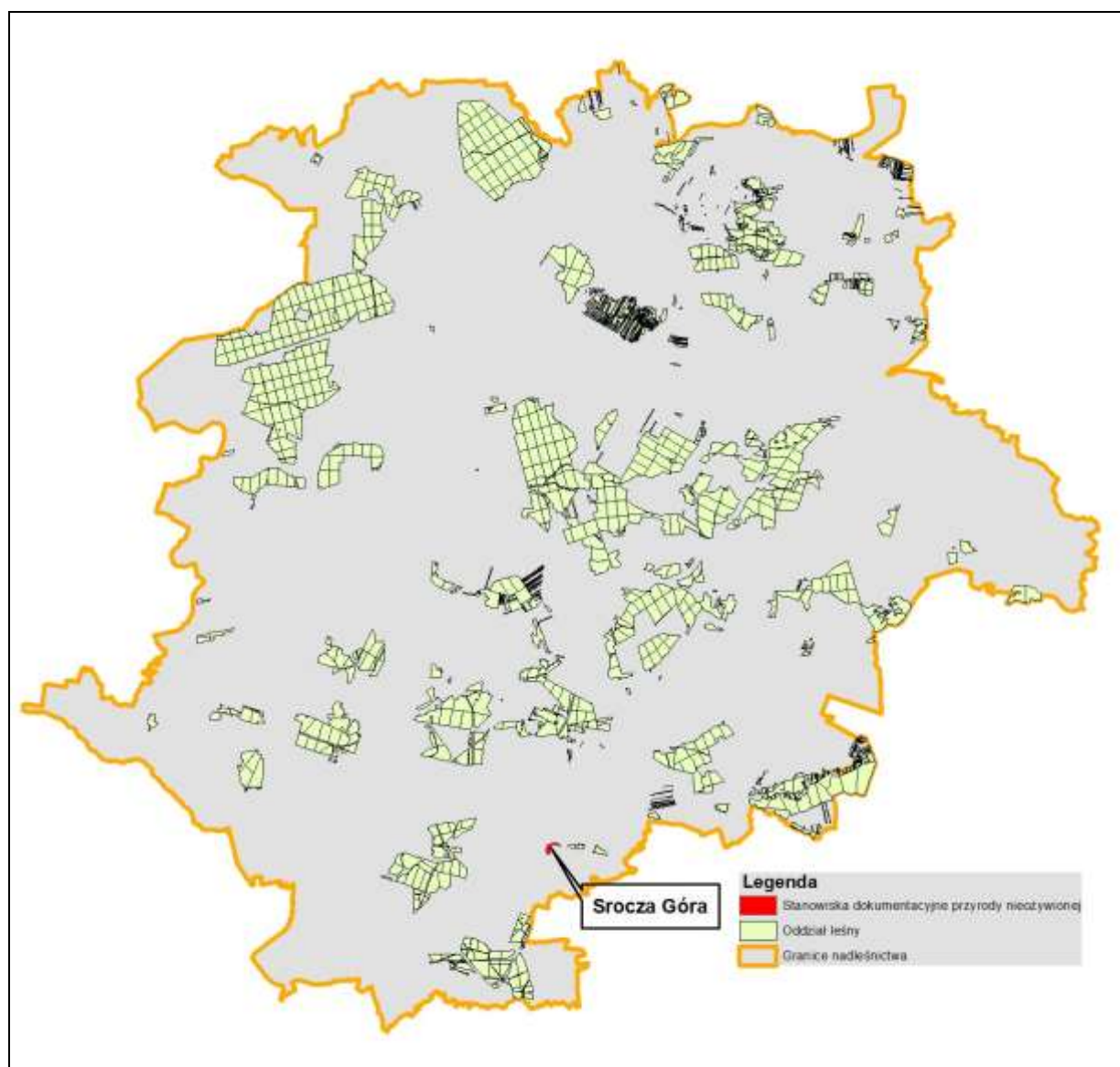
5.1.4.8. Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Siewierz nie ustanowiono stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej.

Jednakże w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Siewierz (poza gruntami LP), znajduje się jedno stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „**Srocza Góra**”.

Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Srocza Góra” położone jest w zasięgu terytorialnym leśnictwa Maczki. Jest to obszar o łącznej powierzchni 12,8120 ha (wg CRFOP z dnia 30 sierpnia 2018 r.).

Analizowane stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej obejmuje odsłonięcie geologiczne na zachodniej części Sroczej Góry w Dąbrowie Górniczej – Strzemieszycach. Srocza Góra otrzymała status stanowiska dokumentacyjnego Uchwałą nr XXXI/339/07 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej (Dz. Urz. z 11 lutego 2008 r. nr 23, poz. 537), z dnia 19 grudnia 2007 r.).

Ryc. 13. Mapa położenia stanowiska dokumentacyjnego w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

W skład ww. stanowiska dokumentacyjnego wchodzi działki położone na terenie miasta Dąbrowa Górnicza, gminy Dąbrowa Górnicza, obrębu ewidencyjnego Strzemieszyce Wielkie, Obszar stanowiska dokumentacyjnego obejmuje grunty Skarbu Państwa i prywatne, znajdujące się w zasięgu działki o nr ewid. 117/10 k.m. 7 oraz w północnej części działki nr 1120/34 k.m. 7 obrębu Strzemieszyce Wielkie.

Celem ochrony ww. stanowiska dokumentacyjnego jest zachowanie odsłonięcia triasowej formacji geologicznej ze względu na jej walory naukowe i dydaktyczne.

Należy podkreślić, że realizacja zapisów projektu PUL nie wpływa na stan zachowania walorów przyrodniczych ww. stanowiska dokumentacyjnego.

5.1.4.9. Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt

Ochrona gatunkowa ("Ustawa o ochronie przyrody" - Art.46) ma na celu zabezpieczenie dziko występujących roślin i zwierząt, a w szczególności gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem, jak też zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Występujące na obszarze Nadleśnictwa gatunki chronionych i rzadkich grzybów, porostów, mszaków, roślin naczyniowych oraz zwierząt, przedstawiono w Prognozie oraz w POP w wykazie tabelarycznym na podstawie danych otrzymanych w toku prac urzędniowych, jak i z uzyskanych z opracowań oraz waloryzacji omawianych terenów.

Poniżej zestawiono gatunki roślin i zwierząt występujące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa w tym gatunki chronione (Ustawa o ochronie przyrody) oraz rzadkie i cenne taksony stwierdzone lub obserwowane na gruntach Nadleśnictwa wg dostępnej wiedzy.

5.1.4.9.1. Flora, gatunki prawnie chronione

W „Prognozie” oceniono wpływ gospodarki leśnej prowadzonej wg PUL na gatunki uwzględnione w Rozporządzeniu o ochronie gatunkowej roślin i grzybów, do których zaliczono występujące na gruntach Nadleśnictwa taksony wykazane w Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz inne niezwykle rzadkie i cenne gatunki roślin wymienione w „Polskiej Czerwonej Księdze Roślin”.

Przedstawioną poniżej listę roślin chronionych i rzadkich występujących w Nadleśnictwie Siewierz, zestawiono na podstawie uzupełnionej w 2018 roku waloryzacji przyrodniczej terenu Nadleśnictwa, dokumentacji dotyczącej rezerwatów przyrody, poprzednio obowiązującego Programu Ochrony Przyrody, oraz danych z literatury naukowej dotyczące różnych terenów Nadleśnictwa Siewierz. Wykorzystano również wyniki inwentaryzacji przy pracach urzędniowych, istniejący operat glebowo-siedliskowy oraz dostępne opracowania dotyczące istniejących form ochrony przyrody itp. Zestawienie pełnej listy roślin na tak dużym obszarze, jak omawiane Nadleśnictwo jest bardzo trudne i wymaga wieloletnich prac florystycznych.

Ze względu na fakt, iż Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu nie może zawierać danych uznanych za wrażliwe, dane zawierające szczegółową lokalizację występowania gatunków wrażliwych (roślin, zwierząt i grzybów), zamieszczono jedynie w POP oraz w załączniku do Prognozy – Dane wrażliwe (nie zamieszczono ich w poniższym zestawieniu).

Tabela XXIV. Zinwentaryzowane rośliny (w tym objęte ochroną)

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
Gatunki chronione:					
Ochrona ścisła					
Rośliny naczyniowe:					
1.	<i>Liparis loeselii</i> (L.) Rich.)	Lipiennik Loesela	C, E, VU	Dane wrażliwe.	Wysychanie bagien.
2.	<i>Drosera rotundifolia</i> L.	Rosiczka okrągłolistna	C, VU, NT	Dane wrażliwe.	Wysychanie bagien.
3.	<i>Drosera anglica</i> Huds.	Rosiczka długolistna	C, EN	Dane wrażliwe.	Wysychanie bagien.
4.	<i>Drosera intermedia</i> Hayne	Rosiczka pośrednia	C, EN	Dane wrażliwe.	Wysychanie bagien.
5.	<i>Dictamnus albus</i> L.	Dyptam jesionolistny	C, CR, CR	Dane wrażliwe.	Zbiór przez ludzi.
6.	<i>Cephalanthera damasonium</i> (Mill.) Druce	Buławnik wielkokwiatowy	C, VU, VU	Dane wrażliwe.	Zbiór przez ludzi.
7.	<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch	Buławnik mieczolistny	C, VU, VU	Dane wrażliwe.	Zbiór przez ludzi.
8.	<i>Cephalanthera rubra</i> (L.) Rich.	Buławnik czerwony	C, VU, VU	Dane wrażliwe.	Zbiór przez ludzi.
9.	<i>Cypripedium calceolus</i> L.	Obuwik pospolity	C, VU	Dane wrażliwe.	Zbiór przez ludzi.
10.	<i>Euphorbia epithymoides</i> L.	Wilczomlec pstry, ostromlec pstry	C, VU, VU	Dane wrażliwe.	Zbiór przez ludzi.
Gatunki chronione:					
Rośliny naczyniowe:					
1.	<i>Hacquetia epipactis</i> Neck.ex DC.	Cieszynianka wiosenna	C VU	Leśnictwo Poręba: 72g, 76a, Leśnictwo Kuźnica: 117b, Leśnictwo Rudniki: 346b, 352c, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
2.	<i>Iris sibirica</i> L.	Kosaciec syberyjski	C, VU	Leśnictwo Poręba: 77b, Leśnictwo Lgota: 291h, Leśnictwo Kozieglówki: 364d, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
3.	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz	Kruszczyk błotny	C	Leśnictwo Łazy: 90b, Leśnictwo Lgota: 287d, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
4.	<i>Lilium martagon</i> L.	Lilia złotogłów	C	Leśnictwo Mitręga: 19a, 20g, Leśnictwo Łazy: 32a, 39r, Leśnictwo Kuźnica: 112c, Leśnictwo Mierzęcice: 242a,	Zbiór przez ludzi.

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
				Leśnictwo Lgota: 270n, 295a, Leśnictwo Ząbkowice: 439Bi, 439Bo, Leśnictwo Łysa Góra: 260a, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	
5.	<i>Gladiolus imbricatus</i> L.	Mieczyk dachówkowaty	C	Leśnictwo Rudniki: 369b, Leśnictwo Koziegłówek: 364c, 364d, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
6.	<i>Trollius europaeus</i> L.	Pełnik europejski	C, VU	Leśnictwo Łazy: 50g, Leśnictwo Lgota: 270p, 287g, 288d, 296a, 300b, Leśnictwo Trzebyczka: 408a, 408b, 408c, 409a, 409c, 417h, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
7.	<i>Jovibarba sobolifera</i> (Sims) Opiz	Rojownik pospolity, rojnik pospolity, rojniczek pospolity	C, VU	Leśnictwo Mitręga: 19a, 20g, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	
8.	<i>Malaxis monophyllos</i> (L.) Sw.	Wyblin jednolistny	C, V, NT	Leśnictwo Ząbkowice: 438Ar, 439Bi, 439Bo, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
9.	<i>Corallorhiza trifida</i> Chatelain	Żłobik koralowy, żłobik koralowaty	C, VU	Leśnictwo Mitręga: 19a, Leśnictwo Ząbkowice: 438Ar, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
10.	<i>Ledum palustre</i> L.	Bagno zwyczajne	Cz	Leśnictwo Łazy: 47a, 52g, 56g, Leśnictwo Kuźnica: 124b, Leśnictwo Włodowice: 339g, Leśnictwo Maczki: 587b, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
11.	<i>Veratrum lobelianum</i> Bernh	Ciemnężycza zielona	Cz	Leśnictwo Łazy: 23f, 23h, 53a, 90g, Leśnictwo Poręba: 78d, 78g, 89d, Leśnictwo Kuźnica: 111c, 118i, 123c, Leśnictwo Grodziec: 524g, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
12.	<i>Centaurium erythraea</i> Rafn <i>subsp. erythraea</i>	Centuria pospolita, centuria zwyczajna, tysiącznik	Cz	Leśnictwo Ząbkowice: 439Ar, 439Bi, 439Bo, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
13.	<i>Taxus baccata</i> L.	Cis pospolity	Cz, VU	Leśnictwo Łazy: 23h, Leśnictwo Koziegłówki: 317b, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
14.	<i>Allium ursinum</i> L.	Czosnek niedźwiedzi	Cz	Leśnictwo Kuźnica: 117b, 118b, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Siewierz – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
15.	<i>Carlina acaulis</i> L.	Dziewięcśl bezłodygowy	Cz	Leśnictwo Mitręga: 19a, Leśnictwo Poręba: 82f, Leśnictwo Ząbkowice: 439Bi, 439Bo, 468a, 477g, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
16.	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) L. C. M. Rich	Gnieźnik leśny, gniazdosz leśny	Cz	Leśnictwo Mitręga: 19a, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
17.	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm.) Besser	Kruszczyk rdzawoczerwony	Cz	Leśnictwo Mitręga: 19c, 19d, Leśnictwo Łazy: 37d, 38a, Leśnictwo Maczki: 587c, 600a, 602k, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
18.	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	Kruszczyk szerokolistny	Cz	Leśnictwo Mitręga: 19a, 19c, 19d, Leśnictwo Łazy: 37d, 38a, Leśnictwo Ząbkowice: 438Ar, Leśnictwo Maczki: 587c, 594j, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
19.	<i>Epipactis</i> sp.	Kruszczyk (rodzaj)	Cz	Leśnictwo Ząbkowice: 438Ar, 439Bi, 439o, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
20.	<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soó	Kukułka plamista, storczyk plamisty, stoplamek plamisty	Cz	Leśnictwo Poręba: 71b, Leśnictwo Koziegłówki: 317c, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
21.	<i>Digitalis grandiflora</i> Mill.	Naparstnica zwyczajna	Cz	Leśnictwo Mitręga: 19a, Leśnictwo Ząbkowice: 438Bi, 438Bo, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
22.	<i>Listera ovata</i> (L.) R. Br.	Listera jajowata	Cz	Leśnictwo Łazy: 23g, 55b, Leśnictwo Trzebyczka: 408a, 427g,	Zbiór przez ludzi.

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
				Leśnictwo Maczki: 600a, 600c, 600d, 600f, 600j, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	
23.	<i>Aquilegia vulgaris</i> L.	Orlik pospolity	Cz	Leśnictwo Mitręga: 19a, Leśnictwo Ząbkowice: 438Bi, 438Bo, Leśnictwo Grodziec: 538d, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
24.	<i>Aruncus sylvestris</i> Kostel	Parzydło leśne	Cz	Leśnictwo Łazy: 50f, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
25.	<i>Platanthera bifolia</i> L.	Podkolan biały	Cz	Leśnictwo Ząbkowice: 438Ar, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Siewierz – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi.
26.	<i>Atropa belladonna</i> L.	Pokrzyk wilcza jagoda	Cz NT	Leśnictwo Koziegłówek: 360b, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
27.	<i>Chimaphila umbellata</i> (L.) W.P.C. Barton	Pomocnik baldaszkowy	Cz NT	Leśnictwo Mitręga: 19a, Leśnictwo Łazy: 24f, 55l, Leśnictwo Ząbkowice: 438Ar, Leśnictwo Maczki: 587c, 600d, 600h, 600j, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
28.	<i>Leucojum vernum</i> L.	Śnieżyca wiosenna	Cz	Leśnictwo Łazy: 49a, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
29.	<i>Galanthus nivalis</i> L.	Śnieżyczka przebiśnieg	Cz	Leśnictwo Mitręga: 19a, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
30.	<i>Daphne mezereum</i> L.	Wawrzynek wilczełyko	Cz	Leśnictwo Mitręga: 19a, Leśnictwo Łazy: 22d, 55b, 91h, Leśnictwo Poręba: 60f, 66j, 87i, Leśnictwo Mierzęcice: 206a, 214b, 215b, Leśnictwo Lgota: 287d, 289k, Leśnictwo Koziegłówek: 316c, 366a, Leśnictwo Trzebyczka: 402f, 403c, 403i, 404b, 404i, 410a, 411b, 412f, 414d, 418f, 423d, 425c, 425d, 427f, 429a, Leśnictwo Grodziec: 527b,	

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
				Leśnictwo Maczki: 556g, 567c, 59k, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	
31.	<i>Anemone nemorosa</i> L.	Zawilec wielkokwiatowy	Cz	Leśnictwo Rudniki: 368f, 369c, , (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Siewierz – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
32.	<i>Colchicum autumnale</i> L.	Zimowit jesienny	Cz	Leśnictwo Łazy: 90i, 92n, Leśnictwo Trzebyczka: 408a, 408b, 408c, 409a, Leśnictwo Ząbkowice: 477g, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
Paprocie:					
33.	<i>Matteuccia struthiopteris</i> (L.) Todaro	Pióropusznik strusi	Cz	Leśnictwo Poręba: 83a, 83b, 83d, 83h, 84a, 84d, 84f, 85a, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
Widłaki:					
34.	<i>Lycopodium clavatum</i> L.	Widłak goździsty	Cz	Leśnictwo Mitręga: 11d, 19a, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
35.	<i>Lycopodium annotinum</i> L.	Widłak jałowcowaty	Cz	Leśnictwo Winowno: 143a, 156a, Leśnictwo Łysa Góra: 612m, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
36.	<i>Huperzia selago</i> L.	Widłak wroniec (wroniec widlasty)	Cz	Leśnictwo Kuźnica: 122a, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
Pozostałe rzadkie gatunki spotykane na terenie Nadleśnictwa					
Paprocie:					
1.	<i>Polypodium vulgare</i> L.	Paprotka zwyczajna	rzadki	Leśnictwo Mitręga: 2h, 19a, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
Skrzypy:					
2.	<i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.	Skrzyp olbrzymi	rzadki	Leśnictwo Trzebyczka: 408h, 419d, 420a, 420c, 420d, 420f, 420i, 420j, 421a, 421d, 421f, 421h, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
Rośliny naczyniowe:					
3.	<i>Vinca minor</i> L.	Barwinek pospolity	rzadki	Leśnictwo Trzebyczka: 413f, 418g, 419c, 420b, 420d, 420f, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
4.	<i>Hedera helix</i> L.	Bluszcz pospolity	rzadki	Leśnictwo Mitręga: 19a, 19b, 19d, Leśnictwo Koziegłówek: 317b, Leśnictwo Trzebyczka:	Zbiór przez ludzi.

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
				408g, 411b, 412a, 421a, 431c, Leśnictwo Ząbkowice: 439c, 438Ar, Leśnictwo Grodziec: 549c, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	
5.	<i>Gentiana sp.</i>	Goryczka (rodzaj)	rzadki	Leśnictwo Ząbkowice: 478Ac, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
6.	<i>Viburnum opulus L.</i>	Kalina koralowa	rzadki	Leśnictwo Mitręga: 19a, Leśnictwo Kuźnica: 113a, 127K, Leśnictwo Koziegłówek: 317c, Leśnictwo Trzebyczka: 403a, 403b, 403c, 425c, 427o, 429a, 429b, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
7.	<i>Convallaria majalis L.</i>	Konwalia majowa	rzadki	Leśnictwo Poręba: 59a, 59b, 60a, 60c, 80c, 80d, Leśnictwo Kuźnica: 104b, 111b, 111d, 112a, 112b, 112c, 112d, 112f, 113f, 117b, 117c, 123b, 128a, 128f, 133a, Leśnictwo Winowno: 140a, 147a, 148a, 149b, 160a, Leśnictwo Mierzęcice: 203a, 205b, 207b, 211b, 213a, 222d, 240a, 245a, Leśnictwo Koziegłówek: 139d, 315j, 318a, 318b, 318c, 318d, 318f, 319a, 319f, 321b, 322a, 322b, 322d, 322f, 323a, 323b, 323c, 324a, 328a, 328b, 328d, 328f, 329a, 329g, 329j, 330a, 330b, 330d, 331a, 331c, 332c, 366b, 366c, Leśnictwo Trzebyczka: 405b, 405h, 406b, 406c, 406d, 406f, 409b, 409c, 412a, Leśnictwo Ząbkowice: 438Ar, 439Bk, 439Bo, 481j, 482b, 488a, 510j, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
8.	<i>Asarum europaeum L.</i>	Kopytnik pospolity	rzadki	Leśnictwo Mitręga: 19a, 19d, 21b, Leśnictwo Poręba: 73a, 73b, 73g, 75i, 76a, 78c, 78d, 78h, 80b, 80c, 80d, 81g, 86a, 86b, 87i, 93c, 93o, Leśnictwo Kuźnica: 106a, 123a, Leśnictwo Mierzęcice: 215c, Leśnictwo Koziegłówek: 317b, 322i, Leśnictwo Trzebyczka: 406f, 407d, 407f, 408d, 408g, 408h, 408i, 409b, 409d, 409f, 409g, 410b, 411a, 411b, 412a, 418d, 418f, 419c, 419d, 419g, 419h, 420a, 420d, 420f, 420g, 421g, 423c, 423d,	-

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
				429c, 430a, 430b, 432a, 432b, 432c, 432d, 432f, 435a, 435b, Leśnictwo Ząbkowice: 437a, 438Ar, 440a, Leśnictwo Grodziec: 523a, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	
9.	<i>Frangula alnus</i> Mill.	Kruszyna pospolita	rzadki	Leśnictwo Mitręga: 15d, 15f, Leśnictwo Poręba: 58g, 58i, 93b, 100d, 100Aa, Leśnictwo Winowno: (całość), Leśnictwo Trzebyczka: (całość- dość liczna), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
10.	<i>Primula veris</i> L.	Pierwiosnek lekarski	rzadki	Leśnictwo Mitręga: 19a, Leśnictwo Koziegłówek: 316c, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Zbiór przez ludzi.
11.	<i>Hepatica nobilis</i> Mill.	Przylaszczka pospolita	rzadki	Leśnictwo Mitręga: 12k, 16n, 18l, 18m, 19a, 19b, 20d, 21b, Leśnictwo Poręba: 71c, 71h, 71j, 72a, 72b, 72d, 73a, 73b, 75i, 76a, 76d, 78c, 78h, 81g, Leśnictwo Kuźnica: 113b, 113c, 117a, 117b, Leśnictwo Mierzęcice: 208f, Leśnictwo Koziegłówek: 323a, 323b, 323c, 324a, Leśnictwo Trzebyczka: 428a, Leśnictwo Ząbkowice: 439c, 460a, 477g, 478c, 478l, Leśnictwo Maczki: 574b, 574d, 578h, 578j, Leśnictwo Łysa Góra: 259d, 260d, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
12.	<i>Galium odoratum</i> L.	Przytulia wonna	rzadki	Leśnictwo Mitręga: 19a, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-

* - C – ochrona ścisła, Cz – ochrona częściowa

** - Czerwona lista roślin i grzybów Polski (2006): gatunek wymierający (kat. zagrożenia: E), gatunek narażony na wyginięcie (kat. zagrożenia: V), gatunek zagrożony (kat. zagrożenia: EN), gatunek rzadki (kat. zagrożenia: R);

IUCN-LC - Światowa Unia Ochrony Przyrody (IUCN) - gatunki niskiego ryzyka – najmniejszej troski (LR/lc, LC), bliskie zagrożenia (NT), narażone (VU), zagrożone (EN), krytycznie zagrożone (CR),

*** - Polska Czerwona Księga Roślin: wymarłe w naturze (extinct in wild) - (kat. zagrożenia: EW), gatunek krytycznie zagrożony (kat. zagrożenia: CR), gatunek zagrożony (kat. zagrożenia: EN), gatunek narażony (kat. zagrożenia: VU), gatunek niższego ryzyka (kat. zagrożenia: LR), gatunek bliski zagrożenia (kat. zagrożenia: NT), gatunek o stopniu zagrożenia trudnym do określenia z braku danych (kat. zagrożenia: DD).

❖ **Gatunki grzybów**

W Nadleśnictwie Siewierz występuje również jeden gatunek grzyba. Jest nim smardz jadalny (*Morchella esculenta* (L.) Pers.), stwierdzony na terenie leśnictwa Maczki w oddziale 570j, podlega on ochronie częściowej.

❖ **Gatunki roślin z „Polskiej Czerwonej Księgi Roślin”**

W Nadleśnictwie występują również gatunki wymienione w „Polskiej Czerwonej Księdze Roślin”. Są to:

Tabela XXV. Gatunki wymienione w „Polskiej Czerwonej Księdze Roślin”

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria
1	2	3	4
1.	Lipiennik Loesela	<i>Liparis loeselii</i> (L.) Rich.	C, VU, VU
2.	Buławnik czerwony	<i>Cephalanthera rubra</i> (L.) Rich.	C, VU, VU
3.	Buławnik mieczolistny	<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch	C, VU, VU
4.	Buławnik wielkokwiatowy	<i>Cephalanthera damasonium</i> (Mill.) Druce	C, VU, VU
5.	Dyptam jesionolistny	<i>Dictamnus albus</i> L.	C, VU, VU
6.	Obuwik pospolity	<i>Cypripedium calceolus</i> L.	C, VU
7.	Wilczomlec pstry, ostromlec pstry	<i>Euphorbia epithymoides</i> L.	C, VU, VU

5.1.4.9.2. Fauna, gatunki prawnie chronione

Zbiorcze zestawienie zwierząt stwierdzonych na terenie Nadleśnictwa Siewierz oparto w większości na danych z tzw. „ciągłej waloryzacji przyrodniczej” przeprowadzonej przez administrację leśną według stanu z 2018 roku.

Z dostępnych źródeł (inventaryzacji przeprowadzonej przez PGL LP w 2018 roku, SDF, dokumentacji dotyczącej rezerwatów i obszarów Natura 2000, literatury naukowej, itp.), stwierdzono na tym terenie występowanie 135 gatunków zwierząt. Liczebność w poszczególnych gromadach przedstawia się następująco: bezkręgowce – 19 gat., płazy – 10 gat., gady – 5 gat., ptaki – 80 gat. oraz ssaki – 21 gat.

Tabela XXVI. Gatunki zwierząt (w tym chronione)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
Gatunki chronione:				
Ssaki				
1.	1324 - Nocek duży <i>Myotis myotis</i> Borkhausen	Ścisła	Leśnictwo Rudniki: 353, 357, 358, Leśnictwo Mierzęcice: 208, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN- LC, CLZ-VU, Bern2, HD2, HD4
2.	1326 - Gacek brunatny <i>Plecotus auritus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Kuźnica: 110, 127, Leśnictwo Mierzęcice: 216, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, HD4
3.	Mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i> Schreber	Ścisła	Leśnictwo Winowno: 180, 187, Leśnictwo Koziegłówek: 139, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN- LC, Bern2, HD4
4.	Orzesznica leszczynowa, orzesznica <i>Muscardinus avellanarius</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Rudniki: 342, 343, 368c, 377, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, HD4
5.	1337 – Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Łosień: 456, 615, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern3, HD2, HD4
6.	Jeż wschodni <i>Erinaceus roumanicus</i> Barrett-Hamilton	Częściowa	Leśnictwo Mitręga: 5, 6, 7, 12, 14, 19, Leśnictwo Poręba: 58, 76, 93, Leśnictwo Kuźnica: 122, Leśnictwo Winowno: 140, 187, Leśnictwo Mierzęcice: 208, Leśnictwo Rudniki: 344, 346, 349, 357, 358, 373, Leśnictwo Lgota: 270, 296, 298, Leśnictwo Koziegłówek: 139, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 404, Leśnictwo Ząbkowice: 481, 483 Leśnictwo Grodziec: 552, 554, Leśnictwo Maczki: (całość), Leśnictwo Łysa Góra: 166, 266, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
7.	Gronostaj, łasica gronostaj <i>Mustela erminea</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Poręba: 75, 95, Leśnictwo Grodziec: 531, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
8.	Kret europejski <i>Talpa europaea</i> L.	Częściowa (osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkótek leśnych, trawiastych lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych)	Leśnictwo Mitręga: 5, Leśnictwo Poręba: 67, 76, 77, 94, Leśnictwo Kuźnica: 127, Leśnictwo Winowno: 202, Leśnictwo Mierzęcice: 208, Leśnictwo Rudniki: 357, 358, 372, 376, Leśnictwo Lgota: 274, 300, Leśnictwo Koziegłówek: 139, 315, 364, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 406, 408, 409, 418, Leśnictwo Ząbkowice: 481, Leśnictwo Łysa Góra: 165, 266, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
9.	Ryjówka aksamitna <i>Sorex araneus</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Kuźnica: 127, Leśnictwo Winowno: 175, Leśnictwo Mierzęcice: 208, Leśnictwo Lgota: 274, 300, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern3
10.	Ryjówka malutka <i>Sorex minutus</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Kuźnica: 127, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern3
11.	Wiewiórka <i>Sciurus vulgaris</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Mitręga: 5, 6, 16, 19, Leśnictwo Poręba: 77, 87, Leśnictwo Kuźnica: 112, Leśnictwo Winowno: 140, 161, 187, Leśnictwo Mierzęcice: 204, 208, 229, 232, Leśnictwo Rudniki: 344, 345, 350, 354, 357, 358, Leśnictwo Lgota: 270, 296, 298, Leśnictwo Koziegłówek: 139, 312, 362, Leśnictwo Trzebyczka: 402, 403, 404, 418, 419, 421, 428, 435, Leśnictwo Ząbkowice: 481, 483, Leśnictwo Maczki: 603, Leśnictwo Łosień: 444, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern3

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
12.	1355 – Wydra <i>Lutra lutra</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Włodowice: 341, Leśnictwo Łosień: 456, 615, 616, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-NT, Bern2, HD2, HD4
Gatunki nie objęte ochroną				
13.	Borsuk, jaźwiec <i>Meles meles</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2009-2018).	-
14.	Dzik <i>Sus strofa</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2009-2018).	-
15.	Jeleń <i>Cervus elaphus</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2009-2018).	-
16.	Kuna domowa, kamionka <i>Martes foina</i> Erxleben	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2009-2018).	-
17.	Kuna leśna, tumak <i>Martes martes</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2009-2018).	-
18.	Lis <i>Vulpes vulpes</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2009-2018).	-
19.	Tchórz zwyczajny, tchórz pospolity, tchórz europejski <i>Mustela putorius</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2009-2018).	-
20.	Sarna <i>Capreolus capreolus</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2009-2018).	-
21.	Zając szarak <i>Lepus europaeus</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2009-2018).	-
Ptaki				
Gatunki chronione				
1.	Bekas kszyk, kszyk, bekas baranek <i>Gallinago gallinago</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 40, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
2.	A031 – Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mierzęcice: 208, Leśnictwo Ząbkowice: 501, 512, Leśnictwo Łysa Góra: 165, 266, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
3.	Czajka zwyczajna, czajka, czajka pospolita <i>Vanellus vanellus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Poręba: 67, Leśnictwo Kuźnica: 127, Leśnictwo Koziegłówek: 316, 317, Leśnictwo Trzebyczka: 402, 420, 423, 428, 432, 435, Leśnictwo Ząbkowice: 501, Leśnictwo Łysa Góra: 105, 165, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
4.	Drozd śpiewak (śpiewak) <i>Turdus philomelos</i> C. L. Brehm	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 50, Leśnictwo Kuźnica: 106, Leśnictwo Rudniki: 357, 358, Leśnictwo Trzebyczka: 426, 428, 431, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
5.	A232 – Dudek <i>Upupa epops</i> L.	Ścista	Leśnictwo Mitręga: 1, 2, 19, Leśnictwo Łazy: 36, Leśnictwo Poręba: 95, Leśnictwo Rudniki: 357, 372, Leśnictwo Lgota: 289, Leśnictwo Trzebyczka: 431, 435, Leśnictwo Grodziec: 533, 535, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, BD1, Bern2
6.	A236 - Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> L.	Ścista	Leśnictwo Mitręga: 1, 2, 9, 16, 19, Leśnictwo Łazy: 36, Leśnictwo Poręba: 76, 96, Leśnictwo Kuźnica: 115, Leśnictwo Winowno: 163, 175, Leśnictwo Rudniki: 356, 357, 374, 375, Leśnictwo Koziegłówek: 328, 364, Leśnictwo Trzebyczka: 409, 421, 430, 433, 434, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, BD1, Bern2
7.	Dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i> L.	Ścista	Leśnictwo Mitręga: 19, Leśnictwo Łazy: 55, Leśnictwo Poręba: 76, 96, Leśnictwo Kuźnica: 113, 124, Leśnictwo Winowno: 174, Leśnictwo Mierzęcice: 210, 216, 232, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Koziegłówek: 139, Leśnictwo Trzebyczka: 409, Leśnictwo Ząbkowice: 462, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, BD1, Bern2
8.	Dzięcioł mały (Dzięciołek) <i>Dendrocopos minor</i> L.	Ścista	Leśnictwo Łazy: 90, Leśnictwo Poręba: 76, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Lgota: 270, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
9.	A234 – Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> J. F. Gmelin	Ścista	Leśnictwo Łazy: 55, Leśnictwo Trzebyczka: 421, 431, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, BD1, Bern2

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
10.	Dzięciol zielony <i>Picus viridis</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Rudniki: 375, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
11.	A338 – Dzierzba gąsiorek, Gąsiorek <i>Lanius collurio</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łąży: 92, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, BD1
12.	Dzwoniec zwyczajny <i>Chloris chloris</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Rudniki: 357, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, BD1, Bern2
13.	Gil zwyczajny, gil <i>Pyrrhula pyrrhula</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Poręba: (całość), Leśnictwo Kuźnica: 127, Leśnictwo Winowno: 180, 187, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Koziegłówek: 317, 365, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 409, 413, 418, 421, Leśnictwo Ząbkowice: 458, 459, 481, 483, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
14.	Grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Poręba 76, Leśnictwo Grodziec: 530, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2
15.	Jaskółka brzegówka <i>Riparia riparia</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łysa Góra: 266, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
16.	Jaskółka dymówka, Dymówka <i>Hirundo rustica</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łąży: 32, 45, Leśnictwo Kuźnica: 127, Leśnictwo Winowno: 160, 187, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
17.	Jaskółka oknówka, Oknówka <i>Delichon urbica</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łąży: 32, 45, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
18.	Jastrząb <i>Accipiter gentilis</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitręga: 3, 4, Leśnictwo Łazy: 44, Leśnictwo Poręba: 97A, Leśnictwo Kuźnica: 102, 118, Leśnictwo Winowno: 181, 187, Leśnictwo Mierzęcice: 227, 235, Leśnictwo Rudniki: 343, 344 350, 355, 357, 358, Leśnictwo Łgota: 302, Leśnictwo Koziegłówek: 329, Leśnictwo Trzebyczka: (całość - nieliczny), Leśnictwo Maczki: 572, 593, 597, Leśnictwo Łysa Góra: 258, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
19.	Jerzyk <i>Apus apus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitręga: 19, Leśnictwo Łazy: 46, Leśnictwo Poręba: 76, Leśnictwo Mierzęcice: 203, 208, Leśnictwo Łgota: 281, 308, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
20.	Kawka <i>Corvus monedula</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Poręba: 75, Leśnictwo Łysa Góra: 186, 266, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
21.	Kłaskawka zwyczajna, kłaskawka <i>Saxicola rubicola</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 92, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
22.	Kokoszka zwyczajna, kokoszka, kokoszka wodna, kurka wodna	Ścisła	Leśnictwo Rudniki: 357, 358, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
23.	Kopciuszek zwyczajny <i>Phoenicurus ochruros</i> S. G. Gmelin	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 37, Leśnictwo Kuźnica: 127, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Trzebyczka: 420, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
24.	Kos zwyczajny, kos <i>Turdus merula</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitrega: 19, Leśnictwo Łazy: 55, Leśnictwo Poręba: (całość), Leśnictwo Kuźnica: 106, 127, Leśnictwo Winowno: 179, Leśnictwo Mierzęcice: 204, Leśnictwo Rudniki: 353, 357, 358, 376, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Koziegłównki: 139, 312, 365, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 407, 408, 413, Leśnictwo Zabkowie: 481, 482, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
25.	Kowalik, kowalik zwyczajny <i>Sitta europaea</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitrega: 1, 19, Leśnictwo Łazy: 90, Leśnictwo Kuźnica: 127, Leśnictwo Rudniki: 344, 357, 358, Leśnictwo Lgota: 296, Leśnictwo Trzebyczka: 409, 411, 413, 421, 432, 433, 435, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
26.	Krętogłów <i>Jynx torquilla</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 25, Leśnictwo Trzebyczka: 420, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
27.	Krogulec zwyczajny <i>Accipiter nisus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 34, Leśnictwo Poręba: 74, 80, 96, Leśnictwo Mierzęcice: 208, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Lgota: 302, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
28.	Kwiczoł <i>Turdus pilaris</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 55, Leśnictwo Poręba: 62, 93, 94, Leśnictwo Kuźnica: 116, Leśnictwo Mierzęcice: 204, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 426, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
29.	Kukułka <i>Cuculus canorus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitręga: 3, 4, 5, 19, Leśnictwo Łazy: 25, Leśnictwo Poręba: 75, Leśnictwo Kuźnica: 122, Leśnictwo Winowno: 160, Leśnictwo Mierzęcice: 208, Leśnictwo Rudniki: 349, 357, 358, Leśnictwo Lgota: 281, 308, Leśnictwo Koziegłówki: 322, 362, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 404, 409, 424, Leśnictwo Ząbkowice: 436, 438, 457, 460, Leśnictwo Łosień: 443, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2
30.	Muchołówka żałobna <i>Ficedula hypoleuca</i> Pallas	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 53, 55, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
31.	Mysikrólik zwyczajny <i>Regulus regulus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 91, Leśnictwo Poręba: 94, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Lgota: 278, Leśnictwo Ząbkowice: 481, 482, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
32.	Myszołów zwyczajny <i>Buteo buteo</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitręga: 3, 4, 11, 19, Leśnictwo Łazy: 90, Leśnictwo Poręba: (całość), Leśnictwo Kuźnica: 106, 110, 122, Leśnictwo Winowno: 157, 191, Leśnictwo Mierzęcice: 214, Leśnictwo Rudniki: 343, 344, 350, 355, 356, 358, Leśnictwo Lgota: 278, Leśnictwo Koziegłówki: 139, 325, Leśnictwo Trzebyczka: 404, 407, 409, 421, 433, Leśnictwo Ząbkowice: 457, 460, Leśnictwo Łysa Góra: 258, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
33.	Paszkot <i>Turdus viscivorus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Poręba: 67, 76, Leśnictwo Kuźnica: 124, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Koziegłówek: 315, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, BD1, Bern2
34.	Pełzacz ogrodowy <i>Certhia brachydactyla</i> C. L. Brehm	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 90, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
35.	Pełzacz leśny <i>Certhia familiaris</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Rudniki: 346, 349, 357, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
36.	Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 55, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Trzebyczka: 426, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
37.	Piegża, piegża zwyczajna <i>Sylvia curruca</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 56, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
38.	Pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i> Vieillot	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 55, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
39.	Pliszka siwa <i>Motacilla alba</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitręga: 5, 6, 16, 19, Leśnictwo Łazy: 32, Leśnictwo Poręba: 76, 94, Leśnictwo Kuźnica: 127, Leśnictwo Winowno: 187, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Koziegłówek: 139, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 413, 421, 428, Leśnictwo Łysa Góra: 257, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
40.	Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Ząbkowice: 481, 482, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
41.	A275 - Pokląskwa <i>Saxicola ruberta</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 92, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
42.	Pokrzewka cierniówka, Cierniówka <i>Sylvia communis</i> Latham	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 56, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
43.	Pokrzewka czarnołbista, Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 55, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
44.	Pokrzewka ogrodowa, Gajówka <i>Sylvia borin</i> Boddaert	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 55, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
45.	Płochacz pokrzywnica, pokrzywnica <i>Prunella modularis</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 49, Leśnictwo Kuźnica: 110, 127, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
46.	Przepiórka zwyczajna, przepiórka, gajówka <i>Coturnix coturnix</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 25, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
47.	Pustułka zwyczajna, pustułka <i>Falco tinnunculus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 46, Leśnictwo Poręba: 76, Leśnictwo Lgota: 302, Leśnictwo Koziegłówek: 315, Leśnictwo Łysa Góra: 186, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, BD1, Bern2
48.	Remiz zwyczajny <i>Remiz pendulinus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 56, Leśnictwo Kuźnica: 112, 118, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
49.	Rudzik, rudzik zwyczajny <i>Erithacus rubecula</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 54, Leśnictwo Poręba: 76, 94, Leśnictwo Kuźnica: 127, Leśnictwo Mierzęcice: 208, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Koziegłówek: 315, Leśnictwo Trzebyczka: 420, Leśnictwo Ząbkowice: 457, 460, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
50.	Puszczyk zwyczajny <i>Strix aluto</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Rudniki: 349, 357, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
51.	Sierpówka, Synogarlica turecka <i>Streptopelia decaocto</i> Frivaldszky	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 27, Leśnictwo Poręba: 75, 76, 93, 94, Leśnictwo Kuźnica: 127, Leśnictwo Winowno: 187, 189, Leśnictwo Rudniki: 357, 358, 377, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Trzebyczka: 422, Leśnictwo Ząbkowice: 481, Leśnictwo Łosień: 446, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, CLZ-LC
52.	Sikora bogatka, bogatka <i>Parus major</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 55, Leśnictwo Poręba: (całość), Leśnictwo Kuźnica: 101, 138, Leśnictwo Winowno: 164, 187, Leśnictwo Mierzęcice: 204, 208, Leśnictwo Rudniki: 349, 353, 356, 357, 358, 376, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Koziegłówek: 139, 312, 366, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 404, 413, 417, Leśnictwo Ząbkowice: 481, 482, 483, Leśnictwo Maczki: 603, Leśnictwo Łysa Góra: 260, 266, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, HD2, HD4
53.	Sikora czarnogłówka, Czarnogłówka <i>Poecile montanus</i> Conrad	Ścisła	Leśnictwo Mitręga: 5, 19, Leśnictwo Łazy: 40, 55, Leśnictwo Poręba: (całość), Leśnictwo Rudniki: 349, 353, 357, 358, 376, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Trzebyczka: 421, 427, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, HD2, HD4, CLZ-LC
54.	Sikora czubotka, czubotka <i>Lophophanes cristatus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Rudniki: 349, 353, 357, 358, 376, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, HD2, HD4, CLZ-NT

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
55.	Sikora modra, Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 55, Leśnictwo Poręba: (całość), Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Koziegłówki: 312, 366, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, HD2, HD4, CLZ-NT
56.	Sikora uboga <i>Poecile palustris</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitręga: 5, 19, Leśnictwo Łazy: 40, 55, Leśnictwo Kuźnica: 125, Leśnictwo Mierzęcice: 208, Leśnictwo Rudniki: 357, 358, 376, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Koziegłówki: 312, 366, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, HD2, CLZ-NT
57.	Sikora sosnowka <i>Poecile ater</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 54, Leśnictwo Kuźnica: 135, Leśnictwo Rudniki: 357, 376, Leśnictwo Lgota: 270, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, HD2, HD4
58.	Słowik rdzawy <i>Luscinia megarhynchos</i> C.L. Brehm	Ścisła	Leśnictwo Kuźnica: 122, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Rudniki: 357, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
59.	Skowronek zwyczajny, skowronek polny, skowronek, rolak <i>Alauda arvensis</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitręga: 1, 5, Leśnictwo Łazy: 25, Leśnictwo Poręba: 67, 75, Leśnictwo Kuźnica: 122, Leśnictwo Winowno: 161, Leśnictwo Lgota: 300, Leśnictwo Ząbkowice: 457, 460, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
60.	Sójka zwyczajna, sójka <i>Garrulus glandarius</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitrega: 19, Leśnictwo Poręba: (całość), Leśnictwo Kuźnica: 122, 127, Leśnictwo Winowno: 140, 202, Leśnictwo Mierzęcice: 204, 210, 220, 240, Leśnictwo Lgota: 288, 296, Leśnictwo Koziegłówek: 139, 312, 366, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 404, 408, 409, 426, Leśnictwo Ząbkowice: 481, 483 Leśnictwo Maczki: 603, Leśnictwo Łysa Góra: 165, Leśnictwo Łosień: 443, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
61.	Strzyżyk zwyczajny <i>Troglodytes troglodytes</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 51, Leśnictwo Kuźnica: 110, 127, Leśnictwo Rudniki: 357, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
62.	Szczygieł <i>Carduelis carduelis</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitrega: 5, 19, Leśnictwo Poręba: 76, Leśnictwo Kuźnica: 104, 110, Leśnictwo Winowno: 189, 190, Leśnictwo Rudniki: 358, Leśnictwo Lgota: 301, Leśnictwo Koziegłówek: 316, Leśnictwo Trzebyczka: 408, Leśnictwo Ząbkowice: 457, 460, 481, 483, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
63.	Szpak zwyczajny <i>Sturnus vulgaris</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitręga: 5, 7, Leśnictwo Poręba: (całość), Leśnictwo Kuźnica: 106, 127, Leśnictwo Winowno: 202, Leśnictwo Mierzęcice: 208, 220, Leśnictwo Rudniki: 357, 358, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Kozieglówki: 312, 366, Leśnictwo Trzebyczka: 402, 403, 413, Leśnictwo Ząbkowice: 481, 483 Leśnictwo Łysa Góra: 165, Leśnictwo Łosień: 441, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
64.	Świergotek drzewny <i>Anthus trivialis</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 36, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
65.	Świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i> Bechstein	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 55, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
66.	Trzciniak zwyczajny, trzciniak drozdówka <i>Acrocephalus arundinaceus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 28, 47, 54, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
67.	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Kuźnica: 116, Leśnictwo Rudniki: 357, 358, Leśnictwo Trzebyczka: 405, 408, Leśnictwo Ząbkowice: 481, 483, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
68.	Turkawka <i>Streptopelia turtur</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitręga: 5, 19, Leśnictwo Łazy: 28, Leśnictwo Kuźnica: 127, Leśnictwo Łysa Góra: 266, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
69.	Wilga zwyczajna (wilga) <i>Oriolus oriolus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 92, Leśnictwo Poręba: 94, Leśnictwo Kuźnica: 116, Leśnictwo Rudniki: 349, 357, 358, Leśnictwo Ząbkowice: 481, 483, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
70.	Wróbel mazurek, mazurek, wróbel polny <i>Passer montanus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Lgota: 270, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
71.	Wróbel zwyczajny, wróbel domowy, wróbel <i>Passer domesticus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitręga: 5, 6, 19, Leśnictwo Poręba: 94, Leśnictwo Kuźnica: 106, 127, Leśnictwo Winowno: 179, 187, Leśnictwo Mierzęcice: 204, 210, Leśnictwo Lgota: 270, Leśnictwo Koziegłównki: 315, 366, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 408, Leśnictwo Ząbkowice: 436, 439, Leśnictwo Łosień: 444, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
72.	Zięba zwyczajna <i>Fringilla coelebs</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Mitręga: 19, Leśnictwo Kuźnica: 122, Leśnictwo Lgota: 296, Leśnictwo Koziegłównki: 312, 366, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 408, 420, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern3
73.	A229 – Zimorodek <i>Alcedo atthis</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Kuźnica: 123, 126, Leśnictwo Rudniki: 357, 358, Leśnictwo Lgota: 277, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern3
74.	Żuraw zwyczajny, żuraw, żuraw popielaty, żuraw szary <i>Grus grus</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Poręba: 70, Leśnictwo Mierzęcice: 237, Leśnictwo Rudniki: 344, 354, 375, Leśnictwo Włodowice: 371, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern3
75.	Kruk <i>Corvus corax</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Mitręga: 9, 12, 19, Leśnictwo Poręba: 77, 84, 89, Leśnictwo Kuźnica: 134, 138, Leśnictwo Winowno: 148, Leśnictwo Rudniki: 342, 344, 350, 356, 357, 358, Leśnictwo Lgota: 286, Leśnictwo Koziegłównki: 322, 362, Leśnictwo Trzebyczka: 409, 421, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern3

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
76.	Sroka zwyczajna, sroka <i>Pica pica</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Mitręga: 19, Leśnictwo Poręba: 62, Leśnictwo Winowno: 180, 187, Leśnictwo Mierzęcice: 204, 210, 220, 240, Leśnictwo Rudniki: 348, 353, 357, 358, , Leśnictwo Łgota: 288, 296, Leśnictwo Koziegłowski: 312, 366, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 422, Leśnictwo Ząbkowice: 439, 481, 482, Leśnictwo Łosień: 445, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
77.	Wrona siwa <i>Corvus corone</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Poręba: 75, Leśnictwo Winowno: 188, Leśnictwo Mierzęcice: 208, Leśnictwo Rudniki: 356, Leśnictwo Koziegłowski: 315, Leśnictwo Ząbkowice: 436, 439, 481, 483, Leśnictwo Łysa Góra: 266, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC
Gatunki nie objęte ochroną				
78.	Bażant (b. szlachetny, b. łowny) <i>Phasianus colchicus</i> L.	Samiec łowny z okresem polowań: od 1 października do końca lutego. Samica wyłącznie na terenach Ośrodków Hodowli Zwierzyny (OHZ), gdzie prowadzi się wolierową hodowlę bażanta od 1 października do 31 stycznia.	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2009-2018).	-
79.	Krzyżówka (kaczka krzyżówka) <i>Anas platyrhynchos</i> L.	gatunek łowny w okresie od 15 sierpnia do 21 grudnia	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2009-2018).	-
80.	Kuropatwa <i>Perdix perdix</i> L.	gatunek łowny w okresie od 11 września do 21 października	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2009-2018).	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
Gady				
1.	Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i> L.	Częściowa	<p>Leśnictwo Mitręga: 5, 6, 19, Leśnictwo Łazy: 55, Leśnictwo Poręba: 74, 76, 77, 84, Leśnictwo Kuźnica: 103, 134, Leśnictwo Winowno: 163, 176, Leśnictwo Mierzęcice: 207, Leśnictwo Rudniki: 357, 372, 381, 382, Leśnictwo Lgota: 287, Leśnictwo Koziegłówek: 139, 329, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 409, 413, 416, 418, 419, 420, 421, Leśnictwo Ząbkowice: 439, 458, 477, 481, Leśnictwo Grodziec: 532, 534, 535, 548, Leśnictwo Maczki: 597, Leśnictwo Łysa Góra: 257, Leśnictwo Łosień: 452, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)</p>	Bern2, HD4
2.	Jaszczurka żyworodna <i>Zootoca vivipara</i> L.	Częściowa	<p>Leśnictwo Łazy: 42, Leśnictwo Kuźnica: 104, 133, Leśnictwo Koziegłówek: 315, Leśnictwo Rudniki: 381, Leśnictwo Maczki: 603, Leśnictwo Łysa Góra: 257, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)</p>	Bern3, IUCN-LC
3.	Padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i> L.	Częściowa	<p>Leśnictwo Rudniki: 342, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)</p>	Bern3
4.	Zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i> L.	Częściowa	<p>Leśnictwo Mitręga: 19, Leśnictwo Łazy: 31, Leśnictwo Mierzęcice: 203, 210, 216, Leśnictwo Rudniki: 356, 357, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)</p>	Bern3

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
5.	Żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Łazy: 55, Leśnictwo Poręba: 82, Leśnictwo Kuźnica: 107, 134, Leśnictwo Winowo: 187, 202, Leśnictwo Mierzęcice: 203, 230, Leśnictwo Rudniki: 345, 350, 356, 357, 372, 373, Leśnictwo Włodowice: 371, Leśnictwo Łgota: 280, Leśnictwo Łysa Góra: 257, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Bern3
Płazy				
1.	1166 – Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> Laurenti	Ścisła	Leśnictwo Rudniki: 357, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, HD4, CLZ-NT
2.	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 54, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Trzebyczka: 426, 427, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Bern2, HD4 IUCN-LC
3.	Grzebiuszka ziemna, huczek <i>Pelobates fuscus</i> Laurenti	Ścisła	Leśnictwo Rudniki: 357, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Bern2, HD4 IUCN-LC
4.	1188 - Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Poręba: 57A, 64, 70, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Maczki: 570h, 578b, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, CLZ-DD, HD4
5.	Ropucha zielona <i>Bufo viridis</i> Laurenti	Częściowa	Leśnictwo Łazy: 44, Leśnictwo Kuźnica: 110, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Bern3, IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
6.	Ropucha szara <i>Bufo bufo</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Łazy: 44, Leśnictwo Poręba: 77, 94, Leśnictwo Kuźnica: 116, 127, Leśnictwo Winowno: 188, Leśnictwo Mierzęcice: 208, Leśnictwo Rudniki: 357, 358, 368, 369, 376, Leśnictwo Lgota: 278, Leśnictwo Koziegłówek: 139, 315, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 413, 422, Leśnictwo Ząbkowice: 481, Leśnictwo Maczki: 594, 595, Leśnictwo Łysa Góra: 260, Leśnictwo Łosień: 451, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Bern3, IUCN-LC
7.	Traszka zwyczajna <i>Triturus vulgaris</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Łazy: 28, 48, Leśnictwo Poręba: 76, 77, Leśnictwo Rudniki: 357, 358, 368, 369, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 413, 419, 420, 432, Leśnictwo Łosień: 443, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Bern3, CLZ-LC
8.	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Mitręga: 5, 6, Leśnictwo Łazy: 90, Leśnictwo Kuźnica: 123, 131, Leśnictwo Rudniki: 357, 358, 368, Leśnictwo Lgota: 278, Leśnictwo Koziegłówek: 364, Leśnictwo Trzebyczka: 426, Leśnictwo Ząbkowice: 512, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Bern3, IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
9.	Żaba wodna <i>Pelophylax kl. esculentus</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Łazy: 90, Leśnictwo Poręba: 97A, Leśnictwo Kuźnica: 124, 125, Leśnictwo Winowno: 189, Leśnictwo Rudniki: 357, 358, 368, 369, Leśnictwo Lgota: 278, Leśnictwo Koziegłówki: 139, Leśnictwo Łosień: 451, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Bern3, IUCN-LC
10.	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i> Nilsson	Częściowa	Leśnictwo Łazy: 90, Leśnictwo Kuźnica: 118, 132, Leśnictwo Mierzęcice: 237, Leśnictwo Rudniki: 357, 358, Leśnictwo Lgota: 278, Leśnictwo Koziegłówki: 361, 363, 366, Leśnictwo Łysa Góra: 262, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Bern3, IUCN-LC
Bezkręgowce				
Owady				
1.	1060 - Czerwończyk nieparek (Modraszek nieparek) <i>Lycaena dispar</i> Haworth	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 22, 50, 51, Leśnictwo Poręba: 77, Leśnictwo Rudniki: 353, Leśnictwo Trzebyczka: 418, 419, Leśnictwo Grodziec: 531, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, HD4, CLZ-NT
2.	6179 - Modraszek nausitous (<i>Phengaris nausithous</i> Bergsträsser (<i>Maculinea nausithous</i> Bergsträsser))	Ścisła	Leśnictwo Trzebyczka: 408, 409, 413, 419, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, HD4, CLZ-VU
3.	6177 - Modraszek telejus (<i>Phengaris teleius</i> Bergsträsser (<i>Maculinea teleius</i> Bergsträsser))	Ścisła	Leśnictwo Trzebyczka: 408, 409, 413, 419, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-LC, Bern2, HD4, CLZ-VU
4.	Zalotka większa <i>Carabus sylvestris</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Poręba: 57A, 70, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	Bern2, HD2, HD4
5.	Biegacz gładki <i>Carabus glabratus</i> Paykull	Częściowa	Leśnictwo Kuźnica: 114, 133, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
6.	Biegacz leśny <i>Carabus sylvestris</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Mitręga: 9, Leśnictwo Włodowice: 338, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
7.	Biegacz skórzasty <i>Carabus coriaceus</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Mitręga: 9, 10, Leśnictwo Łazy: 49, Leśnictwo Poręba: 74, 84, Leśnictwo Kuźnica: 107, 128, Leśnictwo Winowno: 190, Leśnictwo Rudniki: 372, Leśnictwo Koziegłótki: 322, 330, Leśnictwo Trzebyczka: 421, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
8.	Biegacz szykowny <i>Carabus nitens</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Kuźnica: 106, 131, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
9.	Trzmiel kamiennik <i>Bombus lapidarius</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Mitręga: 19, Leśnictwo Poręba: 76, 77, Leśnictwo Kuźnica: 122, Leśnictwo Rudniki: 357, 372, Leśnictwo Trzebyczka: 403, 408, 409, 417, 419, 424, Leśnictwo Ząbkowice: 477, 478, Leśnictwo Maczki: 603, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
10.	Trzmiel ziemny <i>Bombus terrestris</i> L.	Częściowa	Leśnictwo Poręba: 76, 77, 97A, Leśnictwo Ząbkowice: 477, 478, 482, Leśnictwo Kuźnica: 122, Leśnictwo Winowno: 161, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
11.	Biegacz gajowy <i>Carabus nemoralis</i> O. F. Müller	-	Leśnictwo Kuźnica: 115, 136, Leśnictwo Trzebyczka: 404, 407, 414, 421, 427, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
12.	Biegacz fioletowy <i>Carabus violaceus</i> L.	-	Leśnictwo Mitręga: 9, Leśnictwo Kuźnica: 113, 118, Leśnictwo Mierzęcice: 208, 242, Leśnictwo Rudniki: 372, Leśnictwo Koziegłótki: 322, 330, Leśnictwo Trzebyczka: 406, 414, 416, 421, 427, Leśnictwo Łosień: 441, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
13.	Biegacz granulowany <i>Carabus granulatus</i> L.	-	Leśnictwo Koziegłówki: 322, 330, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
14.	Biegacz ogrodowy <i>Carabus hortenss</i> L.	-	Leśnictwo Poręba: 76, Leśnictwo Koziegłówki: 322, 330, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
15.	Biegacz wręgaty <i>Carabus cancellatus</i> Illiger	-	Leśnictwo Lgota: 307, Leśnictwo Koziegłówki: 322, 330, Leśnictwo Trzebyczka: 415, 416, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
16.	Biegacz złocisty <i>Carabus auratus</i> L.	-	Leśnictwo Kuźnica: 101, 137, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
Pijawkowate				
17.	Pijawka lekarska <i>Hirudo medicinalis</i> L.	Ścisła	Leśnictwo Łazy: 28, Leśnictwo Rudniki: 357, Leśnictwo Lgota: 277, 278, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	IUCN-NT, Bern2, HD4, CLZ-VU
Pajęczaki				
18.	Tygrzyk paskowany <i>Argiope bruennichi</i> Scopoli	rzadki	Leśnictwo Trzebyczka: 403, 408, 418, 420, 421, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-
Mięczaki				
Ślimaki				
19.	Ślimak winniczek <i>Helix pomatia</i> L.	Częściowa (odstępstwa: mogą być zbierane - ręczny zbiór osobników – przez 30 dni łącznie w danym roku, w okresie od dnia 20 kwietnia do dnia 31 maja, przy czym: a. w województwach: opolskim, śląskim, małopolskim, świętokrzyskim, podkarpackim i lubelskim – osobniki o średnicy muszli nie mniejszej niż 31 mm, b. na pozostałych obszarach – nie mniejszej niż 30 mm)	Leśnictwo Mitręga: 5, 6, 17, Leśnictwo Łazy: 55, Leśnictwo Poręba: (całość), Leśnictwo Kuźnica: 132, Leśnictwo Mierzęcice: 207, Leśnictwo Koziegłówki: 139, Leśnictwo Trzebyczka: 402, 403, Leśnictwo Ząbkowice: 481, Leśnictwo Maczki: (całość), Leśnictwo Łysa Góra: 186, Leśnictwo Łosień: 441, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w 2018 roku)	-

IUCN-LC - Światowa Unia Ochrony Przyrody (IUCN) - gatunki niskiego ryzyka – najmniejszej troski (LR/lc, LC), bliskie zagrożenia (NT), narażone (VU), zagrożone (EN), krytycznie zagrożone (CR),
Bern2 - gatunek z załącznika II konwencji berneńskiej,
Bern3 - gatunek z załącznika III konwencji berneńskiej,

HD2 - gatunek z załącznika II Dyrektywy siedliskowej,
HD4 - gatunek z załącznika IV Dyrektywy siedliskowej,
BD1 - gatunek z załącznika I Dyrektywy ptasiej,
BD2/I - gatunek z załącznika II/1 Dyrektywy ptasiej,
BD2/II - gatunek z załącznika II/2 Dyrektywy ptasiej,
CLZ-LC - Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce - gatunki na razie nie zagrożone wymarciem
(z różnych powodów wpisane do Czerwonej Księgi),
CLZ-NT - Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce - niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia,
CLZ-VU - Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce - gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie,
CLZ-EN - Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone,
CLZ-CR - Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce - gatunki skrajnie zagrożone (krytycznie),
CLZ-EXP - Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce - EXP - gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe w Polsce.

5.1.4.10. Ostoje zwierząt chronionych

W projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz brak jest szczegółowych danych na temat miejsc występowania i rozrodu zwierząt chronionych, w tym ptaków (strefowych), w związku z tym nie zostały wyznaczone strefy ochronne.

5.1.5. Ochrona lasu

Zagrożenie środowiska leśnego jest wynikiem jednoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących niekorzystne zjawiska i zmiany w stanie zdrowotnym lasów. Lasy Nadleśnictwa Siewierz narażone są w dużym stopniu na ujemne oddziaływanie czynników biotycznych i abiotycznych.

Podsumowując do najważniejszych czynników mających wpływ na osłabienie odporności drzewostanów Nadleśnictwa należą czynniki wodne, klimat, grzyby, owady i zwierzyzna, a natężenie ich oddziaływania obrazuje wielkość zinwentaryzowanych uszkodzeń przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela XXVII. Zestawienie zinwentaryzowanych uszkodzeń drzewostanów w Nadleśnictwie Siewierz

Przyczyna uszkodzeń	Stopień uszkodzeń						Razem	
	10%	20%	30%	40%	50%	70%	[ha]	[%]
	Powierzchnia [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nadleśnictwo Siewierz								
Antropogeniczne			4,11	-	0,77	-	4,88	0,35
Grzyby	155,99	120,36	21,74	2,86	-	-	300,95	21,30
Klimat	128,37	137,88	25,26	4,38	-	-	295,89	20,95
Owady	152,35	56,55	6,49	-	-	-	215,39	15,25
Pożar	3,63	1,57	0,70	1,49	-	-	7,39	0,52
Wodne	47,88	142,18	98,80	100,74	4,58	5,12	399,30	28,27
Zwierzyzna	82,83	73,03	32,90	-	-	-	188,76	13,36
Ogółem	571,05	531,57	190,00	109,47	5,35	5,12	1412,56	100,00

W trakcie terenowych prac terenowych, wykonanych w latach 2017-18, zarejestrowano uszkodzenia drzewostanów na łącznej powierzchni 1412,56 ha, co stanowi 9,91 % powierzchni leśnej gruntów Nadleśnictwa.

5.1.5.1.1. Zagrożenia biotyczne

W Nadleśnictwie Siewierz nie występują istotne zagrożenia ze strony szkodliwych owadów i grzybów, za wyjątkiem szeliniaka i kornika drukarza. Szkody powodowane przez te szkodniki owadzie mają jednakże znaczenie lokalne i tendencję malejącą (ze względu na mały i zmniejszający się stale udział drzewostanów świerkowych), co potwierdza brak wystąpienia ognisk gradacyjnych w poprzednim okresie gospodarczym. W oparciu o corocznie sporządzane zestawienia można stwierdzić, że ilość drewna wydzielonego działalnością szkodników wtórnych jest coraz mniejsza. W ostatnim okresie stwierdzono lokalnie występowanie krobika modrzewiowca i piędzika przedzimka.

W drzewostanach starszych, odnotowano sporadyczne szkody powodowane przez choroby grzybowe. Spośród nich należy wymienić zamieranie buka i jesionu, hubę korzeni oraz opieńkową zgniliznę korzeni, które występowały pojedynczo, głównie w starszych drzewostanach, powodując deprecjację drewna i osłabienie drzew na działanie wiatru.

Stale występujące choć gospodarczo mało istotne są szkody powodowane przez zwierzynę płową w uprawach podokapowych, podrostach i młodnikach. Szkody (13,36 % wszystkich uszkodzeń) wyrządzane przez zwierzynę w uprawach i młodnikach są przyczyną obniżenia ich jakości hodowlanej. Cierpi głównie dąb, buk, jod oraz gatunki domieszkowe (Jw, Js, Wz) zgryzane lub spałowane przez jelenie, daniela i sarny.

Zagadnienia dotyczące ww. uszkodzeń zostały szerzej omówione w Opisanii Ogólnym Planu U.L. Natomiast zagadnienia związane ze strukturą d-stanów lub niezgodnością składu gatunkowego z siedliskiem omówiono we wcześniejszych rozdziałach.

5.1.5.1.2. Zagrożenia abiotyczne

Czynniki abiotyczne zagrażające lasom, to: niskie i wysokie temperatury, susze, ulewne deszcze, obfite opady śniegu, silne wiatry, przymrozki, okiść, wyładowania atmosferyczne oraz pożary.

Czynniki abiotyczne stanowią 49,22 % wszystkich uszkodzeń. Wśród czynników abiotycznych, uszkodzenia wodne stanowią największy udział – 28,27 %. Dużo jest uszkodzeń klimatycznych – 20,95 % (wiatr, śnieg, susza, przymrozki, opady). W trakcie prac terenowych szkody abiotyczne zarejestrowano na powierzchni 295,89 ha. Największe znaczenie miały szkody spowodowane przez huraganowe wiatry i opady śniegu. Ich powstawaniu sprzyja płaski system korzeniowy świerka, oraz długotrwałe opady deszczu - szczególnie jesienią. Największe znaczenie z punktu widzenia gospodarczego i ekologicznego miały szkody od wiatru w drzewostanach starszych klas wieku.

Duży wpływ na osłabienie drzewostanów miała susza w 2006 roku, a także powódzie w latach 1997, 2002 i 2010. W związku z postępującym przeredzeniem nielicznych drzewostanów świerkowych wzrasta zagrożenie wystąpienia znacznych szkód w razie huraganowych wiatrów. Z czynników abiotycznych należy również wspomnieć o tym, że ze względu na uwarunkowania hydrologiczne i budowę geologiczną, w okresie intensywnych opadów deszczu, co kilka lat dochodzi do uszkodzenia drzewostanów w wyniku podtopień. Innym istotnym, czynnikiem szkodliwym były intensywne opady mokrego śniegu, powodujące duże uszkodzenia koron drzew, deformacje strzał oraz złomy.

Zagadnienia dotyczące ww. uszkodzeń biotycznych i abiotycznych zostały szerzej omówione w Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Siewierz.

5.1.5.1.3. Stan zdrowotny

Stan zdrowotny lasu Nadleśnictwa Siewierz w ostatnim okresie planowania urzędniowego charakteryzował się, (i miejscami charakteryzuje) dobrą zdrowotnością wszystkich podstawowych gatunków lasotwórczych, tj.: sosny, brzozy, dębu, buka, olszy, modrzewia, dębu czerwonego i złą zdrowotnością świerka oraz jesionu.

5.1.5.1.4. Stan sanitarny

Stan sanitarny drzewostanów, dzięki bieżącemu usuwaniu posuszu, wywrotów i złomów, uznaje się za dobry. Posusz w drzewostanach jest usuwany na bieżąco za wyjątkiem miejsc, gdzie zostawia się go do naturalnego rozkładu z uwagi na rolę, jaką pełni w środowisku leśnym martwe drewno dając miejsce bytowania wielu organizmom.

Stan sanitarny lasu kształtowany poziomem posuszowej higieny lasu, częstością oraz wielkością powstawania szkód atmosferycznych, presją szkodników wtórnych oraz realizowanymi przez Nadleśnictwo Siewierz działaniami porządkującymi (wyróbka posuszu, wiatro- i śniegołomów), utrzymywany jest w Nadleśnictwie na dobrym poziomie, ograniczającym poprzez te działania możliwości dynamicznego rozwoju procesów chorobowych drzewostanów oraz pogłębiania skutków pojawiających się szkód i zagrożeń dla trwałości lasu.

Szersze omówienie zagadnień dotyczących ochrony lasu zostało zawarte w Programie Ochrony Przyrody i w projekcie PUL.

5.1.6. Zagospodarowanie turystyczne

Nadleśnictwo Siewierz wypełniając wszystkie funkcje gospodarki leśnej, w tym także rekreacyjne, prowadzi zagospodarowanie turystyczne, także po to, aby chronić przyrodnicze i produkcyjne funkcje lasu. Tworzenie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych, miejsc postoju pojazdów, ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych pozwala na koncentrację ruchu turystycznego na znanym, ograniczonym obszarze, a co za tym idzie na lepszą jego kontrolę.

Lasy Nadleśnictwa Siewierz są rejonem bardzo atrakcyjnym turystycznie, a dobrze rozwinięta infrastruktura sprawia, że są to tereny łatwo dostępne dla turystów. Spowodowane jest to wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi analizowanego obszaru.

Przez lasy Nadleśnictwa biegnie duża ilość szlaków turystycznych pieszych i rowerowych.

Szlaki turystyczne:

Przez teren Nadleśnictwa przebiegają następujące piesze szlaki turystyczne:

- szlak czerwony „Szlak Orlich Gniazd”; Częstochowa – Kraków;
- szlak czerwony; Sławków – Chechło;
- szlak czerwony „Szlak Szwajcarii Zagłębiowskiej”; Hutki Kanki – Zawiercie;
- szlak czerwony „Szlak Husarii Polskiej”; Będzin - Krzanowice;
- szlak żółty; Zawiercie – Poręba;
- szlak żółty; Myszków (Mrzygłód) – Piaseczno;
- szlak czarny; Myszków (Mrzygłód) – Poręba;
- szlak czarny; Dąbrowa Górnicza (Gołonóg) – Maczki Stare;
- szlak czarny; Rzędkowice - Kroczyce;
- szlak niebieski „Szlak Warowni Jurajskich”; Rudawa - Mstów;
- szlak zielony „Szlak Tysiąclecia”; Zawiercie - Kromolów - Skarżyce;
- szlak zielony „Szlak Rzędkowicki”; Myszków (Mrzygłód) - Kostkowice;
- szlak zielony „25-lecia PTTK”; Grodziec – Łagisza – Park „Zielona” – Pogoria – Gołonóg – Kazimierz Górniczy – Ostrowy Górnicze – Balaton – Maczki.

Niezależnie od szlaków turystycznych na obszarze Nadleśnictwa Siewierz zlokalizowano również kilka tras rowerowych, które często stanowią utwardzone śródleśne drogi leśne i publiczne.

Ścieżki rowerowe:

- żółty szlak rowerowy; Morsko - Włodowice;
- niebieski szlak rowerowy; Morsko - Cyganówka;
- niebieski „Przylaszczkowy szlak rowerowy”; Ryczów - Śrubarnia;
- niebieski szlak rowerowy „Szlakiem Hutnictwa”; Myszków - Poręba - Koziegłowy - Poraj;
- czerwony „Jurajski szlak rowerowy Orlich Gniazd”; Morsko – Skarżyce;
- czerwony szlak rowerowy; Poraj - Włodowice - Morsko;
- czerwony szlak rowerowy; Zawiercie – Pomrożyce – Morsko;
- zielony szlak rowerowy: Łazy - Pustynia Błędowska;
- zielony szlak rowerowy: Zawiercie - Kromolów - Skarżyce;
- czarny szlak rowerowy: Szlaki Dąbrowy Górniczej: Pogoria I, II, III;
- czarny szlak rowerowy: Szlaki Dąbrowy Górniczej: Dookoła Pogorii III;
- czarny szlak rowerowy: Szlaki Dąbrowy Górniczej: Pogoria IV;
- czarny szlak rowerowy: pętla Łazy - Hutki;
- czarny szlak rowerowy: Myszków - Siewierz;
- czarny szlak rowerowy: Szlaki Dąbrowy Górniczej: Tucznawa – Okradzionów;
- czarny szlak rowerowy: Szlaki Dąbrowy Górniczej: Sikorka – Glinianki;
- czarny szlak rowerowy: Szlaki Dąbrowy Górniczej: Krzykawa – Błędów.

Oprócz wytyczonych ścieżek rowerowych do jazdy na rowerze nadają się także niektóre piesze szlaki turystyczne i szlaki spacerowe.

Ścieżki konne:

- Transjurajski Szlak Konny: znakowany w formie „kólek czerwonych”, przebieg: Błędów - Hutki-Kanki - Podzamcze (zamek „Ogrodzieniec”) - Morsko.

Edukacja leśna:

Celem edukacji leśnej jest upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym, gospodarce leśnej i wizerunku leśnika oraz kształtowanie świadomości proekologicznej społeczeństwa.

Nadleśnictwo współfinansuje wydawnictwa popularyzujące turystykę w gminach (przewodniki, mapy, foldery). Nadleśnictwo współpracuje z gminami odnośnie rozwoju turystyki, organizując zajęcia dla szkół w leśnych obiektach dydaktycznych i w plenerze w lesie. Nadleśnictwo organizuje i uczestniczy w akcjach edukacyjnych na terenach gmin jak: konkursy przyrodnicze dla dzieci oraz ogólnopolskich akcjach cyklicznych „Dzień Ziemi” i „Sprzątanie Świata”. Gminy na swoich stronach internetowych prezentują walory przyrodnicze, krajobrazowe i turystyczne.

Od szeregu lat Nadleśnictwo Siewierz prowadzi edukację ekologiczną w oparciu o program edukacji leśnej społeczeństwa, której przejawem są prelekcje i pogadanki w szkołach i przedszkolach (spotkania z leśnikiem), konkursy, turnieje wiedzy ekologicznej, ekspozycje dotyczące gospodarki leśnej, pikniki leśne oraz zajęcia terenowe prowadzone z młodzieżą na istniejących (wymienionych poniżej) **ścieżkach przyrodniczo-dydaktycznych**.

- **Przyrodnicza ścieżka dydaktyczna „Rozlewisko Rzeki Centuria”**
Ścieżka zlokalizowana w dolinie rzeki Centurii, poprowadzona jest pętlą przez sosnowy las i wzdłuż rzeki Centuria płynącej w malowniczej głębokiej klinowatej dolinie. Ścieżka znajduje się na terenie leśnictwa Mitręga, a zaczyna się i kończy na Leśnym Biwaku. W pobliżu znajduje się rezerwat przyrody „Góra Chełm”.
- **Leśna ścieżka przyrodniczo - edukacyjna „Wzgórza Trzebiesławickie” w I-ctwie Ząbkowice**
Została ona poprowadzona przez lasy porastające Wzgórza Trzebiesławickie. Jest to unikatowe w skali całego Zagłębia miejsce, położone w północnej części miasta Dąbrowa Górnicza, znajduje się między Trzebiesławicami, Tucznawą i Ujejscem. Ścieżka obejmuje lasy oraz pola uprawne i łąki. Lasy Trzebiesławickie, w tym Las Recki, składają się z kopulastych wzgórz z wapienia muszlowego i obniżeń terenowych wypełnionych utworami polodowcowymi. Są to lasy o szczególnych wartościach przyrodniczych. Na całym obszarze stwierdzono występowanie znacznej liczby gatunków chronionych roślin i zwierząt. Ścieżka oznaczona jest dwudziestoma słupkami z piktogramami, które odsyłają do leśnego przewodnika.
- **Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna w leśnictwie Maczki**
Obiekt powstał w 1998 r., a zlokalizowany jest na terenie gminy Dąbrowa Górnicza, w oddz. 565 leśnictwa Maczki. Długość ścieżki wynosi 1,16 km. Ustawiono na niej następujące tablice: ptasi budzik, ekologiczna rola lasu, powalone drzewa, dokarmianie zwierzęcy, wędrówka drzew, wiosenne wypalanie traw, nisze pokarmowe ptaków boru sosnowego, drzewa, ochrona lasu, grzyby, chrust, ogień – przekleństwo dla lasu, leśnik lekarzem lasu oraz tablice informacyjną o Nadleśnictwie.
- **Ścieżka dydaktyczna - przyrodnicza w leśnictwie Grodziec**
Obiekt powstał w 2000 r., a zlokalizowany jest na terenie gminy Będzin, w oddz. 554 leśnictwa Grodziec. Długość ścieżki wynosi 1100 mb. Na ścieżce ustawione są następujące tablice: szkółka leśna, łąka śródleśna, zwierzyna łowna, drzewa, ochrona lasu, grzyby, bagienka śródleśna, ptaki, ogień – przekleństwo dla lasu, tablica informacyjna o Nadleśnictwie. Południowo-wschodni skraj lasu zajmują łąki z sitowiem leśnym oraz wiązówką błotną. W południowej części las jest dość wilgotny o charakterze łągu z jesionem wyniosłym i olszą czarną. Przystanki edukacyjne obrazują ciekawe zjawiska przyrodnicze oraz zagadnienia z zakresu ochrony lasu, ochrony p.poż. Bliższe zapoznanie z tablicami ma uzmysłwić odwiedzającym jak ważny jest „zielony świat” i istoty w nim żyjące.

Inne obiekty edukacji ekologicznej:

- Ośrodek Edukacji Leśnej.

Ośrodek Edukacji Leśnej, znajduje się w budynku starej przechowalni nasion, wyposażonej w sprzęt komputerowy, rzutnik multimedialny, ekspozycje zwierząt, tablice poglądowe.

W edukacji poruszana jest głównie metoda pogadanki, pokazu multimedialnego, ale również konkursów i warsztatów.

5.1.7. Zalesienia

Nadleśnictwo Siewierz nie przewiduje przeznaczać do zalesienia gruntów rolnych pozostających w jego zarządzie. Jednocześnie Nadleśnictwo nie zamierza zalesiać gruntów pozostających w dzierżawie.

Podsumowując należy stwierdzić, że Nadleśnictwo Siewierz, zgodnie ze stanem na 01.01.2019 roku nie posiada gruntów do zalesienia.

5.2. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu

Istotne problemy przy sporządzaniu projektu planu to:

- brak aktualnego planu ochrony lub planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (Ostoja Środkowojurajska PLH240009, Ostoja Kroczycka PLH240032, Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038, Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037 i, Łąki Dąbrowskie PLH240041;
- brak szczegółowej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków i siedlisk.

5.2.1. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną

Analiza stanu środowiska przyrodniczego terenów Nadleśnictwa pozwala na określenie miejsc oraz zagadnień, gdzie może wystąpić potencjalny konflikt pomiędzy gospodarką leśną, a ochroną przyrody.

Tabela XXVIII. Obszary potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną

Rodzaj zagadnienia	Istota kolizji	Ograniczanie negatywnych skutków
1	2	3
1. Przyjęty TD a naturalny typ lasu w odniesieniu do fragmentów leśnych siedlisk przyrodniczych w większych wydzieleniach (zespołów).	Większe zróżnicowanie składów gatunkowych przewidywanych dla siedlisk przyrodniczych w stosunku do TD przyjętych dla typów siedliskowych lasu, co w pewnych warunkach może skutkować eliminacją z upraw niektórych pożądaných gatunków. Kolizję może stanowić również propozycja uwzględnienia modrzewia w składzie gatunkowym zinwentaryzowanych leśnych siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony ostoi Ostoja Środkowojurajska PLH240009 - gatunek ten na występujących siedliskach leśnych jest obcy ekologicznie.	Uwzględnianie przy planowaniu odnowień lokalnego zróżnicowania siedliskowego a także zasięgu siedlisk przyrodniczych i przynależnych im składów gatunkowych. PUL dla Nadleśnictwa Siewierz spełnia te wymagania. Jako sposób ograniczenia negatywnych skutków wprowadzenia do składu gatunkowego modrzewia przewidziano w PUL i POP zapis, że może on być planowany do odnowień jedynie w uzasadnionych przypadkach. Należy podkreślić, że w przypadku tego gatunku może on być planowany do odnowień jedynie w uzasadnionych przypadkach na powierzchniach pokłeskowych, jako składnik drzewostanów przejściowych (przedplonowych), a nie docelowych.
2. Ochrona lasu a konieczność pozostawiania martwego drewna.	W warunkach naturalnego obiegu materii i energii obojętne jest jakie gatunki i w jakiej ilości składają się na martwą masę drzewną występującą na powierzchni leśnej. Obecnie wprowadzana Instrukcja Ochrony Lasu docenia potrzebę akumulacji martwego drewna, wprowadza m.in. pojęcie drzewa biocenotycznego. Dotychczasowa praktyka opiera się na indywidualnie opracowanych zasadach obowiązujących na ściśle określonych obszarach – zwykle są to obszary leśne specjalnego przeznaczenia – np. rezerwaty, a także na dążeniu do akumulacji martwej masy drzewnej.	W celu wyjaśnienia szeregu wątpliwości i optymalizacji tego procesu, niezbędne jest opracowanie przez ALP stosownej instrukcji. Instrukcja Ochrony Lasu dopuszcza pozostawianie martwego drewna po opuszczeniu go przez owady żerujące pod korą, ale zasiedlone przez owady żerujące w drewnie. Zasady Hodowli Lasu zalecają pozostawienie 5% zapasu powierzchni zrębowej w postaci przestoi do następnej kolei rębny, lub do naturalnej śmierci i rozkładu. Instrukcja zarządzania lasu uwzględnia inwentaryzację drewna martwego. Wykonane pomiary potwierdzają występowanie znacznej ilości drzew martwych w Nadleśnictwie Siewierz (83594,64 m ³). Średni zapas zakumulowanego drewna martwego wynosi 6,53 m ³ /ha, co stanowi 2,32 % zapasu. Należy stwierdzić, że ilość drewna martwego zapewnia odpowiednie warunki bytowania wielu organizmów, co oddziałuje korzystnie na zwiększenie bioróżnorodności biologicznej ekosystemów leśnych.

Rodzaj zagadnienia	Istota kolizji	Ograniczanie negatywnych skutków
1	2	3
3. Wykonywanie prac leśnych przez cały rok, a ochrona lęgów niektórych gatunków ptaków.	<p>Konflikt ten nie dotyczy gatunków ptaków, dla których zostały wyznaczone strefy ochronne.</p> <p>W projekcie Planu nie wyznaczono obecnie stref ochrony gatunków „strefowych”.</p> <p>W przypadku stwierdzenia w trakcie obowiązywania projektu PUL gniazd gatunków „strefowych”, należy niezwłocznie złożyć wniosek o utworzenie stref ochronnych.</p> <p>Ornitologiczne zasady ochrony wymieniają szereg gatunków wymagających ochrony strefowej, a nie uwzględnionych w ustawodawstwie.</p> <p>Gospodarka leśna jest prowadzona zgodnie z wymogami ochrony przyrody i nie wpływa w istotny sposób na lęgi ptaków.</p>	<p>Minimalizacja strat w lęgach wszelkich gatunków ptaków (nie licząc koncentracji prac w okresie pozalęgowym) jest możliwa przy ornitologicznym, nawet pobieżnym, rozpoznaniu drzewostanu, lub fragmentu drzewostanu w którym zaplanowano cięcia rębne lub selekcyjne. Możliwe jest wtedy wyłączenie z użytkowania pojedynczych drzew, lub całych fragmentów lasu w celu ochrony gniazd. Ważne jest również racjonalne wyznaczenie szlaków transportowych i egzekwowanie prawidłowości ich wykorzystania.</p> <p>PUL w zasadzie nie ustosunkowuje się do terminowości prac leśnych, ale POP zawiera wskazania w tym zakresie.</p> <p>W Nadleśnictwie nie wyznaczono obecnie stref ochrony gatunków „strefowych”.</p> <p>Generalnie należy stwierdzić, że zaplanowane w projekcie PUL zabiegi gospodarcze będą wyłączone jedynie niewielkiej powierzchni drzewostanów (stanowiących biotopy niektórych, istotnych gatunków ptaków), co w połączeniu z rozłożeniem ich w czasie (zabiegi będą wykonywane w ciągu całego roku, z wyłączeniem okresu lęgowego), pozwala wysnuć jednoznaczny wniosek, o nieznacznym oddziaływaniu projektu PUL na lęgi ptaków.</p>
4. Ochrona lęgów niektórych gatunków ptaków a powszechna dostępność lasów.	<p>Obowiązujące ustawodawstwo nie ogranicza dostępu do lasów w zależności od pory roku, chyba że wymaga tego bezpieczeństwo pożarowe.</p> <p>Zasada powszechnej dostępności lasów może przyczynić się do wystąpienia strat w lęgach chronionych gatunków ptaków (w rejonach o większym nasileniu ruchu turystycznego).</p> <p>Ustawodawca sankcjonuje powszechną dostępność lasu. Nie wydaje się jednak aby to zjawisko miało istotne znaczenie. O wiele szkodliwsza jest penetracja lasu przez psy i koty z obszarów zabudowanych bezpośrednio przy granicy lasu.</p>	<p>Sposobem minimalizowania negatywnego wpływu może być np. ograniczanie dostępu do lasu jedynie do wyznaczonych szlaków i miejsc postoju, co jest trudne w realizacji.</p> <p>Administracja leśna ma prawo zabronić okresowo wstępu do określonych fragmentów lasu z przyczyn ochronnych.</p>
5. Wykonywanie prac leśnych. Zrywka drewna.	<p>Przy prowadzeniu prac leśnych zachodzi potrzeba wyznaczenia szlaków zrywkowych udostępniających las. Plan U.L. nie odnosi się do ich planowania i sposobu wykonania.</p>	<p>Wyznaczenie szlaków zrywkowych powoduje przemyślane poruszanie się po drzewostanie oraz ograniczenie niszczenia gleby i kaleczenia drzew. Ważnym jest aby po zakończeniu prac szlaki zrywkowe zabezpieczyć przed erozją gruntu i przekształcaniem w rynny odprowadzające wodę.</p>

5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu

Prowadzenie gospodarki leśnej na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, opiera się na wykonywanych dla każdego nadleśnictwa planach urządzenia lasu. Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, sporządzanie planu urządzenia lasu jest obligatoryjnym wymogiem prawnym.

Plany są opracowywane w cyklu 10-cio letnim.

Podstawowa działalność nadleśnictwa jest związana z zapisami planu.

Brak realizacji planu urządzenia lasu może spowodować następujące skutki:

- zaniechanie lub ograniczenie pozyskania drewna zaplanowanego w PUL (na racjonalnym poziomie zapewniającym trwałość lasu oraz spełnianie jego wielorakich funkcji), co spowoduje konieczność zastąpienia go w gospodarce surowcami i materiałami, których wydobycie i przetwarzanie wpływa niekorzystnie na środowisko w wymiarze globalnym (węgiel, ropa, gaz),
- utrudnienie realizacji zasad wielofunkcyjnej, trwale zrównoważonej, opartej na podstawach ekologicznych, gospodarki leśnej,
- pogorszenie stanu zdrowotnego drzewostanów poprzez zmniejszenie odporności na zagrożenia biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne (np. w wyniku gradacji szkodników owadzych),
- pogorszenie warunków dla rozwoju młodego pokolenia drzew, występujących w postaci nalotów, podrostów, II piętra,

- zaniechanie przebudowy drzewostanów niezgodnych z typem siedliskowym lasu,
- nadmierne starzenie się drzewostanów może powodować obniżenie stabilności drzewostanów, w wyniku procesu naturalnego zamierania drzew, a w konsekwencji zmiany w krajobrazie, utratę ochrony przed wiatrami, zmiany w mikroklimacie, zmiany w zbiorowiskach roślinnych,
- nadmierny wpływ powierzchniowy w przypadku rozpadu drzewostanów, obniżenie retencji i nasilenie zjawisk powodziowych.

5.4. Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz nie przewiduje wykonywania przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r., w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 817).

Przeprowadzone analizy wykazały, że realizacja działań przewidzianych w projekcie Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz nie będzie znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska takie jak: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne. W związku z powyższym obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko na terenie Nadleśnictwa Siewierz nie występują.

Na obszarach Natura 2000 nie podlega ograniczeniom leśna działalność gospodarcza (gospodarka leśna), jeśli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszarów Natura 2000.

W projekcie PUL dla Nadleśnictwa Siewierz zostały zawarte działania z zakresu gospodarki leśnej, które nie będą negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000, tzn.:

- pogarszać stan siedlisk przyrodniczych, lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszary,
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których zostały wyznaczone obszary,
- pogarszać integralność obszarów.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

6.1. Wpływ zapisów projektu planu wyznaczających ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko

Projekt Planu urządzenia lasu nie zawiera propozycji przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są przedsięwzięciami inwestycyjnymi, ani też działaniami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, wymienionymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r., w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 817).

6.2. Przewidywane oddziaływanie projektu planu na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000

Mając na względzie oddziaływanie na środowisko dotychczas realizowanej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie, którego wyrazem jest aktualny stan biocenozy, należy przyjąć, że doskonała w oparciu o oceniany plan urządzenia lasu gospodarka leśna nie spowoduje pogorszenia stanu zachowania chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, a w wielu przypadkach przyczyni się do poprawy stanu ochrony. Dokument ten wypełnia, zatem kryterium określone w art. 52a Ustawy o Ochronie Przyrody.

Przez integralność obszarów Natura 2000 rozumie się spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych dla ochrony, których zostały zaprojektowane i wyznaczone obszary Natura 2000. W projekcie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz nie ma zaplanowanych zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Realizacja zaprojektowanych czynności gospodarczych (odnowień, pielęgnacji upraw i młodników, trzebieży i rębni) nie wpłynie negatywnie na siedliska, rośliny i zwierzęta występujące na obszarach Natura 2000, ponieważ sposób wykonania zabiegów gwarantuje utrzymanie właściwego stanu i ochronę siedlisk istotnych dla poszczególnych gatunków oraz całego ekosystemu leśnego. Realizacja zabiegów gospodarczych zaplanowanych w projekcie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz nie wpłynie również na ekosystem, jako całość, nie zaburza spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych dla ochrony, których zaprojektowano sieć obszarów Natura 2000.

Ochrona integralności obszaru jest pochodną zachowania jej trzech głównych składowych:

- zachowanie tzw. korzystnego stanu ochrony kluczowych gatunków i siedlisk,
- zachowanie kluczowych struktur obszaru,
- zachowanie kluczowych procesów i relacji, a może zostać naruszona w przypadku

zaistnienia:

a) w odniesieniu do populacji gatunku:

- spadku liczebności lub zagęszczenia populacji w dłuższej perspektywie czasowej,
- zmniejszenia zasięgu gatunku,
- pogorszeniu funkcjonowania populacji (np. ograniczeniu możliwości reprodukcji),
- zwiększeniu śmiertelności, pogorszeniu możliwości wymiany genetycznej, pogorszeniu łączności z innymi populacjami,
- zmniejszeniu powierzchni siedliska gatunku,
- pogorszeniu jakości siedliska gatunku,
- pogorszeniu szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony gatunku

w przyszłości,

b) w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych:

- fizycznej degradacji,
- zmniejszeniu powierzchni,
- zmian cech charakterystycznych siedliska, pogorszeniu stanu gatunków typowych dla siedliska przyrodniczego,
- pogorszeniu szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony siedliska w przyszłości.

Projekt Planu nie będzie miał żadnego negatywnego oddziaływania na integralność obszarów oraz funkcjonowanie istniejących korytarzy ekologicznych istotnych dla sieci Natura 2000. Ze względu na zakres projektowanych prac nie spowoduje on negatywnych, trwałych skutków w szlakach migracji ptaków.

Rozmiar zmian warunków środowiskowych charakterystycznych dla ekosystemów leśnych, będących pod wpływem ocenianego dokumentu, należy w świetle założonego projektu Planu uznać za nieistotny. Nowe właściwości poszczególnych elementów środowiska nie będą odbiegać od obecnych, charakterystycznych dla omawianego obszaru. Stąd nie nastąpią także istotne zmiany w faunie i florze tego terenu.

Oddziaływanie i układ parametrów ekologicznych będzie zatem taki sam, jaki jest obecnie. W wyniku oddziaływania zaplanowanych w projekcie PUL zabiegów ukształtowana zostanie na końcu okresu jego obowiązywania, odpowiednio zróżnicowana pod względem wiekowym i gatunkowym właściwa struktura drzewostanów. W wielu przypadkach będzie ona korzystniejsza od obecnej (np. zmniejszenie udziału sosny na siedliskach grądów i buczyn oraz wzrost zróżnicowania gatunkowego i strukturalnego, pod względem wieku i budowy pionowej).

Obszary Natura 2000 są formą ochrony przyrody wg aktualnej Ustawy o ochronie przyrody. Ponieważ jednak ocena wpływu projektu Planu na te obszary jest najistotniejszym elementem SOOŚ, istniejące na terenie Nadleśnictwa obszary Natura 2000 omówione zostały niezależnie od pozostałych form ochrony przyrody.

6.3. Przewidywane oddziaływanie projektu Planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000

Prognoza oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu obejmuje wpływ zadań gospodarczych na chronione siedliska przyrodnicze oraz chronione gatunki roślin i zwierząt na obszarach Natura 2000.

W toku prac związanych z opracowaniem Prognozy przeanalizowano zabiegi zapisane w projekcie Planu pod kątem ich wpływu na przyrodę obszarów Natura 2000.

Należy zaznaczyć, że w momencie opracowywania projektu Planu większość zlokalizowanych na terenie Nadleśnictwa Siewierz obszarów Natura 2000: (Ostoja Środkowojurajska PLH240009, Ostoja Kroczycka PLH240032, Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038, Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037, Łąki Dąbrowskie PLH240041), nie posiadała zatwierdzonych planów ochrony (plany zadań ochronnych dla ww. analizowanych obszarów Natura 2000 są na etapie sporządzania).

Jedynie jeden obszar Natura 2000 (Pustynia Błędowska PLH120014), znajdujący się częściowo na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Siewierz, posiada zatwierdzony i obowiązujący plan zadań ochronnych.

Zgodnie z zapisami „*Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku...*”, projekt Planu musi zostać przeanalizowany pod kątem przewidywanego wpływu jego realizacji na te gatunki i ich siedliska, dla ochrony których funkcjonuje dany obszar Natura 2000, jako specyficzna forma ochrony przyrody, której ochronie podlega nie cały „teren w granicach obszaru, ale tylko określone siedliska przyrodnicze, siedliska określonych gatunków i same gatunki”. Jako „wartości” należy więc identyfikować występowanie odpowiednich gatunków i siedlisk przyrodniczych (w kategoriach A,B,C) i te wartości poddano ocenie.

Przedmiotami ochrony na obszarach Natura 2000 Nadleśnictwa Siewierz, poddanymi ocenie, na które może oddziaływać gospodarka leśna są siedliska, rośliny i gatunki zwierząt chronionych zamieszczone w Standardowych Formularzach Danych, dla których wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” A, B lub C (ustalenia zakresu i szczegółowości prognozy).

Ocenie poddano gatunki roślin i zwierząt zamieszczone w standardowych formularzach danych, dla których istnieją dane odnośnie występowania na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu analizowanych obszarów. Oceny dokonano biorąc pod uwagę znajomość biologii poszczególnych taksonów. Celem ochrony na obszarach Natura 2000 jest utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez zabezpieczenie zagrożonych i reprezentatywnych dla regionu typów siedlisk przyrodniczych oraz zagrożonych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Oznacza to, że nie powinna ulec zmniejszeniu powierzchnia siedlisk i areał występowania gatunków, a stan siedlisk i populacji powinien zostać poprawiony (o ile istnieje taka potrzeba), a przynajmniej pozostać na tym samym poziomie.

W poniższych tabelach zostały zestawione informacje dotyczące przedmiotów ochrony i zaprojektowanych w PUL zabiegów gospodarczych, które mają na nie oddziaływać. Dla konkretnego siedliska określono powierzchnię i symbol znaczenia siedliska oraz rodzaj i powierzchnię zabiegów, które go dotyczą. Jednym z kryteriów oceny był czas oddziaływania, wyróżniono tutaj oddziaływanie krótko-, średnio- i długoterminowe. W ocenie wzięto też pod uwagę naturalny zasięg siedliska, strukturę drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska oraz stan ochrony typowych gatunków siedliska. W ocenie dokonano także porównania gospodarczych typów drzewostanu i ustalonych składów odnowienia z naturalnym składem gatunkowym lasów wg Matuszkiewicza (2007), metodyki inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych oraz dane zawarte w podręcznikach ochrony siedlisk (Wyd. MOŚ). Oprócz tego określono przewidywane zmiany struktury wiekowej na siedliskach Natura 2000 na końcu obowiązywania Planu urządzenia lasu.

Na terenie objętym projektem PUL Nadleśnictwa Siewierz położone są następujące obszary Natura 2000: (OZW: Ostoja Środkowojurajska PLH240009, Ostoja Kroczycka PLH240032, Pustynia Błędowska PLH120014, Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038, Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037 oraz Łąki Dąbrowskie PLH240041).

6.3.1. Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Środkowojurajska PLH240009

W obszarze Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009 w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Siewierz (jednakże poza gruntami LP), chronione są następujące siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej: 2330 – C, 4030 – B, 6210 - B, 6410 - C, 6430 - C, 6510 - A, 7140 - B, 7230 - C, 8210 - A, 8310 - A, 9110-1-B, 9130-1-B, 9150-2-A, 9170-2-B, 9180-2-C, 91E0-3-B; zwierzęta, w tym nietoperze: podkowiec mały, nocek łydkowłosy, nocek duży; płazy: kumak nizinny; owady: modraszek telejus, szlaczkoń szafraniec; ryby: minóg strumieniowy; rośliny: warzucha polska, obuwik pospolity, haczykowiec błyszczący.

Jednakże w obszarze Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009 (w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Siewierz) chronione będą jako przedmioty ochrony następujące siedliska przyrodnicze: (8210 - A, 9110-1-B, 9130-1-B, 9150-2-A, 9170-2-B, 91E0-3-B).

Warunki utrzymania i odtwarzania właściwego - jeśli nie jest obecnie zapewniony - stany siedlisk i gatunków zostaną dokładnie określone w planie ochrony dla obszaru Natura 2000 OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009 (plan zadań ochronnych dla analizowanego obszaru Natura 2000 jest na etapie sporządzania). Dokument taki będzie obejmować przede wszystkim opis i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń, opis sposobów ich eliminacji lub ograniczania, a także zalecenia określające inne niezbędne działania. Bardzo ważnym zadaniem w przyszłości będzie też monitoring siedlisk i gatunków chronionych programem Natura 2000.

Dotychczasowa gospodarka prowadzona przez Nadleśnictwo Siewierz zachowuje we właściwym stanie chroniony obszar Natura 2000 wraz z wyróżnionymi przedmiotami ochrony. Sposób zagospodarowania przyjęty dla poszczególnych analizowanych typów siedlisk przyrodniczych przedstawiają tabele zawarte w Prognozie.

Tabela XXIX. Macierz przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	2330 - C Wydmy śródłądowe z murawami napiaskowymi	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
2.	4030 – B Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphyilion</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
3.	6210 - B Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis</i>) (siedlisko priorytetowe) – priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczykowatych	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
4.	6410 - C Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5.	6430 - C Ziolorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
6.	6510 - A Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatoris</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
7.	7140 - B Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
8.	7230 - C Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (Torfowiska zasadowe Polski południowej (z wyłączeniem gór) i środkowej)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
9.	8210 - A Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>	1	brak	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	0	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10.	8310 – A Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
11.	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-1 - B Kwaśną buczynę niżową (<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>)	1	brak	brak	01	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	02	brak	brak	0	
		3	brak	brak	+3	brak	brak	+	
12.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-1 - B Żyzną buczynę niżową (<i>Galio odorati-Fagetum</i>)	1	brak	brak	01	brak	brak	0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL. Zaplanowane zabiegi (obejmujące cięcia pielęgnacyjne) pozwolą na właściwe zachowanie stanu ochrony analizowanego siedliska przyrodniczego. Zaplanowane w niektórych wydzieleniach zabiegi pielęgnacyjne, oprócz zakładanych celów gospodarczych, pozytywnie wpłyną na kształtowanie właściwej dla tego siedliska struktury gatunkowej oraz rozluźnienie zwarcia celem poprawy warunków świetlnych dla typowych dla tego siedliska gatunków runa. Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.
		2	brak	brak	02	brak	brak	0	
		3	brak	brak	+3	brak	brak	+	

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13.	9150 Cieplolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9150-2 - A małopolską buczynę storczykową (zbiorowisko <i>Fagus sylvatica-Crucjata glabra</i>)	1	brak	brak	01	brak	brak	0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL. Zaplanowane zabiegi (obejmujące cięcia pielęgnacyjne) pozwolą na właściwe zachowanie stanu ochrony analizowanego siedliska przyrodniczego. Zaplanowane w niektórych wydzieleniach zabiegi pielęgnacyjne, oprócz zakładanych celów gospodarczych, pozytywnie wpłyną na kształtowanie właściwej dla tego siedliska struktury gatunkowej oraz rozluźnienie zwarcia celem poprawy warunków świetlnych dla typowych dla tego siedliska gatunków runa. Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.
		2	brak	brak	02	brak	brak	0	
		3	brak	brak	+3	brak	brak	+	
14.	9170 – Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio sylvatici-Carpinetum betuli i Tilio cordatae-Carpinetum betuli</i>) - reprezentowany przez 9170-2 - B grąd subkontynentalny (<i>Tilio - Carpinetum</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
15.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-3 - B Niżowy łęg jesionowo-olszowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
16.	9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphylis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe) - reprezentowane przez 9180-2 – C	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
	Jaworzynę z jęczmikiem zwyczajnym (<i>Phyllitido-Aceretum</i> - jaworzyna z jęczmikiem zwyczajnym)	2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się /ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-)/,

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-)/,

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-)/;

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

Tabela XXX. Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków), dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009

L.p.	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony.					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony.	Uwagi	
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1.	1303 – Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i> Bechstein) - B	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu, pod warunkiem przestrzegania zasad dotyczących ochrony (lasów), stanowiących rzeczywiste i potencjalne miejsce jego żerowania.	
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		+
2.	1318 - Nocek łydkowłosy (<i>Myotis dasycneme</i> Boie) - C	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu, pod warunkiem przestrzegania zasad dotyczących ochrony (lasów), stanowiących rzeczywiste i potencjalne miejsce jego żerowania.	
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		+
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		+
3.	1324 - Nocek duży (<i>Myotis myotis</i> Borkhausen) - B	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu, pod warunkiem przestrzegania zasad dotyczących ochrony (lasów), stanowiących rzeczywiste i potencjalne miejsce jego żerowania.	
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		+
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		+
4.	6177 – Modraszek telejus ((<i>Phengaris teleius</i> Bergsträsser (<i>Maculinea teleius</i> Bergsträsser)) - C	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na populację chronionego taksonu.	
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		+
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		+

L.p.	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony.					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony.	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5.	4030 - Szlachkoń szafrańiec (<i>Colias myrmidone</i> Esper) - B	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na populację chronionego taksonu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
6.	1096 - Minóg strumieniowy (<i>Lampetra planeri</i> Bloch) - C	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na populację chronionego taksonu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
7.	2109 - Warzucha polska (<i>Cochlearia polonica</i> L.) - A	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na populację chronionego taksonu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
8.	6216 - Haczykowiec błyszczący (<i>Hamatocaulis vernicosus</i> (Mitt.) Hedenas) - B	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009. Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na populację chronionego taksonu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony dla których, wyznaczono dany obszar Natura 2000:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych/ ocenia się:

zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-)/,

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się/ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-)/,

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się/ ocenia się: zwiększenie powierzchni siedlisk (+), bez zmian (0), zmniejszenie powierzchni siedlisk (-);

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:
+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

Tabela XXXI. Gatunki nietoperzy będące przedmiotem ochrony w OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009, wymagania i propozycje działań w celu ochrony

Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Biologia i wymagania gatunku związane z siedliskiem	Potencjalne siedliska istotne dla przedmiotu ochrony wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w PUL dla Nadleśnictwa Siewierz (w wydzieleniach stanowiących potencjalną bazę żerową)	Działania w celu ochrony gatunków	Wpływ zadań gospodarczych na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000
<p>1303 Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> Bechstein. - B</p>	<p>Jest jednym z dwóch przedstawicieli rodziny podkowcowatych w Polsce. Gatunek ciepłolubny, osiadły. Wiosną, w kwietniu lub w maju ciężarne samice gromadzą się na strychach budynków, gdzie tworzą kolonie rozrodcze. Tu rodzą młode, karmią je mlekiem, wychowują, uczą latać i polować. Podkowce małe żerują w najbliższym sąsiedztwie kolonii rozrodczej w zadrzewieniach i zakrzewieniach, bardzo chętnie polują w lasach, zwłaszcza bukowych, a także w roślinności przybrzeżnej. Zdobycz chwytają w locie. Od września kolonia stopniowo się rozprasza. Zimą podkowce spędzają w jaskiniach. Okres hibernacji trwa od listopada do kwietnia. Zimowiska zlokalizowane są w niewielkim oddaleniu od kolonii rozrodczych.</p>	<p>Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-1 - B Kwaśną buczynę niżową (<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>)</p>	<p>Żerowiska potencjalne (obszar Nadleśnictwa w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009).</p>		
		<p>9130 - Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 - Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)</p>	<p>Żerowiska potencjalne (obszar Nadleśnictwa w zasięgu Ostoja Środkowojurajska PLH240009).</p>	<p>W celu ochrony tego gatunku należy zwrócić uwagę przede wszystkim na ochronę schronień, tras przelotów i żerowisk.</p>	<p>Biologia gatunku, będącego przedmiotem ochrony w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009 pozwala stwierdzić, że zaplanowane w PUL zabiegi gospodarcze, nie będą negatywnie oddziaływały na liczebność i kondycję populacji, gdyż Nadleśnictwo prowadzi wielofunkcyjną, trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzoną na podstawach ekologicznych. Większość siedlisk buczyn będących siedliskami optymalnymi (żerowiskami) dla podkowca małego, zagospodarowana jest zabiegiem pielęgnacji drzewostanów. W wyniku tych zabiegów utrzymany będzie dotychczasowy naturalny charakter drzewostanów, a nawet zajdą korzystne zmiany w składzie gatunkowym drzewostanów oraz zostanie zachowany naturalny charakter zespołów roślinnych.</p>

Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Biologia i wymagania gatunku związane z siedliskiem	Potencjalne siedliska istotne dla przedmiotu ochrony wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w PUL dla Nadleśnictwa Siewierz (w wydzieleniach stanowiących potencjalną bazę żerową)	Działania w celu ochrony gatunków	Wpływ zadań gospodarczych na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000
1318 - Nocek łydkowłosy (<i>Myotis dasycneme</i> Boie) - C	Nocek łydkowłosy to średniej wielkości nietoperz z rodziny mroczkowatych. Gatunek osiadły lub przemieszczający się na niewielkie odległości. Samice tworzą kolonie rozrodzce od maja do sierpnia, często w tych samych kryjówkach, co podkowce małe i inne gatunki z rodzaju <i>Myotis</i> . Samce w tym czasie żyją z reguły oddzielnie. Hibernacja od października do przełomu marca i kwietnia. W okresie letnim Nocek łydkowłosy jest związany z terenami wyżynnymi i leśnymi. Latem spotykany jest głównie na strychach budynków, zimą w jaskiniach. Poluje latając w pobliżu koron drzew lub krzewów. Ofiary chwytą w locie lub zbiera z powierzchni roślin.	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-1 - B Kwaśną buczynę niżową (<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>)	Żerowiska potencjalne (obszar Nadleśnictwa w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009).	W celu ochrony tego gatunku należy zwrócić uwagę przede wszystkim na ochronę schronień, tras przelotów i żerowisk.	Biologia gatunku, będącego przedmiotem ochrony w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009 pozwala stwierdzić, że zaplanowane w PUL zabiegi gospodarcze, nie będą negatywnie oddziaływały na liczebność i kondycję populacji, gdyż Nadleśnictwo prowadzi wielofunkcyjną, trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzoną na podstawach ekologicznych. Większość siedlisk buczyn będących siedliskami optymalnymi (żerowiskami) dla nocka orzęsionego, zagospodarowana jest zabiegiem pielęgnacji drzewostanów. W wyniku tych zabiegów utrzymany będzie dotychczasowy naturalny charakter drzewostanów, a nawet zajdą korzystne zmiany w składzie gatunkowym drzewostanów oraz zostanie zachowany naturalny charakter zespołów roślinnych.
		9130 - Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 - Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	Żerowiska rzeczywiste lub potencjalne (obszar Nadleśnictwa w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009).		
1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i> Borkhausen - B	Gatunek ciepłolubny, występujący w pobliżu kompleksów leśnych. Wymaga czterech rodzajów siedlisk: schronienia letnie (osobne dla samców i samic-skrzynki dla ptaków, duże dziuple, strychy, jaskinie, fortyfikacje), schronienia zimowe (dobrze izolowane jaskinie, piwnice, fortyfikacje), miejsca rojenia (obszerne podziemia o dużych, łatwo dostępnych	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-1 - B Kwaśną buczynę niżową (<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>)	Żerowiska potencjalne (obszar Nadleśnictwa w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009).	W celu ochrony tego gatunku należy zwrócić uwagę przede wszystkim na ochronę schronień, tras przelotów i żerowisk. Należy pozostawiać w miarę drzewa dziuplaste na terenach żerowisk.	Biologia i statut gatunku podlegającego ścisłej ochronie gatunkowej, będącego przedmiotem ochrony w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009 pozwala stwierdzić, że zaplanowane w PUL zabiegi gospodarcze, nie będą negatywnie oddziaływały na liczebność i kondycję populacji, gdyż Nadleśnictwo prowadzi wielofunkcyjną, trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzoną na podstawach ekologicznych. Większość siedlisk buczyn będących siedliskami optymalnymi (żerowiskami) dla nocka dużego, zagospodarowana jest

Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Biologia i wymagania gatunku związane z siedliskiem	Potencjalne siedliska istotne dla przedmiotu ochrony wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w PUL dla Nadleśnictwa Siewierz (w wydzieleniach stanowiących potencjalną bazę żerową)	Działania w celu ochrony gatunków	Wpływ zadań gospodarczych na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000
	<p>włotach), żerowiska (częściowo wolne od podszytu i runa). Najlepsze siedliska dla tego gatunku to m.in. 9110 – Kwaśne buczyny i 9130 – Żyzne buczyny, polują także nad pastwiskami, skoszonymi łąkami, luźnymi parkami, starymi sadami. Bazę pokarmową stanowią chrząszcze z rodziny biegaczowatych. Okresowa migracja tego gatunku związana jest ze zmianą schronienia z letniego na zimowe.</p>	<p>9130 - Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 - Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)</p>	<p>Żerowiska potencjalne (obszar Nadleśnictwa w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009).</p>		<p>zabiegiem pielęgnacji drzewostanów. Obecnie prowadzona gospodarka leśna gwarantuje istnienie właściwego stanu jego populacji oraz odpowiada wymaganiom siedliskowym gatunku. W wyniku tych zabiegów utrzymany będzie dotychczasowy naturalny charakter drzewostanów, a nawet zajdą korzystne zmiany w składzie gatunkowym drzewostanów oraz zostanie zachowany naturalny charakter zespołów roślinnych.</p>
		<p>9130 - Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 - Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)</p>	<p>Żerowiska rzeczywiste lub potencjalne (obszar Nadleśnictwa w zasięgu OZW Ostoja Środkowojurajska PLH240009).</p>		

Z przedstawionych tabelarycznych danych wynikają następujące wnioski:

W powyższych tabelach zestawiono informacje dotyczące przedmiotów ochrony i planowanych zabiegów gospodarczych oraz ustalone naturalne składy gatunkowe. W tabelach określono również dla konkretnego siedliska przybliżoną powierzchnię i symbol znaczenia siedliska oraz rodzaj i powierzchnię zabiegów na nim prowadzonych. Oddziaływanie łączne planowanych zadań dla siedlisk przyrodniczych z Dyrektywy Rady 92/43/EWG zostało przedstawione w tabeli macierzowej. Jednym z kryteriów oceny był czas oddziaływania, wyróżniono tutaj oddziaływanie krótko-, średnio- i długoterminowe. W ocenie wzięto też pod uwagę naturalny zasięg siedliska, strukturę drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska oraz stan ochrony typowych gatunków siedliska. W ocenie dokonano także porównania gospodarczych typów drzewostanu i ustalonych składów odnowienia z naturalnym składem gatunkowym lasów wg Matuszkiewicza (2007) i metodyki inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych.

Oceny dokonano biorąc pod uwagę znajomość biologii poszczególnych taksonów.

Poniżej zostały zestawione informacje dotyczące analizowanych gatunków, wymagań ekologicznych i propozycje działań ochronnych.

Analiza stanu środowiska przyrodniczego terenów Nadleśnictwa w zasięgu analizowanego obszaru Natura 2000, pozwala na określenie miejsc oraz zagadnień, gdzie może wystąpić potencjalny konflikt pomiędzy gospodarką leśną, a ochroną przyrody.

Oddziaływanie projektu PUL na siedliska przyrodnicze

Mając na względzie potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych zlokalizowanych na obszarze Natura 2000 - Ostoja Środkowojurajska PLH240009, dokonano analizy wpływu projektu Planu na zachowanie tych siedlisk.

Drzewostany rosnące na siedliskach przyrodniczych podlegają trwałemu użytkowaniu gospodarczemu, co oznacza, że w poszczególnych drzewostanach (z siedliskami przyrodniczymi) zachodzą cykliczne procesy wymiany pokoleń regulowane przez człowieka, polegające na odnawianiu lasu, pielęgnacji drzewostanu do chwili osiągnięcia dojrzałości rębnej oraz jego wyrębie. Cykliczne zmiany pokoleń lasu zapewniają jego ciągłość i trwałość, a tym samym gwarantują trwale występowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarze Natura 2000.

Efektom dotychczasowej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Siewierz są ekosystemy leśne na tyle cenne, że zostały objęte ochroną w formie obszaru Natura 2000. Pomimo, że na terenie Nadleśnictwa Siewierz będzie dominować rębnia Ib, to należy podkreślić, że w projekcie PUL zaprojektowano duży udział rębni złożonych. Zaplanowane w projekcie PUL rębnie złożone (IVd, IIb, IIIa i IIIb), umożliwiają kształtowanie i utrzymanie zróżnicowanej struktury wiekowej, przestrzennej i piętrowej drzewostanów na znacznym obszarze. Skład gatunkowy odnowień jest generalnie zgodny z siedliskami.

Analizując wpływ zapisów projektu PUL dla N-ctwa Siewierz, na gatunki zwierząt stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000, należy stwierdzić iż, prowadzona gospodarka leśna nie będzie miała negatywnych skutków oddziaływania pod warunkiem przestrzegania zasad dotyczących ochrony gatunków, odnoszących się do ich miejsc bytowania, rozrodu lub żerowania. Prowadzona na podstawie PUL gospodarka leśna zapewnia trwałość siedlisk gatunków chronionych w obszarze Natura 2000. Dostępność nisz ekologicznych dla poszczególnych gatunków zmieniać się będzie mozaikowo w czasie, wraz z przemianą faz życiowych lasu regulowanych w toku prac gospodarczych i hodowlanych.

Oceniając szczegółowe zapisy PUL dotyczące użytkowania rębego lasu, składów gatunkowych upraw, a także opisy drzewostanów, pełniących przez nich funkcji produkcyjnych i pozaprodukcyjnych, w tym funkcji glebo- i wodochronnych należy stwierdzić, iż prowadzona zgodnie z PUL gospodarka leśna w przypadku analizowanych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt związanych z tymi siedliskami, nie spowoduje pogorszenia ich stanu zachowania, a tym samym nie wpłynie negatywnie na obszar Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009 w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Siewierz.

Dla gatunków, w tym będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu realizacji postanowień projektu Planu Urządzenia Lasu, a wypełnienie zapisów Prognozy i POP, zniweluje w dostatecznym stopniu potencjalne

niekorzystne wpływy mogące powstać podczas realizacji zadań wynikających z projektu PUL. Uwzględniając powyższe uwagi oraz zapisy umieszczone w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Siewierz należy stwierdzić, iż działania prowadzone zgodnie z zapisami zawartymi w projekcie PUL pozwolą na prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, a przede wszystkim wpłyną na zachowanie trwałości lasów oraz ciągłości ich użytkowania.

Analizując poszczególne gatunki zwierząt oraz siedliska przyrodnicze zlokalizowane na terenie omawianego obszaru Natura 2000 można stwierdzić, że projekt Planu nie wpłynie negatywnie na chronione gatunki występujące na gruntach LP w zasięgu omawianego obszaru Natura 2000, związane z nimi siedliska, jak również na ekosystem.

Podsumowując powyższe analizy łączne oddziaływanie zapisów projektu Planu należy ocenić jako **neutralne**.

6.3.2. Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Kroczycka PLH240032

W obszarze Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032 w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Siewierz chronione są następujące siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej: (5130-B, 6210 - C, 8210-B, 8310-B, 9130-3-B, 9150-3-A).

Jednakże w obszarze Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032 (w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Siewierz) chronione będą jako przedmioty ochrony następujące siedliska przyrodnicze: (5130-B, 6210 - C, 8210-B, 9130-3-B, 9150-3-A). Ww. siedliska przyrodnicze posiadają dane odnośnie lokalizacji na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Siewierz.

Dotychczasowa gospodarka prowadzona przez Nadleśnictwo Siewierz zachowuje we właściwym stanie chroniony obszar Natura 2000 wraz z wyróżnionymi przedmiotami ochrony. Sposób zagospodarowania przyjęty dla poszczególnych analizowanych typów siedlisk przyrodniczych przedstawiają tabele zawarte w Prognozie.

Tabela XXXII. Macierz przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Ostoja Kroczycka PLH240032

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	5130 - B Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu (brak zaplanowanych zabiegów gospodarczych).
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
2.	6210 - C Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis</i>) (siedlisko priorytetowe) – priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczykowatych	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu (brak zaplanowanych zabiegów gospodarczych).
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
3.	8210 – B Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu (brak zaplanowanych zabiegów gospodarczych).
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
4.	8310 – B Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
5.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> ,	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu (brak zaplanowanych zabiegów)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>Galio odorati-Fagenion</i> - reprezentowane przez 9130-1 - B Żyzną buczynę niżową (<i>Galio odorati-Fagetum</i>)	2	brak	brak	brak	brak	brak	+	gospodarczych).
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
6.	9150-3 – A Ciepłolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9150-2 - A małopolską buczynę storczykową (zbiorowisko <i>Fagus sylvatica-Crucjata glabra</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu (brak zaplanowanych zabiegów gospodarczych).
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się /ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-)/,

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-)/,

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-)/;

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

Z przedstawionych tabelarycznych danych wynikają następujące wnioski:

W powyższych tabelach zestawiono informacje dotyczące przedmiotów ochrony i planowanych zabiegów gospodarczych oraz ustalone naturalne składy gatunkowe. W tabelach określono również dla konkretnego siedliska przybliżoną powierzchnię i symbol znaczenia siedliska oraz rodzaj i powierzchnię zabiegów na nim prowadzonych. Oddziaływanie łączne planowanych zadań dla siedlisk przyrodniczych z Dyrektywy Rady 92/43/EWG zostało przedstawione w tabeli macierzowej. Jednym z kryteriów oceny był czas oddziaływania, wyróżniono tutaj oddziaływanie krótko-, średnio- i długoterminowe. W ocenie wzięto też pod uwagę naturalny zasięg siedliska, strukturę drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska oraz stan ochrony typowych gatunków siedliska. W ocenie dokonano także porównania gospodarczych typów drzewostanu i ustalonych składów odnowienia z naturalnym składem gatunkowym lasów wg Matuszkiewicza (2007) i metodyki inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych.

Analiza stanu środowiska przyrodniczego terenów Nadleśnictwa w zasięgu analizowanego obszaru Natura 2000, pozwala na określenie miejsc oraz zagadnień, gdzie może wystąpić potencjalny konflikt pomiędzy gospodarką leśną, a ochroną przyrody.

Oddziaływanie projektu PUL na siedliska przyrodnicze

Mając na względzie potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych zlokalizowanych na obszarze Natura 2000 - Ostoja Kroczycka PLH240032, dokonano analizy wpływu projektu Planu na zachowanie ww. siedlisk przyrodniczych.

Oceniając szczegółowe zapisy PUL dotyczące użytkowania rębego lasu, składów gatunkowych upraw, a także opisy drzewostanów, pełniących przez nich funkcji produkcyjnych i pozaprodukcyjnych, w tym funkcji glebo- i wodochronnych należy stwierdzić, iż prowadzona zgodnie z PUL gospodarka leśna w przypadku analizowanych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt związanych z tymi siedliskami, nie spowoduje pogorszenia ich stanu zachowania, a tym samym nie wpłynie negatywnie na obszar Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032 w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Siewierz.

Uwzględniając powyższe uwagi oraz zapisy umieszczone w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Siewierz należy stwierdzić, iż działania prowadzone zgodnie z zapisami zawartymi w projekcie PUL pozwolą na prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, a przede wszystkim zachowanie trwałości lasów oraz ciągłości ich użytkowania.

Podsumowując powyższe analizy łączne oddziaływanie zapisów projektu Planu należy ocenić jako **neutralne**.

6.3.3. Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru o znaczeniu wspólnotowym Pustynia Błędowska PLH120014

W obszarze Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Siewierz (jednakże poza gruntami LP), chronione są następujące siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (będące przedmiotami ochrony): 2330 – C, 6120 – B oraz (nie będące przedmiotami ochrony): siedliska przyrodnicze (9130-1 - D, 91E0-3-D) a ponadto zwierzęta, w tym ptaki: zimorodek, świergotek polny, lelek zwyczajny, dzięcioł biało brzuchy, dzięcioł średni, dzięcioł biało szary, dzięcioł czarny, ortolan, dzierzba gąsiorek, skowronek borowy, trzmielojad zwyczajny, pokrzewka jarzębata.

Dotychczasowa gospodarka prowadzona przez Nadleśnictwo Siewierz zachowuje we właściwym stanie chroniony obszar Natura 2000 wraz z wyróżnionymi przedmiotami ochrony. Sposób zagospodarowania przyjęty dla poszczególnych analizowanych typów siedlisk przyrodniczych przedstawiają tabele zawarte w Prognozie.

Tabela XXXIII. Macierz przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Pustynia Błędowska PLH120014

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	2330 - C Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Pustynia Błędowska PLH120014. Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
2.	6120 - B Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Pustynia Błędowska PLH120014. Brak negatywnych skutków oddziaływania planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się /ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-),

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-),

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-);

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

Z przedstawionych tabelarycznych danych wynikają następujące wnioski:

Oddziaływanie projektu PUL na siedliska przyrodnicze

Mając na względzie potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych zlokalizowanych na obszarze Natura 2000 - Pustynia Błędowska PLH120014, dokonano analizy wpływu projektu Planu na zachowanie ww. siedlisk przyrodniczych.

W tym miejscu należy jednakże podkreślić fakt, iż aktualnie brak jest szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji ww. siedlisk przyrodniczych na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Pustynia Błędowska PLH120014.

W wyniku przeprowadzonych analiz należy jednoznacznie stwierdzić, że łączne oddziaływanie zapisów projektu Planu na ww. siedliska przyrodnicze jest ***neutralne***.

6.3.4. Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru o znaczeniu wspólnotowym Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038

W obszarze Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038 w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Siewierz, chronione jest tylko jedno siedlisko przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej: 7140 oraz jedna roślina: Lipiennik Loesela.

Dotychczasowa gospodarka prowadzona przez Nadleśnictwo Siewierz zachowuje we właściwym stanie chroniony obszar Natura 2000 wraz z wyróżnionymi przedmiotami ochrony. Sposób zagospodarowania przyjęty dla analizowanego siedliska przyrodniczego przedstawiają tabele zawarte w Prognozie.

Tabela XXXIV. Macierz przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	7140 – B Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu (brak zaplanowanych zabiegów gospodarczych). Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się /ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-),

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-),

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-);

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

Tabela XXXV. Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków), dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038

L.p.	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony.					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony.	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	1903 – Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i> (L.) Rich.) - B	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu (brak zaplanowanych zabiegów gospodarczych). Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony dla których, wyznaczono dany obszar Natura 2000:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych/ ocenia się:

zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-)/,

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się/ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-)/,

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się/ ocenia się: zwiększenie powierzchni siedlisk (+), bez zmian (0),

zmniejszenie powierzchni siedlisk (-)/;

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

Z przedstawionych tabelarycznych danych wynikają następujące wnioski:

Analiza stanu środowiska przyrodniczego terenów Nadleśnictwa w zasięgu analizowanego obszaru Natura 2000, pozwala na określenie miejsc oraz zagadnień, gdzie może wystąpić potencjalny konflikt pomiędzy gospodarką leśną, a ochroną przyrody.

W obszarze Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038 (w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Siewierz) chroniony będzie jako przedmiot ochrony: Lipiennik Loesela.

➤ **1903 - Lipiennik Loesela** (*Liparis loeselii* (L.) Rich.)

Status ochronny:

Kategoria statusu ochronnego	
Ochrona gatunkowa	objęty ochroną ścisłą
Polska Czerwona Księga Roślin	VU - gatunek narażony
Dyrektywa Siedliskowa (Habitatowa)	Załącznik II i IV
Konwencja Berneńska	Załącznik I

Siedlisko: To rzadki gatunek rośliny, należący do rodziny storczykowatych (*Orchidaceae*). W Polsce podlega ochronie ścisłej. Siedlisko lipiennika stanowią torfowiska i bagna między poduszkami mchów z podłożem węglanowym. Stwierdzany jest także na siedliskach antropogenicznych.

Stan zachowania w sieci Natura 2000: Tendencje rozwoju bądź zaniku gatunku na terenie ostoi są nieznane i nieokreślone.

Zagrożenia: Główne zagrożenia dla lipiennika Loesela na obszarze ostoi to: przesuszenie i pogorszenie się uwodnienia torfowisk, zachodzące zarówno lokalnie, jak i w skali całego kraju, w związku z obniżaniem się poziomu wód gruntowych. Ponadto do zagrożeń siedliskowych dla ww. taksonu jest: sukcesja w kierunku zbiorowisk zaroślowych i leśnych na torfowiskach, ekspansja gatunków szuwarowych, presja inwestycyjna na obiekty torfowiskowe, czy też intensyfikacja zagospodarowania koszonych jeszcze łąk bagiennych, w tym ich zaorywanie.

Oddziaływanie projektu Planu: Oddziaływanie zapisów projektu PUL na ten gatunek jest pozytywne i nie powinno wpłynąć na liczebność populacji. Gospodarka leśna, a w szczególności zapisy projektu PUL dla Nadleśnictwa Siewierz, nie niosą ze sobą zagrożeń o których mowa powyżej.

Propozycje działań ochronnych: Uzupełnienie stanu wiedzy o liczebności populacji gatunku i jego siedlisku w ramach monitoringu stanu przedmiotu ochrony.

Należy podkreślić, że zapisy zawarte w projekcie PUL nie spowodują zmniejszenia powierzchni siedlisk i arealu występowania ww. gatunku oraz nie wpłyną na aktualny stan jego populacji (brak zaprojektowanych wskazówek gospodarczych). Analizując wpływ zapisów projektu PUL dla N-ctwa Siewierz, na roślinę (Lipiennik Loesela), stanowiącą przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000, należy stwierdzić iż, prowadzona gospodarka leśna nie będzie miała negatywnych skutków oddziaływania.

Oddziaływanie projektu PUL na siedliska przyrodnicze

Mając na względzie potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych zlokalizowanych na obszarze Natura 2000 - Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038, dokonano analizy wpływu projektu Planu na zachowanie tych siedlisk. Drzewostany rosnące na ww. siedlisku przyrodniczym w obszarze Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038 nie podlegają trwałemu użytkowaniu gospodarczemu (brak zaprojektowanych zabiegów gospodarczych), co oznacza, że będą w nich zachodzić jedynie cykliczne procesy starzenia się drzewostanu. Cykliczne zmiany pokoleń lasu zapewniają jego ciągłość i trwałość, a tym samym gwarantują trwale występowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000. Prowadzona na podstawie PUL gospodarka leśna zapewnia trwałość siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000. Dostępność nisz ekologicznych dla Lipiennika zmieniać się będzie mozaikowo w czasie, wraz z przemianą faz życiowych lasu. Analizując ww. gatunek rośliny oraz siedliska przyrodnicze zlokalizowane na terenie omawianego obszaru Natura 2000 można stwierdzić, że projekt Planu nie wpłynie negatywnie na chroniony gatunek występujący na gruntach LP w zasięgu omawianego obszaru Natura 2000, związane z nim siedlisko, jak również na ekosystem. Podsumowując powyższe analizy łączne oddziaływanie zapisów projektu Planu należy ocenić jako **neutralne**.

6.3.5. Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037

W obszarze Natura 2000 Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037 w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Siewierz, przedmiotami ochrony jest jedno siedlisko przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej: 7140 oraz 1 roślina: lipiennik Loesela.

Dotychczasowa gospodarka prowadzona przez Nadleśnictwo Siewierz zachowuje we właściwym stanie chroniony obszar Natura 2000 wraz z wyróżnionymi przedmiotami ochrony. Sposób zagospodarowania przyjęty dla poszczególnych analizowanych typów siedlisk przyrodniczych przedstawiają tabele zawarte w Prognozie.

Tabela XXXVI. Macierz przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	7140 - C Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL. Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się /ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-),

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-),

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-);

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

Tabela XXXVII. Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków), dla których wyznaczono obszar Natura 2000 OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037

L.p.	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony.					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony.	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	1903 – Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i> (L.) Rich.) - A	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony dla których, wyznaczono dany obszar Natura 2000:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych/ ocenia się:

zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-)/,

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się/ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-)/,

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się/ ocenia się: zwiększenie powierzchni siedlisk (+), bez zmian (0),

zmniejszenie powierzchni siedlisk (-)/;

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

Z przedstawionych tabelarycznych danych wynikają następujące wnioski:

W powyższych tabelach zestawiono informacje dotyczące przedmiotów ochrony i planowanych zabiegów gospodarczych oraz ustalone naturalne składy gatunkowe. W tabelach określono również dla konkretnego siedliska przybliżoną powierzchnię i symbol znaczenia siedliska oraz rodzaj i powierzchnię zabiegów na nim prowadzonych. Oddziaływanie łączne planowanych zadań dla siedlisk przyrodniczych z Dyrektywy Rady 92/43/EWG zostało przedstawione w tabeli macierzowej. Jednym z kryteriów oceny był czas oddziaływania, wyróżniono tutaj oddziaływanie krótko-, średnio- i długoterminowe. W ocenie wzięto też pod uwagę naturalny zasięg siedliska, strukturę drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska oraz stan ochrony typowych gatunków siedliska. W ocenie dokonano także porównania gospodarczych typów drzewostanu i ustalonych składów odnowienia z naturalnym składem gatunkowym lasów wg Matuszkiewicza (2007) i metodyki inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych.

Oddziaływanie projektu PUL na siedliska przyrodnicze

Mając na względzie potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych zlokalizowanych na obszarze Natura 2000 OZW Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037, dokonano analizy wpływu projektu Planu na zachowanie tych siedlisk.

Drzewostany rosnące na siedliskach przyrodniczych podlegają trwałemu użytkowaniu gospodarczemu, co oznacza, że w poszczególnych drzewostanach (z siedliskami przyrodniczymi) zachodzą cykliczne procesy wymiany pokoleń regulowane przez człowieka, polegające na odnawianiu lasu, pielęgnacji drzewostanu do chwili osiągnięcia dojrzałości rębnej oraz jego wyrębie. Cykliczne zmiany pokoleń lasu zapewniają jego ciągłość i trwałość, a tym samym gwarantują trwale występowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarze Natura 2000.

Analizując wpływ zapisów projektu PUL dla N-ctwa Siewierz, na gatunki roślin stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000, należy stwierdzić, iż prowadzona gospodarka leśna nie będzie miała negatywnych skutków oddziaływania pod warunkiem przestrzegania zasad dotyczących ochrony gatunków, odnoszących się do ich miejsc bytowania, rozrodu lub żerowania. Prowadzona na podstawie PUL gospodarka leśna zapewnia trwałość siedlisk gatunków chronionych w obszarze Natura 2000. Dostępność nisz ekologicznych dla poszczególnych gatunków zmieniać się będzie mozaikowo w czasie, wraz z przemianą faz życiowych lasu regulowanych w toku prac gospodarczych i hodowlanych.

Oceniając szczegółowe zapisy PUL dotyczące użytkowania rębного lasu, składów gatunkowych upraw, a także opisy drzewostanów, pełnionych przez nich funkcji produkcyjnych i pozaprodukcyjnych, w tym funkcji glebo- i wodochronnych należy stwierdzić, iż prowadzona zgodnie z PUL gospodarka leśna w przypadku analizowanych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin związanych z tymi siedliskami, nie spowoduje pogorszenia ich stanu zachowania, a tym samym nie wpłynie negatywnie na obszar Natura 2000 Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037 w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Siewierz.

Dla gatunków, w tym będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu realizacji postanowień projektu Planu Urządzenia Lasu, a wypełnienie zapisów Prognozy i POP, zniweluje w dostatecznym stopniu potencjalne niekorzystne wpływy mogące powstać podczas realizacji zadań wynikających z projektu PUL. Uwzględniając powyższe uwagi oraz zapisy umieszczone w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Siewierz należy stwierdzić, iż działania prowadzone zgodnie z zapisami zawartymi w projekcie PUL pozwolą na prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, a przede wszystkim zachowanie trwałości lasów oraz ciągłości ich użytkowania.

Analizując poszczególne gatunki roślin oraz siedliska przyrodnicze zlokalizowane na terenie omawianego obszaru Natura 2000 można stwierdzić, że projekt Planu nie wpłynie negatywnie na chronione gatunki występujące na gruntach LP w zasięgu omawianego obszaru Natura 2000, związane z nimi siedliska, jak również na ekosystem.

Podsumowując powyższe analizy łączne oddziaływanie zapisów projektu Planu należy ocenić jako **neutralne**.

6.3.6. Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony Łąki Dąbrowskie PLH240041

W obszarze Natura 2000 Łąki Dąbrowskie PLH240041 w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Siewierz chronione będą dwa gatunki owadów (motyli), stanowiące przedmioty ochrony (modraszek nausitous i modraszek telejus).

Dotychczasowa gospodarka prowadzona przez Nadleśnictwo Siewierz zachowuje we właściwym stanie chroniony obszar Natura 2000 wraz z wyróżnionymi przedmiotami ochrony. Sposób zagospodarowania przyjęty dla poszczególnych analizowanych typów siedlisk przyrodniczych przedstawiają tabele zawarte w Prognozie.

Tabela XXXVIII. Macierz przewidywanego wpływu ustaleń planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041. (źródło danych: RDOŚ Katowice – 2018 r.). Brak negatywnego wpływu zapisów projektu PUL. Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się /ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-)/,

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-)/,

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-)/;

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

Tabela XXXIX. Macierz przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków), dla których wyznaczono obszar Natura 2000 - OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041

L.p.	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony.					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony.	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	6179 - Modraszek nausitous (<i>Phengaris nausithous</i> Bergsträsser (<i>Maculinea nausithous</i> Bergsträsser)) - B	1	brak	01	01	01	brak	01	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu.
		2	brak	02	02	02	brak	02	
		3	brak	+3	+3	+3	brak	+3	
2.	6177 - Modraszek telejus (<i>Phengaris teleius</i> Bergsträsser (<i>Maculinea teleius</i> Bergsträsser)) - B	1	brak	01	01	01	brak	01	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu.
		2	brak	02	02	02	brak	02	
		3	brak	+3	+3	+3	brak	+3	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony dla których, wyznaczono dany obszar Natura 2000:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych/ ocenia się:

zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-)/,

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się/ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-)/,

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się/ ocenia się: zwiększenie powierzchni siedlisk (+), bez zmian (0),

zmniejszenie powierzchni siedlisk (-)/;

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

Z przedstawionych tabelarycznych danych wynikają następujące wnioski:

Analiza stanu środowiska przyrodniczego terenów Nadleśnictwa w zasięgu analizowanego obszaru Natura 2000, pozwala na określenie miejsc oraz zagadnień, gdzie może wystąpić potencjalny konflikt pomiędzy gospodarką leśną, a ochroną przyrody.

Oddziaływanie projektu PUL na siedlisko przyrodnicze

Mając na względzie potrzebę ochrony siedliska przyrodniczego (6410) zlokalizowanego na obszarze Natura 2000 Łąki Dąbrowskie PLH240041 (którego nie stwierdzono jednakże na gruntach Nadleśnictwa Siewierz), dokonano analizy wpływu projektu Planu na zachowanie ww. siedliska.

Należy podkreślić fakt, że na podstawie najnowszych danych otrzymanych z RDOŚ w Katowicach („Rozpoznanie przyrodnicze w obszarze Łąki Dąbrowskie”, z grudnia 2018 r., sporządzonego na zlecenie RDOŚ Katowice na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Łąki Dąbrowskie PLH240041), brak jest szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji ww. siedliska przyrodniczego na obszarze Nadleśnictwa (objętym projektem PUL), w zasięgu OZW Łąki Dąbrowskie PLH240041.

Ponadto należy zwrócić także uwagę na sposób prowadzenia gospodarki rolnej na terenie wydzieleń: (użytków rolnych), na terenie których znajduje się obszar Natura 2000 Łąki Dąbrowskie PLH240041. Ww. użytki rolne są dzierżawione i użytkowane jako role i pastwiska, zaś projekt PUL w stosunku do tych wydzieleń nie zawiera żadnych wskazań gospodarczych.

Podsumowując powyższe analizy łączne oddziaływanie zapisów projektu Planu należy ocenić jako **neutralne**.

Tabela XL. Tabela zbiorcza obszarów Natura 2000 wg. przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Orientacyjna ¹⁾ lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej nadleśnictwa (oddział, pododdział)	Planowane zabiegi gospodarcze								
			Zalesienia ha	Odnowienia ha	Pielęgnowanie drzewostanów ha	rodzaj rębni ha/%					
						I	II	III	IV	V	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Środkowojurajska PLH240009 – siedliska przyrodnicze według SDF.											
1.	6510 - A Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatoris</i>)	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 0,09 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	8210 – A Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 1,04 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-1 - B Kwaśną buczynę niżową (<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>)	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 0,01 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-1 - B Żyzną buczynę niżową (<i>Galio odorati-Fagetum</i>)	Łączna powierzchnia (fragmenty wydzieleń): 26,76 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	26,76	-	-	-	-	-	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Orientacyjna ¹⁾ lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej nadleśnictwa (oddział, pododdział)	Planowane zabiegi gospodarcze								
			Zalesienia ha	Odnawienia ha	Pielęgnowanie drzewostanów ha	rodzaj rębni ha/%					Razem
						I	II	III	IV	V	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5.	9150 Ciepolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9150-2 - A małopolską buczynę storczykową (zbiorowisko <i>Fagus sylvatica-Crucjata glabra</i>)	Łączna powierzchnia (wydzielań): 1,74 ha. Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzielań): 26,69 ha. Wykaz wydzielań z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	2,46	-	-	-	-	-	-
6.	9170 –Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio sylvatici-Carpinetum betuli i Tilio cordatae-Carpinetum betuli</i>) - reprezentowany przez 9170-2 – B - grąd subkontynentalny (<i>Tilio - Carpinetum</i>)	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzielań): 0,23 ha. Wykaz wydzielań z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	91E0 – B - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnion glutinoso--incanae,</i> olsy źródłiskowe) - (priorytetowe)	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzielań): 0,61 ha. Wykaz wydzielań z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Środkowojurajska PLH240009 – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF.											
Brak.											
3. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Kroczycka PLH240032 – siedliska przyrodnicze – wymienione w SDF.											

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Orientacyjna ¹⁾ lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej nadleśnictwa (oddział, pododdział)	Planowane zabiegi gospodarcze								
			Zalesienia ha	Odnowienia ha	Pielęgnowanie drzewostanów ha	rodzaj rębni ha/%					Razem
						I	II	III	IV	V	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	5130 - B Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 0,15 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	6210 - C Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis</i>) (siedlisko priorytetowe) – priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczykowatych	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 0,14 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	8210 – B Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 0,57 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	9130-3 – B Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 – A Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	Łączna powierzchnia (fragmenty wydzieleń): 3,24 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Orientacyjna ¹⁾ lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej nadleśnictwa (oddział, pododdział)	Planowane zabiegi gospodarcze								
			Zalesienia ha	Odnowienia ha	Pielęgnowanie drzewostanów ha	rodzaj rębni ha/%					Razem
						I	II	III	IV	V	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5.	9150-3 – A Ciepłolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9150-2 - A małopolską buczynę storczykową (zbiorowisko <i>Fagus sylvatica-Crucjata glabra</i>)	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 1,47 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Pustynia Błędowska PLH120014 – siedliska przyrodnicze według SDF. Brak.											
5. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038 – siedliska przyrodnicze według SDF.											
1.	7140 – B Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>)	Łączna powierzchnia (wydzieleń): 2,01 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038 – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF.											
1.	1903 – Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i> (L.) Rich.) - B	Dane wrażliwe.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037 – siedliska przyrodnicze według SDF.											
1.	7140 - C Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>)	Łączna powierzchnia (niewielkie fragmenty wydzieleń): 0,28 ha. Wykaz wydzieleń z adresami leśnymi znajduje się w załączniku do POP.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037 – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF.											

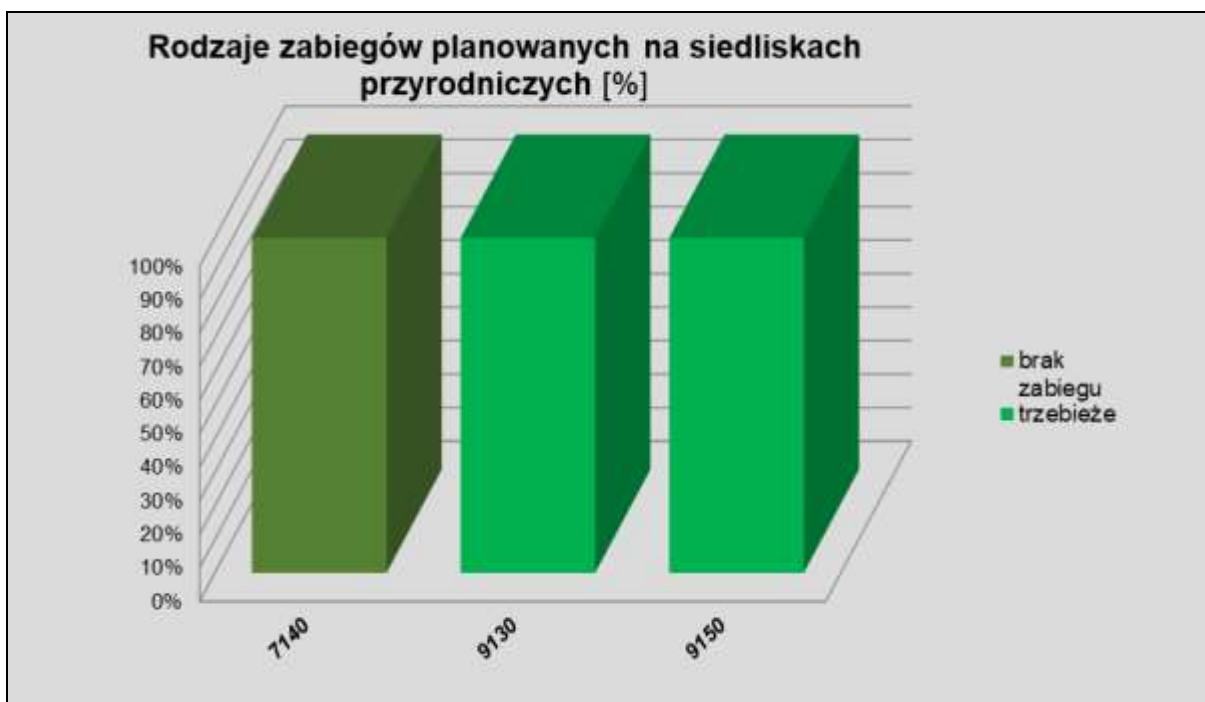
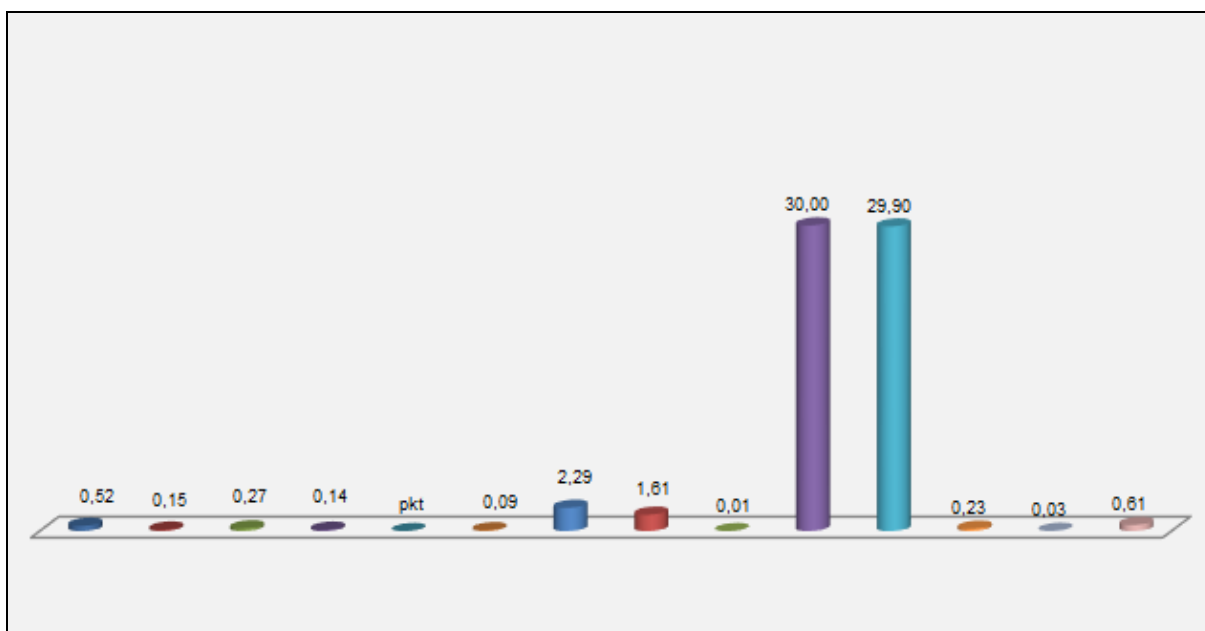
Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Orientacyjna ¹⁾ lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej nadleśnictwa (oddział, pododdział)	Planowane zabiegi gospodarcze								
			Zalesienia ha	Odnowienia ha	Pielęgnowanie drzewostanów ha	rodzaj rębni ha/%					Razem
						I	II	III	IV	V	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	1903 – Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i> (L.) Rich.) - A	Dane wrażliwe.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Łąki Dąbrowskie PLH240041 – siedliska przyrodnicze według SDF.											
Brak.											
10. Obszar o znaczeniu wspólnotowym Łąki Dąbrowskie PLH240041 – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF.											
Brak.											

¹⁾Na podstawie posiadanych danych, dla siedlisk przyrodniczych podano również orientacyjną powierzchnię w ha.

* duża powierzchnia pielęgnacji drzewostanów wynika z zaprojektowania na tych samych powierzchniach, różnego rodzaju zabiegów np. rębnia lub trzebież w drzewostanie głównym i czyszczenia w młodym pokoleniu pod okapem drzewostanu.

6.3.7. Ocena porównawcza siedlisk.

Ocenie porównawczej poddano siedliska przyrodnicze będące przedmiotami ochrony w zasięgu obszarów Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa.

Z powyższych wykresów wynika, że największą powierzchnię spośród siedlisk przyrodniczych, dla których są tworzone obszary Natura 2000 wymieniane w „Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000” zajmują „żywe buczyny”. W projekcie planu urządzenia lasu znaczny procent niektórych siedlisk przyrodniczych pozostawiono bez zabiegów gospodarczych.

Tabela XLI. Zestawienie zabiegów projektowanych na siedliskach przyrodniczych

Kod i nazwa siedliska	Zabieg	Stan A		Stan B		Stan C		Razem	
		liczba wydz.	pow. [ha]	liczba wydz.	pow. [ha]	liczba wydz.	pow. [ha]	liczba wydz.	pow. [ha]
Ostoja Środkowojurajska PLH240009									
Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) 9130	trzebienie	-	-	3	26,76	-	-	3	26,76
Cieplolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9150-2 - A małopolską buczynę storczykową (zbiorowisko <i>Fagus sylvatica-Crucjata glabra</i>)	trzebienie	-	-	1	2,46	-	-	1	2,46
Pustynia Błędowska PLH120014									
Ostoja Kroczycka PLH240032									
Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037									
7140 – C Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>)	brak zabiegu	-	-	-	-	1	0,53	1	0,53
Łąki Dąbrowskie PLH240041.									
Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038									
7140 – B Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>)	brak zabiegu	-	-	-	-	2	2,01	2	2,01
Nadleśnictwo Siewierz									
7140 - B Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>)	brak zabiegu	-	-	-	-	2	2,01	2	2,01
Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) 9130	trzebienie	-	-	3	26,76	-	-	3	26,76
Cieplolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9150-2 - A małopolską buczynę storczykową (zbiorowisko <i>Fagus sylvatica-Crucjata glabra</i>)	trzebienie	-	-	1	2,46	-	-	1	2,46

Analiza przewidywanego wpływu zapisów projektu planu na zachowanie stanu ochrony wyszczególnionych siedlisk przyrodniczych, z uwzględnieniem kryteriów zasięgu i powierzchni, struktury drzewostanów oraz stanu ochrony typowych gatunków siedliska, wskazuje na brak znaczącego oddziaływania zapisów planu na wyróżnione siedliska. Nie stwierdza się możliwości wystąpienia oddziaływania negatywnego krótko-, średnio- oraz długoterminowego na siedliskach chronionych.

W zamieszczonej poniżej tabeli dokonano porównania gospodarczych typów drzewostanów z naturalnym składem gatunkowym poszczególnych siedlisk przyrodniczych wg Matuszkiewicza (2007).

Tabela XLII. Zestawienie TD i składów upraw na obszarach Natura 2000 ze składami dla naturalnych typów lasów

Typ siedliska	TSL	Naturalny skład gatunkowy wg Matuszkiewicza	Typ drzewostanu	Skład odnowienia	Ocena
1	2	3	4	5	6
Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galia odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 - Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	Bśw	D-stany Bk i Jd z domieszką Św lub Jw; Bk-Jd, Bk-Jd-Św z domieszką Jw, Jd z domieszką Jw	Jd-Bk Bk	Bk 50%, Jd 30%, Św, Jw i inne 10%	Składy odnowienia i TD zgodne z naturalnymi typami lasu.
	Lwyżśw				
Ciepłolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9150-2 - A małopolską buczynę storczykową (zbiorowisko <i>Fagus sylvatica-Crucjata glabra</i>)	Bśw	D-stany Bk i Jd z domieszką Św lub Jw; Bk-Jd, Bk-Jd-Św z domieszką Jw, Jd z domieszką Jw	Jd-Bk Bk	Bk 50%, Jd 30%, Św, Jw i inne 10%	Składy odnowienia i TD zgodne z naturalnymi typami lasu.
	Lwyżśw				

* Naturalny skład gatunkowy lasu według Matuszkiewicza przedstawiony został identycznie jak gospodarczy typ drzewostanu tzn. gatunek panujący zapisany jest na ostatnim miejscu np. w zapisie Bk-Jd gatunkiem panującym jest jodła.

Z przedstawionej tabeli wynika, że zastosowanie przyjętych dla poszczególnych siedlisk gospodarczych typów drzewostanu na siedliskach przyrodniczych nie przyczyni się do uproszczenia lub zniekształcenia naturalnego zróżnicowania w ramach siedlisk przyrodniczych, umożliwi natomiast utrzymanie tych siedlisk w stanie niezmienionym.

Oceniając gospodarcze typy drzewostanów i przyjęte orientacyjne składy gatunkowe odnowień można stwierdzić, że zostały uwzględnione lasotwórcze gatunki drzew leśnych występujące naturalnie w zespołach leśnych reprezentujących siedliska przyrodnicze.

Należy podkreślić, że na siedliskach przyrodniczych modrzew będzie wprowadzany do odnowień jedynie w uzasadnionych przypadkach w warunkach kłęskowych, jako składnik drzewostanów przejściowych, a nie docelowych.

Zachowanie leśnych siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie w zasięgu obszarów Natura 2000 odbywa się w dwojaki sposób: poprzez zachowanie i brak ingerencji w zachodzące w nich procesy lub przez odtwarzanie tych zbiorowisk za pomocą odpowiednio dobranych rębni i składów odnowieniowych. Na siedliskach przyrodniczych zaproponowano w projekcie planu urządzenia lasu stosowanie składów gatunkowych upraw i gospodarczych typów drzewostanu zgodnych (Matuszkiewicz 2007). Zaprojektowane w ten sposób zabiegi gospodarcze nie będą wywierały w trakcie realizacji negatywnego wpływu na siedliska, a w większości wypadków wpływ ten będzie pozytywny np. przebudowa drzewostanów związana z wprowadzaniem gatunków odpowiednich dla danego siedliska.

6.4. Wpływ ustaleń projektu planu na inne formy ochrony przyrody

***Rezerваты przyrody** - Podstawowym celem istnienia rezerwatów przyrody jest stworzenie szans przetrwania aktualnego bogactwa gatunków roślin i zwierząt, poprzez ochronę różnorodności biocenoz oraz zawartego w organizmach tych gatunków materiału genetycznego. Rezerваты stwarzają szansę zachowania dziko występujących gatunków roślin i zwierząt, łącznie z ich biotopami i siedliskami, a jednocześnie zapewniają trwałe istnienie najszerszego wachlarza form geomorfologicznych i ekosystemowych, stanowiących o istocie naturalnego krajobrazu.

Na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Siewierz znajduje się 2 rezerwy przyrody. Projekt PUL, poza zaktualizowanymi opisami oraz ogólnymi wytycznymi dotyczącymi zadań ochronnych, zamieszczonych w Programie Ochrony Przyrody, nie zawiera żadnych szczegółowych wskazań ochronnych, mających swe odpowiedniki we wskazówkach gospodarczych, (zabiegi ochronne w rezerwach prowadzone są w oparciu o odrębny Plan ochrony rezerwatu lub zadania ochronne ustanowione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w drodze zarządzenia). Zapisy Planu urządzenia Lasu nie oddziałują bezpośrednio na obszary rezerwatów.

Zabiegi gospodarcze (głównie pielęgnacyjne) wykonywane w drzewostanach sąsiadujących z rezerwatami, również nie będą negatywnie oddziaływać na tą formę ochrony, gdyż nie są zabiegami powodującymi wylesienia, przekształcającymi lub zmieniającymi sposób wykorzystania terenu i nie powodują rozdrobnienia kompleksów. Na podstawie analizy zabiegów gospodarczych zaprojektowanych w wydzieleniach sąsiadujących z rezerwatami przyrody (oddziaływające na mikroklimat ściany rezerwatów), można jednoznacznie stwierdzić, że zaprojektowane działania gospodarcze opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych. Zaprojektowane zabiegi nie wpływają istotnie krótkookresowo na analizowane rezerwy.

Podsumowując należy stwierdzić, że gospodarka leśna prowadzona (w wydzieleniach sąsiadujących z rezerwatami), zgodnie z projektem PUL nie będzie kolidować z ochroną ww. rezerwatów przyrody i zapewni odpowiednią ochronę tej formy ochrony przyrody, zarówno w ujęciu, krótko-, średnio-, jak i długookresowym.

*Parki Krajobrazowe - w zasięgu Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd położone jest 815,99 ha gruntów Nadleśnictwa. W gospodarce na terenie parków krajobrazowych obowiązuje zasada *ekorozwoju*. W praktyce oznacza to stosowanie zrównoważonej gospodarki rolnej i leśnej, racjonalne korzystanie z wód i kopalin, właściwą gospodarkę odpadami, wprowadzenie tzw. czystej energii. Zasadą jest eliminowanie działalności powodującej trwałe zmiany krajobrazu, zanieczyszczenie środowiska oraz zakłócanie naturalnych procesów przyrodniczych. Działania te sprawiają, że Parki Krajobrazowe są terenem atrakcyjnym do rozwijania w jego granicach różnych form turystyki i rekreacji. Na terenie LP znajdujących się w granicach parków krajobrazowych zadania wynikające ze strategicznych kierunków ochrony i funkcjonowania tychże form ochrony obszarowej zostały uwzględnione w Planie urządzenia lasu.

*Pomniki przyrody – W Programie ochrony przyrody zamieszczono wykaz istniejących pomników przyrody znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa. Zabiegi zaplanowane w wydzieleniach, w których występują pomniki przyrody nie wpłyną negatywnie na stan ich zachowania. Wykonując planowe zadania w pobliżu pomników należy zachować szczególną ostrożność, aby uniknąć uszkodzeń, nie prowadzić szlaków zrywkowych i nie lokalizować miejsc składowania drewna w pobliżu pomników. Należy również porządkować ich najbliższe otoczenie a ewentualne działania ochronne prowadzić w porozumieniu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska. Na bieżąco konserwować, a w razie potrzeby uzupełniać tablice informacyjne przy szlakach prowadzących do pomników.

*** Użytki ekologiczne**

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Siewierz znajduje się 5 użytków ekologicznych: „Bór Pohulanka”, „Bagna w Antoniowie”, „Olszynka”, „Torfowisko Bory” i „Pustynia Błędowska”.

Należy jednoznacznie stwierdzić, iż zapisy projektu PUL dla Nadleśnictwa Siewierz nie będą miały wpływu na poziom ochrony walorów ww. użytków ekologicznych.

*Ostoje - Występowanie gatunków ptaków objętych ochroną gatunkową ścisłą, dla których ustalane są granice miejsc rozrodu i regularnego przebywania oraz terminy ochrony tych miejsc, ma istotne znaczenie w planowaniu gospodarki leśnej i ochronie miejsc ich bytowania.

Należy jednakże podkreślić, że (wg dostępnych danych), brak jest obecnie jakichkolwiek danych inwentaryzacyjnych na temat miejsc występowania gatunków strefowych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Siewierz.

W przypadku formalnego powołania w przyszłości potencjalnych stref ochrony ostoi będą obowiązywały zakazy zawarte w dokumentach powołujących strefy.

6.5. Przewidywane oddziaływanie planu na środowisko

Ocena przewidywanego oddziaływania zapisów projektu planu urządzenia lasu na środowisko dla Nadleśnictwa Siewierz obejmuje rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane oddziaływanie na elementy środowiska.

Do zadań gospodarczych oddziaływujących na środowisko przyrodnicze zaliczono planowane zabiegi gospodarcze z zakresu użytkowania głównego (rębne i przedrębne) rębnie – I, II, III i IV i trzebieże selekcyjne oraz z zakresu hodowli lasu takie jak: odnowienia lasu, w tym odnowienia na powierzchniach otwartych i pod osłoną drzewostanu, poprawki i uzupełnienia oraz pielęgnowanie upraw (CW), młodników (CP) i zabiegi agrotechniczne. W planie urządzenia lasu w części opisowej w wytycznych dotyczących ochrony lasu, hodowli lasu w tym nasiennictwa i selekcji, ochrony przeciwpożarowej, zagospodarowania rekreacyjnego, opisane zostały zalecenia odnośnie czynności, które należy podjąć w wyniku wystąpienia niekorzystnych czynników abiotycznych i biotycznych w drzewostanach oraz ogólne zasady prowadzenia gospodarki leśnej. Czynności opisano na podstawie dokumentów odnoszących się do tych zagadnień: Instrukcji ochrony lasu, Ustawy o leśnym materiale rozmnożeniowym (Dz.U.2015. 1092), Rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U.2010.109.719) oraz Zarządzeń Dyrektora GLP.

Poniżej w tabeli zestawiono wskazania gospodarcze mogące oddziaływać na środowisko i obszary Natura 2000.

Tabela XLIII. Elementy planu oddziaływujące na środowisko lub obszary Natura 2000

Planowany zabieg lub czynność hodowlana	Szczegółowość informacji zapisana w planie urządzenia lasu	Oddziaływanie	Opis	Powierzchnia * zabiegu [ha]
1	2	3	4	5
Odnowienia	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - odnowienie gatunkami zgodnymi z przyjętymi w typie drzewostanu (TD) dla danego typu siedliskowego lasu (TSL).	Skład gatunkowy odnowienia wynika z przyjętego TD wg ustaleń KZP	2211,67
Zabiegi pielęgnacyjne (trzebieże, czyszczenia)	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - przestrzeganie wytycznych zawartych w Zasadach hodowli lasu.	Zabiegi selekcyjne mające na celu korygowanie składu gatunkowego pod kątem warunków siedliskowych oraz zwiększenie odporności drzewostanów na szkodliwe czynniki biotyczne i abiotyczne.	11112,93
Rębnia Ib	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - przestrzeganie wytycznych zawartych w Zasadach hodowli lasu.	Użytkowanie rębnią Ib (zupelną pasowa) wiąże się z usunięciem 95% powierzchni drzewostanu (maksymalnie do 4 ha), zaś odnowienie stosuje się przeważnie sztuczne.	1262,35
Rębnia IIb	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - przestrzeganie wytycznych zawartych w Zasadach hodowli lasu.	W rębni częściowej pasowej szerokość powierzchni manipulacyjnej (pasa) mieści się w granicach 31-60 m, a jego ogólna powierzchnia nie przekracza 4 ha.	23,23
Rębnia IIIa	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - przestrzeganie wytycznych zawartych w Zasadach hodowli lasu.	Rębnia gniazdowa zupełna (IIIa) o powierzchni manipulacyjnej do 6 ha ze średnim okresem odnowienia 10-20 lat.	855,98
Rębnia IIIb	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - przestrzeganie wytycznych zawartych w Zasadach hodowli lasu.	Rębnia gniazdowa częściowa (IIIb) o powierzchni manipulacyjnej do 9 ha ze średnim okresem odnowienia 10-20 lat.	109,55
Rębnia IVd (rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona)	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - przestrzeganie wytycznych zawartych w Zasadach hodowli lasu.	Sposób zagospodarowania przyjęty ze względu na typ siedliskowy lasu, gospodarczy typ drzewostanu oraz strukturę gatunkową odnowienia. Zachowana zostanie ciągłość drzewostanu w wydzieleniu.	754,05
Usuwanie wiatrolomów oraz posuszu czynnego	Wytyczne - ogólny zapis dotyczący całego nadleśnictwa	Neutralne - pozostawianie 5% biomasy i nie usuwanie pojedynczych drzew dziuplastych, które są siedliskiem występowania gatunków chronionych i wymienionych w dyrektywach unijnych.	W planie zapisano zalecenia wynikające z Zasad hodowli lasu i Instrukcji ochrony lasu.	Cała pow. N-ctwa

*- duża powierzchnia pielęgnacji drzewostanów wynika z zaprojektowania na tych samych powierzchniach, różnego rodzaju zabiegów np. rębnia lub trzebież w drzewostanie głównym i czyszczenia w młodym pokoleniu pod okapem drzewostanu.

Przedstawione w tabeli informacje odnoszą się do oddziaływania na siedliska przyrodnicze i gatunki roślin. W przypadku zwierząt, a w szczególności ptaków, oddziaływanie zaplanowanych zabiegów należy rozpatrywać w odniesieniu do większych obszarów. Zabiegi z zakresu użytkowania rębego w przypadku niektórych gatunków ptaków w ujęciu miejscowym mogą przejściowo oddziaływać negatywnie poprzez przekształcenie ich środowiska bytowania, jednak w skali całego Nadleśnictwa nie nastąpi zmniejszenie powierzchni siedlisk ich bytowania. Kierując się zasadą zachowania ładu czasowego i przestrzennego, stosując w dużej mierze rębnie złożone (II, III i IV) zapewnione zostanie zróżnicowanie wiekowe i gatunkowe drzewostanów. Optymalne warunki bytowania dla poszczególnych gatunków zwierząt - w miejsce dotychczasowych - będą się pojawiać w nowych fragmentach drzewostanów.

W skład elementów środowiska, na które może oddziaływać plan urządzenia lasu wchodzi zarówno czynniki biotyczne takie jak: różnorodność biologiczna, ludzie, rośliny,

zwierzęta oraz abiotyczne takie jak: woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

W prognozie zastosowano skalę oddziaływania określającą wpływ dodatni, ujemny lub obojętny oraz jego wielkość w skali trzystopniowej (1,2,3). Należy jednak zwrócić uwagę, że oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie zawsze jest ich prostą sumą. Pozytywna ocena łączna może być wynikiem braku zaplanowanych czynności, np.: w przypadku lasów łęgowych i innych naturalnych formacji przyrodniczych brak zaplanowanych działań gospodarczych ma charakter pozytywny.

6.5.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Różnorodność biologiczną można podzielić na:

- a) różnorodność gatunkową – bogactwo roślin i zwierząt,
- b) różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) – zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków,
- c) różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów.

Ważnym elementem wpływającym na różnorodność biologiczną są siedliska hydrogeniczne. Głównym czynnikiem warunkującym właściwe zachowanie siedlisk hydrogenicznym jest utrzymanie stosunków wodnych. Na siedliskach hydrogenicznym (łęgowym i bagiennym - Bb, BMb, LMb, Lł, Ol, OIj, OIjwyż), nie planowano rębni a jedynie zabiegi pielęgnacyjne, a w stosunku do lokalnych młak i bagienek nie planowano żadnych zadań gospodarczych. Zabiegi te nie wpłyną negatywnie na kształtowanie stosunków wodnych. Można zatem przypuszczać, że stan zachowania siedlisk hydrogenicznym nie ulegnie pogorszeniu.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Siewierz określa zasady postępowania mające na celu ochronę różnorodności biologicznej w oparciu o zarządzenia obowiązujące w Lasach Państwowych. Na podstawie tych dokumentów określono wybrane istotne zasady postępowania.

Różnorodność gatunkowa

Na poziomie gatunkowym ochrona różnorodności może dotyczyć warstwy drzew, krzewów czy runa. W przypadku drzew chodzi głównie o wzbogacenie składu gatunkowego drzewostanów. Cenne domieszki (np. fitomelioracyjne) korzystnie wpływają na trwałość lasów, ale przy ich wprowadzaniu należy się kierować wymaganiami siedliskowymi i klimatycznymi poszczególnych gatunków (wykorzystanie mikrosiedlisk).

W celu ochrony różnorodności gatunkowej należy uwzględnić również poniższe zalecenia:

- Materiał sadzeniowy (w przypadku odnowienia przez sadzenie), powinien pochodzić z jak największej liczby osobników oraz z różnych miejsc Nadleśnictwa – docelowo ograniczyć to zubażanie różnorodności genowej,
- Preferowanie odnowienia naturalnego,
- Dolesianie luk i pojawiających się przerw w zwarcu (przerzedzeń) wykorzystać należy do wprowadzania gatunków biocenotycznych niezależnie od wieku drzewostanu,
- Należy zwracać uwagę na skład gatunkowy piętra górnego, młodego pokolenia i podszytu – stosowanie zalecanego składu gatunkowego, dużej liczby domieszek biocenotycznych. Właściwa pielęgnacja drzewostanu i podrostu oraz wprowadzanie podsadzeń, wzbogaci różnorodność gatunkową biocenozy leśnej. Wszelkie czynności gospodarcze w drzewostanie należy realizować tak, by wytworzyły się korzystne warunki dla rozwoju wszystkich warstw lasu.

Zapisy planu urządzenia lasu przyczyniają się do ochrony różnorodności gatunkowej poprzez zainwentaryzowanie znanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych oraz przedstawienie ich w zestawieniach i na odpowiednich mapach tematycznych. Informacja taka pozwoli odpowiednio dostosować prace gospodarcze w lasach do zasad ochrony tych gatunków i przez to przyczyni się do ich zachowania.

Różnorodność genetyczna

Najważniejszym elementem wzbogacania różnorodności genetycznej jest protegowanie odnowienia naturalnego, które nabiera coraz większego znaczenia w nowoczesnej hodowli lasu, jako najlepszy sposób na zachowanie całego bogactwa genetycznego.

Dla zachowania najcenniejszych ekotypów drzew Nadleśnictwo prowadzi działania z zakresu nasiennictwa i selekcji. W PUL zamieszczono wykazy i zestawienia bazy nasiennej leśnego materiału podstawowego.

Różnorodność ekosystemów

Na poziomie ekosystemu należy jak najszerzej chronić i wykorzystywać w hodowli lasu zmienność mikrosiedlisk. Mikrosiedliska zajmujące nieraz bardzo małe powierzchnie należy wykorzystywać do wprowadzenia cennych gatunków domieszkowych.

W celu zachowania różnorodności ekosystemów plan zwraca uwagę m.in. na:

- wykorzystanie wykonanego w ramach urzędzenia lasu operatu glebowo siedliskowego, który posłuży do lepszego rozpoznania gleb i siedlisk leśnych i przyczyni się do dostosowania zadań w zakresie hodowli lasu do wymogów występujących siedlisk,
- jak najpełniejsze wykorzystanie zmienności mikrosiedlisk poprzez wprowadzanie na te powierzchnie odpowiadających im gatunków,
- zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych zbiorowisk nieleśnych, takich jak: źródliska, młaki, torfowiska oraz śródleśne łąki i polany,
- pozostawienie niektórych gruntów leśnych do naturalnej i spontanicznej sukcesji z zaleceniem nie planowania zabiegów gospodarczych.

W projekcie PUL spośród rębni najczęściej projektowano rębnię zupełną pasową (Ib) oraz w mniejszym stopniu stopniową gniazdową udoskonaloną (IVd), gniazdową zupełną IIIa, gniazdową częściową (IIIb) i częściową pasową (IIb). Szczególnie rębnie częściowe i gniazdowe prowadzą do powstawania drzewostanów o dużym zróżnicowaniu gatunkowym, strukturalnym i wiekowym, a długi okres odnowienia sprzyja powstawaniu naturalnego odnowienia o składzie gatunkowym zgodnym z gospodarczym typem drzewostanu. Dlatego też wpływ zaprojektowanych rębni zarówno w perspektywie krótko- jak również średnio- i długookresowej na różnorodność biologiczną należy uznać za pozytywny.

W perspektywie zarówno krótkookresowej, średnio-, jak i długoterminowej w wyniku przebudowy niektórych drzewostanów należy się spodziewać ukształtowania zróżnicowanych wiekowo i gatunkowo drzewostanów, co zdecydowanie dodatnio wpłynie na różnorodność ekosystemów.

Zapisy projektu planu urzędzenia lasu dodatkowo przewidują ochronę cennych siedlisk przyrodniczych oraz znanych stanowisk chronionych roślin i zwierząt w powiązaniu z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej.

Należy stwierdzić, że wpływ zapisów projektu PUL na różnorodność biologiczną będzie zarówno w krótkim jak również długim okresie czasu zdecydowanie dodatni.

6.5.2. Oddziaływanie na ludzi

Oddziaływanie zapisów projektu planu urzędzenia lasu na ludzi należy rozpatrywać w dwóch wymiarach. Pierwszym są korzyści ekonomiczne związane z funkcją produkcyjną lasu, realizowaną przede wszystkim poprzez pozyskanie drewna. Drugim wymiarem są szeroko rozumiane korzyści o charakterze społecznym. Możliwość realizowania funkcji ekonomicznej lasu wiąże się ściśle z wymogami projektu PUL, ponieważ prowadzenie gospodarki leśnej odbywa się wyłącznie w oparciu o zapisy tego dokumentu. Korzystny wpływ postanowień projektu planu na ludzi uwidacznia się poprzez zapewnienie, pracy i dochodów zarówno społecznościom lokalnym, zamieszkującym teren Nadleśnictwa, jak też w szerszym ujęciu, grupom zawodowym związanym z leśnictwem i branżą drzewną. Trudnym do zmierzenia aspektem ekonomicznym, który wiąże się z zasadą zachowania trwałości lasów oraz ich powszechnej dostępności, są korzyści (dochody) związane z możliwością pozyskania runa leśnego. Pośredni wpływ na ludzi uwidacznia się poprzez wpływ lasu na klimat lokalny (mikroklimat), stabilizację składu atmosfery, ochronę powietrza, wzbogacenie krajobrazu, regulację stosunków wodnych, akumulację zasobów wodnych. Duże zdolności retencyjne lasu (zdolność zatrzymywania wód opadowych) powodują, że spływ wód opadowych do otwartych cieków ulega regulacji, co w dużej mierze przyczynia się

m.in. do osłabienia niebezpieczeństwa wystąpienia powodzi. Dodatni wpływ zapisów planu w wymiarze społecznym jest związany, przede wszystkim z szerokim udostępnianiem lasów jako miejsca rekreacji, wypoczynku oraz prowadzenia następujących różnorodnych działań z zakresu promocji i edukacji ekologicznej poprzez: prowadzenie zajęć z młodzieżą, organizowanie cyklicznych akcji plenerowych, organizowanie zajęć terenowych w oparciu o wytyczone i oznakowane ścieżki dydaktyczno-edukacyjne i obiekty edukacji leśnej.

Wpływ zapisów projektu PUL na ludzi jest analizowany również w odniesieniu do pracowników leśnych, realizujących w terenie zadania gospodarcze zapisane w projekcie planu oraz pozostałych osób korzystających z zasobów leśnych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa. Dotyczy to szczególnie ludzi, którzy korzystają z terenów leśnych w celach turystycznych, poznawczych i wypoczynkowych. Pracownicy Nadleśnictwa, biorą udział w popularyzacji zagadnień związanych z gospodarką leśną i ochroną przyrody w środowiskach lokalnych.

Duże znaczenie dla rozwoju turystyki i rekreacji omawianych terenów ma sieć szlaków turystycznych i rowerowych. Zapisy planu, a w szczególności Programu ochrony przyrody, mogą być pomocne dla Nadleśnictwa przy projektowaniu miejsc turystyczno-rekreacyjnych, szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych, edukacji przyrodniczo-leśnej. Zadania związane z tymi zagadnieniami są opisane w części składowej Projektu Planu Urządzenia Lasu, jaką jest Program ochrony przyrody w Nadleśnictwie z zaleceniem kontynuowania.

Warto w tym miejscu wspomnieć o zagrożeniach związanych z niekorzystnym oddziaływaniem środków chemicznych. Ponadto coraz większym problemem związanym z negatywnym oddziaływaniem na ludzi jest hałas. Na terenie Nadleśnictwa obserwuje się generowanie ruchu samochodowego związanego z wywozem drewna (i powstałe w związku z tym szkody) oraz konflikty z lokalną społecznością związane z transportem drewna.

Realizacja Planu nie wpływa bezpośrednio na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, jako że charakter zaplanowanych zabiegów i działań dotyczy wyłącznie kształtowania drzewostanów i pozyskania drewna. Prace leśne wykonywane są wyłącznie w lesie, a teren objęty wycinką drzew powinien być, według wewnętrznych przepisów oraz zasad BHP, oznaczony znakami zakazu wstępu. Zakłady Usług Leśnych wykonujące czynności w zakresie pozyskania i hodowli są w tym zakresie przeszkolone oraz mają stosowne uprawnienia (posługiwanie się pilarką itp.). Tak, więc o ile sam Plan nie zawiera zapisów mogących wpływać negatywnie na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, o tyle jego realizacja, bez zachowania podstawowych zasad bezpieczeństwa może takie ryzyko zawierać.

Wpływ zapisów projektu Planu urządzenia lasu na ludzi, zarówno w krótkim, jak też w długim okresie czasu należy uznać za dodatni.

6.5.3. Oddziaływanie na znane stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin

6.5.3.1. Oddziaływanie na chronione i rzadkie gatunki zwierząt

Podstawą do przeprowadzenia oceny oddziaływania projektu planu na chronione i rzadkie gatunki zwierząt było zebranie informacji o występujących na gruntach Nadleśnictwa gatunkach i analiza oddziaływania zaprojektowanych zabiegów w miejscach ich występowania. Do przeprowadzenia takiej analizy niezbędne jest dokładne określenie miejsca występowania poszczególnych gatunków.

Jako dostępne źródła danych wykorzystano przede wszystkim: wyniki inwentaryzacji przyrodniczej siedlisk i gatunków ważnych dla Wspólnoty (w tym priorytetowych) przeprowadzonej przez Nadleśnictwo Siewierz według stanu z 2018 roku, Program ochrony przyrody, dokumentację dotyczącą rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000, dane zebrane podczas prac terenowych, dostępną literaturę oraz aktualną wiedzę o biologii i ekologii gatunków chronionych. Źródłem danych na obszarach Natura 2000 były głównie „Standardowe Formularze Danych”.

W przypadkach, kiedy możliwe było zlokalizowanie poszczególnych chronionych gatunków zwierząt zestawiano wszystkie wydzielienia, w których one występowały i przeanalizowano zaprojektowane w nich zadania gospodarcze pod kątem wymagań ekologicznych danego gatunku. Posiłkując się wytycznymi zawartymi w poradniku: „Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – poradnik metodyczny”, sformułowano zalecenia w

zakresie ochrony i tworzenia warunków bytowania ptaków, płazów i gadów, ssaków, owadów oraz organizmów związanych z martwym drewnem.

Ptaki

W odniesieniu do ptaków projekt PUL w ramach Programu Ochrony Przyrody, zaleca pozostawianie drzew martwych, zamierających oraz niektórych dziuplastych, które nie stwarzają zagrożenia przy pracach leśnych oraz dla osób poruszających się po wyznaczonych szlakach turystycznych i ścieżkach przyrodniczych.

Ochrona gatunków ptaków obejmuje także ochronę ich siedlisk, czyli obszarów stale lub okresowo wykorzystywanych przez dany gatunek. Stwarzać należy również dogodne warunki bytowania dla gatunków ptaków związanych ze środowiskiem wodnym poprzez ochronę oczek i cieków wodnych oraz ochronę siedlisk łągowych, na których nie projektowano zabiegów gospodarczych lub planowano pielęgnację drzewostanów.

Gatunki ptaków będących przedmiotem ochrony w zasięgu Nadleśnictwa ze względu na zajmowane biotopy można podzielić na:

- ptaki związane ze środowiskiem wodnym;
- ptaki środowisk polnych i łąkowych;
- ptaki leśne.

Zapisy projektu PUL nie mają bezpośredniego wpływu na siedliska wodne oraz polno-łąkowe, ponieważ dla gruntów nieleśnych plan nie określa szczegółowych wskazówek gospodarczych.

W wyniku analizy oddziaływania projektu PUL na populacje gatunków ptaków strefowych nie stwierdzono negatywnego wpływu zaplanowanych zabiegów gospodarczych, na utrzymanie właściwego stanu ochrony populacji tych gatunków, nie wykazano również istotnych zmian warunków ekosystemów leśnych niezbędnych do rozrodu i wychowu młodych oraz do utrzymania bazy żerowej.

Bardzo istotnymi gatunkami z punktu widzenia ochrony przyrody są występujące w Nadleśnictwie dzięcioły, z których duże znaczenie ma dzięcioł czarny. Ze względu na fakt, iż wykuwa on dziuple, jest gatunkiem kluczowym dla funkcjonowania populacji wielu innych zwierząt je zasiedlających (np. nietoperzy).

W Nadleśnictwie sukcesywnie inwentaryzowane są drzewa z gniazdami ptaków szponiastych i strefowych. W przypadku stwierdzenia miejsc gniazdowania gatunków strefowych, składane będą wnioski o wyznaczenie stref ochronnych. Projekt PUL zaleca kontynuować rozwieszanie skrzynek łągowych oraz na większych otwartych przestrzeniach, zostawiać pojedyncze drzewa mogące pełnić rolę czatowni.

W wyniku ogólnej oceny wpływu Projektu PUL na zagrożone gatunki ptaków i ich biotopy, stwierdzono, że wszystkie zaplanowane wskazówki gospodarcze mają na celu utrzymanie dotychczasowej powierzchni leśnej i zwiększenie stabilności drzewostanów, a tym samym dążą do utrzymania siedlisk ptaków typowo leśnych oraz związanych z lasami, a niekiedy oddziałują również pozytywnie na pozostałe siedliska (nieleśne), wraz z powiązаныmi z nimi gatunkami. Uwzględniając powyższe dane oddziaływanie zapisów projektu Planu na populację gatunków ptaków należy ocenić jako neutralne.

Płazy

W celu doskonalenia działań w zakresie ochrony płazów Program ochrony przyrody zwraca uwagę na zachowanie w stanie nienaruszonym istniejących oczek wodnych, bagienek i torfowisk, stanowiących ich naturalne środowisko bytowania i rozrodu. Wymienione w POP-ie gatunki płazów są zwierzętami wodno-ładowymi, rozmnażającymi się w wodzie, a żyjącymi przede wszystkim na lądzie.

Na gruntach Nadleśnictwa występuje, **kumak nizinny** (*Bombina bombina* L.). Jest on gatunkiem silnie związanym z wodą i zbiornikami wodnymi z bogatą roślinnością. Ponadto stwierdzono również występowanie - **traszki grzebieniastej** (*Triturus cristatus* Laurenti.). W POP zaleca się stosowanie szeregu czynności minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływanie projektu PUL na ww. gatunki, do których należy zaliczyć: ochronę małych zbiorników wodnych i źródeł oraz dążenie do utrzymywania trwałej roślinności krzewiastej i drzewiastej wzdłuż cieków wodnych. Zabiegi gospodarcze zaprojektowane w projekcie PUL, nie wpłyną negatywnie na biotopy wodne związane z kumakiem nizinym i traszką grzebieniastą oraz na stan zachowania ich liczebności.

Dla występujących na obszarze Nadleśnictwa gatunków płazów racjonalnie prowadzona gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia stabilności populacji, umożliwi natomiast zachowanie w stanie nienaruszonym siedlisk istotnych dla poszczególnych gatunków.

Gady

Spośród gadów na gruntach Nadleśnictwa obserwowano jaszczurkę zwinę, jaszczurkę żyworodną, padalca zwyczajnego, zaskrońca zwyczajnego i żmiję zygzakowatą. Program Ochrony Przyrody w odniesieniu do gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo Siewierz, zaleca w miejscach obserwacji rzadkich i cennych gatunków gadów, pozostawianie stosów gałęzi, w celu stworzenia dogodnych warunków ich bytowania i ochrony.

Ssaki

W Nadleśnictwie Siewierz spośród ssaków na uwagę zasługują:

Wydra (*Lutra lutra* L.) – to drapieżny ssak o ziemnowodnym, nocnym trybie życia. Zasiedla najchętniej śródleśne rzeki i jeziora, ale także stawy hodowlane.

W celu ochrony **nietoperzy** należy zwrócić przede wszystkim uwagę na ochronę schronień, tras przelotów i żerowisk. Należy także chronić drzewa dziuplaste na terenach żerowisk, a w przypadku ich niedostatku stosować odpowiednie skrzynki wieszane na drzewach. W sąsiedztwie zimowisk należy unikać również prowadzenia szlaków zrywkowych, dróg wywozowych i prac będących źródłem drgań i hałasu (możliwość przenikania dźwięków i płoszenia).

Racjonalnie prowadzona gospodarka leśna uwzględniająca zalecenia zawarte w Programie ochrony przyrody nie spowoduje negatywnego oddziaływania założeń projektu planu na poszczególne chronione gatunki ssaków.

Organizmy związane z martwym i rozkładającym się drewnem

Ochrona organizmów związanych z martwym i rozkładającym się drewnem (ksylofagów) zgodnie z zapisami Programu ochrony przyrody powinna być realizowana poprzez zapewnienie odpowiedniej ilości drewna do naturalnego rozkładu, bez narażania drzewostanów na opanowanie przez szkodniki wtórne lub choroby grzybowe.

Organizmy związane z martwym drewnem można podzielić na saproksylobionty i saproksylofile. *Saproksylobionty* to organizmy w sposób bezwzględny (obligatoryjny) związane stale lub w jakimś momencie swojego cyklu życiowego z martwym drewnem lub organizmami żyjącymi na nim. *Saproksylofile* to z kolei organizmy w sposób fakultatywny związane ze środowiskiem martwego drewna. Saproksylobionty i saproksylofile to niezwykle zróżnicowane grupy organizmów posiadające przedstawicieli w różnych jednostkach taksonomicznych (mało gatunków wśród kręgowców, czy roślin naczyniowych, natomiast bardzo dużo wśród stawonogów i grzybów). Do głównych funkcji martwego drewna można zaliczyć:

- źródło pożywienia dla różnych grup organizmów,
- miejsce schronienia, kryjówki sezonowej, dobowej; miejsce wzrostu; miejsce zdobywania pożywienia, zalotów, składania jaj, wychowu potomstwa,
- modyfikacja warunków siedliskowych i wpływ na organizmy żyjące w najbliższym otoczeniu (nasłonecznienie, topografia),
- modyfikacja krążenia pierwiastków w ekosystemie leśnym,
- magazynowanie węgla, pośrednio wpływ na globalny klimat,
- wpływ na produktyjność ekosystemu leśnego przez dostarczanie pierwiastków, związków odżywczych i wody.

Współczesna ochrona lasu uznaje za uzasadnione pozostawianie w lesie części drewna do naturalnego rozkładu. W tym celu w projekcie Planu urządzenia lasu przy cięciach odslaniających zaprojektowano pozostawienie 5% powierzchni drzewostanu do naturalnej śmierci. Duże zasoby martwego drewna na gruntach Nadleśnictwa znajdują się w rezerwach przyrody. W toku inwentaryzacji stwierdzono w Nadleśnictwie znaczne zasoby martwego drewna, szczególnie na powierzchniach pozrębowych z odnowieniem naturalnym, co oddziałuje pozytywnie na zachowanie bioróżnorodności i bezpośrednio przekłada się na wzrost bogactwa owadów, grzybów i innych pożytecznych mikroorganizmów. Pozostawianie rozkładającego się drewna wpłynie dodatnio na zwiększenie jego ilości w lesie, dzięki czemu nastąpi intensyfikacja ochrony różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych. Wpływ

zapisów projektu planu na organizmy związane z martwym drewnem będzie jednoznacznie pozytywny.

Wykonywanie niektórych zaplanowanych zabiegów gospodarczych i hodowlanych (odnowienia, rębnie) może się wiązać z krótkoterminowymi zmianami w zajmowanych przez zwierzęta biotopach, jednakże oddziaływanie projektu planu średnio- i długookresowo będzie pozytywne, gdyż jak wykazała analiza, realizacja zapisów projektu PUL przyniesie korzystne pod względem przyrodniczym zmiany w strukturze drzewostanów a poszczególne gatunki zwierząt mają możliwość migracji, poszukiwania i wyboru nisz ekologicznych. Rębnie stopniowe ze względu na wydłużony (20-40 lat) okres zastępowania drzewostanu młodym pokoleniem drzew nie wpływają istotnie krótko- i średnioterminowo na bytowanie zwierząt, a w długim okresie czasu oddziałują pozytywnie, gdyż prowadzą do powstawania drzewostanów o dużym zróżnicowaniu gatunkowym, strukturalnym i wiekowym, stwarzając dogodne warunki bytowania wielu gatunków zwierząt. Zarówno rębnie: I, II, III i IVd, sprzyjają powstawaniu naturalnego odnowienia o składzie gatunkowym zgodnym z gospodarczym typem drzewostanu. Odnowienie naturalne również stwarza długoterminowo korzystne warunki bytowania zwierząt, gdyż przyczynia się do ukształtowania drzewostanów o dużym zróżnicowaniu gatunkowym, strukturalnym i wiekowym. Inwentaryzacja chronionych gatunków, zalecenia ochronne, zalecenia pozostawiania martwego drewna pozwalają twierdzić, iż wpływ projektu planu na chronione i rzadkie gatunki roślin i zwierząt jest pozytywny i długoterminowy. Pozytywny wpływ zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Siewierz na zwierzęta, biorąc pod uwagę wszystkie zabiegi i zalecenia wynika z faktu, iż w wyniku ich realizacji, na obszarze Nadleśnictwa Siewierz zachowana zostanie mozaika różnorodnych biotopów, odpowiadających bardzo zróżnicowanym preferencjom poszczególnych gatunków zwierząt. W wyniku realizacji zabiegów zamieszczonych w PUL, zwłaszcza dostosowaniu drzewostanów do optymalnego, naturalnego składu gatunkowego na obszarze Nadleśnictwa, będą zapewnione warunki bytowania dla gatunków związanych zarówno z drzewostanami jak również z zadrzewieniami, otwartymi powierzchniami śródleśnymi i siedliskami polno-łąkowymi. Racjonalnie prowadzona gospodarka leśna w oparciu o zaprojektowane w projekcie PUL zabiegi, uwzględniająca zalecenia zawarte w Programie ochrony przyrody nie spowoduje negatywnego oddziaływania założeń planu na poszczególne chronione gatunki. Wynika to z faktu, że gospodarka leśna prowadzona jest na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych oraz z faktu, że PUL zwraca szczególną uwagę na ochronę bioróżnorodności. Ochrona różnorodności biologicznej jest realizowana w oparciu o obowiązujące w Lasach Państwowych zarządzenia i instrukcje, w tym ZHL i IOL, nakładające konieczność zachowania zasad:

- trwałości lasów i ciągłości wykorzystania ich wielostronnych funkcji,
- powiększania zasobów leśnych i wzmaganie ich korzystnego wpływu na warunki życia człowieka i funkcjonowanie całości przyrody,
- powszechnej ochrony lasów.

Nadleśnictwo prowadzi własnymi siłami ciągłą inwentaryzację przyrodniczo - leśną odnośnie występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, umożliwi to realizację w przyszłości aspektów ochrony przyrody w oparciu o rozpoznane miejsca stałego występowania lub przebywania poszczególnych gatunków.

Zalecenia ochronne zawarte w Programie ochrony przyrody pozwalają twierdzić, iż wpływ projektu planu na chronione gatunki zwierząt jest pozytywny.

6.5.3.2. Oddziaływanie na chronione i rzadkie gatunki roślin

Do gatunków szczególnie cennych na gruntach Nadleśnictwa należy zaliczyć następujące gatunki roślin: lipiennik Loesela, rosiczkę okrągłolistną, rosiczkę długolistną, rosiczkę pośrednią, dyptam jesionolistny, buławnik wielkokwiatowy, buławnik mieczolistny, buławnik czerwony, obuwik pospolity, wilczomlec pstry.

Lipiennik Loesela (*Liparis loeselii* (L.) Rich.). To rzadki gatunek rośliny, zagrożony wyginięciem, należący do rodziny storczykowatych (*Orchidaceae*). Siedlisko lipiennika stanowią torfowiska i bagna między poduszkami mchów z podłożem węglanowym. Stwierdzany jest także na siedliskach antropogenicznych. Jest to roślina światłolubna. W Polsce znanych jest około 200 stanowisk tego gatunku, z których znaczna część ma

charakter historyczny. Najwięcej stanowisk tego storczyka znajduje się w północno-wschodniej, zachodniej i środkowej części kraju. Rozproszone stanowiska spotykane są również na Polesiu oraz Wyżynie i Nizinie Śląskiej. W Polsce podlega ochronie ścisłej. Roślina umieszczona na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski w grupie gatunków narażonych na wyginięcie na izolowanych stanowiskach, poza głównym obszarem występowania (kategoria zagrożenia – VU).

Rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia* L.). Gatunek rośliny należący do rodziny rosiczkowatych. Roślina owadożerna. Jest to roślina występująca w Polsce na terenach bagiennych, zwłaszcza na torfowiskach wysokich i przejściowych. Chętnie rośnie w zwartej masie mchów torfowców, które też są roślinami chronionymi w różnym, zależnym od gatunku stopniu. Rosiczki tworzą wśród mchów torfowców skupiska po kilka do kilkudziesięciu osobników. Są roślinami wieloletnimi. Żyją około 5-6 lat.

Rosiczka długolistna (*Drosera anglica* Huds.). Rośnie na torfowiskach wysokich i przejściowych, zajmując najbardziej zagłębione, uwodnione miejsca. Występuje także na wyrobiskach potorfowych, gdzie porasta resztki torfu oraz na glebach potorfowych. Przystosowana jest do życia w siedliskach o bardzo kwaśnym odczynie pH 3,7-5,9. W Polsce występuje bardzo rzadko, głównie na niżu. Liście o blaszce w kształcie wąskiej łopatki, która zbiega klinowato w ogonek liściowy. Długość liści 10-40 mm, szerokość 3-7 mm. W Polsce podlega ochronie ścisłej.

Rosiczka pośrednia (*Drosera intermedia* Hayne). W Polsce występuje głównie na niżu. Roślina bardzo rzadka (najrzadsza wśród wszystkich krajowych rosiczek), występuje tylko na rozproszonych stanowiskach. Nazwa rosiczka pochodzi stąd, że na gruczołach jej liści często zbierają się duże, lśniące krople cieczy imitującej rosę. Bylina, hemikryptofit, roślina owadożerna. Kwitnie od lipca do sierpnia, jest owadopylna. Na torfowiskach rośnie zwykle przy zamulonych kałużach, na miejscach bardziej piaszczystych. Ponieważ żyje w środowisku ubogim w azot (torfowiska), braki azotu w podłożu uzupełnia owadożernością. Wabi swoje ofiary błyszczącymi kroplami słodkiej cieczy, które są wydzielane na szczytach – czułkach porastających powierzchnie liści. Roślina objęta w Polsce ścisłą ochroną gatunkową.

Dyptam jesionolistny (*Dictamnus albus* L.), zwany Krzewem Mojżesza lub też krzewem gorejącym, to niezwykle atrakcyjna i pięknie pachnąca roślina. Swoje przydomki zawdzięcza skojarzeniu go z ognistym krzewem, ujrzanym przez Mojżesza – wydziela duże ilości łatwopalnych olejków eterycznych, dlatego w razie zaproszenia ognia roślinę na kilka sekund obejmie (niegroźny dla niej) płomień. W wielu krajach, również w Polsce jest uprawiany jako roślina ozdobna. Występuje w stanie dzikim od południowej Europy po Syberię i północne rejony Chin. Przez Polskę przebiega północna granica zasięgu dyptamu jesionolistnego. Obecnie potwierdzone zostały tylko trzy stanowiska dyptamu w Polsce: rezerwat Kulin koło Włocławka, okolice Dąbrowy Górniczej oraz rejon Pińczowa. Jest to bylina kłączowa, silnie aromatyczna. Bylina o zdrewniałych pędach, hemikryptofit. Zimą zdrewniały nadziemny pęd obumiera, na wiosnę roślina wypuszcza nowy pęd. Siedlisko: suche lasy i zarośla, wzgórza. Kwitnie od maja do lipca. Jest jedną z roślin żywicielskich larw motyla paź królowej. Roślina objęta w Polsce ścisłą ochroną gatunkową. Roślina lecznicza i mrozooodporna.

Buławnik wielkokwiatowy (*Cephalanthera damasonium* (Mill.) Druce) to bylina kwitnąca w maju i w czerwcu, będąca geofitem należącym do rodziny storczykowatych. W Polsce jest gatunkiem rzadkim i w ostatnich latach zmniejsza się liczba jego stanowisk. Występuje na niżu i w niższych położeniach górskich, a ponadto na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej i Śląskiej. Występuje przede wszystkim w ciepłolubnych buczynach storczykowych, suchych i ciepłych lasach dębowo-grabowych, bukowo-jodłowych, lipowych, świetlistych ciepłych dąbrowach, na glebach żyznych, zasadowych, wapiennych, świeżych lub suchych, o charakterze rędzin lub zawierających węglan wapnia. Roślina objęta ochroną ścisłą.

Buławnik mieczolistny (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch). W Polsce występuje na niżu i w niższych położeniach górskich, roślina bardzo rzadka. Roślina trwała, wysokości od 10 do 60 cm. Roślina wieloletnia preferująca podłoże wapienne. Gatunek ten spotykany jest w widnych lasach liściastych, rzadziej iglastych, zaroślach. Gatunek charakterystyczny dla ciepłolubnych buczyn storczykowych. Roślina objęta w Polsce ochroną ścisłą.

Buławnik czerwony (*Cephalanthera rubra* (L.) Rich.). W Polsce jest to roślina rzadka i z tendencją do zmniejszania liczebności. Najwięcej stanowisk jest na Wyżynie Krakowsko-

Częstochowskiej oraz na niżu – w Puszczy Białowieskiej, na terenie Warmii i Mazur oraz w Wolińskim Parku Narodowym. Rośnie w widnych lasach liściastych, głównie w buczynach, niekiedy również w dąbrowach i grądach. Jest gatunkiem ciepłolubnym, preferującym żyzne gleby o odczynie zbliżonym do obojętnego, z wapiennym podłożem]. Roślina objęta w Polsce ochroną ścisłą. Zagrożeniem dla tego gatunku jest zacienianie jego stanowisk przez rozrastające się drzewa lub ekspansja niektórych roślin inwazyjnych, jak np. nawłóć czy niecierpek drobnokwiatowy.

Obuwik pospolity (*Cypripedium calceolus* L.). W Polsce roślina ta występuje rzadko, jej stanowiska są zazwyczaj pojedyncze i mocno rozproszone. Gatunek preferuje gleby zasobne w węglan wapnia, a spotykany jest głównie w, prześwietlonych buczynach, młodnikach świerkowych i świerkowo-sosnowych oraz w ciepłolubnych zaroślach i murawach kserotermicznych. Głównym zagrożeniem dla obuwika pospolitego jest intensyfikacja procesów sukcesji (zwiększanie ocienienia) oraz pojawianie się gatunków ekspansywnych, konkurencyjnych wobec obuwika. Nadmierne zwarcie murawy nie daje możliwości obsiewania się tego gatunku. Drugą grupę stanowią zagrożenia antropogeniczne: pozyskiwanie roślin, rekreacja i inne formy wypoczynku. W Polsce podlega ścisłej ochronie. W celu ochrony tego gatunku istniejącą populację analizowanego taksonu należy objąć ochroną czynną, polegającą na prześwietleniu stanowiska w postaci zabiegów pielęgnacyjnych (trzebieży) w drzewostanie, gdzie został on zaobserwowany. Przed wykonaniem ww. zabiegu pielęgnacyjno-ochronnego należy odpowiednio zabezpieczyć istniejące stanowisko obuwika pospolitego, tak żeby nie uległo ono ewentualnemu zniszczeniu.

Wilczomleczy pstry (*Euphorbia epithymoides* L.). W Polsce osiąga północną granicę swojego występowania. Wilczomleczy pstry to kępiasta bylina z rodziny wilczomleczowatych. W Polsce jest to gatunek rzadki, potencjalnie zagrożony wyginięciem, na naturalnych stanowiskach występuje jedynie we wsi Podwarpie oraz w trzech dzielnicach Dąbrowy Górniczej. W 2004 roku znanych było jedynie 6 stanowisk, gdzie naliczono zaledwie około 1000 roślin. Wówczas objęty został ścisłą ochroną gatunkową. Rośnie na suchych murawach, w miejscach kamienistych, na obrzeżach lasów, poboczach dróg i pastwisk. Zagrożony wyginięciem m.in. z powodu zarastania terenów występowania lasem, co powoduje zbyt duże dla tego gatunku zacienienie. Wilczomleczy jest rośliną światłolubną, najlepiej rośnie na pełnym słońcu lub w lekkim półcieniu. Podobnie jak większość wilczomleczy zawiera we wszystkich organach trujący sok mleczny.

Podstawą do przeprowadzenia oceny oddziaływania projektu planu na chronione gatunki roślin, było zebranie informacji o ich występowaniu oraz analiza oddziaływania zaprojektowanych zabiegów w miejscach ich występowania. W przypadkach, kiedy możliwe było zlokalizowanie poszczególnych chronionych gatunków roślin analizowano wszystkie wydzielenia, w których one występowały i przeanalizowano zaprojektowane w nich zadania gospodarcze pod kątem wymagań ekologicznych danego gatunku.

Dane dotyczące lokalizacji (wg wydzieleń) chronionych i rzadkich gatunków roślin zostały zamieszczone z załącznika do POP (dane wrażliwe).

W projekcie Planu urządzenia lasu zestawione zostały wykonywane dotychczas inwentaryzacje gatunków chronionych i rzadkich. Informacje te zostały umieszczone w opracowanym projekcie PUL, przekazanym do dyspozycji pracowników terenowych LP w formie dodatkowego załącznika do Programu ochrony przyrody (w postaci wyciągów z POP zestawionych dla poszczególnych leśnictw) oraz załącznika do Prognozy, ze względu na **dane wrażliwe**.

Na terenie Nadleśnictwa Siewierz zostały odnotowane różne gatunki roślin objęte ochroną ścisłą i częściową, dla których zaplanowano odpowiednie zabiegi ochronne.

Działaniem ochronnym wpływającym pozytywnie na poszczególne chronione i rzadkie gatunki roślin jest wyłączenie fragmentów powierzchni (z ich stanowiskami) z gospodarowania poprzez zapisy o ich ochronie. Bardzo istotny z punktu widzenia ochrony roślin jest zapis, aby na bieżąco inwentaryzować nowe i aktualizować zasięg istniejących stanowisk roślin chronionych. W przypadku stwierdzenia występowania wymienionych w POP innych stanowisk gatunków chronionych, miejsca ich występowania należy objąć szczególną ochroną i prowadzić coroczny monitoring ich stanu (np. potwierdzenie występowania, data, liczba osobników).

Monitoring lasu służy ocenie stanu zdrowotnego lasu i jego bogactwa przyrodniczego, pozwalając sygnalizować pojawiające się negatywne zmiany w ekosystemach leśnych, a tym samym podejmować działania zapobiegające rozszerzaniu się negatywnych procesów. Ocena stanu lasu i śledzenie zmian w zakresie różnorodności biologicznej i wielkości zasobów leśnych przyczynia się do skutecznego stosowania działań zapewniających ochronę i naturalizację ekosystemów leśnych oraz przeciwdziałania ewentualnym zagrożeniom poprzez właściwą ich diagnozę. W związku z powyższym monitorowanie skutków realizacji postanowień przedmiotowego Planu dla Nadleśnictwa Siewierz, powinno być prowadzone przez organ nadzorujący w cyklu 10 letnim, z wykorzystaniem metodyki kontroli kompleksowej Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego.

Do monitorowania realizacji zadań PUL wykorzystuje się istniejący system kontroli Lasów Państwowych, w tym funkcjonujący w RDLP Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego, który przeprowadza okresowe, w zasadzie, co pięć lat, (w połowie okresu obowiązywania planu ul i na koniec okresu obowiązywania) kontrole kompleksowe.

Należy również ewentualne wyniki monitoringu zamieszczać w tabelach zawartych w wyciągach z Programu Ochrony Przyrody przekazanych do poszczególnych leśnictw. Wyniki monitoringu zawierać powinny notatki służbowe, (wykonywane zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu), które należy przechowywać w Programie Ochrony Przyrody.

Założenia i wnioski wynikające z Prognozy oddziaływania na środowisko zostały zawarte w osobnej dokumentacji (w wyciągach z Programu Ochrony Przyrody przekazanych do poszczególnych leśnictw). Informacje na temat walorów przyrodniczych, jak również zagadnień mających na celu przeciwdziałanie pogorszeniu stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków zinwentaryzowanych podczas prac nad projektem PUL zamieszczono we właściwych dla lokalizacji wyciągach z POP-u dla leśniczych.

Ewentualne zabiegi gospodarcze należy realizować w sposób zapewniający zachowanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych. W szczególności dotyczyć to powinno zagadnień mających na celu przeciwdziałanie pogorszeniu stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków zinwentaryzowanych podczas prac nad projektem PUL.

W projekcie Planu urządzenia lasu zestawione zostały wykonywane dotychczas inwentaryzacje gatunków chronionych i rzadkich. Zestawienie pełnej listy roślin na tak dużym obszarze, jak omawiane Nadleśnictwo jest bardzo trudne i wymaga wieloletnich prac florystycznych. W przypadku gatunków rzadkich występujących na terenie Nadleśnictwa przy wykonywaniu prac leśnych należy zwrócić uwagę na ochronę ich stanowisk.

Zaleca się, aby w miejscach występowania gatunków chronionych lub rzadkich, prace związane z pozyskaniem drewna i jego zrywką, przeprowadzaniem cięć pielęgnacyjnych realizować w sposób pozwalający uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby. Przykładem może być np. planowanie pozyskania zimą, przy pokrywie śnieżnej, wyznaczenie szlaków zrywkowych z ominięciem stanowisk roślin chronionych. Zastosowanie tych cięć podyktowane jest koniecznością odsłaniania podrostów i nalotów i projektowane jest w drzewostanach w fazie zaawansowanej klasy odnowienia.

W ramach aktualizacji Programu Ochrony Przyrody należy również na bieżąco inwentaryzować nowe i weryfikować zasięg istniejących stanowisk roślin chronionych.

Ocena wpływu zaprojektowanych w projekcie PUL zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki roślin była w większości pozytywna.

Wyżej wymienione zapisy zostaną zrealizowane w postaci wyciągów z POP dla leśniczych. W wyciągach tych zostanie zestawiona tabelarycznie lokalizacja siedlisk przyrodniczych. Natomiast ich szczegółowe położenie zostanie przedstawione na mapie sytuacyjnej obszarów chronionych i funkcji lasu, stanowiącej załącznik do POS oraz na mapie walorów przyrodniczo – kulturowych, stanowiącej załącznik do POP.

W wyniku analizy danych stwierdzono również, że dość duża ilość stanowisk roślin chronionych w tym szczególnie cennych i rzadkich występuje w istniejących rezerwach przyrody, w których w projekcie PUL, nie zaplanowano zasadniczo jakichkolwiek zabiegów gospodarczych. W pozostałych wydzieleniach, w których zlokalizowano stanowiska roślin chronionych zaplanowano zarówno odnowienia, pielęgnowanie drzewostanów (CW, CP, TW, TP), jak również użytkowanie rębniami, w tym złożonymi. Wpływ zabiegów pielęgnacji drzewostanów oceniono, jako jednoznacznie pozytywny gdyż zabiegi te regulują zwarcie drzewostanów (warunki świetlne dna lasu), zapobiegając zarówno nadmiernemu

przegęszczeniu i ocienieniu dna lasu jak również nadmiernemu przerzedzeniu i związanemu z tym zachwaszczeniu gleby (pielęgnowane drzewostany intensyfikują przyrost). Dodatkowo regulują skład gatunkowy (popierają cenne domieszki), dzięki czemu zapewniają dogodne warunki rozwoju stanowisk roślin chronionych.

W tym miejscu należy podkreślić, że w Nadleśnictwie Siewierz na szczególną uwagę zasługuje występowanie, zwłaszcza na żyznych siedliskach (lasowych), niezwykle cennych i rzadkich gatunków storczyków. Ochrona storczyków wymaga utrzymania stabilnych warunków siedliskowych (specyficznej kombinacji wielu czynników środowiskowych), gdyż odznaczają się zazwyczaj bardzo niewielką tolerancją na zmianę czynników, takich jak: światło, wilgotność, skład gleby, itp. W drzewostanach, w których występują stanowiska szczególnie rzadkich i cennych gatunków storczyków, wykonywanie cięć pielęgnacyjnych i rębnych należy prowadzić z umiarkowanym natężeniem (zabiegi o słabej intensywności). W trakcie cięć należy zwracać szczególną uwagę na zinwentaryzowane stanowiska ww. gatunków roślin. Stanowiska roślin chronionych zostaną zamieszczone w wyciągach POP dla leśniczych oraz na mapach cięć. Zabiegi w ten sposób wykonane wpłyną pozytywnie na stabilność ww. czynników środowiskowych.

Z analizy danych wynika, że w części wydzieleń, w których zlokalizowano rzadkie i chronione gatunki roślin, nie zaplanowano zabiegów gospodarczych. Wpływ nie projektowania zabiegów dla gatunków światłożądnych oceniono, jako obojętny, gdyż nie spowoduje to istotnych zmian w liczebności i kondycji tych populacji. Również obojętny wpływ na stanowiska roślin chronionych będą miały rębnie złożone, wynika to ze statutu roślin objętych ochroną gatunkową, a także prowadzeniem szlaków zrywkowych w taki sposób, aby nie powodować szkód w populacjach roślin chronionych. Pozostawienie drzewostanu bez zabiegów będzie miało pozytywny wpływ na gatunki preferujące zacienienie, do których możemy zaliczyć m in. wawrzynka wilczętyko. Zabiegi użytkowania rębne rębniami złożonymi będą miały obojętny wpływ na cienioznośne gatunki roślin i jednocześnie pozytywny wpływ na gatunki preferujące większy dostęp światła, do których możemy zaliczyć m in. storczyki.

Pozytywne oddziaływanie projektu PUL na rośliny wynika dodatkowo z założeń zawartych w Programie ochrony przyrody. Zamieszczono w nim zalecenie, aby w miejscach występowania gatunków chronionych lub rzadkich, prace związane z pozyskaniem drewna i jego zrywką oraz przeprowadzaniem cięć pielęgnacyjnych, planować w taki sposób, aby pozwalały uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby i jednocześnie były dostosowane do okresów najmniejszego zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych.

Są to bardzo istotne zalecenia szczególnie w odniesieniu do wykonywania cięć w rębni stopniowej. Zastosowanie tych cięć podyktowane jest koniecznością odślaniania podrostów i nalotów i projektowane jest w drzewostanach w fazie zaawansowanej klasy odnowienia

Podsumowując należy stwierdzić, że realizacja ustaleń projektu PUL nie będzie się wiązała z wystąpieniem jakichkolwiek negatywnych oddziaływań skutkujących trwałym pogorszeniem stanu populacji chronionych gatunków roślin występujących na terenie Nadleśnictwa. Zidentyfikowane w Prognozie oddziaływania mogą, co prawda, wpływać na fluktuacje liczebności i rozmieszczenia populacji gatunków roślin, to jednak na podstawie informacji i ocen zawartych w analizowanym opracowaniu, można przyjąć, że zmiany te nie mają charakteru trwałego – są nieodłącznie związane z fazami rozwoju i rozpadu drzewostanów, a więc z procesami, które zachodzą również w sposób spontaniczny w warunkach naturalnych, bez ingerencji człowieka.

Na podkreślenie zasługuje również fakt uwzględnienia w projekcie Planu urządzenia lasu zastosowania działań minimalizujących możliwość wystąpienia ewentualnych negatywnych oddziaływań wynikających między innymi ze sposobu prowadzenia prac leśnych. W oparciu o wyniki analiz dotyczących rodzaju, rozmieszczenia przestrzennego i sposobu wykonania czynności gospodarczych przewidzianych w projekcie PUL, można stwierdzić, że mimo okresowych fluktuacji, stanowiska chronionych gatunków roślin oraz związane z nimi siedliska będą utrzymane we właściwym stanie ochrony.

Bieżąca inwentaryzacja chronionych gatunków prowadzona przez służbę leśną, zalecenia ochronne, zalecenia pozostawiania martwego drewna pozwalają twierdzić, iż wpływ planu na chronione i rzadkie gatunki roślin jest pozytywny i długoterminowy.

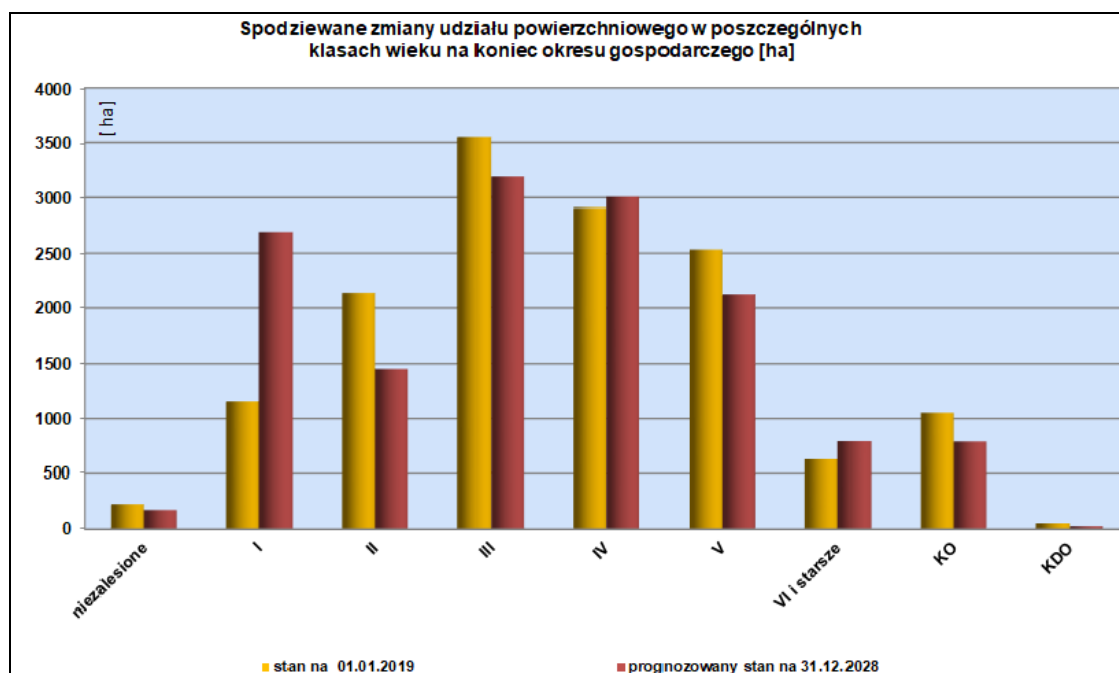
6.5.4. Oddziaływanie na siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt

Nadleśnictwo Siewierz stwarza dogodne warunki bytowania dla gatunków zwierząt oraz egzystencji roślin związanych ze środowiskiem wodnym poprzez ochronę oczek i cieków wodnych oraz ochronę siedlisk bagiennych w tym siedlisk łągowych, na których często nie projektowano zabiegów gospodarczych lub planowano pielęgnację drzewostanów.

Gospodarka leśna nie oddziałuje bezpośrednio na gatunki środowisk polnych i łąkowych, gdyż na gruntach nieleśnych nie projektuje się zabiegów gospodarczych. W obecnym dziesięcioleciu nie przeznaczono również gruntów do zalesienia w związku z tym powierzchnia biotopów istotnych dla tej grupy roślin i zwierząt nie ulegnie zmniejszeniu.

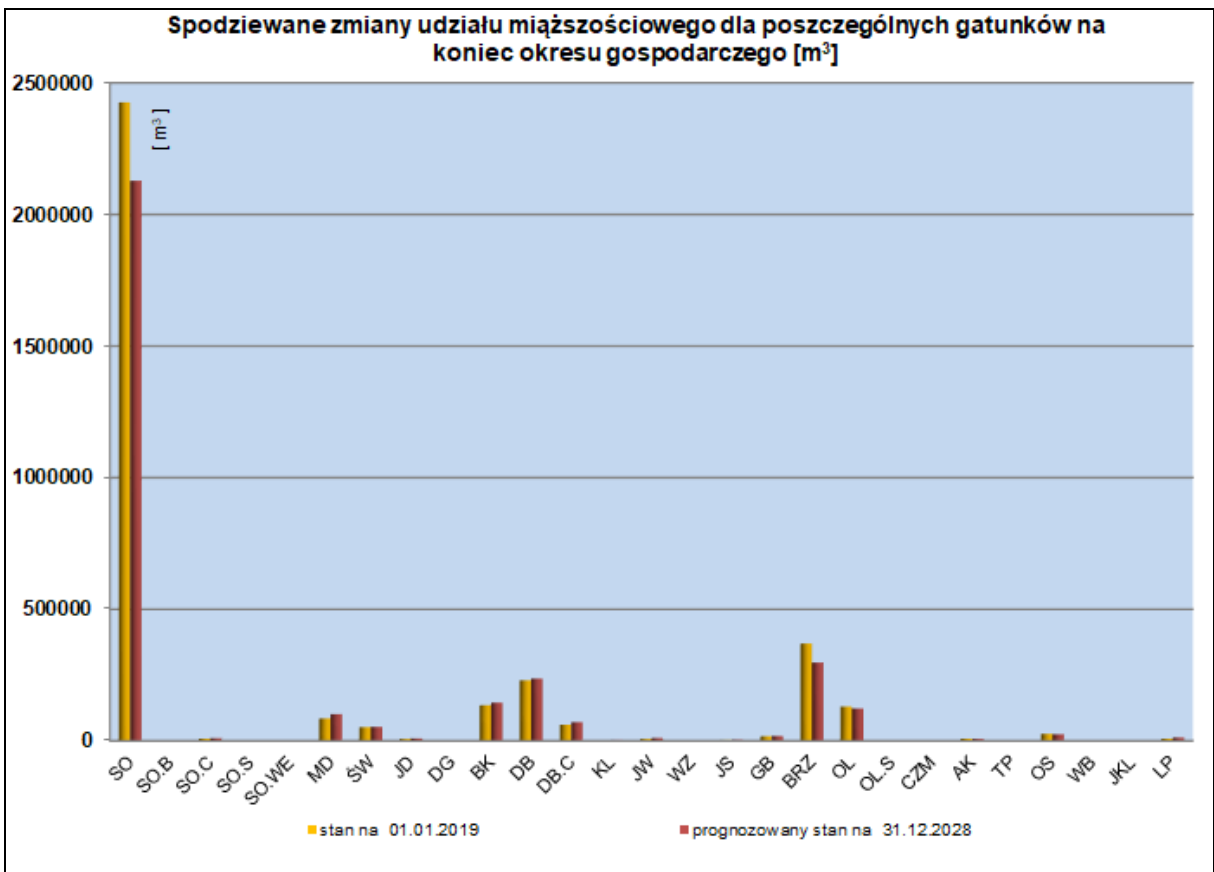
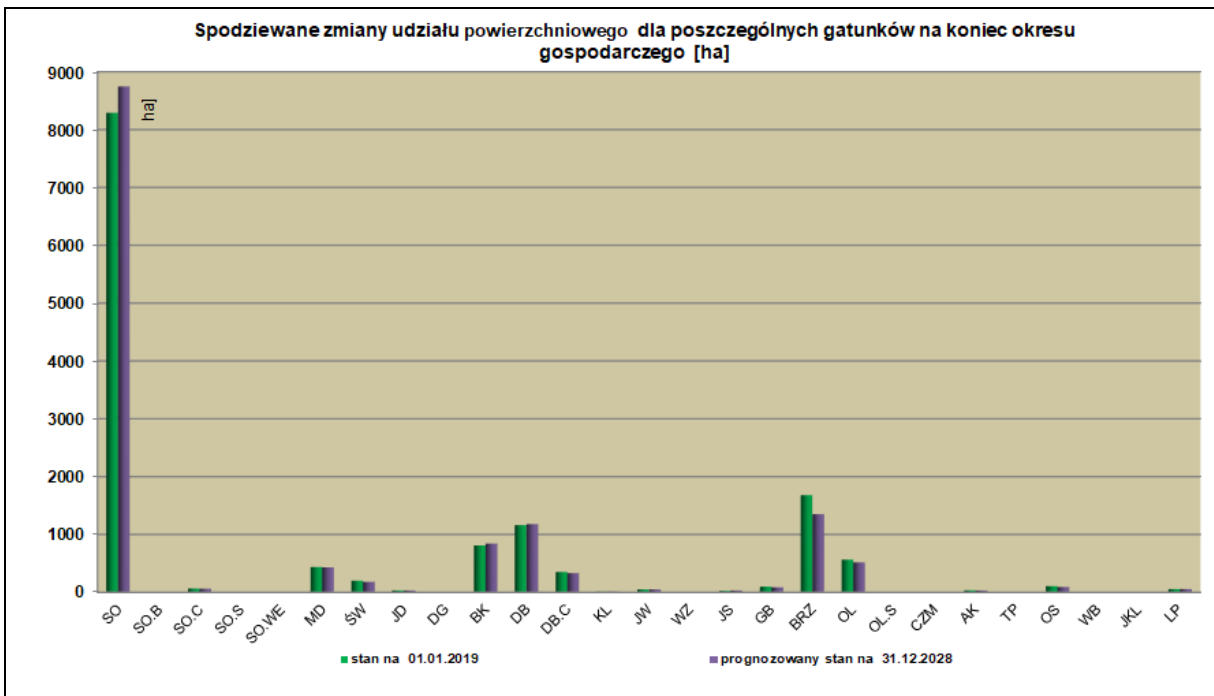
Gospodarka leśna w znacznym stopniu wpływa natomiast na gatunki związane ze środowiskiem leśnym. W przypadku gatunków zwierząt, których areal występowania jest bardzo duży (liczne gatunki ptaków) lub gatunków roślin i zwierząt, dla których nie można było określić precyzyjnie miejsc występowania, o wpływie zaplanowanych zabiegów można wnioskować na podstawie spodziewanych zmian powierzchni siedlisk ich bytowania. Bardzo ważnym elementem tych siedlisk jest drzewostan. Dla gatunków, które mają ścisłe preferencje siedliskowe, np. występują tylko w starych drzewostanach bukowych, istotne jest, żeby nie wystąpiło znaczące zmniejszenie powierzchni ich siedlisk. Ocena wpływu zaplanowanych zabiegów na siedliska roślin i zwierząt związanych ze środowiskiem leśnym jest możliwa poprzez analizę przewidywanych zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów.

Na podstawie sporządzonej „powierzchniowej i miąższościowej tabeli klas wieku według gatunków panujących” na koniec okresu gospodarczego można wywnioskować, że realizacja Planu Urządzania Lasu przyniesie korzystne pod względem przyrodniczym zmiany w strukturze drzewostanów. Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego w poszczególnych klasach wieku przedstawia poniższy wykres.

Z analizy danych wynika, że w wyniku realizacji PUL największe zmiany nastąpią w I (1-20 l.), II (21-40 l.) i III (41-60 l.) klasie wieku, zmiany te wynikają z naturalnego procesu dojrzewania drzewostanów. Nastąpi również znaczny spadek drzewostanów w klasie odnowienia.

Analiza spodziewanych zmian w strukturze gatunkowej drzewostanów wykazała, że skład gatunkowy drzewostanów Nadleśnictwa Siewierz ulegnie niewielkim zmianom. Znacznie zmniejszy się udział masowy drzewostanów sosnowych i brzoźowych oraz zwiększy się udział powierzchniowy i miąższościowy drzewostanów bukowych, modrzewiowych i dębowych. Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego i miąższościowego dla poszczególnych gatunków przedstawiono na powyższych wykresach.

Przeprowadzona analiza spodziewanych zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów pozwala przyjąć, że wskutek realizacji projektu Planu urządzenia lasu nie

zostaną uszczuplone powierzchnie biotopów dla gatunków roślin i zwierząt obecnie występujących na terenie Nadleśnictwa Siewierz. Dostępność nisz ekologicznych dla poszczególnych gatunków zmieniać się będzie mozaikowo w czasie, wraz z przemianą faz życiowych lasu regulowanych w toku prac gospodarczych i hodowlanych.

6.5.5. Oddziaływanie na wodę

Las działa, jako naturalny filtr wody jednocześnie pełniąc funkcje wodochronne. Zapisy projektu Planu urządzenia lasu przewidują wyznaczenie znacznych powierzchni lasów wodochronnych na stokach położonych nad brzegami cieków wodnych. Projekt Planu urządzenia lasu zaleca ochronę śródleśnych źródlisk, młak i torfowisk. W Nadleśnictwie nie przewiduje się wykonywania zabiegów prowadzących do pogorszenia stosunków wodnych. Zabiegi rębne w krótkim i średnim okresie czasu nie mają istotnego wpływu na wodę ze względu na proces zastępowania drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem. W Nadleśnictwie Siewierz funkcje wodochronne, regulacja stosunków wodnych, ograniczenie i spowolnienie spływu powierzchniowego, spowolnienie topnienia śniegu a co za tym idzie zapobieganie powstawaniu powodzi), realizowane są poprzez zabiegi pielęgnacyjne, odnowienia, rębnie oraz przebudowę drzewostanów głównie w perspektywie długoterminowej, poprzez utrzymywanie trwałej pokrywy roślinnej filtrującej i magazynującej wodę. Realizacja założeń projektu planu w zakresie zachowania zasobów wodnych, pełnienia funkcji wodochronnych oraz retencji wody przyczyni się do stabilizacji lub poprawy warunków wodnych na gruntach Nadleśnictwa, w związku z powyższym wpływ założeń projektu Planu na stosunki wodne należy uznać za dodatni.

6.5.6. Oddziaływanie na powietrze

Las działa, jako naturalny filtr powietrza, wychwytyjący cząsteczki pyłów, sadzy i innych szkodliwych substancji gazowych zanieczyszczających powietrze. Lasy będąc głównym producentem tlenu, pochłaniają jednocześnie znaczne ilości dwutlenku węgla. Sprzyja temu bogactwo roślin i trwałe utrzymywanie pokrywy roślinnej. Zabiegi rębne w krótkim i średnim okresie czasu nie mają istotnego wpływu na powietrze ze względu na proces zastępowania drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem. W długiej perspektywie czasu rębnie w powiązaniu z realizowanym przy ich pomocy procesem przebudowy, pielęgnacji drzewostanów oraz przede wszystkim odnowienia mają pozytywny wpływ na powietrze dzięki zachowaniu i pomnażaniu zasobów leśnych przyczyniając się do poprawy parametrów powietrza. Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych.

Zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych przyczynia się do poprawy parametrów powietrza, w związku z powyższym wpływ zapisów PUL na powietrze atmosferyczne należy uznać za dodatni.

6.5.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Wyznaczenie lasów o charakterze glebochronnym, utrzymanie trwałej roślinności leśnej oraz preferowanie odnowienia naturalnego sprzyja zabezpieczeniu gleby przed erozją i wypłukiwaniem na stromych stokach, zboczach jarów i wąwozów. Na niektórych terenach leśnych nadleśnictwa występują naturalne podtypy glebowe nie przeobrażone przez działalność człowieka. W Nadleśnictwie Siewierz spośród rębni stosowane są również rębnie złożone wykonywane w znacznej mierze w drzewostanach z zaawansowanym odnowieniem (klasie odnowienia). Gwarantuje to szybkie uzyskanie zwarcia przez młody drzewostan i możliwość ciągłego spełniania zadań glebochronnych. Podczas prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna w ramach rębni złożonych może dojść do nieznacznego krótkotrwałego naruszenia pokrywy glebowej w trakcie zrywki drewna oraz powstania kolein od pojazdów mechanicznych. W średnio i długookresowej perspektywie czasu trwała roślinność i wzrastający młody drzewostan pokrywają naruszone fragmenty gleby chroniąc przed erozją (funkcja glebochronna), przyczyniając się do długookresowego jednoznacznie pozytywnego oddziaływania wymienionych zabiegów na powierzchnię ziemi. Zdecydowanie korzystne dla zachowania funkcji glebochronnych lasów Nadleśnictwa Siewierz jest

preferowanie odnowienia naturalnego. Wpływ projektu Planu na powierzchnię ziemi w długim okresie czasu należy uznać za dodatni.

6.5.8. Oddziaływanie na krajobraz

Mozaikowość lasów, zróżnicowanie powierzchniowe, gatunkowe i wiekowe wzbogacają i urozmaicają krajobraz. Zapisy projektu planu urządzenia lasu wpływają na kształtowanie krajobrazu leśnego poprzez wyznaczenie zasad funkcjonowania gospodarki leśnej w zakresie odnowień, użytkowania rębego, zachowania lasów. Określają one miejsce, rodzaj oraz rozmiar działań gospodarczych i hodowlanych. Wykonywanie przewidzianych w planie zabiegów gospodarczych (np. cięcia uprzątające) może powodować krótkoterminowe oddziaływanie ujemne poprzez przeobrażenia krajobrazu leśnego, jednak na powstałych odsłoniętych powierzchniach wprowadzane są gatunki szybko rosnące, obsiewa się brzoza i inne gatunki lekkonasienne, które w krótkim czasie wypełniają przestrzeń krajobrazu młodym drzewostanem, powodując, że średnio- i długoterminowy wpływ omawianych zabiegów na krajobraz jest obojętny.

W Nadleśnictwie Siewierz zaplanowano również rębnie złożone wykonywane najczęściej w zróżnicowanych wiekowo drzewostanach z zaawansowanym odnowieniem (klasie odnowienia), co wynika z przyjęcia długiego okresu odnowienia. Gwarantuje to szybkie uzyskanie zwarcia przez młody drzewostan i możliwość ciągłego spełniania zadań ochronnych. Ważnym aspektem w kształtowaniu krajobrazu jest odpowiedni dobór metod zagospodarowania i odnawiania lasu. Najbardziej odpowiednim sposobem zachowania trwałości i niezmienności postaci lasu w krajobrazie, na żyznych siedliskach lasowych jest przyjęcie rębni stopniowych zwłaszcza stopniowej udoskonalonej (Jaworski 2000). Naturalność składu gatunkowego i mnogość faz rozwojowych drzewostanu, kształtowana w wyniku rębni stopniowej, jest podstawowym czynnikiem różnorodności krajobrazu w skali lokalnej. Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych.

Plan ochrony przyrody zawiera dodatkowo zapisy odnośnie prawidłowego kształtowania strefy ekotonowej, czyli strefy przejściowej pomiędzy dwoma różnymi ekosystemami np. pomiędzy lasem i łąką, lasem i rolą czy lasem i wodą. Istotny jest zapis dotyczący zachowania różnorodności i bogactwa krajobrazu zalecający pozostawienie w stanie nienaruszonym śródleśnych łąk, bagienek, polan czy różnego rodzaju nieużytków będących często ostoją chronionych gatunków roślin i miejscem bytowania zwierzyny. Należy więc uznać, że w długiej perspektywie czasu, wpływ zapisów planu urządzenia lasu na krajobraz, w różnym czasie może być zróżnicowany, jednak w dłuższym okresie czasu jest dodatni.

6.5.9. Oddziaływanie na klimat

Wpływ krótko-, średnio- i długoterminowy wszystkich zadań gospodarczych w Nadleśnictwie (odnowienia, pielęgnacje, rębnie, przebudowa drzewostanów) przewidzianych w projekcie PUL uwidacznia się w pozytywnym oddziaływaniu lasu zagospodarowanego przy pomocy tych zabiegów na klimat w:

- stabilizacji lokalnego mikroklimatu,
- złagodzeniu amplitudy wahań temperatury,
- wpływu na wielkość parowania i kształtowanie wilgotności względnej powietrza, co przekłada się na wzrost ilości opadów,
- kształtowaniu się swoistych stosunków świetlnych,
- oddziaływaniu na prędkość wiatru (wiatrochronne oddziaływanie drzewostanu).

Nieco mniejsze walory kształtowania klimatu w krótkim i średnim okresie czasu mają drzewostany w fazie użytkowania rębego i przebudowy, ze względu na zastępowanie drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem. Pozytywny długoterminowy wpływ zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa, jest widoczny, jako łączne oddziaływanie lasów zagospodarowanych przy pomocy wymienionych zabiegów gospodarczych na klimat.

6.5.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Oddziaływanie projektu Planu urządzenia lasu na zasoby naturalne przekłada się na stan i wielkość zasobów drewna w lasach Nadleśnictwa. W przypadku użytkowania rębnego poziom pozyskania został dostosowany do potrzeb hodowlanych, stanu zdrowotnego oraz potrzeb przebudowy drzewostanów. Użytkowanie główne zaprojektowano na poziomie 137,3 % spodziewanego przyrostu zasobów brutto (806 150 m³). Zaprojektowany ogólny rozmiar użytkowania (1 106 658 m³) stanowi 30,7 % ogólnych zasobów miąższości brutto wynoszących 3 609 095 m³. Oznacza to, że pełna realizacja zaprojektowanego użytkowania spowoduje nieznaczny spadek tych zasobów do 3 308 547 m³, czyli zmniejszy się o około 8,30 %. Zasoby miąższości grubizny Nadleśnictwa Siewierz prognozowane w projekcie planu według przedstawionej orientacyjnej prognozy spadną o blisko 300 508 m³ brutto a przeciętna miąższość na 1 ha drzewostanów wynosić będzie około 232 m³/ha.

Projekt Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz, przyjmuje etat użytkowania głównego (rębego i przedrębego) w rozmiarze zapewniającym nieznaczne zmniejszenie zasobów drzewnych stanowiących odnawialne zasoby naturalne.

Wszelkie działania gospodarcze w Nadleśnictwie Siewierz (odnowienia pielęgnacje, rębnie, przebudowa drzewostanów) przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych. Rębnie oraz związana z nimi przebudowa drzewostanów (na terenie Nadleśnictwa obecnie znajduje się 9,61 ha drzewostanów do przebudowy), ze względu na zastępowanie drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem, przyczyniają się do zmniejszenia zasobów w krótkim okresie czasu umożliwiają jednocześnie intensywny wzrost młodego pokolenia, korzystnie oddziałując na zasoby, stąd globalnie mają krótkookresowo wpływ obojętny. Pozostałe zabiegi, czyli odnowienia, pielęgnacje drzewostanów a w długiej perspektywie czasu również rębnie i proces przebudowy, mają jednoznacznie pozytywny wpływ na stan i wielkość zasobów naturalnych, poprzez wzrost miąższości zasobów drzewnych oraz wzrost ich jakości i wartości.

6.5.11. Oddziaływanie na zabytki

W trakcie wykonywania projektu planu urządzenia lasu jest sporządzany wykaz walorów kulturowych znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa. Wykaz ten został zamieszczony w Programie ochrony przyrody. Dzięki takim zapisom plan urządzenia lasu jest ważnym źródłem informacji o zabytkach i dobrach kultury materialnej danego terenu. Na terenach będących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa istnieją liczne obiekty zabytkowe. Zabiegi projektowane w PUL bezpośrednio nie oddziałują na zabytki, gdyż mają znaczenie lokalne i dotyczą powierzchni, na której są wykonywane. Las bezpośrednio nie wpływa na zabytki i dobra kultury materialnej, tworzy natomiast niepowtarzalne ich tło, wzbogacając wnętrza krajobrazowe. Pośredni długookresowy wpływ na zabytki ma przebudowa drzewostanów z zastosowaniem odnowień o składzie zgodnym z występującymi siedliskami. Przyczynia się bowiem do stworzenia naturalnego składu drzewostanów, zróżnicowanych wiekowo i gatunkowo, uszlachetniając tło krajobrazowe zabytków i innych dóbr kultury materialnej.

6.5.12. Oddziaływanie na dobra materialne

Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (możliwe tylko w oparciu o PUL) zapewnia pracę oraz dochód wielu grupom zawodowym (zarządzającym, wykonującym bezpośrednio czynności gospodarcze – Zakładom Usług Leśnych, przewoźnikom, grzybiarzom). Zachowanie trwałości lasów umożliwia też dodatkowe dochody zbieraczom runa leśnego.

Realizacja projektu Planu przynosi wymierne dochody dla Skarbu Państwa, zapewniając pracę miejscowym mieszkańcom, dlatego też wpływ zapisów projektu PUL w opinii zespołu autorskiego należy uznać za pozytywny.

6.5.13. Zbiorcza ocena oddziaływania na środowisko

Sumaryczne ujęcie przewidywanego oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na środowisko zostało przedstawione w poniższej tabeli. W tabeli tej oprócz grup zabiegów

gospodarczych (odnowień, pielęgnowania drzewostanów, rębni zupełnych, częściowych, stopniowych) umieszczono również „przebudowę drzewostanów”. Przebudowa obejmuje szereg zabiegów gospodarczych (rębnie, odnowienia, pielęgnacje), które mają na celu przekształcenie drzewostanów powstałych w wyniku zalesienia gruntów rolniczych lub drzewostanów o składzie gatunkowym niewłaściwym dla danego siedliska, często uszkodzonych przez śnieg, wiatr, czynniki biotyczne, głównie owady, grzyby, np. przedplony sosnowe na drzewostany o składzie gatunkowym dostosowanym do warunków siedliskowych. Przebudowa drzewostanów po jej zakończeniu powinna doprowadzić do przywrócenia naturalnych zróżnicowanych zbiorowisk roślinnych.

Tabela XLIV. Przewidywane oddziaływanie projektu PUL na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska					1) Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i stopniowe, przebudowa	Rębnia zupełna	
1	2	3	3	4	6	5	8
1.	Różnorodność biologiczna	brak	+1/+2/+3	+1/+2/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	+1/+2/+3
2.	Ludzie	brak	+1/02/+3	+1/+2/+3	+1/02/+3	01/02/+3	+1/+2/+3
3.	Zwierzęta	brak	01/02/+3	01/+2/+3	01/02/+3	-1/02/+3	01/02/+3
4.	Rośliny	brak	01/+2/+3	+1/+2/+3	01/+2/+3	-1/02/03	01/+2/+3
5.	Woda	brak	+1/+2/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	01/02/03	01/+2/+3
6.	Powietrze	brak	+1/+2/+3	01/02/+3	01/02/+3	01/02/+3	+1/+2/+3
7.	Powierzchnia ziemi	brak	01/02/+3	01/+2/+3	-1/02/+3	-1/02/+3	01/02/+3
8.	Krajobraz	brak	+1/+2/+3	+1/+2/+3	01/02/03	-1/02/03	+1/+2/+3
9.	Klimat	brak	+1/+2/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	01/+2/+3	+1/+2/+3
10.	Zasoby naturalne	brak	+1/+2/+3	+1/+2/+3	01/+2/+3	01/+2/+3	+1/+2/+3
11.	Zabytki	brak	01/02/03	01/02/03	01/02/03	01/02/03	01/02/03
12.	Dobra materialne	brak	01/02/+3	01/02/03	01/02/03	01/02/03	01/02/+3
13.	Łączna ocena oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na środowisko	brak	+1/+2/+3	+1/+2/+3	01/+2/+3	01/+2/+3	+1/+2/+3

Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny, określono dla zabiegów gospodarczych zaprojektowanych w PUL, które mogą mieć pozytywny wpływ na poszczególne elementy środowiska.

0 (zero) – wpływ obojętny, określono dla zabiegów gospodarczych zaprojektowanych w PUL, które nie będą miały znaczącego wpływu na poszczególne elementy środowiska

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny, zarezerwowany dla zabiegów gospodarczych zaprojektowanych w PUL, które mogą mieć ujemny wpływ na poszczególne elementy środowiska, dla których należy wskazać sposoby ograniczenia negatywnego wpływu niektórych działań wynikających z Planu Urządzenia Lasu

1. oddziaływanie krótkoterminowe (1-5 lat)

2. oddziaływanie średnioterminowe (okres obowiązywania planu - 10 lat)

3. oddziaływanie długoterminowe (jedno pokolenie drzewostanu – ok. 100 lat)

(np. symbol - 3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

¹⁾ uzasadnienie dokonanych ocen zamieszczono powyżej w części opisowej niniejszego rozdziału (6.1.1-6.1.12).

7. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PLANU

7.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko

Zapisy analizowanego w niniejszym opracowaniu projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz nie zawierają zaleceń, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko lub obszary Natura 2000, w tym w szczególności na cele ochrony tych obszarów. Czynności gospodarcze zawarte w projekcie Planu uwzględniają zapis ustawy o ochronie przyrody, zabraniającej prowadzenia działań, które mogą pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz wpłynąć negatywnie na gatunki roślin i zwierząt chronionych lub przewidzianych do ochrony w ramach sieci Natura 2000.

W projekcie Planu założono cele długookresowe (perspektywiczne) i krótkookresowe (doraźne) oraz przyjęto dla nich odpowiednie sposoby postępowania gospodarczego, mające na celu między innymi ograniczanie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko.

Cele długookresowe wskazują m.in. na:

- a) zachowanie trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania poprzez:
  - optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, wyrażonego w formie przyjętych wieków rębności;
  - dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych do realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych);
- b) zgodność składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk, wyrażonymi w formie przyjętych TD;
- c) planowanie gospodarki leśnej zgodnie z przepisami prawa.

Wytyczenie **celów krótkookresowych** polegało na:

- a) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych gospodarstw;
- b) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych drzewostanów z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanu;
- c) zapewnieniu pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (podział na ostępy);
- d) wskazaniu drzewostanów do przebudowy, których stan nie zapewniał osiągnięcia celów gospodarki leśnej;
- e) określeniu wskazań i wytycznych zmierzających do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez:
  - określenie zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu;
  - określenie zadań wynikających z programu ochrony przyrody;
  - określenie kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych;
- f) planowaniu zadań.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie długości okresów odnowienia, itp.),
- wytycznych KZP.

Projekt Planu nie zawiera projektów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, ani też ingerencjami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu. Zawarte w projekcie planu ustalenia dotyczące potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej w tym infrastruktury turystycznej i edukacyjnej mają jedynie charakter kierunkowych wytycznych. W projekcie Planu nie określa się również szczegółowych terminów i technik wykonywania działań gospodarczych. Podmiot realizujący zapisy projektu Planu obowiązują w tym zakresie przepisy ogólnopolskie i resortowe oraz przepisy i wytyczne wydane przez Generalną i Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych. W związku z analizami zawartymi w prognozie należy uznać, że realizacja ustaleń projektu Planu

Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na okres gospodarczy od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2028 r., nie naruszy zasad wynikających z ustawy o ochronie przyrody, w tym zwłaszcza określonych w art. 33 ust.1.

7.2. Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej

Zadania w projekcie planu urządzenia lasu zostały sformułowane w taki sposób, aby prowadzona w oparciu o nie wielofunkcyjna, trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty w wielu dziedzinach. Oznacza to działalność zmierzającą do kształtowania i wykorzystywania lasów w taki sposób i w takim tempie, aby zapewnić zachowanie ich bogactwa i różnorodności biologicznej, żywotności, potencjału regeneracyjnego oraz wysokiej produktywności, przy zachowaniu zdolności do wypełniania wszystkich ważnych funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Zgodnie z ustawą o lasach podstawą prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest plan urządzenia lasu.

W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego gospodarka leśna powinna być prowadzona według Zasad Hodowli Lasu (Warszawa 2012), które określają w tym względzie następujące wytyczne:

a) zachowanie, ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego;
b) restytucja zdegradowanych i zniekształconych zbiorowisk metodami hodowli i ochrony lasu poprzez:

- wykorzystanie w miarę możliwości sukcesji naturalnej,
- stosowanie rębni złożonych przy przebudowie i użytkowaniu starszych drzewostanów,
- używanie do przebudowy i odnowień najwartościowszych miejscowych ekotypów drzew z przestrzeganiem zasad regionalizacji, protegowanie odnowienia naturalnego;

c) utrzymanie i wzmoczenie ochronnych oraz produkcyjnych funkcji lasu poprzez coraz racjonalniejsze użytkowanie główne i uboczne;

d) ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego dziko żyjących roślin i zwierząt poprzez: zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak:

- bagienka, moczary, torfowiska oraz śródleśnych łąk, polan,
- zachowanie w dolinach rzek lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych, jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt,

e) utrzymanie i wzmoczenie funkcji ochronnych lasów a w szczególności coraz istotniejszych funkcji wodochronnych,

f) utrzymanie zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych poprzez:

- zróżnicowane traktowanie drzewostanów pod względem wymogów higieny lasu (tam gdzie nie stanowi to zagrożenia w lesie należy pozostawiać gałęzie i posusz jałowy aby powstrzymać proces degradacji gleby i przyspieszyć obieg materii),
- możliwie wczesne stosowanie zabiegów pielęgnacyjnych,
- stosowanie chemicznej ochrony lasu tylko w razie konieczności,
- stosowanie w określonych warunkach zabiegów popierających ptaki i pożyteczne owady,
- dostosowywanie składu gatunkowego do warunków mikrosiedliskowych w pododdziałach,
- zróżnicowanie wiekowe i gatunkowe (pozostawianie kęp starodrzewu po cięciach uprzętających, stosowanie rębni złożonych i długiego okresu odnowienia, stosowanie domieszek biocenotycznych i produkcyjnych).

Dodatkowo działania Nadleśnictwa Siewierz zmierzać powinny do poprawy stanu środowiska przyrodniczego poprzez możliwie częste stosowanie przyjaznych dla środowiska technologii i metod użytkowania lasu, takich jak:

a) sorymentowa metoda pozyskania drewna ze zrywką ciągnikami nasiębiernymi po odpowiednio zaplanowanych i wykonanych szlakach zrywkowych,

b) ustalanie terminów pozyskania i zrywki w taki sposób, aby pozwalały uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby i jednocześnie były dostosowane do okresów najmniejszego zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych,

c) stosowanie technicznych środków zabezpieczania drzew pozostających na zrębie i wzdłuż szlaków zrywkowych przed uszkodzeniami powstającymi w czasie transportu.

7.3. Ocena inwentaryzacji drewna martwego

Zgodnie z wytycznymi do inwentaryzacji zasobów leśnych Nadleśnictwa Siewierz, zrealizowanymi w 2018 roku dokonano pomiarów drewna martwego na próbnych powierzchniach kołowych (§ 62, IUL).

Zgodnie z nowymi zasadami wyznaczania stałych powierzchni próbnych oraz wymogami dotyczącymi dodatkowych pomiarów na tych powierzchniach, pomiarem drewna martwego objęto co 10-tą powierzchnię kołową (zakładaną i wybieraną metodą losową przez program Taksator). Dla celów inwentaryzacji miąższości drewna martwego, z uwzględnieniem metod statystyczno-matematycznych, program Taksator określił szczegółową lokalizację danej powierzchni w oparciu o metodę reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej.

Na podstawie powyższych pomiarów w toku prac kameralnych związanych z opracowaniem bazy powierzchni próbnych kołowych, program TAKSATOR wykonał obliczenia i zestawienie całej ilości drewna martwego w Nadleśnictwie. Miąższość drewna martwego zestawiono dla całego Nadleśnictwa według wybranych grup (typów siedliskowych lasu), na formularzu tabeli nr XXI zamieszczonej w Instrukcji Urządzania Lasu (2012).

Tabela XLV. Zestawienie miąższości drewna martwego

Typ Siedliskowy Lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
BB	3,17	1,00	3,17	1,21	3,83	2,21	7,00
BMB	21,54	2,87	61,89	2,11	45,44	4,98	107,33
BMŚW	2209,56	3,49	7702,29	2,39	5286,47	5,88	12988,76
BMW	2632,64	3,30	8693,96	2,47	6502,20	5,77	15196,16
BMWYŻŚW	120,77	4,87	588,07	2,26	272,53	7,13	860,60
BMWYŻW	12,88	0,40	5,15	2,61	33,63	3,01	38,78
BS	4,06	1,60	6,49	1,01	4,10	2,61	10,59
BŚW	1842,05	2,86	5272,98	1,77	3264,55	4,63	8537,53
BW	63,14	0,23	14,60	1,66	104,93	1,89	119,52
LŁ	2,06	0,43	0,88	1,19	2,46	1,62	3,34
LMB	51,88	1,48	76,85	1,37	70,88	2,85	147,73
LMŚW	1029,99	3,57	3680,00	3,45	3553,47	7,02	7233,46
LMW	1815,51	4,46	8099,43	3,90	7077,92	8,36	15177,35
LMWYŻŚW	350,95	2,55	894,47	2,85	1000,71	5,40	1895,18
LMWYŻW	261,20	4,10	1070,30	4,08	1066,30	8,18	2136,60
LŚW	666,33	4,05	2699,88	4,08	2719,98	8,13	5419,86
LW	639,39	3,67	2346,89	3,83	2446,37	7,50	4793,26
LWYŻŚW	837,35	4,83	4045,82	3,88	3251,02	8,71	7296,84
LWYŻW	106,74	3,92	418,09	5,00	533,52	8,92	951,61
OL	109,39	1,88	205,12	2,84	310,95	4,72	516,06
OLJ	31,43	1,92	60,46	3,07	96,61	4,99	157,07
OLJWYŻ	0,76	-	-	-	-	-	0,00
Razem N-ctwo	12812,79	3,59	45946,77	2,94	37647,87	6,53	83594,64

Wykonane pomiary potwierdzają występowanie znacznej ilości drzew martwych w Nadleśnictwie Siewierz. W wyniku inwentaryzacji stwierdzono zasoby drewna martwego w rozmiarze **83594,64 m³**, co stanowi 2,32 % ogólnego zapasu. Średnia zasobność zakumulowanego drewna martwego wynosi 6,53 m³/ha.

Posusz w postaci drewna martwego jest pozostawiany głównie w miejscach mniej dostępnych, gdzie ulega on naturalnemu rozkładowi, tworząc miejsce bytowania wielu

organizmów, co oddziałuje korzystnie na zwiększenie bioróżnorodności biologicznej ekosystemów leśnych. Zinventaryzowane drzewa martwe charakteryzują się zróżnicowanym stadium procesu humifikacji. Martwe rozkładające się drewno ma kluczowe znaczenie w procesie odnawiania się lasu, tworząc docelowo substrat, na którym odnawia się młode pokolenie. Należy uznać za właściwe obecnie wykonywane działania Nadleśnictwa polegające na pozostawianiu części drzew martwych, jako elementu wzbogacającego biocenozę, ale także spełniającego osłonową rolę dla młodego pokolenia lasu.

Z informacji zawartych w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Siewierz wynika, że zaplanowano uprzętnięcie nasienników i przestoi o łącznej masie (netto) 1260 m³, co stanowi około 6,6 % miąższości zinventaryzowanych przestoi. Rozpatrując zmiany spowodowane usunięciem przestoi, należy podkreślić, że zabieg ten dotyczy w większości świerka, który charakteryzuje się złym stanem zdrowotnym, wynikającym z oddziaływania czynników biotycznych i abiotycznych. Z analizy zamieszczonych danych wynika również fakt, iż zaobserwowano duży zapas nasienników i przestojów na powierzchniach odnowionych, które stanowią osłonę dla istniejących odnowień sztucznych i naturalnych, oraz oddziałują korzystnie na wzbogacenie bioróżnorodności analizowanych drzewostanów. Ponadto wpłyną również pozytywnie na siedliska gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami zainteresowania Wspólnoty. Podsumowując należy, jednoznacznie podkreślić, że zaplanowana do usunięcia ilość przestojów, jest odpowiednia i korzystnie wpłynie na osiągnięcie pożądanej struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej drzewostanów na siedliskach przyrodniczych.

Martwe drewno jest jednym z istotnych czynników decydujących o bioróżnorodności leśnej, a związane z nim organizmy reprezentują często rzadkie i zagrożone elementy fauny i flory. Związki pomiędzy martwym drewnem a organizmami saproksylicznymi podlegają wielostronnemu wpływom, do których należą m.in.: czasowa i przestrzenna charakterystyka rozmieszczenia drewna oraz jego jakość i ilość, związana z zaplanowanymi działaniami gospodarczymi w poszczególnych stadiach rozwojowych drzewostanu.

Analiza zaprojektowanych w projekcie PUL działań gospodarczych umożliwi określenie przybliżonych tendencji zmian ilościowych udziału martwego drewna w Nadleśnictwie Siewierz w toku okresu obowiązywania projektu PUL.

Należy podkreślić, że w użytkowaniu rębny przy cięciach uprzętających, zaplanowano w projekcie PUL pozostawienie minimum 5 % zasobów drzewostanu. Pozostawione płyty nie będą podlegać dalszemu użytkowaniu, co pozwala przypuszczać, że na tych powierzchniach nastąpi wzrost zasobów rozkładającego się martwego drewna. Również fakt, iż w projekcie PUL znaczna powierzchnia drzewostanów została nieobjęta użytkowaniem przedrębnym i rębnym, (398,63 ha), wpłynie korzystnie w perspektywie krótko- i średniookresowej na zmiany ilościowe martwego drewna w Nadleśnictwie Siewierz. Na podstawie tego można wnioskować, że ilość drzew martwych w starszych klasach wieku będzie wzrastać. W młodszych klasach wieku w projekcie PUL zaplanowano uprzętnięcie 6,6 % miąższości zinventaryzowanych przestojów w Nadleśnictwie. W związku ww. faktem, można się spodziewać, że część pozostawionych przestoi, zwiększy zasób drewna martwego również w młodszych klasach wieku.

Podsumowując powyższe analizy, należy wyciągnąć wniosek, że realizacja Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz, zaowocuje korzystnymi tendencjami we wzroście ilościowym udziału martwego drewna. Należy, więc jednoznacznie stwierdzić, że wszystko to spowoduje wzrost ilości martwego drewna w Nadleśnictwie Siewierz na koniec okresu gospodarczego.

Zapisy projektu PUL dotyczące inwentaryzacji i pozostawiania drewna martwego należy ocenić jako pozytywne, zarówno w cyklu krótko- średnio- jak i długoterminowym.

7.4. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie planu

W trakcie powstawania projektu Planu urządzenia lasu rozważano wnikliwie wiele różnych możliwych do zastosowania wariantów. Procedura opracowywania planu urządzenia lasu jest procesem, podczas którego z wielu możliwych wariantów wybierane są rozwiązania optymalne, łączące w sobie zaspokajanie potrzeb społeczno-gospodarczych i ochronę przyrody. Zapisy analizowanego w niniejszym opracowaniu projektu Planu urządzenia lasu

dla Nadleśnictwa Siewierz nie zawierają zaleceń, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko lub obszary Natura 2000, w tym w szczególności na cele ochrony tych obszarów.

Podczas realizacji założeń planu należy zwrócić uwagę na rozłożenie wykonywania zabiegów w takich porach roku, aby zminimalizować jakiegokolwiek negatywne oddziaływanie na siedliska oraz chronione gatunki roślin i zwierząt. Należy również dążyć do zgodności TD z naturalnym składem siedlisk celem zapewnienia właściwego stanu i ochrony siedlisk.

7.5. Trudności napotkane podczas sporządzania Prognozy

Do najważniejszych i zasługujących na omówienie trudności przy sporządzaniu prognozy dla PUL należą:

- Brak zatwierdzonych i obowiązujących planów ochrony, lub planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (Ostoja Środkowojurajska PLH240009 Ostoja Środkowojurajska PLH240009", „Ostoja Kroczycka PLH240032", „Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038", „Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037" i „Łąki Dąbrowskie PLH240041), co stanowi utrudnienie zarówno w planowaniu jak i realizacji projektu Planu urządzenia lasu.
- Brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków.

7.6. Wnioski końcowe

Zadania w projekcie PUL zostały sformułowane w taki sposób, aby prowadzona w oparciu o te zapisy wielofunkcyjna, trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty w wielu dziedzinach.

Gospodarka leśna chroni różnorodność biologiczną i wartości z nią związane, również zasoby wodne, gleby, rzadkie ekosystemy oraz walory krajobrazowe i jednocześnie prowadzi do efektywnego wykorzystania różnorodnych produktów i usług leśnych, aby zapewnić dobrą kondycję ekonomiczną oraz korzyści środowiskowe i społeczne. Prawidłowo prowadzona gospodarka leśna pozwala, więc łączyć zaspokajanie potrzeb społeczno-gospodarczych z funkcjami ekologicznymi lasu.

Uwzględniając uwagi oraz zapisy zamieszczone w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Siewierz należy stwierdzić, iż działania prowadzone zgodnie z zapisami zawartymi w projekcie przedmiotowego dokumentu pozwolą na prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, a przede wszystkim zachowanie trwałości lasów oraz ciągłości ich użytkowania.

Reasumując, stwierdza się, że projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na okres gospodarczy od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2028 r. nie pogorszy stanu zachowania siedlisk przyrodniczych i nie zagraża gatunkom podlegającym ochronie w obszarach Natura 2000 oraz ich siedliskom występowania. Gospodarka leśna prowadzona na podstawie tego Planu nie oddziałuje znacząco negatywnie na gatunki roślin, grzybów i zwierząt podlegających ochronie ścisłej i częściowej na podstawie przepisów prawa krajowego.

Podsumowując należy stwierdzić, że projekt Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na okres od 1.01.2019 r. do 31.12.2028 r. **może zostać przedłożony do zatwierdzenia**, gdyż **nie stwierdzono jego znacząco negatywnego** oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000.

8. LITERATURA

- Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Warszawa 2009, Ostoje ptaków w Polsce - wyniki inwentaryzacji,
- Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., (red.), 2009, „Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią”, GIOŚ, Warszawa,
- Cyzman W. 2007, „Metodyka wyznaczania zbiorowisk leśnych o znaczeniu wspólnotowym”,
- Cyzman W. 2008. „Gospodarowanie na siedliskach leśnych o znaczeniu wspólnotowym”,
- DGLP, Zarządzenie 11A DGLP z dnia 11 maja 1999 r. w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych,
- Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 - <http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/pl/>,
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska „Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody”,
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska „Geoserwis - Mapy - informacje geoprzestrzenne o formach ochrony przyrody”,
- Gromadzki (red.), 2004, „Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny”, Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7 (cz. I) i T. 8 (cz. II),
- Głowaciński Z. 2002. „Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce”, PAN - Instytut Ochrony Przyrody, Kraków,
- Głowaciński Z. 2004. „Polska Czerwona Księga Zwierząt”, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska „Dane monitoringu przyrody uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska”,
- Gwiazdowicz M., Kancelaria Sejmu Biuro Studiów i Ekspertyz, „Strategiczne Oceny oddziaływania na Środowisko w Polsce oraz w Unii Europejskiej”,
- Herbich J. i inni, 2004, Lasy i Bory, „Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - poradnik metodyczny”, Ministerstwo Środowiska, Warszawa,
- Inspekcja Ochrony Środowiska „Monitoring gatunków roślin. cz.1,2,3. Przewodnik metodyczny.”, 2010, GIOŚ, Warszawa,
- Inspekcja Ochrony Środowiska „Monitoring gatunków zwierząt. cz.1,2,3. Przewodnik metodyczny.”, 2010, GIOŚ, Warszawa,
- Inspekcja Ochrony Środowiska „Monitoring siedlisk przyrodniczych. cz.1,2,3. Przewodnik metodyczny.”, 2010, GIOŚ, Warszawa,
- Instrukcja Ochrony Lasu, 2012, PGL LP,
- Instrukcja Urządzania Lasu, 2012, DGLP,
- Jaworski A., 2000 „Zasady hodowli lasów górskich na podstawach ekologicznych”,
- Kapuściński R., 2009, „Ochrona przyrody w lasach”, PWRiL,
- Kolk A. Starzyk J., 2009, „Atlas owadów uszkadzających drzewa leśne t.1, 2.” MULTICO,
- Kondracki J. 2002 r. „Geografia regionalna Polski”, PWN, Warszawa,
- Kujawa-Pawlaczyk J., Pawlaczyk P., 2003, „Ochrona rzadkich i zagrożonych roślin w lasach”, Wyd. Klubu Przyrodników, Świebodzin,
- LP, 2007, Inwentaryzacja przyrodnicza w Lasach Państwowych,
- LP, 2018, Nadleśnictwo Siewierz, Inwentaryzacja leśnych siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk grzybów, roślin i zwierząt chronionych, rzadkich oraz zagrożonych,
- LP, 2018, Nadleśnictwo Siewierz, Aktualizacja informacji PUL,
- Matuszkiewicz J.M., 2001, „Zespoły leśne Polski”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa,
- Matuszkiewicz J. M., „Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski”, Monografie JG i PZ PAN 2007 r. z załącznika w zapisie numerycznym i regionalne składy gatunkowych drzewostanów w typach siedliskowych lasu i zespołach leśnych,

- Metodyka inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych, 2007,
- Mirek Z., Piękoś-Mirek H., Zając A., Zając M., 1995, „*Vascular plants of Poland a checklist*” Polish botanical studies No. 15, Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków,
- Operat glebowo-siedliskowy dla Nadleśnictwa Siewierz, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie, 2005, Kraków,
- Pancer-Kotejowa R., Ćwikowa A., Różański W., Szwagrzyk J., 1996, „Rośliny naczyniowe runa leśnego”, skrypt Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja, Kraków,
- Pawlaczyk P., 2008, „Natura 2000, Niezbędnik leśnika”, Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin,
- Pawlaczyk P., „Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu - jak zrobić to najlepiej”,
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 z dnia 31 lipca 2014 r.,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, Katowice,
- Praca zbiorowa, 1990, „Siedliskowe podstawy hodowli lasu”, PWRiL, Warszawa,
- Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona do „Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Siewierz na okres od 1.01.2009 do 31.12.2018 r. wg stanu na 1 stycznia 2010 r.”. BULiGL Oddział w Krakowie,
- Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Siewierz na okres od 2009 do 2018 r., BULiGL Oddział w Krakowie,
- Projekt Programu Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Siewierz na okres od 2019 do 2028 r., BULiGL Oddział w Krakowie,
- Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na okres od 1.01.2019 r. do 31.12.2028 r., Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie,
- Rąkowski G. i in. 2004, „Parki krajobrazowe w Polsce”, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa,
- „Rozpoznanie przyrodnicze w obszarze Łąki Dąbrowskie” sporządzone na zlecenie RDOŚ Katowice na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Łąki Dąbrowskie PLH240041 (z grudnia 2018 r.).
- Rykowski K. (red.), 1997, „Ochrona leśnej różnorodności ekologicznej”, IBL, Warszawa,
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla (OZW) - Obszaru mającego Znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Środkowojurajska PLH240009,
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla (OZW) - Obszaru mającego Znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Kroczycka PLH240032,
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla (OZW) - Obszaru mającego Znaczenie dla Wspólnoty Pustynia Błędowska PLH120014,
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla (OZW) - Obszaru mającego Znaczenie dla Wspólnoty Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038,
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla (OZW) - Obszaru mającego Znaczenie dla Wspólnoty Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037,
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla (OZW) - Obszaru mającego Znaczenie dla Wspólnoty Łąki Dąbrowskie PLH240041,
- Strony internetowe: Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; miast: Zawiercie, Poręba, Ogrodzieniec Łazy, Będzin, Siewierz, Myszków, Dąbrowa Górnicza i Sosnowiec,
- Sudnik-Wójcikowska B., Werblan-Jakubiec H. (red.), 2004, „Gatunki roślin. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny”, Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 9,
- Szujewski A. , 1980, „Ekologia owadów leśnych”, PWN, Warszawa,
- Szujewski A., 1998, „Entomologia leśna”, SGGW, Warszawa,
- Trampler T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A., 2010, „Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych”, PWRiL, Warszawa,
- Walasz K., Mielczarek P. (red), 1992, „Atlas ptaków lęgowych Małopolski” Biologica Silesiae, Wrocław,

- Wiśniewski J., Gwiazdowicz D.J., 2004, „Ochrona przyrody”, Wydawnictwo Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu,
- Woś A., „Klimat Polski”, 1999, PWN,
- „Zasady Hodowli Lasu”, 2012, DGLP,
- Zawadzka D. 2002, „Ochrona przyrody w Lasach Państwowych”, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.

9. MAPY SPORZĄDZONE NA POTRZEBY PROGNOZY

▪ **Mapa sytuacyjna obszarów chronionych i funkcji lasu**

Do sporządzenia map oraz opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano warstwy map numerycznych dla obszaru Nadleśnictwa Siewierz oraz warstwy map numerycznych będących wynikiem inwentaryzacji przyrodniczej Natura 2000 przeprowadzonej w Lasach Państwowych w latach 2006-2007, udostępnione przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Katowicach. Dodatkowo wykorzystano warstwy map numerycznych zawierające dane na temat występujących form ochrony przyrody udostępnione przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach.

10. ZAŁĄCZNIKI

10.1 Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach

10.2 Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Katowicach

9.1 Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH

Katowice, 1 sierpnia 2016 r.

WPN.410.12.2016.AJ1

04.08.2016
ZU+20
[Signature]

Pan
Kazimierz Szabla
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Katowicach
ul. św. Huberta 43/45
40-543 Katowice

Odpowiadając na Państwa wniosek z 24 czerwca 2016 r. znak: ZU.6003.20.7.2015.DP (otrzymany 29 czerwca 2016 r.), w sprawie uzgodnienia, w trybie art. 53 ustawy z 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.), zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla opracowywanego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2019-2028 uprzejmie informuję, że:

uzgadniam

przedstawiony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla tworzonego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2019-2028.

Jednocześnie w prognozie należy uwzględnić (pkt 6 wniosku - „Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko i obszary Natura 2000”) następujące kwestie:

1. Wpływ planowanych zabiegów w poszczególnych stadiach rozwojowych drzewostanu na wskaźniki charakteryzujące stan zachowania siedlisk, takie jak skład gatunkowy, struktura wiekowa, stopień uwilgotnienia, ilość martwego drewna leżącego i stojącego.
2. Analizy i ich wyniki dotyczące zachowania siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt o znaczeniu pierwszorzędym dla Unii Europejskiej (oznaczone w załącznikach do Dyrektywy Siedliskowej znacznikiem „**”).
3. Ocenie powinny podlegać w szczególności następujące ustalenia oraz zadania, przewidziane do realizacji w przedmiotowym dokumencie:
  - a) realizacja użytków rębnych;
  - b) usunięcia przestojów;
  - c) realizacja zabiegów pielęgnacyjnych,

w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotem zainteresowania Unii Europejskiej, w tym tych, dla których na terenie Nadleśnictwa Siewierz wyznaczono obszary Natura 2000.

03.08.2016

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych

L. dz. .... 23.19 .....

W Prognozie należy także uwzględnić ocenę porównawczą zaplanowanych składów gatunkowych, docelowych składów gatunkowych drzewostanów (GTD) z naturalnymi składami gatunkowymi warstwy drzew siedlisk przyrodniczych z podaniem źródła (np. J. M. Matuszkiewicz – Zespoły leśne Polski, wyd. PWN 2007 r. lub Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000).

Prognoza winna także zawierać wyniki analiz pod kątem możliwości realizacji projektowanych wskazań gospodarczych w kontekście spełnienia kryteriów podanych w art. 56 ust. 4 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.).

Dla położonego na gruntach Nadleśnictwa Siewierz obszaru Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach zarządzeniem z 31 lipca 2014 r. ustanowili plan zadań ochronnych (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2014 r. poz. 4258), co winno zostać omówione w Prognozie. W Prognozie należy przedstawić wyniki analiz pod kątem możliwości realizacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Pustynia Błędowska PLH120014 w wyniku realizacji zapisów sporządzanego Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2019-2028.

Ww. zakres uzupełnień określony został w oparciu o przekazane informacje na spotkaniu roboczym 8 kwietnia 2016 r. w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach oraz 21 kwietnia 2016 r. na Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2019-2028 w świetle aktualnych danych będących w dyspozycji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach.

Reasumując stwierdzam, że przedstawiony przez Państwa do uzgodnienia zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w opracowywanej prognozie dla projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2019-2028 jest adekwatny do specyfiki terenu i przy uwzględnieniu ww. kwestii, umożliwi dokonanie właściwej oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego dokumentu, w tym w szczególności w kontekście wpływu na stan ochrony gatunków i siedlisk będących przedmiotami ochrony obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty położonych na terenie Nadleśnictwa Siewierz.

Dodatkowo zauważam, że obszary Natura 2000 leżące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Siewierz, tj. Ostoja Środkowojurajska PLH240009, Ostoja Kroczycka PLH240032, Lipienniki w Dąbrowie Gómiczej PLH240037, Torfowisko Sosnowiec Bory PLH240038, Łąki Dąbrowskie PLH240041 nie mają planu zadań ochronnych. Z informacji posiadanych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Katowicach wynika, że opracowanie ww. planów leży po stronie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. W związku z tym, sporządzany przez Państwa projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2019-2028, winien uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla ww. obszarów Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust. 10 Ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.).

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
mgr Jolanta Proszyn
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach

Do wiadomości:
Nadleśnictwo Siewierz
ul. Łysa Góra 6, 42-470 Siewierz

9.2 Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Katowicach

ZU.6003.20.6.2015.DP

ŚLĄSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

40 – 074 Katowice ul. Raciborska 39 skrytka pocztowa 591

wpwr.katowice@pis.gov.pl

<http://www.pis.gov.pl>

Katowice dnia, 07.07.2016 r.

NS-NZ.042.120.2016

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1412), art. 53 i art. 58 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353), po rozpatrzeniu wniosku Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach z dnia 24.06.2016 r. znak: ZU.6003.20.6.2015.DP

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

wyraża opinię, że

prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu pn. „Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siewierz na lata 2019-2028”, powinna zawierać elementy wymagane w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353).

Elementy te powinny być przeanalizowane oraz ocenione w stopniu i zakresie adekwatnym do charakterystyki obszaru objętego opracowaniem. Ponadto, informacje zawarte w prognozie powinny umożliwiać ocenę wpływu realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na zdrowie ludzi.

UZASADNIENIE

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, wystąpił o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla przedmiotowego dokumentu. Zadania określone w Planie urządzania lasu dotyczą gospodarowania zasobami leśnymi,

w sposób umożliwiający prowadzenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Biorąc powyższe pod uwagę określono zakres i stopień szczegółowości prognozy, który jest zgodny z wymogami art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r. poz. 353).

Wskazane wyżej elementy powinny być przeanalizowane i ocenione w stopniu i zakresie adekwatnym do charakterystyki obszaru objętego opracowaniem. Ponadto informacje zawarte w prognozie powinny umożliwiać ocenę wpływu realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na zdrowie ludzi.

Śląski Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sanitarny
Urszula Mendere-Boćek
lek. med. Urszula Mendere-Boćek

Otrzymuje:

1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
ul. Św. Huberta 43/45, 40-543 Katowice

